

ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3
โรงเรียนชุมชนหมู่บ้านพัฒนา เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร

ปริญญานิพนธ์
ของ
ศิริัญญา แสนสอน

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา

ตุลาคม 2547

ลิขสิทธิ์เป็นของ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3
โรงเรียนชุมชนหมู่บ้านพัฒนา เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ
ของ
ศิริัญญา แสนสอน

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา
ตุลาคม ๒๕๔๗

ศิริัญญา แสนสอน. (2547). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดของนักเรียน
ช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนชุมชนหมู่บ้านพัฒนา เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร.

ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาานิพนธ์ : อาจารย์วิไลลักษณ์
พงษ์โสภา รองศาสตราจารย์เวรณี กริทอง.

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับเจตคติต่อการป้องกันสิ่ง
เสพติดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนชุมชนหมู่บ้านพัฒนา เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร
กลุ่มตัวอย่างนักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนชุมชนหมู่บ้านพัฒนา เขตคลองเตย
กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2547 จำนวน 258 คน เป็นนักเรียนชาย 121 คน เป็นนักเรียน
หญิง 137 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับเจต
คติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนชุมชนหมู่บ้านพัฒนา เขตคลองเตย
กรุงเทพมหานคร สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และ
การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบ Stepwise

ผลการศึกษา พบว่า

1. ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดของนักเรียน
ช่วงชั้นที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 3 ตัวแปร คือ การใช้สิ่งเสพติดประเภทสุรา
ของผู้ปกครองนักเรียน (x_{21}) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง (x_{33}) และบุคลิกภาพ
(x_{36})
2. ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางลบ กับเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดของนักเรียนช่วง
ชั้นที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 3 ตัวแปร คือ การใช้สิ่งเสพติดประเภทยาบ้า
ของผู้ปกครองนักเรียน (x_{25})
3. ตัวแปรไม่มีความสัมพันธ์ กับเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดของนักเรียนช่วงชั้น
ที่ 3 อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ มี 33 ตัวแปร คือ เพศชาย (x_1) เพศหญิง (x_2) อาชีพรับราชการ
หรือรัฐวิสาหกิจ (x_3) อาชีพค้าขาย (x_4) อาชีพรับจ้าง (x_5) อาชีพอื่นๆ (x_6) บิดามารดาอยู่
ด้วยกัน (x_7) บิดามารดาหย่าร้างกัน (x_8) บิดาหรือมารดาถึงแก่กรรม (x_9) ประถมศึกษา (x_{10})
มัธยมศึกษา (x_{11}) ปริญญาตรี (x_{12}) สูงกว่าปริญญาตรี (x_{13}) รายได้ของผู้ปกครอง (x_{14}) การใช้
สิ่งเสพติดประเภทสุราของนักเรียน (x_{15}) การใช้สิ่งเสพติดประเภทสารระเหยของนักเรียน (x_{16})
การใช้สิ่งเสพติดประเภทบุหรี่ยของนักเรียน (x_{17}) การใช้สิ่งเสพติดประเภทกัญชาของนักเรียน
(x_{18}) การใช้สิ่งเสพติดประเภทยาบ้าของนักเรียน (x_{19}) การใช้สิ่งเสพติดประเภทเฮโรอีนของนัก
เรียน (x_{20}) การใช้สิ่งเสพติดประเภทสารระเหยของผู้ปกครองนักเรียน (x_{22}) การใช้สิ่งเสพติด
ประเภทบุหรี่ยของผู้ปกครองนักเรียน (x_{23}) การใช้สิ่งเสพติดประเภทกัญชาของผู้ปกครองนักเรียน

(x₂₄) การใช้สิ่งเสพติดประเภทเฮโรอีนของผู้ปกครองนักเรียน (x₂₆) การใช้สิ่งเสพติดประเภทสุราของเพื่อนสนิทของนักเรียน (x₂₇) การใช้สิ่งเสพติดประเภทสารระเหยของเพื่อนสนิทของนักเรียน (x₂₈) การใช้สิ่งเสพติดประเภทบุหรี่ของเพื่อนสนิทของนักเรียน (x₂₉) การใช้สิ่งเสพติดประเภทกัญชาของเพื่อนสนิทของนักเรียน (x₃₀) การใช้สิ่งเสพติดประเภทยาบ้าของเพื่อนสนิทของนักเรียน (x₃₁) การใช้สิ่งเสพติดประเภทเฮโรอีนของเพื่อนสนิทของนักเรียน (x₃₂) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู (x₃₄) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (x₃₅) และสุขภาพจิต (x₃₇)

4. ตัวแปรที่ส่งผลต่อเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 4 ตัวแปร โดยเรียงลำดับจากตัวแปรที่ส่งผลมากที่สุดไปน้อยที่สุดคือ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง (X₃₃) การใช้สิ่งเสพติดประเภทยาบ้าของผู้ปกครองนักเรียน (X₂₅) การใช้สิ่งเสพติดประเภทสุราของผู้ปกครองนักเรียน (X₂₁) และบุคลิกภาพ (X₃₆) ซึ่งตัวแปรทั้ง 4 ตัวแปรนี้สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดของนักเรียน ได้ร้อยละ 17.1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

5. สมการที่สามารถพยากรณ์เจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ

5.1 สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบคือ

$$\hat{Y} = 2.082 + .274 X_{33} - .193 X_{25} + .046 X_{21} + .145 X_{36}$$

5.2 สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z = .270 X_{33} - .164 X_{25} + .145 X_{21} + .135 X_{36}$$

VARIABLES RELATED TO ATTITUDE TOWARDS NARCOTICS PREVENTION
OF THE THIRD LEVEL, SECONDARY GRADES 1 - 3 STUDENTS
OF CHUMCHONMOOBANPHATTHANA SCHOOL
IN KHET KLONG TOEY, BANGKOK

AN ABSTRACT
BY
SIRANYA SEANSON

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Education Psychology
at Srinakharinwirot University
October 2004

Siranya Seanson. (2004). *Variables related to attitude towards narcotics prevention of the third level, secondary grades 1 - 3 students of Chumchonmoobanphattana School in Khet Klong-Toey, Bangkok*. Master of Education, M.Ed. (Educational Psychology) Bangkok: Graduate School. Srinakarinwirot University. Thesis
Advisers: Inst. Wilailuck Pongsopar Assoc.Prof. Waythanee Greethong.

The purposes of this research were to study attitudes towards variables in which related in narcotics prevention of the third level, secondary grades 1 - 3 students of Chumchonmoobanpattana School in Khet Klong-Toey, Bangkok. Sampling the third level, secondary grades 1 - 3 students groups at Chomchonmoobanpattana School in Khet Klong-Toey, Bangkok in Semester 2004 which number of 258 persons were 121 men and 137 women. The instrument for using this study according to the following factors: Questionnaires attitudes towards variables that related in towards narcotics prevention of the third level students of Choomchonmoobanpattana School in Khet Klong-Toey, Bangkok. Statistics of information analysis are Pearson Moment Correlation Analysis and The Multiple Analysis in aspects of stepwise analyzed the data

The results were as follows:

1. There were significantly positive relationships attitudes towards variables narcotics prevention of the third level students at .01 levels that had 3 variables were using narcotics as alcohol type of student parents (x_{21}) relationships between student and parents (x_{33}) and individuality (x_{36})
2. There were significantly negative relationships factors which predicts at .01 levels that had 1 variables were using narcotics as amphetamine type of student parents (x_{25})
3. There were significantly no relationships factors that had 33 variables were males (X_1) female (X_2) government agency (X_3) doing business (X_4) private agent (X_5) others occupation (X_6) coexist parents (X_7) divorce parents (X_8) father or mother die (X_9) elementary education (X_{10}) high school education (X_{11}) bachelor's degree (X_{12}) higher bachelor's degree (X_{13}) economic status (X_{14}) using narcotics as alcohol type of student (X_{15}) using narcotics as volatile solvent or volatile substance type of student (X_{16}) using narcotics as cigarette type of student (X_{17}) using narcotics as cannabis type of student (X_{18}) using narcotics as amphetamine type of student (X_{19}) using narcotics as

heroin type of student (X_{20}) using narcotics as volatile solvent or volatile substance type of student parents (X_{22}) using narcotics as cigarette type of student parents (X_{23}) using narcotics as cannabis type of student parents (X_{24})) using narcotics as heroin type of student parents (X_{26}) using narcotics as alcohol type of student close friend (X_{27}) using narcotics as volatile solvent or volatile substance type of student close friend (X_{28}) using narcotics as cigarette type of student close friend (X_{29}) using narcotics as cannabis type of student friend close friend (X_{30}) using narcotics as amphetamine type of student close friend (X_{31}) using narcotics as heroin type of student close friend (X_{32}) relationships between student and teacher (X_{34}) relationships between student and friend (X_{35}) and mental health (X_{37})

4. Factors affect attitudes towards narcotics prevention of the third level students at significantly statistics at .01 levels that had 4 variables according to following: Relationships between student and parents (x_{33}) using narcotics as amphetamine type of student parents (x_{25}) using narcotics as alcohol type of student parents (x_{21}) and individuality (x_{36}) that these 4 variables could to co-explain attitudes towards narcotics students prevention at 17.1 percentage at significantly .01 levels by lowest affect variables respectively.

5. The following equations could to predict attitudes towards narcotics prevention of the third level students at significantly statistics .01 levels:

5.1. In term of raw scores

$$\hat{Y} = 2.082 + .274 X_{33} - .193 X_{25} + .046 X_{21} + .145 X_{36}$$

5.2. In term of standard scores

$$Z = .270 X_{33} - .164 X_{25} + .145 X_{21} + .135 X_{36}$$

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง

แบบสอบถามตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3
โรงเรียนชุมชนหมู่บ้านพัฒนา เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร

ของ
นางสาวศิริญา แสนสอน

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

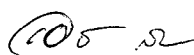

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เพ็ญศิริ จีระเดชากุล)
วันที่ 15 ตุลาคม พ.ศ. 2547

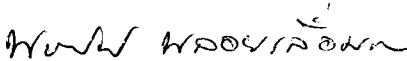
คณะกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์

..... ประธาน
(อาจารย์ วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ เวหนี่ กรีทอง)

..... กรรมการแต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรณรัตน์ พลอยเลื่อมแสง)

..... กรรมการแต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรหมริตา แสนคำเครือ)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของ อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา ประธานควบคุมปริญญานิพนธ์ รองศาสตราจารย์เวหนี กรีทอง กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรณรัตน์ พลอยเลื่อมแสง และผู้ช่วยศาสตราจารย์พรหมธิดา แสนคำเครือ กรรมการสอบปากเปล่าเพิ่มเติม ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนวคิด และข้อเสนอแนะตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ในการทำวิจัย ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความเมตตาและกรุณาเป็นอย่างยิ่ง จึงขอขอบพระคุณ ดังนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรณรัตน์ พลอยเลื่อมแสง ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรหมธิดา แสนคำเครือ ดร.พาสนา จุฬรัตน์ ที่เมตตาและกรุณาให้คำแนะนำและเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ คณาจารย์ในภาควิชาจิตวิทยาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษาทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ เอาใจใส่ ห่วงใย และให้กำลังใจผู้วิจัยเสมอมา

ขอขอบพระคุณ อาจารย์วิเชียร รัตนเสถียร ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนหมู่บ้านพัฒนา และอาจารย์โรงเรียนชุมชนหมู่บ้านพัฒนา เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร ทุกท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการทดลองเพื่อการวิจัย(Try Out) และการเก็บรวบรวมข้อมูล รวมถึงแนะนำเกี่ยวกับการทำปริญญานิพนธ์ ขอขอบใจนักเรียนโรงเรียนชุมชนหมู่บ้านพัฒนา เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลข้อมูลเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณ พี่ๆ น้องๆ วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา ที่ให้คำแนะนำและกำลังใจ และคุณพ่อ คุณแม่ ญาติ พี่น้องที่อยู่ทางบ้านที่ส่งกำลังใจมาให้ตลอด

ศิริัญญา แสนสอน

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	4
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	4
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	4
ตัวแปรที่ศึกษา.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า.....	9
สมมติฐานการศึกษาค้นคว้า.....	10
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติด.....	11
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติด.....	11
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติด.....	35
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ศึกษาค้นคว้า.....	37
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ศึกษาค้นคว้า.....	37
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ศึกษาค้นคว้า.....	57
3 วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	62
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	62
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	62
วิธีการสร้างเครื่องมือ.....	63
การหาคุณภาพเครื่องมือ.....	75
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	76
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	76
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	76

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	78
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	78
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	80
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	80
5 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	92
ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า.....	92
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า.....	92
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	92
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	93
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	93
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า.....	94
อภิปรายผลศึกษาค้นคว้า.....	95
ข้อเสนอแนะ.....	114
บรรณานุกรม.....	116
ภาคผนวก.....	125
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	160

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงจำนวนร้อยละของนักเรียน โดยจำแนกตาม เพศ อาชีพของผู้ปกครอง สภาพครอบครัว ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง การใช้สิ่งเสพติดของนักเรียน การใช้สิ่งเสพติดของผู้ปกครองนักเรียน และการใช้สิ่งเสพติดของเพื่อนสนิทของนักเรียน.....	80
2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปร ได้แก่ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน บุคลิกภาพ สุขภาพจิต และเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติด.....	87
3 แสดงผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านสิ่งแวดล้อมทางสังคมกับเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดของนักเรียนค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบความแตกต่างของคะแนนความพึงพอใจในงาน.....	87
4 แสดงการวิเคราะห์เพื่อค้นหาตัวพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์เจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดของนักเรียน โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis).....	90
5 แสดงตัวแปรที่สามารถพยากรณ์เจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดของนักเรียน โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis).....	90
6 แสดงว่าค่าอำนาจจำแนก (t) เป็นรายชื่อของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง.....	151
7 แสดงว่าค่าอำนาจจำแนก (t) เป็นรายชื่อของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู.....	152
8 แสดงว่าค่าอำนาจจำแนก (t) เป็นรายชื่อของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน.....	153
9 แสดงว่าค่าอำนาจจำแนก (t) เป็นรายชื่อของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับบุคลิกภาพ.....	154
10 แสดงว่าค่าอำนาจจำแนก (t) เป็นรายชื่อของแบบสอบถามเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติด.....	155

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ปัญหาสิ่งเสพติดของประเทศไทยเป็นปัญหาหนึ่งที่ยังคงอยู่เป็นเวลานานและมีแนวโน้มของขอบเขตมากยิ่งขึ้น เป็นปัญหาที่มีความรุนแรงไม่มีแนวโน้มว่าจะลดความรุนแรง ไม่ว่าจะเป็นการผลิต การค้า และการแพร่ระบาด กล่าวได้ว่าปัญหาสิ่งเสพติด และยาบ้า ยังคงเป็นปัญหาที่สำคัญที่สุดในปัจจุบัน วิกฤตทางเศรษฐกิจ สังคม ที่ประเทศกำลังประสบอยู่ในเวลานี้มีผลกระทบต่อประชาชนทั่วประเทศอย่างไม่เคยเป็นมาก่อน ปัญหาการว่างงาน ปัญหาความยากจนแบบเฉียบพลัน ปัญหาหนี้สิน ปัญหาค่าครองชีพสูง ปัญหาการชะงักงันทางเศรษฐกิจ รวมความคือ การขาดความรู้สึกร่วมกันที่มั่นคงในการดำรงชีวิตของบุคคลในสังคม ซึ่งเป็นแรงผลักดันที่สำคัญที่ทำให้ประชาชนกลุ่มหนึ่งต้องเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องกับปัญหาสิ่งเสพติด (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2544 : 1) ผู้ที่มีแนวโน้มจะใช้ยาและติดสิ่งเสพติดได้ง่าย มักจะเป็นผู้ที่มีความอ่อนแอด้านจิตใจ เช่น มีอารมณ์วู่วาม สุขภาพจิตไม่ปกติ ขาดความมั่นใจ (สุพัฒน์ วีระเวชเจริญชัย. 2536 : 87) มีบุคลิกภาพแบบพึ่งพา (ไชยยศ เหมะรัชตะ. 2527 : 28) และยอมรับการชักจูงเรื่องสิ่งเสพติดจากเพื่อนได้ง่าย (มาณี สมิตีสัมพันธ์และคนอื่นๆ. 2522; นีออน กลิ่นรัตน์ และ ปรีชา กลิ่นรัตน์. 2533) ซึ่ง ไรท์ (Wright. 1975 : 74) ได้อธิบายสนับสนุนว่า เมื่อบุคคลอยู่ในสถานการณ์ยั่วๆ ที่มีการกระตุ้นให้กระทำในสิ่งที่ขัดกับกฎเกณฑ์ของสังคม เช่น การเสพสิ่งเสพติด บุคคลจะสามารถต้านสถานการณ์ดังกล่าวมาน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับอารมณ์และการรับรู้เกี่ยวกับสถานการณ์นั้นซึ่งจะแตกต่างกันไปตามลักษณะของจิตใจ และ บุคลิกภาพ ดังนั้นในสถานการณ์ที่มีการยั่วให้เสพยาเสพติด เด็กที่มีความบกพร่องทางด้านจิตใจและบุคลิกภาพ เช่น มีความภูมิใจในตนเองต่ำ มีความวิตกกังวล กล้าแสดงออกน้อย และมีพฤติกรรมคล้อยตามผู้อื่น จึงไม่สามารถต้านทานการติดสิ่งเสพติด และมีโอกาสที่จะใช้สิ่งเสพติดได้ง่าย

จากการดำเนินงานแก้ไขปัญหาส่งเสริมสุขภาพของรัฐบาล พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร ภายใต้นโยบายระยะเร่งด่วน โดยมีหลักการป้องกันนำหน้าการปราบปราม ผู้เสพต้องได้รับการรักษา ผู้ค้าต้องได้รับการลงโทษโดยเด็ดขาด (สำนักงาน ป.ป.ส. 2544 : 190) และเมื่อวันที่ 15 ตุลาคม 2544 นายกรัฐมนตรีได้แถลงการณ์ ประกาศสงครามกับสิ่งเสพติด ในการประชุมชี้แจงยุทธศาสตร์พลังแผ่นดิน และแผนปฏิบัติการเพื่อเอาชนะสิ่งเสพติด จากการประชุมในครั้งนี้ได้มีการปรับเปลี่ยนแผนแม่บท การป้องกันและแก้ไขปัญหาส่งเสริมสุขภาพ พ.ศ 2545 – 2549 ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2544 : 12) และได้กำหนดแนวทางเอาชนะสิ่งเสพติด 9 แนวทาง โดยแนวทางการปลูกพลัง

แผ่นดินและการป้องกันก็เป็นแนวทางหนึ่ง โดยมีนโยบายสำคัญประกอบด้วยการจัดระเบียบสังคม การจัดโครงสร้างผังเมือง การสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน และการสร้างและปลูกฝังเยาวชน (สำนักงาน ป.ป.ส สำนักงานกฤษฎามนตรี.2544 : 9)

ปัจจุบันสิ่งเสพติดได้ระบาดในหมู่บุคคลทั่วไป ทั้งวงการทหาร ตำรวจ ข้าราชการ ประชาชนแล้วยังระบาดเข้าสู่รั้วโรงเรียน ก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ แก่ครู ผู้ปกครองนักเรียน และ ผู้เกี่ยวข้อง จากข้อมูลหน่วยศึกษานิเทศก์ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2541 : 3) พบว่าปัจจุบันการแพร่ระบาดของสิ่งเสพติดในโรงเรียนทวีความรุนแรงมากขึ้น โดยกระทรวงศึกษาธิการประมาณว่า พ.ศ. 2540 มีเยาวชนในสถานศึกษาติดสิ่งเสพติดเพิ่มขึ้นกว่า 300,000 คน สถิติดังกล่าวเนื่องจากความอ่อนแอของสถาบันครอบครัวและชุมชน ในชุมชนมีการจำหน่ายสิ่งเสพติดได้ง่ายและขยายวงกว้างอย่างรวดเร็ว ทำให้เครือข่ายการจำหน่ายเหมือนสินค้าจำหน่ายตรง (Direct Sale) สู่กลุ่มนักเรียนมากขึ้น (กัมภณท์ จุนโท. 2542 : 49) กลุ่มนักเรียน นักศึกษาที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติด จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่าเป็นนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 ร้อยละ 34.2 ระดับ ปวช. ร้อยละ 26 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายร้อยละ 24 ประเภทสิ่งเสพติดส่วนใหญ่ เสพยาบ้าร้อยละ 54.8 กัญชาร้อยละ 20 สารระเหยร้อยละ 18.1 (พลประไพ เสือเขียว.2542 : 5)

จากข้อมูลเกี่ยวกับการจับกุมผู้ต้องหาคดีสิ่งเสพติดของสถานีตำรวจนครบาลท่าเรือที่รับผิดชอบชุมชนแออัดคลองเตย พบว่า มีการจับกุมผู้ต้องหาคดีสิ่งเสพติด ในปี 2545 เพิ่มขึ้นจากปี 2544 จำแนกตามประเภท คือ มีกัญชา ปี 2544 มี 11 ราย ปี 2545 มี 15 ราย เสพยาบ้า ปี 2544 ไม่มี ปี 2545 มี 11 ราย จำหน่ายยาบ้า ปี 2544 มี 191 ราย ปี 2545 มี 391 ราย มียาบ้าและเฮโรอีน ปี 2544 มี 9 ราย ปี 2545 มี 14 ราย เสพเฮโรอีน ปี 2544 ไม่มี ปี 2545 มี 1 ราย มีเฮโรอีน ปี 2544 มี 155 ราย ปี 2545 มี 213 ราย และจำหน่ายเฮโรอีน ปี 2544 มี 2 ราย ปี 2545 มี 18 ราย (สถานีตำรวจนครบาลท่าเรือ. 2546) จากสถิติการจับกุมผู้ต้องหาคดีสิ่งเสพติดดังกล่าวข้างต้น ทำให้ทราบว่สิ่งเสพติดได้แพร่ระบาดอย่างต่อเนื่องในชุมชนแออัดคลองเตย และโรงเรียนชุมชนหมู่บ้านพัฒนา (จัดการเรียนการสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาลจนถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3) เป็นโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตคลองเตยมีสภาพแวดล้อมที่เป็นชุมชนแออัด เป็นแหล่งอบายมุขที่ใหญ่โต มีบ่อนขนาดใหญ่หลายแห่ง และเป็นที่แพร่ระบาดของสิ่งเสพติดที่รุนแรง (มูลนิธิดวงประทีป . 2541 : 12)

จากการที่ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ของโรงเรียนชุมชนหมู่บ้านพัฒนา เขตคลองเตยโดยใช้แบบสอบถามเป็นคำถามปลายเปิด จำนวน 3 ข้อ สอบถามนักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 3 จำนวน 200 คน

คำถามข้อที่ 1 ถามว่า นักเรียนคิดอย่างไรเกี่ยวกับการป้องกันสิ่งเสพติด คำตอบที่ได้ คือ มีความคิดว่าเป็นสิ่งที่ดี จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 57 มีความคิดว่าเป็นสิ่งที่ไม่ดี เพราะ

สิ่งเสพติดอันตราย มีโทษต่อตัวเรา ทำให้เสียอนาคต จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 18.5 มีความคิดว่าเป็นสิ่งที่ดี เพราะสิ่งเสพติดทำลายประเทศชาติ ทำลายเยาวชน จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 17.5 มีความคิดว่าเป็นสิ่งที่ดี เพราะสิ่งเสพติดทำให้ครอบครัวแตกแยก และทำให้เพื่อนติดคุก จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 4.5 มีความคิดว่าเฉยๆ เพราะไม่เกี่ยวกับเรา เป็นเรื่องของผู้อื่น ไม่ใชหน้าที่ของเรา จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.5 มีความคิดว่าเป็นสิ่งที่ไม่ดี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1

คำถามข้อที่ 2 ถามว่า นักเรียนรู้สึกอย่างไรเกี่ยวกับการป้องกันสิ่งเสพติด คำตอบที่ได้ คือ รู้สึกพอใจ จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 39.5 รู้สึกชอบ 69 จำนวน คน คิดเป็นร้อยละ 34.5 รู้สึกพอใจ เพราะสิ่งเสพติดจะได้หมดไปจากชุมชน และประเทศ จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 11.5 รู้สึกพอใจและรู้สึกชอบ เพราะเป็นประโยชน์ จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 11 รู้สึกพอใจ เพราะสิ่งเสพติดทำให้น้องต้องติดคุก ทำให้เพื่อนต้องติดคุก จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1 รู้สึกพอใจเพราะไม่ถูกชะตากับสิ่งเสพติด จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1 รู้สึกพอใจ เพราะสิ่งเสพติดทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียง จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1 รู้สึกเฉยๆ เพราะไม่เคยยุ่งกับสิ่งเสพติด จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.5

คำถามข้อ 3 ถามว่า นักเรียนจะทำอย่างไร เกี่ยวกับการป้องกันสิ่งเสพติด คำตอบที่ได้คือ สนับสนุน จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 42.5 ส่งเสริม จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 32 ให้ความร่วมมือ สนับสนุนเต็มที่ จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 13 เฉยๆ จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 4.5 ดักเตือนเพื่อนที่เสพยา แจ้งเบาะแสต่อตำรวจ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 3.5 เมื่อมีการรณรงค์จะร่วมมือ ช่วยเดินขบวนต่อต้านสิ่งเสพติด จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 2.5ต่อต้าน จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.5 ขัดขวาง จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.5

จากผลการสำรวจเบื้องต้นนี้สามารถสรุปได้ว่า นักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ส่วนมากมีเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดทางบวก แต่ยังมีนักเรียนส่วนน้อยบางส่วนมีเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดทางลบ ซึ่ง คำน ขาวหนู (ม.ป.ป : 15-16) ได้กล่าวไว้ว่า บุคคลมีความรู้เรื่องใดในลักษณะใด ก็จะก่อให้เกิดเจตคติต่อเรื่องนั้นในลักษณะนั้น ซึ่งจะส่งผลต่อพฤติกรรมของเขา เพราะการปฏิบัติหรือพฤติกรรมที่แสดงออกที่สังเกตได้กับเจตคติ ต่างมีความสัมพันธ์และมีผลซึ่งกันและกัน นั่นก็คือ เจตคติเป็นความพร้อมของจิตใจที่จะบัญชาให้ร่างกายปฏิบัติได้ทันทีในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ดังนั้น เจตคติจึงเปรียบเสมือนตัวเร่งปฏิกิริยาให้ นำความรู้ไปปฏิบัติ ซึ่งการปฏิบัติจะมากจะน้อยขึ้นอยู่กับเจตคติเป็นสำคัญ

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาว่าตัวแปรใดบ้างที่เกี่ยวข้องกับเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนชุมชนหมู่บ้านพัฒนา เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสภาพแวดล้อมทางสังคมกับเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดของนักเรียน
2. เพื่อศึกษาตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัวและด้านสภาพแวดล้อมทางสังคมที่ส่งผลกับเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดของนักเรียน
3. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์เจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดของนักเรียน

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ สามารถนำข้อมูลเสนอแนะแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรวมทั้งผู้ปกครองของนักเรียนในการร่วมมือป้องกันแก้ไขปัญหาสสิ่งเสพติด เพื่อใช้เป็นแนวทางในการรณรงค์ส่งเสริม การปรับเปลี่ยนเจตคติของนักเรียนต่อการป้องกันสิ่งเสพติดและการพัฒนาผลผลิตสื่อเผยแพร่ความรู้ให้เหมาะสมต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนชุมชนหมู่บ้านพัฒนา เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2547 จำนวน 249 คน เป็นนักเรียนชาย 115 คน และเป็นนักเรียนหญิง 134 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนชุมชนหมู่บ้านพัฒนา เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2547 จำนวน 249 คน เป็นนักเรียนชาย 115 คน และเป็นนักเรียนหญิง 134 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ

3.1.1 ตัวแปรด้านส่วนตัว ได้แก่

3.1.1.1 เพศ

3.1.1.2 บุคลิกภาพ

3.1.1.3 สุขภาพจิต

3.1.1.4 การใช้สิ่งเสพติดของนักเรียน

3.1.2 ตัวแปรด้านครอบครัว ได้แก่

3.1.2.1 อาชีพของผู้ปกครอง

3.1.2.2 สถานภาพสมรสของบิดามารดา

3.1.2.3 ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง

3.1.2.4 ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

3.1.2.5 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัว

3.1.2.6 การใช้สิ่งเสพติดของผู้ปกครอง

3.1.3 ตัวแปรด้านสภาพแวดล้อมทางสังคม

3.1.3.1 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู

3.1.3.2 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

3.1.3.3 การใช้สิ่งเสพติดของเพื่อนสนิท

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ เจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติด

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. เจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติด หมายถึง ความรู้ ความรู้สึก และแนวโน้มในการแสดงพฤติกรรมของนักเรียนต่อการป้องกันสิ่งเสพติด

ในการวิจัยครั้งนี้ได้แบ่งเจตคติออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่

1.1 ด้านความรู้ หมายถึง การรับรู้การป้องกันสิ่งเสพติดในทางที่ดีหรือไม่ดีทั้งทางบวกหรือทางลบของการป้องกันสิ่งเสพติด

1.2 ด้านความรู้สึก หมายถึง เป็นองค์ประกอบทางด้านอารมณ์ ความรู้สึก ซึ่งถูกเร้าขึ้นจากความรู้ นั้น เมื่อนักเรียนรับรู้การป้องกันสิ่งเสพติดแล้วจะทำให้เกิดความรู้สึกต่อการป้องกันสิ่งเสพติดในทางที่ดีหรือไม่ดี

1.3 ด้านแนวโน้มในการแสดงพฤติกรรม หมายถึง เป็นความพร้อมที่จะตอบสนองต่อการป้องกันสิ่งเสพติดในทางใดทางหนึ่งของนักเรียน เช่น เข้าร่วมกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น

2. สิ่งเสพติด หมายถึง สารเคมีหรือวัตถุที่เสพเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าจะโดยวิธีรับประทาน ดม สูบ ฉีด หรือด้วยประการใด ๆ แล้ว ทำให้เกิดผลเสียต่อร่างกายและจิตใจของผู้เสพ รวมถึงครอบครัวและสังคมด้วย ในที่นี้หมายถึงเฉพาะสิ่งเสพติดที่ระบอบในสถานศึกษา 6 ชนิด คือ เฮโรอีน กัญชา ยาบ้า สารระเหย บุหรี่และสุรา

3. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติด หมายถึง สิ่งที่มีผลต่อเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดของนักเรียน ซึ่งแบ่งเป็น 3 ด้าน ดังนี้

3.1 ตัวแปรด้านส่วนตัว ผู้วิจัยแบ่งเป็น 4 ด้าน ดังนี้

3.1.1 เพศ หมายถึง นักเรียนชาย และนักเรียนหญิง

3.1.2 บุคลิกภาพ หมายถึง การแสดงออกของนักเรียนที่ตอบสนองต่อสถานการณ์ต่างๆ ในการดำรงชีวิต ซึ่งทำให้เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของนักเรียน บุคลิกภาพในการวิจัยครั้งนี้จำแนกเป็น 2 ประเภท คือ

3.1.2.1 ลักษณะบุคลิกภาพแบบเอ ได้แก่ บุคคลที่ชอบทำงานแข่งกับเวลา รักความก้าวหน้า ไม่ชอบการรอคอย ก้าวร้าว โกรธง่าย และมีความเพียรพยายามที่จะฟันฝ่าอุปสรรค เพื่อประสบความสำเร็จในการทำงาน

3.1.2.2 ลักษณะบุคลิกภาพแบบบี ได้แก่ ลักษณะบุคลิกภาพของคนที่เฉื่อยชา ไม่รักความก้าวหน้า อดทนและรอคอยได้ ไม่ชอบฟันฝ่าอุปสรรค และไม่หวังผลสัมฤทธิ์ในการทำงาน

3.1.3 สุขภาพจิต หมายถึง ความสมบูรณ์ของจิตใจของนักเรียนในการเผชิญต่อสภาพการณ์ต่างๆ โดยแสดงออกทางกาย ทางอารมณ์ และการปรับตัวในสังคม

3.1.4 การใช้สิ่งเสพติดของนักเรียน หมายถึง ตัวนักเรียนมีพฤติกรรมการเสพสิ่งเสพติดจำแนกได้เป็น 6 ประเภท

3.1.2.1 เฮโรอีน

3.1.2.2 กัญชา

3.1.2.3 ยาบ้า

3.1.2.4 สารระเหย

3.1.2.5 บุหรี่

3.1.2.6 สุรา

3.2 ตัวแปรด้านครอบครัว ผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 6 ด้าน

3.2.1 อาชีพของผู้ปกครอง หมายถึง ชนิดของงานที่ผู้ปกครองของนักเรียน ซึ่งเป็นรายได้หลักของในครอบครัวของนักเรียน แบ่งเป็น 4 ประเภท ดังนี้

3.2.1.1 รับราชการ

3.2.1.2 รัฐวิสาหกิจ

3.2.1.3 ค้าขาย

3.2.1.4 รับจ้าง

3.2.2 สถานภาพสมรสของบิดามารดา หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่าง บิดามารดา รวมทั้งการมีชีวิตร่วมกันของบิดามารดาของนักเรียน จำแนกได้เป็น 3 ประเภท ดังนี้

3.2.2.1 บิดามารดาอยู่ด้วยกัน

3.2.2.2 บิดามารดาหย่าร้าง

3.2.2.3 บิดามารดาถึงแก่กรรม

3.2.3 ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง หมายถึง ระดับการศึกษาสูงสุดของ ผู้ปกครองที่อุปการะนักเรียนซึ่งแบ่งเป็น 4 ประเภท ดังนี้

3.2.3.1 ประถมศึกษา

3.2.3.2 มัธยมศึกษา

3.2.3.4 ปริญญาตรี

3.2.3.5 สูงกว่าปริญญาตรี

3.2.4 ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว หมายถึง รายได้ที่ได้รับต่อเดือน ของบิดามารดาหรือผู้ปกครองที่อุปการะนักเรียน โดยให้นักเรียนระบุว่าบิดามารดาหรือผู้ปกครองมีรายได้รวมกันเท่าใดต่อเดือน

3.2.5 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัว หมายถึง การปฏิบัติตนระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครองหรือสมาชิกในครอบครัว เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดี ตามรายละเอียดดังนี้

3.2.5.1 การปฏิบัติตนของผู้ปกครองหรือสมาชิกในครอบครัวต่อนักเรียน ได้แก่ การเอาใจใส่ดูแล ให้ความไว้วางใจ ให้คำปรึกษาแนะนำ การให้กำลังใจ ให้ความรักความห่วงใยใกล้ชิด และประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน

3.2.5.2 1 การปฏิบัติตนของนักเรียนต่อผู้ปกครองหรือสมาชิกในครอบครัว ได้แก่ การขอคำแนะนำซักถามเมื่อมีข้อสงสัย การแสดงความรักและเคารพ และเชื่อฟังคำสั่งสอนไม่ทำให้บิดามารดาหรือผู้ปกครองเสียใจ

3.2.6 การใช้สิ่งเสพติดของผู้ปกครอง หมายถึง การที่ผู้อุปการะ เลี้ยงดูอบรมสั่งสอนนักเรียน อาจเป็นบิดา มารดา ญาติ หรือบุคคลอื่น คนใดคนหนึ่งมีพฤติกรรม การใช้สิ่งเสพติด 6 ประเภท ได้แก่

3.2.6.1 เฮโรอีน

3.2.6.2 กัญชา

3.2.6.3 ยาบ้า

3.2.6.4 สารระเหย

3.2.6.5 บุหรี่

3.2.6.6 สุรา

3.3 ตัวแปรด้านสภาพแวดล้อมทางสังคม ผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน

3.3.1 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู หมายถึง การปฏิบัติตนระหว่างนักเรียนกับครูทั้งในและนอกห้องเรียน เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดี ตามรายละเอียดดังนี้

3.3.1.1 การปฏิบัติตนของครูต่อนักเรียน ได้แก่ การให้ความรัก ความเอาใจใส่ ความสนใจนักเรียนของครู ยอมรับความคิดเห็น ความสัมพันธ์ที่ดีทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกเป็นกันเอง และการสร้างบรรยากาศแห่งความอบอุ่น

3.3.1.2 การปฏิบัติตนของนักเรียนต่อครู ได้แก่ การให้ความเคารพเชื่อฟังปฏิบัติตามคำสั่งสอนของครู และขอคำปรึกษาแนะนำเมื่อเกิดปัญหาหรือมีข้อสงสัย

3.3.2 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน หมายถึง การปฏิบัติตนระหว่างนักเรียนกับเพื่อนทั้งในและนอกห้องเรียน เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดี ตามรายละเอียดดังนี้ ได้แก่ การช่วยเหลือพึ่งพาซึ่งกันและกัน การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การห่วงใยใกล้ชิดสนิทสนมซึ่งกันและกัน รวมถึงการทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกันในกลุ่มเพื่อน

3.3.3 การใช้สิ่งเสพติดของเพื่อนสนิท หมายถึง เพื่อนที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดสนิทสนมที่สุดเพียงคนเดียว มีพฤติกรรมการใช้สิ่งเสพติด 6 ประเภท ได้แก่

3.3.3.1 เฮโรอีน

3.3.3.2 กัญชา

3.3.3.3 ยาบ้า

3.3.3.4 สารระเหย

3.3.3.5 บุหรี่

3.3.3.6 สุรา

กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า

สมมติฐานการศึกษาค้นคว้า

1. ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมทางสังคม มีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนชุมชนหมู่บ้านพัฒนา สังกัดกรุงเทพมหานคร เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร

2. ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมทางสังคม ส่งผลต่อเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนชุมชนหมู่บ้านพัฒนา สังกัดกรุงเทพมหานคร เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติด ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติด
 - 1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติด
 - 1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติด
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ศึกษาค้นคว้า
 - 2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ศึกษาค้นคว้า
 - 2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ศึกษาค้นคว้า

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติด

1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติด

1.1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเจตคติ

1.1.1.1 ความหมายของเจตคติ

สงวน สุทธิเลิศอรุณ (2526 : 99) กล่าวว่า เจตคติ หมายถึง สภาพจิตใจหรือความรู้สึกนึกคิดของบุคคลหรือความคิดเห็นของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ใครแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งออกมาเป็นที่ปรากฏต่อบุคคลหรือสาธารณชนก็ตาม ล้วนเป็นการกระทำอันเกิดจากเจตคติที่มีอยู่ทั้งสิ้น

ขนิษฐา วิเศษสาร (2534 : 262) กล่าวว่า เจตคติหมายถึงท่าทีความรู้สึกรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่างๆ ได้แก่ คน สัตว์ สิ่งของหรือสถานการณ์ต่างๆ ในทางที่ดีหรือไม่ดี ชอบหรือไม่ชอบและความรู้สึกดังกล่าวจะมีลักษณะคงทนทำให้บุคคลมีความพร้อมเสมอที่จะได้ตอบสนองต่อสิ่งเร้าต่าง ๆ

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2536 : 3) กล่าวว่า เจตคติเป็นความคิดเห็นซึ่งมีอารมณ์เป็นส่วนประกอบเป็นส่วนที่พร้อมจะมีปฏิกิริยาเฉพาะอย่างต่อสถานการณ์

เชิดศักดิ์ โฆวาสินธุ์ (2540 : 38) ได้ให้ความหมายของเจตคติสรุปได้ว่าเป็นความรู้สึกของบุคคลอันเป็นผลมาจากการเรียนรู้และเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมในทิศทางหนึ่งทั้งในทางสนับสนุนหรือคัดค้านก็ได้

เทอร์สโตน (Thurstone. 1946 : 39) กล่าวว่า เจตคติเป็นระดับความมากน้อยของความรู้สึกในด้านบวกและลบที่มีต่อสิ่งหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นอะไรก็ได้หลายอย่าง เป็นต้นว่า สิ่งของ

บุคคล บทความองค์การ ความคิด ฯลฯ ความรู้สึกเหล่านี้ รู้สึกสามารถบอกความแตกต่างได้ ว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย

แมคโดแนล (McDonal. 1959 : 214) ได้ให้ความหมายของเจตคติว่าเป็นความโน้มเอียงหรือสภาวะความพร้อมที่จะแสดงพฤติกรรมออกทางใดทางหนึ่ง

อนาตาซี (Anatasi. 1967 : 541) กล่าวว่า เจตคติ หมายถึง ความโน้มเอียงที่แสดงถึงความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบต่อสิ่งต่าง ๆ ได้แก่ ขนบธรรมเนียมประเพณี เชื้อชาติและสถาบันต่าง ๆ เป็นต้น

นอร์แมน (Norman. 1971 : 77) กล่าวถึงเจตคติว่าเป็นความรู้สึกและความคิดเห็นที่บุคคลมีต่อสิ่งของบุคคล สถานการณ์ สถาบันและข้อเสนอดิ ๆ ในการที่จะยอมรับหรือปฏิเสธ ซึ่งมีผลทำให้บุคคลพร้อมที่จะแสดงปฏิกิริยาตอบสนองด้วยพฤติกรรมอย่างเดียวกันตลอด

เคนด์เลอร์ (Kendler. 1974 : 671) ได้ให้ความหมายของเจตคติว่าเป็นความพร้อมของแต่ละบุคคลที่จะแสดงพฤติกรรมสนับสนุนหรือต่อต้านบุคคล สถาบันหรือแนวความคิด ซึ่งการแสดงออกของเจตคติ ถ้าแสดงออกในลักษณะพึงพอใจ เรียกว่า เจตคติทางบวกและหากแสดงออกในลักษณะที่ไม่พึงพอใจก็เรียกว่ามีเจตคติทางลบ ซึ่งเมื่อเกิดขึ้นมาแล้วก็จะแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง

จากความหมายของเจตคติดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า เจตคติหมายถึงความรู้สึก ความคิดของบุคคล ที่มีความโน้มเอียงที่จะแสดงพฤติกรรมต่อบุคคลอื่น สิ่งอื่นในลักษณะทั้งทางบวกและทางลบ

1.1.1.2 ประเภทของเจตคติ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2534 : 208-210) กล่าวถึงเจตคติ แบ่งเป็น 2 ประเภท

1. เจตคติทั่วไป ได้แก่ สภาพของจิตใจทั่วไป เป็นแนวคิดประจำตัวของบุคคล เช่น การมองโลกในแง่ดี การเคร่งในระเบียบประเพณี

2. เจตคติเฉพาะอย่าง ได้แก่ สภาพทางจิตใจที่บุคคลมีต่อวัตถุสิ่งของ บุคคล สถานการณ์ และสิ่งอื่น ๆ เจตคติเฉพาะอย่างนี้จะแสดงออกในลักษณะ ชอบ ไม่ชอบสิ่งนั้น ถ้าชอบหรือเห็นด้วย ก็เรียกว่ามีเจตคติที่ดีต่อสิ่งนั้น แต่ถ้าไม่ชอบหรือไม่เห็นด้วย ต่อสิ่งนั้น เป็นการจำเพาะเจาะจง ก็เรียกว่ามีเจตคติที่ไม่ดี

นอกจากนี้ เจตคดียังแบ่งได้เป็น 5 ชนิด

1. เจตคติด้านความรู้สึกหรืออารมณ์ ประสบการณ์ที่คนได้สร้างความพึงพอใจและความสุขใจ จะทำให้มีเจตคติที่ดีต่อสิ่งนั้น และถ้าไม่พอใจก็จะทำให้มีเจตคติที่ไม่ดีต่อคนนั้น

2. เจตคติทางปัญญา เป็นเจตคติที่ประกอบด้วยความคิดและความรู้ บุคคลอาจมีเจตคติต่อบางสิ่งบางอย่างโดยอาศัยการศึกษา การศึกษาหาความรู้จนเกิดความเข้าใจและมี

ความสัมพันธ์กับจิตใจ คือ มีอารมณ์และความรู้สึกร่วม เช่น เจตคติที่ดีต่อศาสนา เจตคติที่ไม่ดีต่อยาเสพติด

3. เจตคติทางการกระทำ เป็นเจตคติที่พร้อมจะนำไปปฏิบัติเพื่อสนองความต้องการของบุคคล เช่น เจตคติที่ดีต่อการพูดจาไพเราะ เพื่อให้คนอื่นมีความนิยมชมชอบ

4. เจตคติทางด้านความสมดุล เป็นเจตคติที่ตอบสนองความต้องการ พื้นฐานเป็นที่ยอมรับของสังคม ทำให้บุคคลมีพฤติกรรมที่นำไปสู่จุดมุ่งหมายของตน เพื่อสนองความต้องการของตนต่อไป

5. เจตคติในการป้องกันตัว เป็นเจตคติที่เกี่ยวกับการป้องกันตนเองให้พ้นจากความขัดแย้งภายในใจ ประกอบด้วยความสัมพันธ์ทั้ง 3 ด้าน คือ ความสัมพันธ์ด้านความรู้สึกหรืออารมณ์ ความสัมพันธ์ด้านเจตคติ และความสัมพันธ์ทางด้านการกระทำ

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า เจตคติแบ่งเป็นเจตคติทั่วไปและเจตคติเฉพาะอย่าง และนอกจากนี้ เจตคดียังแบ่งไปได้ 5 ชนิดได้แก่ เจตคติด้านความรู้สึกหรืออารมณ์ เจตคติทางปัญญา เจตคติทางการกระทำ เจตคติทางด้านความสมดุล และเจตคติในการป้องกันตัว

1.1.1.3 องค์ประกอบของเจตคติ

โคธานดาปาน (Kothandapani. 1971 : 321-333) กล่าวว่าเจตคติทุกชนิดที่องค์ประกอบที่เหมือนกัน 3 ประการคือ

1. องค์ประกอบด้านความคิด (Cognitive or Belief Component)
2. องค์ประกอบด้านอารมณ์ ความรู้สึก (Emotional or Feeling)
3. องค์ประกอบทางด้านพฤติกรรมและการกระทำ (Behavioral or Action

Component)

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2536 : 3-4) กล่าวว่า องค์ประกอบของเจตคติสามารถแยกแยะได้ 3 องค์ประกอบ ดังต่อไปนี้

องค์ประกอบทางด้านพุทธิปัญญา (Cognitive component) ได้แก่ ความคิดซึ่งเป็นองค์ประกอบที่มนุษย์ใช้ในการคิด ความคิดนี้อาจจะอยู่ในรูปใดรูปหนึ่งแตกต่างกัน โดยขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้า

องค์ประกอบทางด้านท่าทีความรู้สึก (Affective component) เป็นส่วนประกอบทางด้านอารมณ์ ความรู้สึก ซึ่งเป็นตัวเร้าความคิดอีกต่อหนึ่ง ถ้าบุคคลมีสภาวะความรู้สึกดี คือ ความรู้สึกด้านบวก (Positive) หรือความรู้สึกไม่ดีคือ ความรู้สึกในด้านลบ (Negative) ขณะที่คิดถึงสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งอาจออกมาในรูปลักษณะที่แตกต่างกัน

องค์ประกอบทางการปฏิบัติ (Behavioral component) เป็นองค์ประกอบที่มีแนวโน้มในทางปฏิบัติหรือถ้ามีสิ่งเร้าที่เหมาะสมจะเกิดการปฏิบัติหรือมีปฏิกิริยาอย่างใดอย่างหนึ่ง

จะเห็นได้ว่าองค์ประกอบทั้ง 3 ประการของเจตคติมีความสัมพันธ์กันในส่วนของการคิดความรู้สึกและพฤติกรรมที่แสดงออก

1.1.1.4 สาเหตุของการเกิดเจตคติ

คว้น ขาวหนู (ม.ป.ป : 16) ได้กล่าวถึงสาเหตุของการเกิดเจตคติไว้ว่า เจตคติมิได้เกิดขึ้นเฉย ๆ แต่เกิดจากสาเหตุต่อไป คือ

1. เกิดขึ้นจากผลรวมขั้นสุดท้ายของการสะสมประสบการณ์ต่าง ๆ ในช่วงระยะเวลาหนึ่งของชีวิตประจำวัน เจตคติที่เกิดขึ้นนี้จะมีลักษณะมั่นคงถาวรพอสมควร

2. เกิดจากผลของประสบการณ์ในระยะสั้น ซึ่งประสบการณ์นั้นเป็นไปอย่างเข้มข้นตื่นเต้นและรวดเร็วโดยทันทีทันใดนั่นเอง เจตคติก็เกิดขึ้นได้แล้ว เจตคติแบบนี้เป็นได้ทั้งเจตคติถาวรและชั่วคราว

3. เกิดจากการได้รับอิทธิพลจากอื่นที่ตนนิยมชมชอบ เพื่อบุคคลนั้นแนะนำเขาก็จะปฏิบัติตามโดยดุษฎี

4. เกิดขึ้นโดยการเปรียบเทียบกับประสบการณ์เดิมโดยปราศจากเหตุผลถ้าจากประสบการณ์เดิมเราชอบสิ่งนั้นเมื่อพบสิ่งใหม่ที่คล้ายกันก็จะชอบด้วย เช่น เราชอบสีชมพูเมื่อเห็นคนสวมสีชมพูเราก็ชอบด้วย

ขนิษฐา วิเศษสาร (2534 : 263-265) กล่าวว่า เจตคติไม่ใช่สิ่งที่ติดตัวมาตั้งแต่เกิดเป็นสิ่งที่พัฒนาขึ้นภายหลังจากปัจจัยต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. จากการเรียนรู้โดยผ่านกระบวนการอบรมทางสังคม พ่อแม่เป็นบุคคลสำคัญที่สุดในการสร้างเจตคติของบุตรเพราะเป็นบุคคลที่ใกล้ชิดกับเด็กมากที่สุดจึงจะถ่ายทอดเจตคติด้านต่าง ๆ เช่น การเมือง ศาสนา ค่านิยม ความเชื่อต่าง ๆ เมื่อโตขึ้นบุคคลอื่น นอกจากสมาชิกในครอบครัว เช่น ครู เพื่อน ซึ่งเด็กมีความสัมพันธ์ด้วยก็จะมีถ่ายทอดคุณค่าต่าง ๆ ให้กับเด็กทำให้มีความคิดและการกระทำตามอย่างหรือเลียนแบบบุคคลอื่น ๆ เพื่อให้ได้รับจากคนอื่น ๆ ในสังคม

2. จากประสบการณ์ที่ผ่านมาของบุคคล ประสบการณ์เป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้และสะสมเอาไว้ภายในตัวถ้าบุคคลมีประสบการณ์ที่ดีต่อสิ่งใดมาก่อนก็จะมีเจตคติที่ดีต่อสิ่งนั้น ตรงกันข้ามถ้าเขามีประสบการณ์ที่ไม่ดีต่อสิ่งใดมาก่อน ก็จะมีเจตคติที่ไม่ดีต่อสิ่งนั้นด้วย เช่น คนผิวขาวเคยได้รับประสบการณ์มาว่า คนผิวดำหรือคนนิโกรเป็นคนรับใช้มาก่อนเป็นคนที่ไร้ความเจริญก็จะมีเจตคติที่ไม่ดีต่อคนนิโกร คือ จะเกิดความรู้สึกรังเกียจและไม่ยอมรับว่าคนนิโกรมีฐานะเท่าเทียมกับตน นอกจากประสบการณ์ที่เกิดขึ้นแบบฝังใจก็จะส่งผลต่อเจตคติเช่นกัน

เช่น รับประทานอาหารบางอย่างไปแล้วทำให้ท้องเสียอย่างแรงก็จะส่งผลให้บุคคลนั้นมีเจตคติที่ไม่ดีต่ออาหารชนิดนั้นได้

3. จากบุคลิกภาพของนั้น แต่ละคนไม่ได้รับเจตคติของอื่นมาทั้งหมด แต่เขาจะเลือกรับเอาเจตคติบางอย่างที่เหมาะสมกับบุคลิกภาพของเขาทั้งนั้น เช่น บุคคลที่มีบุคลิกชอบเก็บตัว มักจะถือความคิดเห็นของตนเองเป็นใหญ่ พวกนี้จะไม่ยอมรับเจตคติของบุคคลอื่นนัก

4. จากความต้องการที่จะสมปรารถนาในสิ่งนั้น บุคคลจะมีเจตคติที่ดีต่อสิ่งต่าง ๆ หรือต่อบุคคลที่ทำให้ความต้องการของเขาสมปรารถนาและมีเจตคติที่ไม่ดีต่อสิ่งต่าง ๆ หรือบุคคลที่ไปขัดขวางหรือไม่ทำให้ความต้องการของเขาสมปรารถนา

5. จากสื่อมวลชนต่าง ๆ ได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ ภาพยนตร์ล้วนมีอิทธิพลต่อเจตคติของบุคคลทั้งนั้น เพราะสิ่งเหล่านี้จะเป็นแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ที่ป้อนให้กับบุคคลเพื่อก่อให้เกิดเจตคติที่ดีหรือไม่ดีต่อข่าวสารที่ได้รับนั้น

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า สาเหตุของการเกิดเจตคตินั้นเกิดจากประสบการณ์ที่ผ่านมา การเรียนรู้ที่ได้รับอิทธิพลจากบุคคลอื่นและความต้องการ ตลอดจนบุคลิกภาพของคนนั้น

1.1.1.5 ประโยชน์ของการศึกษาเจตคติ

ชัยยงค์ ขามรัตน์ (2523 : 17-18) ได้สรุปประโยชน์ของการวัดเจตคติมีดังนี้

1. วัดเพื่อทำนายพฤติกรรม เนื่องด้วยเจตคติต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดของบุคคลย่อมเป็นเครื่องแสดงว่าเขามีความรู้ด้านที่ดีหรือไม่ดี เกี่ยวกับสิ่งนั้นมากน้อยเพียงใด เจตคติของบุคคลจึงเป็นเครื่องทำนายว่าบุคคลนั้นจะมีการกระทำต่อสิ่งนั้นไปในทำนองใด ฉะนั้น การทราบเจตคติของบุคคล ย่อมช่วยให้สามารถทำนายการกระทำของบุคคลนั้นได้

2. วัดเพื่อหาทางป้องกัน โดยทั่วไปการที่บุคคลจะมีเจตคติต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดอย่างไรนั้นเป็นสิทธิของเขา แต่การอยู่ด้วยกันด้วยความสงบสุขของสังคม ย่อมจะเป็นไปได้เมื่อพลเมืองมีเจตคติต่อสิ่งต่าง ๆ คล้ายคลึงกัน ซึ่งจะเป็นแนวทางให้เกิดความร่วมมือร่วมใจ ไม่ก่อให้เกิดการแตกแยก

3. วัดเพื่อหาทางแก้ไข เจตคติของบุคคลที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง อาจแตกต่างกัน แต่ในบางเรื่องจำเป็นต้องได้รับความเห็นและเจตคติที่สอดคล้องกันเพื่อป้องกันปัญหาความขัดแย้งในเรื่องต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น

4. วัดเพื่อเข้าใจสาเหตุและผล เจตคติเปรียบเสมือนสาเหตุภายในที่ผลักดันให้ผู้คนกระทำในสิ่งต่าง ๆ กัน ฉะนั้น การเข้าใจอิทธิพลของสาเหตุภายนอกที่มีต่อการกระทำของบุคคลต่าง ๆ ให้ชัดเจน บางกรณีอาจจำเป็นต้องวัดเจตคติของบุคคลต่าง ๆ ต่อสาเหตุภายนอกด้วย

จะเห็นได้ว่า การวัดเจตคติ ทำให้ทราบถึงการกระทำของบุคคลนั้น ในด้านที่ดีหรือไม่ดี ทำให้สามารถทราบถึงสาเหตุของการกระทำเพื่อที่จะได้หาทางป้องกัน และหาทางแก้ไขต่อสิ่งที่เกิดขึ้น

1.1.1.6 วิธีการศึกษาเจตคติ

ลัวน สายยศ (2539 : 55) ได้กล่าวถึงวิธีการศึกษาเจตคติว่าทำได้หลายวิธี แต่ที่นิยมศึกษาและได้ผลดีมีอยู่ 5 วิธี

1. ศึกษาโดยวิธีการพรรณนา (Description) การศึกษาเจตคติโดยวิธีการอธิบายหรือพรรณนานั้น สามารถศึกษากลุ่มเดี่ยวได้ และควรเป็นกลุ่มที่น่าสนใจ เช่น กลุ่มเด็กปัญญาอ่อน เด็กหนีโรงเรียน เป็นต้น การศึกษาแบบนี้ใช้วิธีการสังเกตและสัมภาษณ์แล้วอธิบายข้อเท็จจริงที่ได้พบเห็น อาจจะอธิบายบรรยายเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มก็ได้ แต่การศึกษาแบบนี้มีข้อมูลสู่แบบการวัดไม่ได้และกลุ่มตัวอย่างก็อาจจะไม่เป็นตัวแทนที่ดีเท่า ๆ วิธีการโหวตเสียงที่จะกล่าวในข้อต่อไป

2. ศึกษาโดยวิธีการวัด (Measurement) การวัดเจตคติได้พัฒนาวิธีการนี้ขึ้นมา มาก จนสามารถได้ข้อมูลที่เชื่อถือได้ วิธีการวัดที่ถือว่าเป็นแบบมาตรฐานคือวิธีของ เทอร์สโตน ลีเคอร์ท กัดแมน และออสกูด แต่วิธีการพรรณนาและวิธีการทดลอง จะใช้วิธีการวัดน้อยมาก บางทีเกือบไม่สนใจเลย

3. ศึกษาโดยวิธีโหวตเสียง (Polls) การศึกษาแบบนี้โดยมากเพื่อแสวงหาคำความคิดเห็นของประชาชน แต่ขณะเดียวกันสามารถศึกษาเจตคติได้ด้วย สามารถศึกษากลุ่มใหญ่ ๆ ได้ เช่น การเลือกตั้งผู้แทนราษฎร หรือประธานาธิบดีของประเทศ การศึกษาความนิยมของพรรคการเมืองไทย เป็นต้น การศึกษาแบบนี้พิถีพิถันเรื่องการเลือกกลุ่มตัวอย่างมาก คือจะต้องเป็นกลุ่มตัวอย่างที่เชื่อถือได้จริงๆ การแปลผลจะได้เป็นความคิดเห็นหรือเจตคติของประชาชนจริง ๆ

4. ศึกษาโดยวิธีทางทฤษฎี (Theories) นักทฤษฎีทางเจตคติเริ่มแรกทำงานเกี่ยวกับการอธิบายธรรมชาติพื้นฐานของเจตคติว่า เจตคติก่อตัวอย่างไร เปลี่ยนแปลงอย่างไร โดยไม่ได้เน้นการวัดที่แน่นอนหรือเนื้อหาที่แน่ชัด แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อนักทฤษฎีต้องการแสดงให้เห็นความถูกต้องของทฤษฎีให้แน่ชัดก็ต้องผ่านวิธีการทดลอง จึงจะทำให้วิธีแสวงหาความรู้เรื่องเจตคติอาจซับซ้อนกันและจะทำให้เกิดผลเกี่ยวพันกันระหว่างนักทฤษฎีกับนักทดลอง

5. ศึกษาโดยวิธีการทดลอง (Experiments) การทดลองเป็นการจัดกระทำกับสถานการณ์หนึ่ง โดยทั่วไปจะมีตัวแปรควบคุมให้มีสภาพเหมือนเดิมกับตัวแปรทดลองที่จัดกระทำอะไรบางประการ แล้วนำมาเปรียบเทียบกันดูว่าจะมีผลอะไรเกิดขึ้นจากตัวแปรทดลองหรือไม่ นักทดลองทางเจตคติเน้นการค้นคว้าองค์ประกอบที่สามารถทำให้เจตคติเปลี่ยนแปลงและ

ทดสอบสมมติฐานของนักทฤษฎีเจตคติซึ่งจะเกี่ยวข้องกับการสอบวัดหลายวิธี เนื้อหาที่ทำการทดลองมักจะเน้นความสำคัญของเจตคติต่อสังคม

1.1.1.7 เจตคติในการป้องกันการเสพติด

ยงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานติ์ (2542 : 64) ได้กล่าวถึงเจตคติที่สำคัญในการป้องกันการเสพติด ได้แก่

1. ความตระหนักรู้ในตน (Self Awareness) เป็นความสามารถในการค้นหาและเข้าใจในจุดดี จุดด้อยของตนเองและความแตกต่างที่ตนเองมีกับบุคคลอื่นไม่ว่าจะในแง่ความสามารถ เพศ วัย ระดับการศึกษา ศาสนา สีผิว ท้องถิ่น สุขภาพพลข ความตระหนักเป็นการแสดงออกซึ่งความรู้สึก ความคิดเห็น ความสำนึกเป็นภาวะที่บุคคลเข้าใจและประเมินสถานการณ์ที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับตนเองได้ โดยอาศัยระยะเวลา เหตุการณ์ ประสบการณ์หรือสภาพแวดล้อมเป็นปัจจัยที่ทำให้บุคคลเกิดความตระหนัก

อีเซนดและอาร์โนลด์ (Eysench and Arnold. 1972 : 110) ได้อธิบายความตระหนักในแง่ของจิตวิทยาว่า “ความตระหนัก” เป็นความสัมพันธ์ของความสำนึก และเจตคติ ความตระหนักเป็นภาวะของจิตใจ ซึ่งไม่อาจแยกเป็นความรู้สึกหรือความคิดเพียงอย่างเดียว โดยเด็ดขาดซึ่งหลักสำคัญในการพัฒนาการตระหนักรู้ในตนเองคือ

ก. การพิจารณาตนเองหรือการประเมินตนเอง (Self Assessing) ได้แก่ การประเมินตนเองด้านร่างกาย เช่น การรับรู้ เจตคติและความรู้สึกการบุคคลในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับตนเองด้านสรีระวิทยา รวมถึงรูปร่างหน้าตาและการทำหน้าที่ของร่างกาย การประเมินตนเองด้านอุดมการณ์และปณิธาน (Self Ideal) เช่น ค่านิยม ความคาดหวังในชีวิตและการประเมินตนเองด้านความรู้สึกมีคุณค่า (Self Esteem) เป็นการประเมินถึงความรู้สึกมีคุณค่าแห่งตนเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ตนตั้งไว้ การประเมินเหล่านี้เป็นกระบวนการค้นหาตนเอง ซึ่งเป็นปัจจัยที่ทำให้บุคคลได้ตระหนักในตนเอง ข้อพึงตระหนักคือ การประเมินตนเองต้องการทำอย่างยุติธรรมและเป็นกลาง

ข. การรับฟังจากบุคคลอื่น การมีสัมพันธภาพกับบุคคลอื่น ทำให้บุคคลได้เรียนรู้การรู้จักตนเองชัดเจนขึ้น ดังคำกล่าวว่า “บุคคลอื่นเป็นกระจกเงาที่ดีที่สุด” และมีหลักสำคัญที่ต้องคำนึงถึง คือ ด้านรับฟังต้องใจกว้าง พิจารณาอย่างเป็นกลาง สำหรับด้านให้ข้อมูลควรเสนอข้อมูลในลักษณะ “การให้ข้อมูลย้อนกลับ” (Feedback) ซึ่งควรทำด้วยความปรารถนาดีให้ข้อมูลถูกต้องชัดเจนและไม่ตัดสินพฤติกรรมตามความรู้สึกของตนเอง

ค. การเปิดเผยตนเอง (Self Disclosure) ซึ่งทำได้ 3 ลักษณะ คือ การแสดงความคิดเห็นออกมาจากใจจริง การบอกข้อมูลเกี่ยวกับตนเองทั้งที่คนอื่นทราบและคนอื่นรู้สึกของตนเอง คือ “ฉันรู้สึกว่...” แทนที่จะใช้คำพูดแสดงความคิดเห็น คือ “ฉันคิดว่า...” เพื่อฝึกสะท้อนความรู้สึกของตนเองที่มีต่อคนอื่น ๆ ตามความเป็นจริง

ง. การรับรู้แบบแผนการคิดและการกระทำ (Awareness of thought and action pattern) บุคคลจะแสดงออกในแบบแผนที่สอดคล้องกับความคิดและความเชื่อเกี่ยวกับตนเอง ดังนั้น บุคคลจะประสบกับความสำเร็จความล้มเหลวในกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งขึ้นอยู่กับความเชื่อว่าตนเองมีความสามารถและเชื่อว่ากิจกรรมนั้น ๆ มีคุณค่าหรือมีความหมายต่อชีวิตของตนเอง

2. ความภาคภูมิใจในตนเอง (Self Esteem) หมายถึง ความรู้สึกที่ตนเองมีคุณค่า เช่น มีน้ำใจ รู้จักให้ รู้จักรับ ค้นพบและภูมิใจในความสามารถด้านต่าง ๆ (สังคม ดนตรี กีฬา ศิลปะ ฯลฯ) ของตนเอง โดยมีได้มุ่งสนใจอยู่แต่เรื่องรูปร่าง หน้าตา เสน่ห์ หรือความสามารถทางเพศ การเรียนเก่ง ฯลฯ เท่านั้น

ศรีนวล วิวัฒน์คุณูปการ (วรรณวิไล จันทราภา. 2530 ; อ้างอิงจาก ศรีนวล วิวัฒน์คุณูปการ. 2536) ให้ความหมาย ความภาคภูมิใจในตนเอง ว่าเป็นความรู้สึกที่ตนเองมีเกียรติสมควรแก่การได้รับการยกย่องสรรเสริญ และจากการศึกษาของนิวแมนและนิวแมน (Coopersmith & Rosenberg .1979 : 147 ; citing Newmen & Newman.1988 : 122) ได้พบสิ่งที่คล้ายคลึงกันหลายอย่างคือ ผู้ที่มีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองสูงจะมีความเชื่อมั่นในตนเอง ชอบเข้าสังคม มีความคาดหวังในทางลบเกี่ยวกับผลของพฤติกรรมที่ตนแสดงออกไป ส่วนผู้ที่มีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองต่ำนั้น จะขาดความเชื่อมั่นในตนเอง มีลักษณะยอมตามถอยหนีจากสังคม หมกมุ่นคิดถึงแต่ปัญหาและความยากลำบากต่าง ๆ ของตนเอง

ไวเทิน (Weiten. 1989) ได้กล่าวถึงลักษณะของผู้ที่มีความรู้สึกเห็นคุณค่าใน ตนเองต่ำไว้ว่า “เป็นผู้ที่มีความรู้สึกหวั่นไหวง่าย ไม่มั่นใจในตนเอง มีภาพพจน์เกี่ยวกับตนเองในด้านบวกและมักมีปัญหาทางจิตใจมากกว่าที่มีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองสูง” ซึ่งรอลินส์ และ ฮีคอค (Rawlins & Heacock. 1988) ก็ได้กล่าวถึงลักษณะของผู้ที่มีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองต่ำจะมีความวิตกกังวลสูง ไม่มีความมั่นใจในตนเอง มักมีความรู้สึกนึกคิดในทางลบ พึ่งพาผู้อื่น มีความยากลำบากในการสร้างความรักความผูกพันกับบุคคลอื่น จะเกิดความวิตกกังวลเพื่อเผชิญกับความเครียดตอบสนองในลักษณะแก้ตัวหรือปกป้องตนเองในส่วนที่เกี่ยวกับการตัดสินเสพติดนั้น วีรวรรณ สุธีร์ไกรลาส (2536 : 155) ได้ทำการวิจัยพบว่า ความภาคภูมิใจในตนเอง สามารถทำนายการปฏิเสธการชักจูง เรื่องสิ่งเสพติดจากเพื่อนในกลุ่มวัยรุ่นที่มีความภูมิใจในตนเองต่ำจึงมีโอกาสเสี่ยงต่อการติดสิ่งเสพติดได้ง่าย เนื่องจากการขาดความมั่นใจแสดงออกน้อย เมื่อถูกชักจูงจากกลุ่มเพื่อนจึงง่ายต่อการทดลองเทพ นอกจากนี้ เด็กที่ไม่มั่นใจในตนเองมักจะเลียนแบบได้ง่ายไม่ว่าจะเป็นการเลียนแบบจากเพื่อนหรืออิทธิพลของสื่อทางลบ เช่น วีดิทัศน์ โทรทัศน์ เป็นต้น

3. ความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility) หมายถึง ความรู้สึกที่ตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและมีส่วนรับผิดชอบในความเจริญหรือเสื่อมของสังคม ความรับผิดชอบต่อสังคม ได้แก่ การไม่ใช้สิ่งเสพติด การไม่ดื่มสุรา เป็นต้น

1.1.1.8 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้กับเจตคติและการปฏิบัติ

คว้น ขาวหนู (ม.ป.ป : 15-16) ได้กล่าวไว้ว่า องค์ประกอบที่สำคัญส่วนหนึ่งของเจตคติที่ก่อให้เกิดท่าทีความรู้สึกและการปฏิบัติคือ องค์ประกอบทางด้านพุทธิปัญญา ซึ่งได้แก่ความรู้ความเข้าใจ บุคคลมีความรู้ในเรื่องใด ในลักษณะใด ก็จะก่อให้เกิดเจตคติต่อเรื่องนั้นในลักษณะนั้น ซึ่งจะส่งผลต่อพฤติกรรมของเขา เพราะการปฏิบัติหรือพฤติกรรมที่แสดงออกที่สังเกตได้กับเจตคติ ต่างมีความสัมพันธ์และมีผลซึ่งกันและกัน นั่นก็คือเจตคติเป็นความพร้อมของจิตใจที่จะบัญชาให้ร่างกายปฏิบัติได้ทันทีในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ดังนั้น เจตคติ จึงเปรียบเทียบกับเสมือนตัวเร่งปฏิกิริยาให้ผู้เรียนได้นำความรู้ไปปฏิบัติ ซึ่งการปฏิบัติจะมีมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับเจตคติเป็นสำคัญนักเรียนจะมีความรู้มากเพียงใด หากไม่เชื่อ ไม่ชอบ ไม่เห็นคุณค่าในความรู้ นั้นเสียแล้วย่อมไม่นำพาที่จะปฏิบัติตามความรู้ที่ได้รับเป็นการเรียนรู้เพื่อรู้หรือเพื่อสอบเท่านั้น ไม่ใช่เรียนเพื่อชีวิตหรือเพื่อนำไปปฏิบัติ เช่น นักเรียนเรียนวิธีแปร่งฟันแล้วไม่ได้แปร่งทุกวัน ฉะนั้นครูต้องอุดช่องว่างระหว่างความรู้กับการปฏิบัติของบุคคล ก็มีผลต่อเจตคติของบุคคลนั้นด้วย อาจทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของเจตคติได้

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2536 : 84) กล่าวว่าถ้าองค์ประกอบส่วนใดส่วนหนึ่งของเจตคติเปลี่ยนแปลงด้วยเช่นกัน เช่น ถ้าองค์ประกอบด้านความรู้เปลี่ยนแปลงด้วยเช่นกัน เช่น ถ้าองค์ประกอบด้านความรู้เปลี่ยนแปลงก็จะมีแนวโน้มทำให้องค์ประกอบด้านเจตคติและการปฏิบัติเปลี่ยนแปลงด้วย

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่าเจตคติสามารถเปลี่ยนแปลงได้ในระดับมากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบด้านความรู้เป็นสำคัญ เนื่องจากมีแนวโน้มให้องค์ประกอบด้านอารมณ์ ความรู้สึกและการปฏิบัติเปลี่ยนแปลงด้วย

1.1.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติด

1.1.2.1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสิ่งเสพติด

สิ่งเสพติด หมายถึง ยาหรือสารเคมี หรือวัตถุชนิดใด ๆ ที่อาจเป็นผลิตภัณฑ์จากธรรมชาติ หรือจากการสังเคราะห์ ซึ่งเมื่อเสพเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าจะโดยวิธีการกิน ดม สูบ ฉีด หรือวิธีใด ๆ ก็ตามเป็นช่วงระยะเวลาติดกัน จนทำให้ร่างกายทรุดโทรมและตกอยู่ใต้อำนาจหรือเป็นทาสของสิ่งนั้น ทั้งด้านร่างกายและจิตใจ หรือจิตใจเพียงอย่างเดียว (สำนักงาน ป.ป.ส. 2545) เนื่องจาก

1. ต้องเพิ่มขนาดการเสพยามากขึ้นเรื่อย ๆ เพราะเมื่อเสพเข้าไปสักระยะจะเกิดภาวะติดยา ปริมาณยาเดิมไม่สามารถทำให้เมาได้
2. เมื่อถึงเวลาเสพ หากไม่ได้เสพยาจะทำให้เกิดอาการขาดยา ทำให้ทรมานทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ หรือจิตใจเพียงอย่างเดียว

1.1.2.2 ประวัติความเป็นมาของสิ่งเสพติด (Historical background)

1.1.2.2.1 ในประเทศไทย

สิ่งเสพติดซึ่งเป็นปัญหาของชาติอยู่ในขณะนี้ มีประวัติความเป็นมาอย่างไรเป็นสิ่งที่น่าสนใจ เพราะมนุษย์ เพราะมนุษย์ได้เกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติดมาเป็นเวลาช้านาน บางชนิดก็ให้ทั้งคุณประโยชน์และโทษ บางชนิดก็มีแต่โทษภัยเท่านั้น ซึ่งในปัจจุบันมีสิ่งเสพติดชนิดต่าง ๆ ในท้องตลาดมากกว่า 120 ชนิด อย่างไรก็ตามสิ่งเสพติดชนิดแรกที่คนไทยรู้จักก็คือ ฝิ่น

ฝิ่นเข้ามาในประเทศไทยในสมัยใดนั้นยังไม่ทราบแน่ชัด เท่าที่มีหลักฐานครั้งแรกเป็นประกาศใช้กฎหมายลักษณะโจร ในสมัยรัชสมัยสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (พระเจ้าอู่ทอง) ปฐมกษัตริย์แห่งกรุงศรีอยุธยา เมื่อ พ.ศ. 1903 หรือ ประมาณ 600 ปีล่วงมาแล้ว ตามกฎหมายฉบับได้บัญญัติการห้ามซื้อ ขาย เสพฝิ่นไว้ว่า “ผู้สูบฝิ่น กินฝิ่น ขายฝิ่นนั้น ให้ลงพระราชอาญาจหนักหนา ธิราชบาทว์ให้สิ้นเชิง ทเวนบกสามวัน ทเวนเรือสามวัน ให้จำใส่คุกไว้จนกว่าจะอดได้ ถ้าอดได้แล้วเรียกเอาทานบนแก้มันญาติพี่น้องไว้แล้วจึงให้ปล่อยผู้สูบ ขาย กินฝิ่น ออกจากโทษ” แม้ว่าบทลงโทษจะสูง แต่การลักลอบซื้อขายและเสพฝิ่น ก็ยังมีต่อมาโดยตลอด กฎหมายคงใช้ได้แต่ในกรุงศรีอยุธยาเท่านั้น ส่วนหัวเมืองและเมืองขึ้นที่ห่างพระเนตรพระกรรณ ไม่มีการเข้มงวดกวดขัน ซึ่งปรากฏว่าผู้ครองเมืองบางแห่งก็ติดฝิ่นและผูกขาดการจำหน่ายฝิ่นเสียเองด้วย เมื่อเป็นเช่นนี้ปัญหาการขายฝิ่น เสพฝิ่น จึงเลิกไม่ได้ตลอดสมัยกรุงศรีอยุธยา

ต่อมาสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ทรงแจกจดหมายป่าวร้องห้ามปราบผู้ขาย ผู้สูบฝิ่นแต่ก็ยังไม่มียผล ครั้นถึงสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย จึงได้ตราพระราชกำหนดโทษให้สูงขึ้นไปอีกโดย “ห้ามไม่ให้ผู้ใดสูบฝิ่น กินฝิ่น ซื้อฝิ่นขายฝิ่น และเป็นผู้สมซื้อสมขายเป็นอันขาดทีเดียว ถ้ามีฟังจับได้และมีผู้ร้องฟ้องพิจารณาเป็นสัจจะให้ลงพระอาญา เขี่ยน 3 ยก ทเวนบก 3 วัน ทเวนเรือ 3 วัน ธิราชบาทว์บุตรภรรยา และทรัพย์สิ่งของให้สิ้นเชิง ให้ส่งตัวไปตะพุ่นหญ้าช้าง ผู้รู้เห็นเป็นใจมิได้เอาความมาว่ากล่าวจะให้ลงอาญาเขี่ยน 60 ที”

ในรัชกาลที่ 3 รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นระยะที่ตรงกับสมัยที่อังกฤษนำฝิ่นจากอินเดียไปบังคับขายให้จีนทำให้มีคนจีนติดฝิ่นกันเพิ่มขึ้น และในช่วงเวลานั้นเป็นระยะที่คนจีนเข้ามาค้าขายในประเทศไทยมากขึ้น จึงเป็นการนำการใชฝิ่นและผู้ติดฝิ่นเข้ามาในประเทศไทย ตลอดจนมีการลักลอบนำฝิ่นเข้ามาด้วยเรือสินค้าต่าง ๆ มาก จึงเป็นเหตุให้การเสพฝิ่นระบาดยิ่งขึ้น พระองค์จึงได้ทรงมีบัญชาให้มีการปราบปรามอย่างเข้มงวดกวดขันในปี พ.ศ. 2382 มีผลทำให้การค้าฝิ่นและสิ่งอื่นๆ ที่ผิดกฎหมายเข้าไปอยู่ในมือของกลุ่มอั้งยี่ต่าง ๆ จนทำให้ทหารปราบปราม

ในสมัยรัชกาลที่ 4 พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเห็นว่าการปราบปรามไม่สามารถขจัดปัญหาการสูบและขายฝิ่นได้ และก่อให้เกิดความยุ่งยากวุ่นวายขึ้น จึงทรงเปลี่ยนนโยบายใหม่ ยอมให้คนจีนเสพและขายฝิ่นได้ตามกฎหมายแต่ต้องเสียภาษีผูกขาดมีนายภาษี

เป็นผู้ดำเนินการ ปรากฏว่าภาษีฝิ่นทำรายได้ให้กับประเทศไทยมาก ซึ่งสมเด็จพระยาตำราญราชานุภาพ ได้ทรงรวบรวมไว้ในหนังสือลัทธิธรรมเนียมต่าง ๆ ใน “ตำนานภาษีฝิ่น” ว่าภาษีที่ได้นั้นประมาณว่าถึงปีละ 4 แสนบาท สูงเป็นอันดับที่ 5 ของรายได้ประเภทต่าง ๆ และได้มีความพยายามห้ามคนไทยไม่ให้เสพฝิ่น แต่ก็ไม่ได้ผลเต็มที่

ต่อมาในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว สภาพของการค้าฝิ่นยังคงเป็นอยู่เช่นเดิม คือมีผู้คนจำนวนไม่น้อยที่เสพและติดฝิ่นที่มีการขายตามโรงฝิ่นโดยถูกกฎหมาย และภาษีฝิ่นก็เป็นรายได้ใหญ่ของประเทศ ทรงดำริที่จะแก้ภาษีฝิ่นที่จะทำให้มีการสูบฝิ่นน้อยลงจนสามารถเลิกได้ในที่สุด และทรงยอมให้รัฐ ชาติรายได้จากภาษาค้าฝิ่น เมื่อไม่มีผู้สูบฝิ่น ความพยายามนี้ไม่เป็นผลสำเร็จในรัชสมัยของพระองค์ แต่จากความพยายามนี้ปริมาณเงินรายได้จากภาษีฝิ่นก็ลดลงเรื่อย ๆ จนสิ้นสุดเมื่อปี 2502 ทั้งนี้ด้วยมาตรการควบคุมต่าง ๆ และรายได้ชดเชยที่รัฐได้จากภาษีอากรยาสูบแทน

ใน พ.ศ. 2501 คณะปฏิวัติซึ่งปกครองประเทศไทยอยู่ในขณะนั้นได้พิจารณาเห็นว่า การเสพฝิ่นเป็นที่รังเกียจในวงการสังคมและเป็นอันตรายแก่สุขภาพและอนามัยอย่างร้ายแรง ประเทศต่าง ๆ ได้พยายามเลิกการเสพฝิ่นโดยเด็ดขาดแล้ว จึงเห็นเป็นการสมควรให้เลิกการเสพฝิ่นและจำหน่ายฝิ่นในประเทศไทย จึงมีประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 37 ลงวันที่ 9 ธันวาคม 2501 ให้เลิกการเสพฝิ่นและจำหน่ายทั่วราชอาณาจักร และกำหนดดำเนินการให้เสร็จสิ้นเด็ดขาดภายในวันที่ 30 มิถุนายน 2502 โดยกำหนดการตามลำดับดังนี้

1. ประกาศให้ผู้เสพฝิ่นขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตให้เสพฝิ่นภายในวันที่ 31 ธันวาคม 2501
2. ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2502 ห้ามมิให้ร้านฝิ่นจำหน่ายฝิ่นแก่ผู้ไม่มีใบอนุญาตให้สูบฝิ่น
3. ยุบเลิกร้านจำหน่ายฝิ่นภายในวันที่ 30 มิถุนายน 2502
4. ให้กระทรวงสาธารณสุขและกระทรวงมหาดไทย ร่วมกันจัดตั้งสถานพยาบาล และพักฟื้นผู้ติดฝิ่น
5. ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2502 ผู้กระทำความผิดฐานเสพฝิ่นหรือมูลฝิ่น นอกจากจะต้องรับโทษตามกฎหมายแล้วยังต้องถูกส่งไปรับการรักษา ณ สถานพยาบาลและพักฟื้นผู้ติดฝิ่นไม่เกิน 90 วันอีกด้วย

ผลการดำเนินงานปรากฏว่ามีผู้ติดฝิ่นที่ขึ้นทะเบียนทั้งสิ้น 70,985 คน เป็นชาย 69,961 คน หญิง 1,024 คน ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2502 ทางราชการได้ระดมตำรวจตรวจตราตามร้านฝิ่นทั่วราชอาณาจักร เพื่อมิให้ผู้ที่ไม่มียาสูบเข้าเสพฝิ่นในร้านค้าฝิ่น และไม่ให้ร้านค้าฝิ่นขายฝิ่นให้แก่ผู้ไม่มีใบอนุญาต ในวันที่ 30 มิถุนายน 2502 ซึ่งเป็นสุดท้ายของการเสพฝิ่นและการจำหน่ายฝิ่น เจ้าพนักงานสรรพสามิตพร้อมด้วยเจ้าหน้าที่ตำรวจได้เข้าควบคุมร้านฝิ่นทุกแห่ง โดยเจ้าพนักงานสรรพสามิต ได้ตรวจรับฝิ่น มูลฝิ่นที่เหลือและกล่องสูบฝิ่นทั้งหมดจากร้าน

จำหน่ายฝิ่น และเมื่อเวลา 01.00 น. ของวันที่ 1 กรกฎาคม 2502 กระทรวงมหาดไทย ร่วมกับกระทรวงการคลังได้จัดการทำลายกล่องสูบฝิ่น ซึ่งรวบรวมจากร้านฝิ่นในจังหวัดพระนครธนบุรี โดยเผาไฟที่ท้องสนามหลวง มีจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ หัวหน้าคณะปฏิวัติเป็นประธานและควบคุมการเผาทำลายเอง กล่องฝิ่นที่เผาทำลายในคืนนั้นจำนวน 9,001 คัน ต่อมาได้เผาทำลายในจังหวัดมีจำนวน 11,288 คัน รวมกล่องสูบฝิ่นที่เผาทำลายทั้งสิ้น 45,527 คัน นอกจากนี้ได้แก้ไขกฎหมายว่าด้วยฝิ่น เพิ่มโทษผู้ละเมิดให้สูงขึ้น ซึ่งได้ประกาศใช้ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2502 เป็นต้นมา จากประกาศของคณะปฏิวัติดังกล่าวข้างต้นเป็นอันว่านับแต่อรุณรุ่งของวันที่ 1 กรกฎาคม 2502 การเสพและจำหน่ายฝิ่นในประเทศไทยก็เป็นสิ่งผิดกฎหมาย นอกจากรัฐบาลจะได้จัดให้ผู้ติดยาเข้ารับการรักษา และฟื้นฟูแล้ว ปรากฏว่าการปราบปรามได้กระทำเด็ดขาดยิ่งขึ้น มีการประหารชีวิตผู้ผลิตและค้าสิ่งเสพติด แต่ปัญหาสิ่งเสพติดไม่ได้ลดลง เพียงแต่การซื้อขายมีการดำเนินการซ่อนเร้นและมีวิธีการที่ลึกลับซึ่งแยบยลยิ่งขึ้น นอกจากนี้ตัวสิ่งเสพติดได้เปลี่ยนรูปไปเป็นเฮโรอีน ซึ่งผลิตด้วยการเปลี่ยนตัวยาสำคัญในฝิ่น คือ มอร์ฟีน ด้วยวิธีทางเคมีเป็นสิ่งเสพติดที่มีฤทธิ์ร้ายแรงกว่าฝิ่นก็กลับระบาดในเมืองไทย พบครั้งแรกราวเดือนกันยายน พ.ศ. 2502 เฮโรอีนได้ระบาดในหมู่ติดฝิ่นอยู่เดิม เพราะสูบได้ง่ายใช้เผาในกระดาดตะกั่วแล้วสูดไอน์ไม่ต้องมีบ้องฝิ่น และไม่มีกลิ่นเวลาสูบ การหลบหนีกฎหมายทำได้ง่ายกว่าการสูบฝิ่น

ปัจจุบันปัญหาสิ่งเสพติดที่ปรากฏในหมู่คนไทยมีรูปแบบต่าง ๆ กัน และลักษณะปัญหาแตกต่างกันออกไป ชาวไทยภูเขาที่อาศัยอยู่ในภาคเหนือของประเทศไทย ส่วนหนึ่งมีอาชีพหลักในการปลูกฝิ่น และมีจำนวนไม่น้อยที่สูบและติดฝิ่นด้วย ในหมู่ชาวไทยในชนบทพื้นราบ ก็มีการสูบฝิ่น ใช้ใบกระท่อม กัญชา ยาบ้าหรือยาขยันและยาแก้ปวดอยู่อย่างแพร่หลาย ปัญหาที่ร้ายแรงตามมาคือการแพร่ระบาดของการติดสิ่งเสพติดหลายชนิดปนกันอยู่ในขณะนี้ทั้งต่างจังหวัดและในเขตกรุงเทพมหานคร โดยเฉพาะยาบ้า ได้แพร่ระบาดเข้ามาในแทบทุกชุมชน และหมู่บ้านซึ่งนับว่าเป็นปัญหาใหญ่ขณะนี้ที่ทุกคนต้องร่วมกันแก้ไข

1.1.2.2.2 ในต่างประเทศ

สิ่งเสพติดในแต่ละประเทศมีประวัติไม่เหมือนกัน นักประวัติศาสตร์เชื่อกันว่าประเทศอิรัก อิหร่านและประชาชนในแถบเมโสโปเตเมีย รู้จักการปลูกฝิ่นมาประมาณ 5,000 ปี ก่อนคริสต์ศักราช ชาวกรีกทราบว่ฝิ่นสามารถระงับความเจ็บปวดและความกลัดกลุ้มได้เป็นอย่างดี ส่วนชาวอินเดียก็ใช้ฝิ่นเสพ เพื่อให้เกิดความมึนเมา โดยเห็นว่าเป็นความสุขและลืมนความทุกข์ต่าง ๆ ได้ ต่อมาชาวผิวขาวนักล่าเมืองขึ้นในยุคศตวรรษที่ 18 - 19 ก็รู้แท้เห็นจริงว่ฝิ่นทำอันตรายต่อผู้เสพได้ดี จึงดำเนินนโยบายล่าเมืองขึ้นให้มาอยู่ในอาณานิคมของตน จึงได้นำฝิ่นจากอินเดียไปให้จีนสูบในที่สุดก็เกิดสงครามฝิ่น ระหว่างจีนกับอังกฤษ พ.ศ.2382 - 2384 จีนจึงยอมแพ้อังกฤษ ทำสัญญาสงบศึกเมื่อปี พ.ศ. 2385 และชดใช้ค่าเสียหายให้อังกฤษเป็นจำนวนเงินถึง 21,000,000 เหรียญสหรัฐ ๖ และยอมเปิดเมืองท่าต่าง ๆ ตลอดจนยอมให้อังกฤษ

เข้าฮ่องกงอีกด้วย นับแต่นั้นมาชาวจีนก็อ่อนกำลังลงเรื่อย ๆ จนกระทั่งถึงยุคจอมพลเจียงไคเช็ค พ.ศ. 2477 มาตามเจียงไคเช็คเป็นผู้ต่อต้านการปลูกฝิ่น ได้มีการประหารชีวิตผู้คนที่เสพติดฝิ่นไปเป็นจำนวนมาก ครั้นต่อมาญี่ปุ่นรุกรานจีนก็ใช้สิ่งเสพติดเป็นเครื่องมือ ทำให้ประเทศจีนประสบปัญหาสิ่งเสพติดยุ่งยากมากขึ้น เพราะเกิดปัญหาสิ่งเสพติดหลายชนิดขึ้น นอกเหนือจากฝิ่นที่มีแพร่ระบาดอยู่ทั่วไป ต่อมาพรรคคอมมิวนิสต์จีนมีชัยชนะและจีนคณะชาติได้ถอยร่นไปอยู่ที่เกาะไต้หวัน จีนคอมมิวนิสต์จึงได้ปราบปรามสิ่งเสพติดบนผืนแผ่นดินใหญ่หมดไปอย่างราบคาบด้วยวิธีรุนแรงและเด็ดขาด

เมื่อได้กล่าวถึงประวัติความเป็นมาของสิ่งเสพติดในทวีปเอเชีย โดยเริ่มจากเอเชียไมเนอร์หรือตะวันออกกลาง ในถิ่นเมโสโปเตเมีย อิรัก และอิหร่าน เรื่อยมาจนถึงอินเดียและจีนแล้ว ก็ควรกล่าวถึงประวัติความเป็นมาของสิ่งเสพติดในฮ่องกงและญี่ปุ่น ที่ได้เกริ่นไว้แล้วในสงครามฝิ่นระหว่างจีนกับอังกฤษ เมื่อฮ่องกงต้องตกเป็นของอังกฤษตามสัญญาเช่านั้น ชาวจีนดูเหมือนจะขาดอากาศหายใจ ดวงตามืดมิดเพราะฮ่องกงเปรียบเสมือนใบหน้าของชาวจีนในสายตาของชนผิวขาว ในการติดต่อกับโลกเสรี โดยแท้จริงแล้วสิ่งเสพติดไม่มีแหล่งกำเนิดในฮ่องกง แต่มีการลักลอบไปจากจีนคอมมิวนิสต์ พม่า ลาว และไทย ซึ่งแต่เดิมนั้นเป็นการลักลอบเข้าสู่ฮ่องกงแล้วจึงไปแปรรูปเป็นเฮโรอีนในฮ่องกง แต่ปัจจุบันนี้ส่วนใหญ่เป็นการลักลอบนำเฮโรอีนเข้าสู่ฮ่องกง ประกอบกับฮ่องกงเป็นเมืองท่าเสรีไม่เก็บภาษีขาเข้าและออกเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นการตรวจสินค้าจึงไม่เข้มงวดเท่าใดนักของที่ผิดกฎหมาย และโดยที่ฮ่องกงเป็นเสมือนประตูไปสู่ตะวันออก ฮ่องกงจึงเป็นแหล่งใหญ่ที่มีผู้ลักลอบนำสิ่งเสพติดส่งออกและถ้าจะเทียบจำนวนผู้ติดสิ่งเสพติดต่อประชากรทั้งสิ้นแล้ว ก็นับว่าฮ่องกงมีผู้ติดสิ่งเสพติดสูงประเทศหนึ่งเหมือนกันทั้งที่รัฐบาลฮ่องกงก็ได้ และมีการพยายามปราบปรามอย่างเข้มงวดกวัดขั่นแล้ว โดยตั้งสำนักงานปราบปรามสิ่งเสพติด (Narcotics Bureau) ขึ้นในกรมตำรวจ และตั้งหน่วยพิเศษปราบสิ่งเสพติด (Special Narcotics Section) ขึ้นในกรมการค้าและอุตสาหกรรม เพื่อทำการปราบปรามผู้ลักลอบนำสิ่งเสพติดเข้าสู่ฮ่องกง โดยประจำอยู่ที่ท่าเรือ ท่าอากาศยานเพื่อตรวจสินค้าและผู้โดยสารที่ผ่านเข้าออก หน่วยงานทั้งสองนี้ได้ประสานงานกันอย่างใกล้ชิดและติดต่อประสานงานกับหน่วยปราบปรามสิ่งเสพติดของประเทศต่าง ๆ รวมทั้งองค์การตำรวจสากลด้วย

ตามสถิติปรากฏว่าผู้ต้องคำพิพากษาให้จำคุกในคดีอาญาทั่วไปมีถึงร้อยละ 60 เป็นคดีเกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติด เช่นเดียวกับในประเทศไทยที่พบว่าผู้ต้องหาคดีอาญาทั่วไปร้อยละ 58 เป็นคดีเกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติด รัฐบาลฮ่องกงจึงได้จัดตั้งเรือนจำพิเศษขึ้นที่ฝั่งเกาลูน ชื่อ Tai Lam Prison เพื่อบำบัดผู้ติดสิ่งเสพติดโดยเฉพาะ โดยดำเนินการเป็น 2 ระยะคือ การถอนพิษยาและระยะพักฟื้น เช่นเดียวกับที่ดำเนินการอยู่ในสหรัฐอเมริกา ส่วนผู้ติดสิ่งเสพติดซึ่งสมัครเข้ารับการรักษา ก็จะถูกส่งไปที่โรงพยาบาล Castle Peak แต่สภาพของโรงพยาบาลแห่งนี้ปรากฏว่าสร้างเป็นกึ่งเรือนจำ มีเครื่องมืออุปกรณ์ด้านบันเทิงและการสันทนาการ เพื่อช่วยให้

ล้มความหลังหลายอย่าง รวมทั้งการเล่นกีฬาออกกำลังกายด้วย ต่อมาได้มีองค์การการกุศล องค์การทางศาสนา ได้ใช้เกาะเชคกูโจวเปิดรับสมัครรักษาผู้ติดสิ่งเสพติดและเริ่มชีวิตใหม่โดย จัดมอบเครื่องมือกลสิกรรม เลี้ยงสัตว์และฝึกอาชีพให้

ประเทศที่มีการค้าขึ้นหน้าขึ้นตาถัดจากฮ่องกงไปคือประเทศญี่ปุ่น ซึ่งแต่เดิมนั้นกล่าว ได้ว่าไม่เคยประสบปัญหาสิ่งเสพติดมาก่อน ผีนและมอร์ฟินเริ่มเข้าไปเผยแพร่ในญี่ปุ่น เมื่อครั้ง สงครามระหว่างจีนกับญี่ปุ่นดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ซึ่งในครั้งนั้นญี่ปุ่นได้ใช้คุศโลบายสิ่งเสพติดเป็น สงครามเย็นกับจีน ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมาสิ่งเสพติดก็ได้รับบาดเจ็บและแพร่หลายไปอย่างรวดเร็วทั่ว ประเทศเช่นกัน จนกระทั่งถึง พ.ศ. 2490 ปัญหาสิ่งเสพติดในญี่ปุ่นก็รุนแรงมากคณะกรรมการ ปรามปรามสิ่งเสพติดซึ่งตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2505 ก็ได้ประกาศว่าขณะนี้ญี่ปุ่นต้องซื้อสิ่งเสพติดจาก ต่างประเทศปีละจำนวนมาก โดยลักลอบนำเข้ามาจากฮ่องกงและไต้หวัน จำนวนผู้ติดสิ่งเสพติด ในญี่ปุ่นมีไม่น้อยกว่า 200,000 คน และนับว่าจะทวีเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ปัญหาที่ตามมาได้ แก่ปัญหาอาชญากรรมในญี่ปุ่นที่ทวีเพิ่มขึ้นเนื่องจากผู้สิ่งเสพติด จากการเกิดปัญหาสิ่งเสพติดขึ้น 2 แห่ง ที่ โตเกียว และโอซาก้า กำหนดขยายโครงการของหน่วยปรามปรามสิ่งเสพติดขึ้นเป็นกรม และส่งเจ้าหน้าที่มาดำเนินการสืบสวนประจำในต่างประเทศคือ ฮ่องกง ไทย พม่า และสิงคโปร์

สิ่งเสพติดส่วนใหญ่จากส่วนต่างๆ ของโลกจะถูกส่งไปยังทวีปยุโรปหรือสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นประเทศที่ร่ำรวยเหมาะแก่การขายสิ่งเสพติดซึ่งมีราคาสูง สิ่งเสพติดในรูปของมอร์ฟินและ ผีนเริ่มเข้าสู่สหรัฐ เมื่อ พ.ศ. 2343 เป็นต้นมา คือตั้งแต่ก่อนและระหว่างสงครามกลางเมือง ทหารอาสาสงครามที่ได้รับบาดเจ็บในระหว่างสงครามติดมอร์ฟินกันมาก ครั้นมาภายหลังชาว เยอรมัน ชื่อ เดรสเซน (Dressen) ได้ค้นพบเฮโรอีน เฮโรอีนจึงได้แพร่หลายเข้าสู่สหรัฐ ในปี พ.ศ. 2443 ต่อมาอีก 25 ปี คือ พ.ศ. 2468 วงการแพทย์ในสหรัฐอเมริกาพิสูจน์ได้แน่ชัดว่า เฮโรอีนนี้เป็นสิ่งเสพติดร้ายแรง แต่ในระหว่างนั้นก็มีผู้ติดเฮโรอีนอยู่ถึงประมาณ 2 แสนคนแล้ว และเมื่อมีรัฐบาลประกาศห้าม ผู้ติดเฮโรอีนซึ่งมีจำนวนมากอยู่แล้วก็พากันไปซื้อจากตลาดมืด และเฮโรอีนมีราคาแพงขึ้นเรื่อย ๆ

1.1.2.3 ประเภทของสิ่งเสพติด

ปัจจุบันสิ่งเสพติดมีมากมายหลายร้อยประเภท ซึ่งสามารถแบ่งได้ดังนี้ (สำนักงาน ป.ป.ส. 2545)

1. แบ่งตามการออกฤทธิ์ต่อระบบประสาทส่วนกลาง

- 1.1 ประเภทกดประสาท ได้แก่ ผีน มอร์ฟิน เฮโรอีน ยากล่อมประสาท ยานอนหลับ
- 1.2 ประเภทกระตุ้นประสาท ได้แก่ แอมเฟตามีน กระต่อม โคคาอีน ยาอี เอ็กซ์ตาซี
- 1.3 ประเภทหลอนประสาท ได้แก่ แอลเอสดี ดีเอ็มที เห็ดขี้ควาย ยาเค

- 1.4 ประเภทออกฤทธิ์ผสมผสาน (อาจกด กระตุ้น หรือหลอนประสาทร่วมกัน)
ได้แก่ กัญชา
2. แบ่งตามแหล่งที่มา
- 2.1 จากธรรมชาติ เช่น ฝิ่น มอร์ฟีน กระต่อม กัญชา ฯลฯ
- 2.2 จากการสังเคราะห์ เช่น เฮโรอีน แอมเฟตามีน ยาอี เอ็กซ์ตาซี ฯลฯ
3. แบ่งตามกฎหมาย
- 3.1 พ.ร.บ.สิ่งเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 เช่น แอมเฟตามีน เฮโรอีน LSD ยาอี ฯลฯ
- 3.2 พ.ร.บ.วัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. 2518 เช่น อีเฟดรีน พระราชกำหนดป้องกันการใช้สารระเหย พ.ศ.2533 เช่น ทินเนอร์ กาว แล็กเกอร์

1.1.2.4 แนวคิดการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาสสิ่งเสพติดในสถานศึกษา

การศึกษาและติดตามสถานการณ์การแพร่ระบาดของสิ่งเสพติดในสถานศึกษาบ่งชี้ให้เห็นว่าสภาพปัญหาการแพร่ระบาดของสิ่งเสพติด ได้ทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น โดยเฉพาะยาบ้าที่แพร่ระบาดเข้าไปในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษา รัฐบาลได้มีนโยบายในการเร่งรัดการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามสิ่งเสพติดมาโดยตลอด สำหรับการดำเนินงานในสถานศึกษานั้น รัฐบาลได้เห็นความสำคัญของการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นโดยมอบหมายให้กระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องรับไปพิจารณาดำเนินการ

การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาสสิ่งเสพติดในสถานศึกษามุ่งที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2545 : 1-6) ดังนี้

1. นักเรียนที่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการใช้สิ่งเสพติดจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับการป้องกันสิ่งเสพติดเป็นอย่างดี และมีเจตคติที่ต่อต้านสิ่งเสพติด
2. นักเรียนที่มีประสบการณ์ในการใช้สิ่งเสพติดมาแล้วจะหยุดพฤติกรรมการใช้สิ่งเสพติด จะได้รับการแนะนำและช่วยเหลือ ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้อยู่ในบรรทัดฐานที่เหมาะสม
3. นักเรียนที่ติดสิ่งเสพติดจะได้รับการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพร่างกายและจิตใจให้สมบูรณ์ แข็งแรง และกลับมาศึกษาเล่าเรียนดังเดิม
4. นักศึกษาที่มีส่วนในขบวนการค้าสิ่งเสพติดในโรงเรียน จะได้รับการลงโทษตามกฎหมายหากไม่ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการดำเนินงาน จึงได้กำหนดกลยุทธ์ในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาสสิ่งเสพติดในสถานศึกษาไว้ดังนี้

1. กลยุทธ์ในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาล้างเสฟติดในสถานศึกษาการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาล้างเสฟติดในสถานศึกษาจำเป็นต้องดำเนินการด้วยวิธีการเหมาะสมสำหรับกลุ่มเป้าหมาย โดยระดมทรัพยากรทางการศึกษาและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ให้มีการจำแนกกลุ่มเป้าหมายที่จะดำเนินการ โดยการจำแนกนักเรียนออกตามลักษณะของพฤติกรรมที่แสดงออก โดยแบ่งออกเป็น 4 กลุ่มหลัก ดังนี้

1. กลุ่มนักเรียนที่ไม่เคยใช้สิ่งเสพติด
2. กลุ่มนักเรียนที่มีประสบการณ์ในการใช้ เหล้า บุหรี่ หรือ เริ่มทดลองใช้สิ่งเสพติดบางชนิด และมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนอื่น ๆ แต่ยังไม่ติดสิ่งเสพติด
3. กลุ่มนักเรียนที่ติดสิ่งเสพติด
4. กลุ่มนักเรียนที่มีพฤติกรรมในการค้าสิ่งเสพติด

การจำแนกกลุ่มเป้าหมายตามลักษณะของพฤติกรรมเสี่ยงเช่นนี้ จะทำให้สามารถกำหนดมาตรการที่จะดำเนินการกับแต่ละกลุ่มได้อย่างชัดเจน

2. ผสมผสานมาตรการที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาล้างเสฟติด โดยใช้มาตรการทั้ง 3 มาตรการ คือ

1. การป้องกันสิ่งเสพติด โดยดำเนินการทั้งการให้การศึกษา การแทรกแซงพฤติกรรมการใช้สิ่งเสพติด การแนะแนวหรือการให้คำปรึกษาและการจัดกิจกรรมต่าง ๆ
2. การบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ
3. การปราบปรามสิ่งเสพติด

การที่จะเลือกใช้มาตรการใดในการดำเนินงานขึ้นอยู่กับสภาพปัญหาจากการวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมาย

3. ระดมทรัพยากรของโรงเรียนและชุมชนให้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาล้างเสฟติด การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาล้างเสฟติดในสถานศึกษาจำเป็นต้องให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม โดยการระดมทรัพยากรบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษาทุกคนได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู อาจารย์ ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้บริหารสมาคมครูและผู้ปกครองหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง เช่น เจ้าหน้าที่ตำรวจ สารวัตรนักเรียน แพทย์ พยาบาล เจ้าหน้าที่สาธารณสุขและหน่วยงานภาคเอกชนในแต่ละท้องถิ่น

4. การให้นักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานป้องกันสิ่งเสพติดในโรงเรียนเนื่องจากปัญหาล้างเสฟติดในสถานศึกษาเป็นเรื่องที่นักเรียนเป็นส่วนหนึ่งของปัญหาและได้รับผลกระทบโดยตรง ดังนั้นการให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมรับรู้และมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้น จะเป็นแนวทางให้เกิดการยอมรับและยึดถือปฏิบัติตามโดยคหฐี อีกทั้งเป็นแนวร่วมในการดำเนินงานต่อการขยายผลไปสู่ักเรียนทุกคน กิจกรรมที่นักเรียนสามารถเข้ามีส่วนร่วมในการดำเนินงานได้แก่ การจัดกิจกรรมรณรงค์ป้องกันสิ่งเสพติดต่างๆ การจัดกิจกรรมเพื่อนเพื่อเพื่อน การจัดกิจกรรมชมรมต่อต้านสิ่งเสพติดในโรงเรียนโดยกิจกรรมเหล่านี้ควรมีครู

อาจารย์เป็นที่ปรึกษาคอยให้คำแนะนำแก่นักเรียนด้วย การที่นักเรียนได้มีโอกาสเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมอันเป็นประโยชน์เช่นนี้ เป็นการพัฒนาบุคลิกภาพ ความเป็นผู้นำและทักษะทางสังคมให้นักเรียน เป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ และเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันสิ่งเสพติดให้นักเรียนที่มีส่วนร่วมอีกด้วย

5. การดำเนินงานกับกลุ่มเป้าหมายนักเรียน หลักการในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาสิ่งเสพติดโดยแบ่ง กลุ่มเป้าหมายนักเรียนออกเป็น 4 กลุ่ม มีการดำเนินงานในแต่ละกลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มนักเรียนที่ไม่เคยใช้สิ่งเสพติด

การดำเนินงานป้องกันสิ่งเสพติดแก่กลุ่มนักเรียนที่ไม่มีประสบการณ์ในการใช้สิ่งเสพติด เป็นการดำเนินการสร้างภูมิคุ้มกันสิ่งเสพติดในระยะยาว โดยมีมาตรการในการดำเนินงานแก่นักเรียน ดังนี้

1.1 มาตรการทางการศึกษา

ในการให้การศึกษาเพื่อการป้องกันสิ่งเสพติดมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความรู้ปรับเปลี่ยนเจตคติ และการปฏิบัติตนของนักเรียนเกี่ยวกับสิ่งเสพติด โดยมีลักษณะของการดำเนินงาน 3 ลักษณะ คือ

1.1.1 การกำหนดเนื้อหาความรู้เรื่องการป้องกันสิ่งเสพติดในหลักสูตร เพื่อให้มีการเรียนการสอนในทุกระดับชั้นที่กำหนดหลักสูตรไว้ในระดับประถมศึกษา จะมีเนื้อหาดังกล่าวอยู่ในวิชาเสริมสร้างประสบการณ์ชีวิต ส่วนในระดับมัธยมศึกษาจะมีเนื้อหาความรู้เกี่ยวกับสิ่งเสพติดในวิชาสุขศึกษาและพลานามัย

1.1.2 การผนวกเนื้อหาความรู้เกี่ยวกับสิ่งเสพติดเข้าไปในวิชาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องโดยไม่มีหลักสูตรกำหนดไว้ แต่เป็นการที่ครู-อาจารย์ผนวกเนื้อหาความรู้ที่เหมาะสมเข้าไปในวิชาที่ตนสอน หรือมอบหมายให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าเขียนเป็นรายงานหรือเรียงความในวิชาภาษาไทย หรือภาษาอังกฤษ เป็นต้น

1.1.3 การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อประโยชน์ในการป้องกันสิ่งเสพติด กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันสิ่งเสพติดที่เสริมหลักสูตร ได้แก่ การจัดตั้งชมรมต่อต้านสิ่งเสพติดในโรงเรียน การจัดค่ายฝึกทักษะชีวิต กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี กิจกรรมกลุ่มเพื่อน กิจกรรมเหล่านี้เป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับการป้องกันสิ่งเสพติดที่ได้รับการส่งเสริมให้ดำเนินการในสถานศึกษา

1.2 มาตรการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

มาตรการในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ มุ่งรณรงค์ให้ข้อมูลข่าวสารเพื่อการป้องกันสิ่งเสพติดแก่นักเรียน เพื่อสร้างความตระหนักต่อปัญหาสิ่งเสพติดและรู้จักการปฏิบัติตนในการป้องกันปัญหาสิ่งเสพติด กิจกรรมเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ที่โรงเรียนได้ดำเนินการมี ดังนี้

1.2.1 การจัดป้ายนิเทศในชั้นเรียน หรือตามบอร์ดต่าง ๆ ในโรงเรียน

1.2.2 การจัดนิทรรศการในเวลาและโอกาสที่สำคัญ เช่น วันต่อต้าน
สิ่งเสพติด

1.2.3 เสียงตามสายในโรงเรียน

1.2.4 กิจกรรมหน้าเสาธง

1.2.5 การจัดทำโปสเตอร์ และแผ่นพับเพื่อเผยแพร่ในสถานศึกษา

1.2.6 การจัดบรรยาย และ การจัดอภิปรายโดยวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ

1.2.7 การจัดรณรงค์ต่อต้านสิ่งเสพติดในโรงเรียน

กิจกรรมในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ดังกล่าวนี้ นักเรียนสามารถมีส่วนร่วม
ดำเนินการได้ โดยมีครู-อาจารย์ เป็นผู้ให้คำปรึกษา แนะนำและส่งเสริมให้นักเรียนเป็นผู้
ดำเนินการ

1.3 มาตรการทางเลือก

มาตรการทางเลือกเป็นมาตรการที่มุ่งส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ ทั้งทาง
ร่างกาย อารมณ์ และสังคมของนักเรียน โดยมีการดำเนินกิจกรรมทางเลือกด้านต่าง ๆ ดังนี้

1.3.1 ด้านสุขภาพอนามัย ได้แก่ การส่งเสริมการออกกำลังกายและ
การเล่นกีฬา เช่น การแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน การจัดการแข่งขันระหว่างโรงเรียน
การออกกำลังกายและการเล่นกีฬาตามโครงการลานกีฬา เพื่อการป้องกันสิ่งเสพติด และการ
นันทนาการอื่น ๆ

1.3.2 ด้านจริยธรรม ได้แก่ การมีส่วนร่วมกิจกรรมทางศาสนาใน
โอกาสวันสำคัญทางศาสนา การอบรมศีลธรรม การฝึกนั่งสมาธิ และการส่งเสริมประเพณีไทย

1.3.3 ด้านสังคม เช่น การรวมตัวกันจัดตั้งเป็นชมรมต่าง ๆ ในโรง
เรียน เช่น ชมรมคณิตศาสตร์ ชมรมห้องสมุด ชมรมภาษาอังกฤษ และชมรมต่อต้านสิ่งเสพ
ติด-เฮดส์ การร่วมกิจกรรมอาสาสมัครบำเพ็ญประโยชน์ในโรงเรียน กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี
กิจกรรมค่ายเยาวชน เป็นต้น

1.3.4 ด้านการฝึกอาชีพ ได้แก่ กิจกรรมสหกรณ์ กิจกรรมบริษัท
จำกัดในโรงเรียนและกิจกรรมโครงการส่งเสริมการเกษตรในโรงเรียน เป็นต้น

1.3.5 การฝึกทักษะชีวิต การฝึกทักษะชีวิตมีวัตถุประสงค์ในการสร้าง
คุณลักษณะหรือความสามารถในเชิงสังคมจิตวิทยาให้กับนักเรียน เพื่อให้สามารถเผชิญสถาน
การณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยทักษะชีวิตจะเป็นความสามารถขั้น
พื้นฐาน ที่ทุกคนจำเป็นต้องใช้ในสังคมที่ได้มาจากการฝึกฝนจนชำนาญนั่นเอง ทักษะชีวิตที่
สำคัญในการดำรงชีวิตให้ปลอดภัยจากสิ่งเสพติด ได้แก่ ทักษะในการคิดวิเคราะห์ และประเมิน
สถานการณ์ ทักษะในการประเมินศักยภาพของตนเอง ทักษะในการคิดหาทางเลือกและ
ตัดสินใจ ทักษะในการปฏิเสธต่อรองรักษาผลประโยชน์ของตน ทักษะในการสื่อสาร และทักษะ
ในการควบคุมอารมณ์และความเครียด เป็นต้น

การฝึกทักษะชีวิตจะต้องใช้การสอนแบบมีส่วนร่วมโดยเน้นให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียน การฝึกจะต้องเน้นการแสดงแบบอย่าง การระดมสมองและการฝึกปฏิบัติโดยอาศัยบทบาทสมมติ เพื่อให้ให้นักเรียนมีประสบการณ์ โดยสอดแทรกการฝึกทักษะชีวิตเข้าไปในกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาต่าง ๆ โดยครูผู้สอนวิชานั้น ๆ หรืออาจจัดเป็นกิจกรรมแยกต่างหากจากการเรียนการสอน เช่น การจัดค่าย หรือการจัดกิจกรรมฝึกทักษะชีวิตโดยเฉพาะ ดังนั้น จึงต้องพัฒนาชุดการฝึกทักษะชีวิตให้หลากหลายรูปแบบ และหลากหลายทักษะเพื่อให้ครูอาจารย์นำไปใช้ได้มีประสิทธิภาพ

1.3.6 การใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อน ในช่วงวัยรุ่น “เพื่อน” นับเป็นบุคคลที่มี อิทธิพลต่อความคิด เจตคติ และพฤติกรรมของวัยรุ่นด้วยกัน การดำเนินงานป้องกันสิ่งเสพติดได้ตระหนักถึงความสำคัญและเห็นคุณค่าของกลุ่มเพื่อน จึงได้มีการใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อนเพื่อประโยชน์ในการป้องกันสิ่งเสพติด โดยมีรากฐานและความเชื่อมั่นในความสำคัญของกลุ่มเพื่อนว่ามีอิทธิพล สามารถที่จะโน้มน้าวชักจูงเพื่อนในกลุ่มด้วยการแนะนำให้ความช่วยเหลือเพื่อนในกลุ่มที่มีปัญหา ให้ได้รับความช่วยเหลือที่เหมาะสม และก็สามารถที่จะป้องกันนักเรียนที่มีปัญหามีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปในทางที่ไม่ถูกต้อง นอกจากนั้นกลุ่มเพื่อนยังสามารถให้ความช่วยเหลือในเรื่องการเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กิจกรรมกลุ่มเพื่อนดำเนินการโดยการฝึกอบรมนักเรียนนักศึกษาที่มีบุคลิกเป็นผู้นำ ให้ไปเป็นแกนนำของกลุ่มเพื่อนและมอบหมายบทบาทให้ปฏิบัติ เช่น บทบาทในการเป็นเพื่อนเรียน เพื่อนสนิท ซึ่งสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของกลุ่ม โดยมีครูอาจารย์เป็นที่ปรึกษาในการดำเนินงานของกลุ่มเพื่อนอย่างใกล้ชิด ผู้นำของกลุ่มที่ได้รับการฝึกอบรมมาอย่างดี สามารถที่จะเป็นผู้นำในการดำเนินกิจกรรมกลุ่ม เพื่อแก้ปัญหาของสมาชิกในกลุ่มในด้านการเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหาวิตถ์ต่าง ๆ รวมถึงปัญหาการใช้สิ่งเสพติดด้วย กิจกรรมกลุ่มเพื่อนมีชื่อเรียกหลากหลาย เช่น เพื่อนเพื่อเพื่อน เพื่อนช่วยเพื่อน และเพื่อนเตือนเพื่อน

2. กลุ่มนักเรียนที่มีประสบการณ์ในการใช้สิ่งเสพติด

กลุ่มนักเรียนกลุ่มเสี่ยงนี้ส่วนมากจะเริ่มใช้สิ่งเสพติดประเภทยาบ้า กัญชา และสารระเหย โดยจะมีลักษณะและพฤติกรรม กล่าวคือ นักเรียนกลุ่มนี้จะไม่รับผิดชอบหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากครู อาจารย์ ไม่เอาใจใส่ในการเรียน ผลการเรียนตกต่ำ มีค่านิยมในการใช้สิ่งเสพติดและการคบเพื่อนที่ผิด มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนอื่น ๆ เช่น หนีเรียน หลบในชั้นเรียน มั่วสุมกันเพื่อเสพสิ่งเสพติดก่อนเข้าโรงเรียนช่วงพักเที่ยง และหลังจากโรงเรียนเลิก

นักเรียนกลุ่มนี้มีความจำเป็นที่โรงเรียนจะต้องเข้าไปดำเนินการมิฉะนั้นนักเรียนจะใช้สิ่งเสพติดประเภทที่รุนแรงขึ้น การแก้ไขปัญหให้กับนักเรียนกลุ่มนี้ควรใช้มาตรการแทรกแซง เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนที่เพิ่งเริ่มใช้สิ่งเสพติด โดยการหยุดพฤติกรรมการใช้สิ่งเสพติดของนักเรียน และให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียน ดังนี้

2.1 โรงเรียนจัดบริการให้คำปรึกษาแนะนำโดยอาจารย์แนะแนวและการจัดการเรียนการสอนเสริมพิเศษให้กับนักเรียน

2.2 ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเบี่ยงเบนต่าง ๆ ให้อยู่ในกรอบที่เหมาะสมโดยการใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อนในการให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหา

2.3 สร้างค่านิยมใหม่ในเรื่องการคบเพื่อน และการไม่ใช้สิ่งเสพติด

2.4 โรงเรียนดำเนินมาตรการป้องกันและปราบปราม โดยเข้มงวดในการตรวจค้นการลักลอบนำสิ่งเสพติดมาใช้ และสุ่มตรวจปัสสาวะแก่นักเรียนกลุ่มนี้เป็นครั้งคราวโดยไม่มีการแจ้งล่วงหน้า

2.5 จัดทำกลุ่มบำบัดในลักษณะของค่ายนักเรียนในโรงเรียน โดยมีครูอาจารย์คอยดูแลอย่างใกล้ชิด มีระเบียบที่รัดกุม และในกรณีที่นักเรียนได้รับผลจากการใช้สิ่งเสพติด โรงเรียนแนะนำให้ผู้ปกครองพาไปพบแพทย์เพื่อรักษาอาการที่ปรากฏ

2.6 โรงเรียนได้ประสานงานกับผู้ปกครองอย่างใกล้ชิดเพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหา โดยผู้ปกครองสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการจัดทำกลุ่มบำบัดรักษานักเรียนที่เริ่มมีปัญหาการใช้ยา ก็จะช่วยให้การทำการกลุ่มบำบัดประสบความสำเร็จยิ่งขึ้น

3. กลุ่มนักเรียนที่ติดสิ่งเสพติด

นักเรียนกลุ่มนี้จะใช้สิ่งเสพติดเป็นประจำจนติด พฤติกรรมโดยทั่วไปจะไม่สามารถเรียนหนังสือต่อไปได้ ทั้งนี้เนื่องมาจากฤทธิ์ของสิ่งเสพติด โภกิก หลอกหลวง ลักขโมยทรัพย์สินของเพื่อน นักเรียน ครู อาจารย์ และโรงเรียน เพื่อหาเงินมาซื้อสิ่งเสพติด นอกจากนั้นยังมีพฤติกรรมในการหาเงินโดยการขายสิ่งเสพติดไปสู่เพื่อนนักเรียนอื่น ดังนั้น เพื่อประโยชน์ในการป้องกันการแพร่ระบาดของสิ่งเสพติดไปสู่ นักเรียนกลุ่มอื่น โรงเรียนไม่ควรที่จะดูแลนักเรียนกลุ่มนี้ต่อไป โรงเรียนควรประสานให้ผู้ปกครองส่งนักเรียนกลุ่มนี้เข้ารับการบำบัดรักษา และฟื้นฟูสมรรถภาพในสถานบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ ในกรณีที่พ่อแม่ผู้ปกครองไม่พร้อมที่จะส่งบุตรหลานเข้ารับการบำบัดรักษา โรงเรียนควรดำเนินการส่งนักเรียนเข้าบำบัดรักษาโดยไม่ควรไล่ให้นักเรียนออกจากโรงเรียน ด้วยเหตุผลของการติดสิ่งเสพติด นอกจากนั้น บางโรงเรียน ครู อาจารย์ ในโรงเรียนได้จัดทำค่ายบำบัดรักษาขึ้นภายในโรงเรียน เพื่อแก้ปัญหาสิ่งเสพติดของนักเรียน ดังเช่น กรณีของโรงเรียนสามชุกรัตนโกคาราม อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นต้น

4. กลุ่มนักเรียนที่มีพฤติกรรมในการค้าสิ่งเสพติด

นักเรียนที่มีพฤติกรรมในการขายสิ่งเสพติดให้แก่เพื่อนนักเรียนด้วยกันในโรงเรียนมี 3 กลุ่ม ดังนี้

4.1 กลุ่มนักเรียนที่เป็นผู้ค้าสิ่งเสพติด โดยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการค้าสิ่งเสพติดที่อยู่นอกโรงเรียน หรือเป็นผู้ค้ารายย่อย นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มนี้ถือว่าเป็นอาชญากร โรงเรียน

ควรประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการดำเนินการปราบปรามสิ่งเสพติด และไล่ออกจากโรงเรียนก่อนที่ปัญหาการแพร่ระบาดของสิ่งเสพติดในโรงเรียนจะขยายตัวมากขึ้น

4.2 กลุ่มนักเรียนที่ติดสิ่งเสพติดและขายสิ่งเสพติดให้เพื่อน เพราะต้องการเงินเพื่อซื้อสิ่งเสพติดใช้ นักเรียนกลุ่มนี้ไม่ถือว่าเป็นอาชญากรโดยสันดาน โรงเรียนจะดักเตือนและภาคทัณฑ์สั่งให้ยุติการกระทำดังกล่าว และส่งนักเรียนผู้นั้นเข้ารับการบำบัดรักษาหรือให้ผู้ปกครองดำเนินการพานักเรียนไปบำบัด ถ้านักเรียนยังไม่ยุติการกระทำดังกล่าว โรงเรียนจะไล่นักเรียนผู้นั้นออกและประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อดำเนินการตามกฎหมาย เมื่อมีปัญหาเกินกำลังที่ทางโรงเรียนจะแก้ไขได้

4.3 กลุ่มนักเรียนที่ไปซื้อสิ่งเสพติดมาจากภายนอกแล้วแบ่งขายให้เพื่อน เพื่อนนักเรียนกลุ่มนี้จะถูกดำเนินการเช่นเดียวกับนักเรียนกลุ่มที่ 2

นอกจากนั้น โรงเรียนยังมีมาตรการเข้มงวดในการป้องกันปราบปรามโดยการตรวจค้นการนำสิ่งเสพติดเข้ามาในโรงเรียน

ในปัจจุบันการแก้ไขปัญหาสิ่งเสพติดนั้น นายสุวิทย์ คุณกิตติ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้สนใจปัญหาการแก้ไขสิ่งเสพติดในสถานศึกษา โดยสนับสนุนให้สานต่อนโยบาย “โรงเรียนสีขาว” ซึ่งนายสมศักดิ์ ปรีศนันท์กุล อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการได้ริเริ่มไว้ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541-2543 โดยเห็นว่า “โครงการที่ดีควรทำต่อเนื่องและทำให้ดีขึ้น” และได้เน้นการดำเนินงานแก้ปัญหาสิ่งเสพติดในปี พ.ศ. 2545 (รวมพลังแผ่นดินเพื่อเอาชนะสิ่งเสพติดในสถานศึกษา. 2545 : 32) ให้เป็นดังนี้

1. ยึดหลักการ การป้องกันต้องนำหน้าการปราบปราม ผู้เสพต้องได้รับการศึกษา ผู้ค้าต้องถูกลงโทษ

2. หากสถานศึกษาพบเด็กเสพและติดสิ่งเสพติดให้นำไปบำบัดทุกราย ต้องไม่ไล่ออกเนื่องจากจะเป็นปัญหาสังคม

3. ให้อธิบติ/เลขาธิการ ถือเป็นหน้าที่ต้องเอาใจใส่การแก้ไขปัญหาสิ่งเสพติดในสถานศึกษาอย่างจริงจัง

4. ผู้บริหารสถานศึกษาที่ไม่เอาใจใส่การแก้ปัญหาสิ่งเสพติดต้องพิจารณา ดักเตือนและใช้ประกอบการพิจารณาความดีความชอบ และการเลื่อนตำแหน่ง สำหรับผู้บริหาร ที่ทำได้ดีจะได้ความดีความชอบเป็นการตอบแทน

5. ให้ผู้ดูแลเด็กที่ไม่เกี่ยวกับสิ่งเสพติด ซึ่งมีจำนวนร้อยละ 95 โดยใช้กระบวนการกลุ่มเพื่อน การเข้าค่ายกิจกรรม

6. จัดกิจกรรมสารวัตรนักเรียนของกรมพลศึกษาให้เข้มแข็งทุกพื้นที่ ตรวจสอบแหล่งล่อแหลม แหล่งอบายมุข

จากการเน้นการดำเนินงานเน้นการแก้ไขปัญหาสิ่งเสพติดแล้ว กระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์เพื่อเอาชนะสิ่งเสพติด

นโยบายเอาชนะสิ่งเสพติด 10 ประการ ดังนี้

1. สถานศึกษาต้องกำหนดให้ครู อาจารย์ รับผิดชอบและดูแลนักเรียน นักศึกษา อย่างใกล้ชิด โดยกำหนดสัดส่วนที่เหมาะสมระหว่างครู อาจารย์ ต่อจำนวนนักเรียนและครอบครัวของนักเรียน นักศึกษา

2. สถานศึกษาต้องประสานงาน และขอความร่วมมือผู้ปกครอง ชุมชน องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น สมาคมวิชาชีพ ตำรวจและทหาร ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาสิ่งเสพติดในรูปแบบคณะกรรมการประจำสถานศึกษา

3. หน่วยงานทางการศึกษาและสถานศึกษาต้องถือว่างานป้องกันและแก้ไขปัญหาสิ่งเสพติดมีความสำคัญยิ่งและต้องกำหนดไว้ในแผนงานและกิจกรรมตลอดทั้งปี รวมทั้งต้องให้ความรู้ ความเข้าใจถึงโทษและพิษภัยของสิ่งเสพติดกับนักเรียน นักศึกษา อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

4. ให้สถานศึกษาถือว่า นักเรียน นักศึกษาที่ติดสิ่งเสพติดเป็นเสมือนผู้ป่วยจะต้องไม่ไล่ออก ต้องให้ความช่วยเหลือ ดูแลและส่งไปบำบัดรักษา กรณีที่นักเรียน นักศึกษาที่ได้รับการบำบัดรักษาแล้ว หากมีความประสงค์ไม่กลับมาเรียนในสถานศึกษาเดิม ให้สถานศึกษาจัดหาสถานศึกษาใหม่ โดยสถานศึกษาใหม่ต้องร่วมมือรับนักเรียน นักศึกษาและไม่ทอดทิ้งนักเรียนนักศึกษาเหล่านี้

5. ผู้บริหารสถานศึกษา ครู อาจารย์ทุกคน ต้องมีส่วนร่วมและรับผิดชอบใน การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาสิ่งเสพติดอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง โดยมีเป้าหมายให้ลดจำนวนผู้ติด สิ่งเสพติดในสถานศึกษาและให้ปลอดสิ่งเสพติดภายในปีการศึกษา 2544

6. ผู้บริหารสถานศึกษา ครู อาจารย์ทุกคน หากพบข้อมูลหรือเบาะแสที่เกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติดในสถานศึกษา ต้องรายงานให้ผู้บังคับบัญชาตามลำดับทราบทันที จนถึงกรมต้นสังกัด เพื่อประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานแก้ไข

7. ให้หน่วยงานทางการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา ดำเนินการลงโทษตามขั้นตอนของวินัยและกฎหมายอย่างเด็ดขาดทันทีที่พบว่า ครู อาจารย์และบุคลากรในหน่วยงานทางการศึกษาและสถานศึกษา มีพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติดและกรณีที่กระทำความผิดอย่างชัดแจ้งหรือถูกจับกุมดำเนินคดี ให้ดำเนินการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน และหากผู้บริหารขาดความเอาใจใส่และรับผิดชอบ ผู้บริหารจะต้องได้รับการลงโทษ

8. ครู อาจารย์ บุคลากร ผู้บริหารสถานศึกษาและหน่วยงานทางการศึกษาที่มีผลงาน และได้ดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาสิ่งเสพติดอย่างจริงจัง จนสำเร็จตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และตามโครงการโรงเรียนสีขาว จะได้รับการพิจารณาความดีความชอบเป็นกรณีพิเศษ

9. หน่วยงานในระดับกรม ต้องให้ความสำคัญในการควบคุม กำกับดูแลส่งเสริม สนับสนุนหน่วยงานทางการศึกษาและสถานศึกษาในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสิ่งเสพติด อย่างใกล้ชิดและ จริงจัง

10. ให้กรมและหน่วยงานทางการศึกษา ตั้งคณะกรรมการตรวจสอบและติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาสิ่งเสพติดของสถานศึกษาอย่างน้อยปีละ 2 ครั้งและรายงานผลให้คณะกรรมการ ปปส.สร. ทราบ

ยุทธศาสตร์ 9 ประการเพื่อเอาชนะสิ่งเสพติด

1. จัดโครงการ “ครอบครัวเข้มแข็ง-โรงเรียนอบอุ่น” เพื่อเชื่อมและหลอมรวมพลัง ระหว่างบ้านและโรงเรียนให้เป็นที่พึ่งแก่เด็กและเยาวชนอย่างแท้จริง

2. นำศาสนธรรมสู่เด็กและเยาวชนเพื่อเป็นหลักในการดำรงชีวิตด้วยความร่วมมือ ระหว่างสถาบันทางศาสนาและโรงเรียน

3. สร้างเด็กและเยาวชนให้เป็นพลเมืองที่ดี และเคารพในประโยชน์สาธารณะเหนือ ประโยชน์ส่วนตน ด้วยการเข้าร่วมในกิจกรรมตามหลักสูตรและแนวทางของลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์และการฝึกตามหลักสูตรของนักเรียนวิชาทหาร

4. ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนได้ออกกำลังกาย และเล่นกีฬาอย่างสม่ำเสมอจนเป็น นิสัย เพื่อพัฒนาสุขภาพทางกายและจิตใจ เสริมสร้างวินัยในตนเองและสามารถทำงานร่วมกัน เป็นทีม

5. ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนได้เล่นดนตรีเพื่อกล่อมเกลาจิตใจและเสริมสร้าง สุนทรียภาพ

6. ส่งเสริมกิจกรรมด้านศิลปะเพื่อให้เด็กและเยาวชนได้ค้นพบความสามารถของตนเอง มีช่องทางในการแสดงออกและสื่อสารที่หลากหลาย และสร้างเสริมความคิดสร้างสรรค์ซึ่งเป็น พื้นฐานที่สำคัญสำหรับโลกแห่งอนาคต

7. ให้ความสำคัญแก่การเรียนรู้วัฒนธรรมท้องถิ่น และวัฒนธรรมไทย เพื่อให้เด็กและ เยาวชนมีความภาคภูมิใจ และผูกพันต่อรากฐานทางวัฒนธรรมและสามารถเผชิญความเปลี่ยนแปลงด้วยความมั่นคงและรู้เท่าทัน

8. ถือเป็นหน้าที่สำคัญที่โรงเรียนจะต้องจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ความรู้เสริมสร้าง จิตสำนึก ทักษะชีวิตและภูมิด้านทานต่อสิ่งเสพติดและอบายมุข และจัดระบบดูแลนักเรียนทุก คนให้ทั่วถึง โดยสร้างเครือข่ายแนะแนวภายในโรงเรียน

9. วางแนวทางที่จะร่วมมือกับผู้ปกครอง เพื่อบำบัดรักษาและฟื้นฟูเด็กและเยาวชนผู้ หลงติดสิ่งเสพติด

ดังนั้นในการแก้ไขปัญหาสิ่งเสพติด ในการดำเนินงานต้องเน้นที่การเสริมสร้างความเข้ม แข็งให้แก่ครอบครัว โรงเรียนและชุมชน สนับสนุนให้ทุกฝ่ายได้เข้ามามีบทบาทในการป้องกัน และแก้ไขปัญหา โดยให้ชุมชนเป็นศูนย์กลางในการแก้ไขปัญหาและเน้นการป้องกันที่เด็กและ

เยาวชนเพื่อลดความต้องการด้านสิ่งเสพติดควบคู่ไปกับการเพิ่มประสิทธิภาพในการบำบัดรักษาฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดมีการปราบปรามอย่างเนียบขาดและจริงจัง เพราะสิ่งเสพติดได้แพร่กระจายเข้าไปถึงสถานศึกษาแล้วจึงจำเป็นต้องรีบหาหนทางในการปราบปรามให้หมดสิ้นไป

1.1.2.5 สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

1.1.2.5.1 เหตุผลและความเป็นมาของการจัดตั้งสำนักงาน ป.ป.ส.

การแก้ไขปัญหายาเสพติดเป็นนโยบายสำคัญของหลายรัฐบาลที่ผ่านมาโดยเมื่อปี ๒๕๐๑ รัฐบาลขณะนั้นได้ประกาศให้ยกเลิกการเสพยาฝิ่น แต่ปัญหายาเสพติดก็มีได้หมดไป กลับปรากฏว่ามียาเสพติดชนิดใหม่ ที่รุนแรงกว่าฝิ่น คือเฮโรอีนระบาดอย่างรวดเร็ว รัฐบาลจึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการปราบปรามยาเสพติดให้โทษ (ก.ป.ส.) ขึ้นในปี ๒๕๐๔ ทำหน้าที่กำหนดนโยบายและประสานงาน เพื่อแก้ไขปัญหานี้โดยด่วน

1.1.2.5.2 ประวัติย่อ การจัดตั้งสำนักงาน ป.ป.ส.

เมื่อได้มีการตราพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๑๙ ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๑๙ และมาตรา ๑๑ กำหนดให้มีสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด เรียกโดยย่อว่า "สำนักงาน ป.ป.ส." มีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามมติของคณะกรรมการและปฏิบัติงาน ธุรการอื่น ในสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี ได้แบ่งส่วนราชการ ณ ขณะนั้นเป็น ๗ กอง คือ สำนักงานเลขานุการกรม กองนโยบายและวางแผน กองการต่างประเทศ กองสารนิเทศ กองสืบสวนสอบสวนและปราบปราม กองนิติการและพิสูจน์หลักฐาน กองประสานงานและตรวจสอบ

การเริ่มดำเนินงานในปีงบประมาณ ๒๕๒๐ สำนักงาน ป.ป.ส. ได้รับงบประมาณ ในปี ๒๕๒๐ จำนวน ๘,๑๗๓,๑๒๔ บาท และได้รับอนุมัติอัตรากำลังจาก ก.พ.รวมทั้งสิ้น ๓๓๔ อัตรา เมื่อปี ๒๕๑๙ สำนักงานฯ ใช้ตึกบัญชาการและตึกไทยคู่ฟ้า(บางส่วน)ในทำเนียบรัฐบาลเป็นที่ทำงานอยู่ประมาณ ๒ ปี หลังจากนั้นได้ใช้ศาลาสันติธรรมจนถึงตุลาคม ๒๕๒๗

เมื่อปี ๒๕๒๔ ผู้บริหารระดับสูงของสำนักงาน ป.ป.ส. โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พลตำรวจตรี เกา สารสิน (ยศขณะนั้น) เลขาธิการ ป.ป.ส. ได้ใช้ความพยายามอย่างยิ่งที่จะจัดสร้างอาคารสำนักงานฯ ขึ้น เพื่อเป็นที่ทำการถาวร จนกระทั่งรัฐบาลซึ่งมี ฯพณฯ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี ได้เห็นความจำเป็น จึงได้อนุมัติให้จัดสร้างอาคาร ๖ ชั้น ในที่ราชพัสดุของกรมธนารักษ์ ซึ่งอยู่ติดกับซอยบุญชูศรี ถนนดินแดง มีเนื้อที่ ๗ ไร่ ๓ งาน ๔๒ ตารางวา จึงเป็นสถานที่ตั้งของสำนักงาน ป.ป.ส. จนถึงปัจจุบันนี้

1.1.2.5.3 การบริหารงาน สำนักงาน ป.ป.ส.

เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ.๒๕๑๙ และนโยบายการแก้ไขปัญหายาเสพติดของรัฐบาลสมัยนายธานินทร์ กรัยวิเชียร นายกรัฐมนตรี ได้แต่งตั้งนายประมุข สวัสดิมงคล เป็นเลขาธิการ ป.ป.ส.คนแรก

1.1.2.5.4 บทบาทของสำนักงาน ป.ป.ส

1. เป็นหน่วยประสานนโยบายและแผน
2. เป็นหน่วยประสานการปฏิบัติงาน
3. เป็นหน่วยสนับสนุนข้อมูล ข่าวสาร และวิชาการ
4. เป็นหน่วยปฏิบัติสำหรับงานด้านประชาสัมพันธ์ต่อต้านยาเสพติด งานบริหารโครงการที่มีลักษณะเป็น Pilot Project และงานตามภารกิจที่กฎหมายระบุให้สำนักงาน ป.ป.ส. เป็นหน่วยงานรับผิดชอบ
5. เป็นหน่วยงานกลางในการประสานความร่วมมือระหว่างประเทศ
6. เป็นหน่วยงานพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของประเทศและภูมิภาค
7. เป็นหน่วยงานในการควบคุม ตรวจสอบและกำกับ ตลอดจนติดตามและประเมินผลการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
8. เป็นหน่วยงานกลางในการประสาน กำกับ ดูแล และให้ความเห็น ตลอดจนข้อเสนอแนะด้านงบประมาณป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของประเทศ

1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติด

1.2.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

พอลสัน (Paulson. 1971 : 5455-5456) ได้ศึกษาสำรวจทัศนคติเกี่ยวกับการใช้สิ่งเสพติดให้โทษ เหตุผลการใช้ยา ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับตนเอง แรงจูงใจเกี่ยวกับความสำเร็จและความล้มเหลว การเห็นคุณค่าของตนเอง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาวิชาเอกพลศึกษา จำนวน 164 คน ผลการวิจัยพบว่า ผู้ที่มีทัศนคติไม่ดีต่อสิ่งเสพติดและไม่ใช้สิ่งเสพติดจะเห็นคุณค่าของตนเอง มีแรงจูงใจในเรื่องความสำเร็จและความล้มเหลว รวมทั้งมีข้อเท็จจริงในทางที่ดีเกี่ยวกับตนเอง

วิตดอน (Whiddon. 1975 : 3426-3427A) ศึกษาการเปรียบเทียบระหว่างความรู้และเจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติดและการใช้สิ่งเสพติด กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนเกรด 12 จำนวน 300 คน ของโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็กในรัฐมอนทานา สิ่งเสพติดที่ทำการศึกษามี 7 ประเภท ได้แก่ แอลกอฮอล์ แอมเฟตามีน บาร์บิทูเรท เฮโรอีน แอลเอสดี กัญชา และบุหรี่ จากการศึกษาพบว่า ความรู้นั้นไม่ได้ทำให้นักเรียนมีเจตคติที่ไม่ดีต่อสิ่งเสพติดและไม่สามารถยับยั้งการใช้สิ่งเสพติดได้ นักเรียนที่มีเจตคติที่ดีต่อสิ่งเสพติดมักจะใช้สิ่งเสพติด ส่วนความสัมพันธ์

ระหว่างความรู้เรื่องสิ่งเสพติดและเจตคติต่อสิ่งเสพติดได้รับอิทธิพลจากการรวมกลุ่มของนักเรียนในโรงเรียนที่มีนักเรียนเพศเดียวกัน และพบว่ายังมีการใช้สิ่งเสพติดชนิดเดียวกัน

โจนส์ (Jones. 1979 : 2538-A) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบเจตคติและความรู้เกี่ยวกับสิ่งเสพติดของนักเรียน โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สองกลุ่ม ๆ ละ 60 คน กลุ่มหนึ่งได้เรียนโปรแกรมเกี่ยวกับสิ่งเสพติดมาแล้ว ส่วนอีกกลุ่มหนึ่งยังไม่เคยเรียนจากการศึกษาพบว่า นักเรียนทั้งสองกลุ่มมีความแตกต่างกันในด้านความรู้เกี่ยวกับสิ่งเสพติด ส่วนเจตคติเกี่ยวกับสิ่งเสพติดไม่มีความแตกต่างกัน และนักเรียนหญิงมีเจตคติต่อต้านสิ่งเสพติดมากกว่านักเรียนชาย และพบว่านักเรียนที่บิดามารดาอยู่ด้วยกันมีเจตคติต่อต้านสิ่งเสพติดมากกว่านักเรียนที่บิดามารดาแยกกันอยู่

1.2.2 งานวิจัยในประเทศ

สนธิ สมัครการและคณะ (2530 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยพฤติกรรมและทัศนคติเกี่ยวกับสิ่งเสพติดของคนหนุ่มสาวไทยพบว่า สาเหตุและเหตุทางด้านจิตใจในการเสพสิ่งเสพติดที่สำคัญได้แก่ ปัจจัยทางด้านบุคลิกภาพคือ ความอ่อนไหวทางด้านจิตใจ และอารมณ์ของผู้ติดสิ่งเสพติดประกอบกับสภาพแวดล้อมทางสังคม โดยเฉพาะความสัมพันธ์ภายในครอบครัวไม่ราบรื่น เหตุใจที่สำคัญในการเริ่มเสพยาได้แก่ ความอยากทดลองของเพศชาย และความกลัวใจในปัญหาการดำเนินชีวิต โดยเฉพาะปัญหาของครอบครัวสำหรับเพศหญิง

ปิ่น โค (2540 : 104) ได้ศึกษาประสิทธิผลของโปรแกรมสุขศึกษาร่วมกับการใช้แรงสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อนและครูที่มีต่อพฤติกรรมการป้องกันยาบ้าของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 ไปปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันยาบ้าสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และคะแนนเฉลี่ยความรู้เจตคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันยาบ้าของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บังอร ดวงรัตน์ (2541 : 92) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติเพื่อการป้องกันการเสพติดยาบ้าของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่าระดับการรับรู้ตามแบบแผนการเชื่อด้านสุขภาพเกี่ยวกับการเสพติดยาบ้าส่วนใหญ่อยู่ในระดับกลาง การปฏิบัติเพื่อป้องกันการเสพติดยาบ้าอยู่ในระดับพอใช้ การรับรู้อุปสรรคของการปฏิบัติเพื่อป้องกันการเสพติดยาบ้าของนักเรียนมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการปฏิบัติเพื่อการเสพยาบ้าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ประสพการณ์เกี่ยวกับยาบ้าที่มีบุคคลในครอบครัว ญาติ หรือเพื่อนเสพยาบ้ามีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติ เพื่อป้องกันการเสพติดยาบ้าของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

จากผลงานการวิจัยทั้งต่างประเทศและในประเทศ ดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า ผู้ที่มีทัศนคติไม่ดีต่อสิ่งเสพติดและไม่เสพสิ่งเสพติด จะเห็นคุณค่าของตนเอง มีแรงจูงใจในเรื่องความ

สำเร็จ ในเรื่องเจตคติต่อการเสพสิ่งเสพติด ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสิ่งเสพติด และความภาคภูมิใจในตนเองสามารถทำนายการปฏิเสธการชักจูงในการใช้สิ่งเสพติดจากเพื่อนในกลุ่ม

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ศึกษาค้นคว้า

2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ศึกษาค้นคว้า

2.1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรเพศ

ความแตกต่างทางเพศ หมายถึง ความแตกต่างในเรื่องต่างๆ ทางเพศชายและเพศหญิง ซึ่งวัฒนธรรมส่วนสำคัญในการกำหนดบทบาทของหญิงและชายให้แตกต่างกัน เช่น บางวัฒนธรรมถือว่า ชายเป็นช้างเท้าหน้า หญิงเป็นช้างเท้าหลัง หรือชายเป็นผู้นำ หญิงเป็นผู้ตาม เป็นต้น หรือในบางวัฒนธรรมเชื่อว่า ผู้ชายต้องเข้มแข็งอดทนอ่อนแอไม่ได้ ผู้หญิงเป็นผู้ที่อ่อนแอกว่า หรือผู้ชายมีโอกาสก้าวหน้าในหน้าที่การงานมากกว่าผู้หญิง เพราะในบางตำแหน่งไม่เปิดให้ผู้หญิงทำงานในตำแหน่งหน้าที่การงานสูงกว่า ซึ่งสิ่งเหล่านั้นเป็นการแสดงให้เห็นความแตกต่างระหว่างเพศ โดยมีเรื่องของวัฒนธรรมเข้ามาเกี่ยวข้อง

ชายและหญิงมีความแตกต่างกันหลายด้าน เช่น ในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เทอร์แมนและไทเลอร์ (Terman and Tyler.1954) ศึกษาพบว่า หญิงมีความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษ การเขียน และศิลปะ มากกว่าชาย ส่วนชายมีความสามารถทางด้านคณิตศาสตร์ ภูมิศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ มากกว่าผู้หญิง

ด้านอารมณ์ แมคคี (McKee. 1962) ศึกษาพบว่า หญิงมีอารมณ์มั่นคงน้อยกว่าชาย แต่ชายมีพฤติกรรมก้าวร้าวมากกว่าหญิง(Oetzel,1962)

ด้านบุคลิกภาพ พาเทลและกอร์ดอน (Patel and Gordon. 1960) ศึกษาพบว่า เด็กหญิงมีมีแนวโน้มที่จะคล้อยตามผู้อื่น หรือถูกชักจูงได้ง่ายกว่าเด็กชาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของคิมเบอร์ (Kimber. 1974) และนอล (Noll.1951) ที่ศึกษาพบว่า เด็กหญิงเลียนแบบบุคลิกภาพของผู้อื่นได้ง่ายกว่าเด็กชาย

ส่วนเบนเนต และโคเฮน (Bennett and Cohen. 1959) ได้สรุปเกี่ยวกับธรรมชาติของความแตกต่างระหว่างเพศชายและเพศหญิงไว้ดังนี้

1. เพศชายมีความคิดหนักแน่นมากกว่าความคิดของเพศหญิง
2. เพศชายมีความคิดล่วงหน้าถึงรางวัล และการลงโทษที่เป็นผลของความเหมาะสมและไม่เหมาะสมที่เกิดขึ้นกับตนเอง ในขณะที่เพศหญิงคิดคาดการณ์ล่วงหน้าเกี่ยวกับรางวัลและการลงโทษ ในฐานะเป็นผลของความเป็นมิตรหรือความเป็นศัตรูกันของสิ่งแวดล้อม
3. เพศชายมักคิดถึงสิ่งที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จส่วนตัว ในขณะที่หญิงคิดนั้นเกี่ยวข้องกับความสำเร็จด้านความรักทางสังคมและมิตรภาพมากกว่า

ดังนั้นจากเอกสารความแตกต่างทางเพศนั้น จึงมีความสำคัญต่อเจตคติของนักเรียนที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ เนื่องจากธรรมชาติของเพศชายและเพศหญิงนั้นมีความแตกต่างกัน ทั้งเรื่องความคิด ความรู้สึก และบุคลิกภาพ

2.1.2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรบุคลิกภาพ

2.1.2.1 ความหมายของบุคลิกภาพ

บุคลิกภาพมีความหมายกว้าง นักจิตวิทยา และนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้หลายทัศนะด้วยกัน เช่น

รุช (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2530 : 40 ; อ้างอิงจาก Ruch. 1953 : 29) กล่าวว่า บุคลิกภาพคือตัวเราทั้งตัวหรืออวัยวะที่แสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ออกมาและพฤติกรรมต่าง ๆ ที่แสดงออกมานั้นจะเป็นกระจกเงาที่สะท้อนความรู้สึกนึกคิดหรือทัศนคติของบุคคลนั้น ๆ

ฮิลการ์ด และแอทคินสัน (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2530 : 41 ; อ้างอิงจาก Hilgard and Atkinson. 1967 : 462) กล่าวว่า บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะรวมของบุคคล และวิธีการแสดงออกของพฤติกรรมของเขา

อลพอร์ต (Allport. 1967 : 28) ได้อธิบายว่า บุคลิกภาพเป็นระบบการเคลื่อนไหวของอินทรีย์ที่อยู่ภายในจิตใจบุคคล และเป็นตัวกำหนดลักษณะนิสัย (Traits) ประจำตัวของบุคคลนั้นทั้งหมด

อนาสตาซี (Anastasi. 1968 : 111) กล่าวว่า บุคลิกภาพของบุคคลเกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างพันธุกรรมกับสิ่งแวดล้อม พันธุกรรมเดียวกันแต่อยู่สภาพแวดล้อมต่างกันอาจก่อให้เกิดบุคลิกภาพต่างกัน หรือแม้แต่สภาพแวดล้อม และพันธุกรรมเดียวกันก็อาจทำให้เกิดบุคลิกภาพต่างกันได้

เบอร์นาร์ด (Bernard. 1970 : 110) ได้สรุปความหมายของบุคลิกภาพไว้ว่า บุคลิกภาพเป็นภาพรวมทั้งหมดของลักษณะทางกายภาพ พฤติกรรม แนวโน้มการกระทำความสามารถซึ่งอยู่ภายในและที่แสดงออกให้เห็น

กู๊ด (Good. 1973 : 417) กล่าวว่า บุคลิกภาพเป็นภาพรวมของพันธุกรรม และประสบการณ์ของแต่ละบุคคล

เชดวิกต์ โฆวาสินธุ์ (2520 : 3) กล่าวว่า บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะนิสัยที่รวมเป็นแบบฉบับเฉพาะตัวของแต่ละบุคคล และเป็นสิ่งที่ทำให้เห็นความแตกต่างกันระหว่างบุคคล ซึ่งพิจารณาได้จากรูปแบบพฤติกรรมของบุคคลนั้น

ฉลอง ภิรมณ์รัตน์ (2521 : 29) ให้ความหมายของบุคลิกภาพไว้ว่า บุคลิกภาพหมายถึง ลักษณะแสดงออกทั้งมวลของปฏิกิริยา ทั้งทางจิตวิทยาและทางสังคมของบุคคลที่มีต่อสิ่งแวดล้อม

สิริชัย ประทีปฉาย (2533 : 3) ให้ความหมายของบุคลิกภาพไว้ว่า บุคลิกภาพเป็นลักษณะโดยส่วนรวมของแต่ละบุคคล ซึ่งมีอิทธิพลต่อความรู้สึกของผู้พบเห็น

ศรีธรรม ธนะภูมิ (2535 : 14) ให้ความหมายของบุคลิกภาพไว้ว่า บุคลิกภาพหมายถึงลักษณะนิสัยหรือพฤติกรรมของบุคคลหนึ่งที่แสดงออกซ้ำ ๆ เพื่อตอบสนองและปรับตัวต่อสิ่งแวดล้อม บุคลิกภาพสังเกตได้จากการแสดงออกหลายด้านของบุคคลนั้น เช่น ความสามารถ ความสนใจ ลักษณะเด่น ค่านิยม ทักษะ ทักษะ ทัศนคติ ภาพพจน์เกี่ยวกับตนและความประพฤติ

2.1.2.2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพ

อีริคสัน (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2530 : 42 ; อ้างอิงจาก Erikson. 1959) เชื่อว่า การพัฒนาบุคลิกภาพของมนุษย์นั้น มิได้หยุดแค่ในวัยเด็ก แต่จะมีการพัฒนาลักษณะต่าง ๆ ของบุคลิกภาพอย่างเป็นลำดับตลอดชีวิตของบุคคลแต่ละบุคคล

มูส และมูส (จรรยา เกษศรีสังข์. 2537 : 106 ; อ้างอิงจาก Moos and Moos. 1968) กล่าวว่า บุคลิกภาพของแต่ละบุคคล บรรยากาศในครอบครัว และการเผชิญปัญหา มีความสัมพันธ์กัน เช่น บุคคลที่มีบุคลิกภาพก้าวร้าว มีความขัดแย้งในใจ มักจะมาจากครอบครัวที่ปฏิเสธหรือไม่ยอมรับบุตรหรือธิดา ครอบครัวที่ปล่อยปละละเลย บุตรมากเกินไป หรือครอบครัวที่ควบคุมบุตรธิดามากเกินไป ทำให้บุตรหรือธิดาที่เป็นสมาชิกของครอบครัวนั้นไม่มีวิธีการเผชิญปัญหาที่ไม่เหมาะสม เช่น มักจะแสดงอารมณ์โกรธ สู้อยู่โดยไม่มีเหตุผล หรือบางครั้งอาจจะใช้วิธีการหลีกเลี่ยงในการเผชิญปัญหา ส่วนครอบครัวที่มีบรรยากาศของความรัก เอื้ออาทร ให้อภัย อบอุ่น ให้ความสนใจ เอาใจใส่ดูแลบุตร สมาชิกของครอบครัวนั้นก็มีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าคิด กล้าแสดงออก มีเหตุผล มีความสามารถในการตัดสินใจ พิจารณาข้อดี ข้อเสียก่อนลงมือกระทำ หรือตัดสินใจตกลงใจ ซึ่งผู้ที่มีลักษณะบุคลิกภาพดังกล่าว และอยู่ในครอบครัวที่อบอุ่น ส่วนใหญ่ที่จะใช้วิธีการเผชิญปัญหาแบบสุ่โดยคำนึงเหตุผลประกอบ

ฉลอง ภิมย์รัตน์ (2521 : 29-30) กล่าวว่า องค์ประกอบสำคัญที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพ มีอยู่ 2 ด้าน คือ ด้านพันธุกรรมและด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งสอดคล้องกับกันยา สุวรรณแสง (2533 : 9) ที่กล่าวว่า บุคลิกภาพเป็นผลรวมของพันธุกรรมกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งผลจากพันธุกรรมที่มีต่อบุคลิกภาพมักจะเป็นลักษณะของบุคลิกภาพที่เกี่ยวข้องกับรูปร่าง ลักษณะทางกาย และสิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพอันเกิดจากการรับรู้และการเรียนรู้ทางสังคม

กาญจนา คำสุวรรณ (2524 : 194-195) กล่าวว่า ประสบการณ์ที่เกิดจากการเรียนรู้ทางสังคมที่ส่งผลต่อบุคลิกภาพนั้น แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะคือ

1. ประสบการณ์ร่วมทางวัฒนธรรม เป็นประสบการณ์ที่มีผลให้บุคลิกภาพแตกต่างกัน ซึ่งเกิดจากความเชื่อ ทักษะ ค่านิยม ประเพณี และคำสอนของสังคมนั้น ๆ
2. ประสบการณ์เฉพาะตัว เป็นอิทธิพลที่ได้รับจากการอบรมเลี้ยงดูของบิดา มารดา ผู้ปกครองที่แตกต่างกัน มีผลให้บุคคลมีบุคลิกภาพไม่เหมือนกัน

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2530 : 41-42) กล่าวว่า ปัจจัยที่มีความสำคัญในการพัฒนาบุคลิกภาพนั้น ประกอบด้วยพันธุกรรม สิ่งแวดล้อม และช่วงเวลาในชีวิตของบุคคลกล่าวคือ

1. พันธุกรรม สิ่งถ่ายทอดทางพันธุกรรม ซึ่งส่วนมากนั้นเน้นลักษณะทางกาย เช่น ความสูง ต่ำ ลักษณะเส้นผม สีของผิว ชนิดของโลหิต โรคภัยไข้เจ็บบางชนิด และข้อบกพร่องทางร่างกายบางชนิด เช่น ดาบอดสี ตีระดาน นิ้วเกิน มือติดกัน ฯลฯ ซึ่งลักษณะเหล่านี้เป็นอิทธิพลของพันธุกรรมที่มีต่อบุคลิกภาพของแต่ละบุคคลทั้งสิ้น

2. สิ่งแวดล้อม สิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลต่อการพัฒนาการของมนุษย์ ทั้งพัฒนาการทางกาย จิตใจและบุคลิกภาพ สำหรับสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลมากที่สุดต่อการพัฒนาการของมนุษย์ก็คือบุคคลอื่น ๆ รอบ ๆ ตัวเรา ครอบครัว กลุ่มคน และวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมที่เป็นมนุษย์คนอื่น ๆ นี้ จะมีอิทธิพลอย่างมากมาต่อการพัฒนาทางบุคลิกภาพ ทศนคติและพฤติกรรมทางสังคมของมนุษย์

3. ช่วงเวลาในชีวิตของบุคคล แสดงถึงระดับพัฒนาการทางร่างกายและจิตใจอันเกิดจากอิทธิพลร่วมระหว่างพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อมตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

2.1.2.3 ประวัติความเป็นมาของบุคลิกภาพแบบเอ และบุคลิกภาพแบบบี

บุคลิกภาพแบบเอ เป็นบุคลิกภาพที่ค้นพบในราวปี ค.ศ. 1960 อันเนื่องมาจากนายแพทย์ฟรีแมน (Friedman) และนายแพทย์โรสแมน (Roseman) ได้เริ่มสังเกตผู้ป่วยโรคหัวใจว่ามีบุคลิกภาพบางอย่างที่แปลกไปจากผู้ป่วยโรคอื่น ๆ จากการสังเกตเหตุการณ์บางอย่างในคลินิกโรคหัวใจของเขาพบว่า แก้วอี้ที่ผู้ป่วยโรคหัวใจมานั่งตรวจนั้นมีรอยลึกเฉพาะตรงขอบแก้วอี้เท่านั้น แสดงว่าคนไข้ส่วนใหญ่ของเขานั่งแต่ตรงขอบแก้วอี้ ซึ่งทำให้เขาคิดว่าคนเช่นนี้จะต้องเป็นคนที่รีบร้อน เพราะคนที่ทำอะไรรีบร้อน รีบเร่ง มักนั่งแก้วอี้แต่ตรงขอบ เพื่อจะได้ลุกขึ้นได้รวดเร็วคล้ายกับเป็นลักษณะของความพร้อมที่จะเคลื่อนไหวทันที จากความคิดนี้ทำให้เขาคิดว่าน่าจะมีบุคลิกภาพบางอย่างที่เป็นปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดโรคหัวใจ ซึ่งสอดคล้องกับการสังเกตของเขาอีกว่า ผู้ป่วยโรคหัวใจบางคนนั้นไม่มีปัจจัยเสี่ยง (Risk Factor) ที่เคยเชื่อกันว่าเป็นสาเหตุสำคัญของโรคหัวใจเลย แต่เดิมนั้นพบว่าการมีโคเลสเตอรอลสูง ความดันโลหิตสูง การสูบบุหรี่ การเป็นเบาหวานและความดัน เป็นปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดโรคหัวใจ ถ้าบุคคลใดมีปัจจัยเสี่ยงเหล่านี้ก็จะมีโอกาสเกิดโรคหัวใจมากกว่าบุคคลทั่วไป ดังนั้นเขาจึงใช้เวลาถึง 8 ปีในการร่วมกันศึกษาและวิจัยบุคลิกภาพของผู้ป่วยโรคหัวใจ และในที่สุดพบว่าบุคลิกภาพชนิดหนึ่ง ซึ่งต่อมาเขาให้ชื่อว่า บุคลิกภาพแบบเอ และบุคคลที่มีบุคลิกภาพตรงข้าม เขาเรียกว่า เป็นบุคลิกภาพแบบบี การค้นพบบุคลิกภาพแบบเอนั้น ถือว่าเป็นค้นพบที่สำคัญ เพราะบุคลิกภาพแบบเอเป็นปัจจัยเสี่ยงที่สำคัญกว่าปัจจัยทุกตัว ถ้าเปรียบเทียบระหว่างผู้ที่ เป็นโรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง หรือโรคไขมันในหลอดเลือดสูงกับคนที่ มีบุคลิกภาพแบบเอแล้ว คนที่มีบุคลิกภาพแบบเอจะถือว่าเป็นปัจจัยเสี่ยงที่สูงที่สุดของการเกิดโรคหัวใจ (เกษม กลัดแพ. 2537 : 36 ; อ้างอิงมาจาก รังสิต ห่มระฤก. 2532)

จากประวัติความเป็นมาของการศึกษาบุคลิกภาพแบบเอและแบบบีนั้น ฟรีแมน และโรสแมน (Friedman and Roseman. 1974 : 164) ได้สรุปลักษณะของบุคลิกภาพแบบเอและบุคลิกภาพแบบบีไว้ดังนี้

บุคลิกภาพแบบเอ (Type A Behavior Pattern Personality) หมายถึง บุคลิกภาพเร่งร้อนชอบแข่งขันและก้าวร้าว ชอบทำงานให้ได้มาก ๆ ในเวลาน้อย มีความรู้สึกที่เวลาผ่านไปอย่างรวดเร็ว มีความมานะพยายามในการทำงานอย่างใดอย่างหนึ่งให้ประสบความสำเร็จ ชอบฟันอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อให้เกิดสัมฤทธิ์ผล ชอบทำงานด้วยความรวดเร็ว ทนไม่ได้ออกกำลังกายอย่างหนัก มีความต้องการพักผ่อนน้อยกว่าคนอื่น และถูกกระตุ้นให้เกิดความรู้สึกโกรธและก้าวร้าวได้ง่าย

บุคลิกภาพแบบบี (Type B Behavior Pattern Personality) หมายถึง บุคคลที่มีบุคลิกภาพที่ความผ่อนคลาย ไม่รีบร้อน และไม่ก้าวร้าว มีลักษณะอื่น ๆ ชอบการพักผ่อนและดำเนินชีวิตแบบง่าย ๆ ไม่ชอบฟันอุปสรรคต่าง ๆ ในการทำงานและไม่ค่อยชอบทำงานในเวลาอันรีบด่วน

2.1.2.4 การวัดบุคลิกภาพแบบเอ และบุคลิกภาพแบบบีในปัจจุบันมี 3 แบบ คือ

แบบวัดที่ 1 แบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง (Structured Interview - SI) ประกอบด้วยคำถาม 25 ข้อ เป็นการถามโดยให้ผู้ตอบรายงานพฤติกรรมตนเองในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่ทำให้คนที่มีบุคลิกภาพแบบเอ ไม่สามารถทนได้ เช่น สถานการณ์ที่ทำให้โกรธ สถานการณ์ที่มีการแข่งขันอย่างมาก แบบสัมภาษณ์นี้เป็นการวัดการแสดงออกทางด้านกายภาพ

แบบวัดที่ 2 มาตรฐานวัดลักษณะบุคลิกภาพแบบเอของแฟรมมิงแฮม (Framingham Type A Scales – FTAS) เป็นแบบวัดรายงานตนเอง เช่นเดียวกับแบบที่ 1 ประกอบด้วยคำถาม 10 ข้อ วัดทางด้านความรู้สึกที่เวลาผ่านไปอย่างรวดเร็วและการรับรู้ถึงความกดดันในการทำงาน

แบบวัดที่ 3 แบบสำรวจการกระทำของเจนกินส์ (Jenkins Activity Survey – JAS) เป็นแบบสอบถามแบบรายงานตนเอง ซึ่งอัจฉรา วงศ์วัฒนามงคล (2533 : 21) และชมพู พงษ์ศิริ (2535 : 8-9) ได้ปรับปรุงเป็นแบบสอบถามประกอบด้วยข้อคำถาม 20 ข้อ เป็นแบบวัดที่คล้ายกับแบบวัดแบบแรกแต่ได้ดัดแปลงให้เป็นแบบสอบถามแบบปรนัยได้วิเคราะห์คุณภาพแล้วปรากฏว่า คนที่ได้คะแนนจากแบบสอบถามนี้สูงจะเป็นบุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบเอ ส่วนผู้ที่ได้คะแนนแบบวัดนี้ต่ำจะเป็นบุคลิกภาพแบบบี แบบวัดนี้จะวัดความรู้สึกที่มีต่อสถานการณ์ต่าง ๆ โดยเฉพาะสถานการณ์ในการทำงาน ความกดดันในการทำงาน และสถานการณ์การแข่งขัน

จากเอกสารเกี่ยวกับบุคลิกภาพดังกล่าว สามารถกล่าวได้ว่าบุคลิกภาพมีความสัมพันธ์ต่อเจตคติ ผู้ที่มีบุคลิกภาพเหมาะสมก็จะมีเจตคติที่ดีต่อตนเองและสิ่งแวดล้อม

2.1.3 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรสุขภาพจิต

สุขภาพจิตเป็นลักษณะสภาพจิต หรือสภาวะทางจิต ประกอบด้วยความรู้ ลักษณะอารมณ์และพฤติกรรมที่มีความสอดคล้องกัน (อัจฉรา สุขารมณ. 2527 : 1) ซึ่งในการดำเนิน

ชีวิตประจำวันนั้น ผลที่เกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อม อาจทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกแตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะของบุคคลและความเข้มของสิ่งเร้าที่มากกระทบ ถ้าหากบุคคลไม่รู้จักรูปวิธีแก้ไขปัญหาแล้ว จะรู้สึกวิตกกังวลและซึมเศร้า ดังนั้นเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุขและสามารถตอบสนองความต้องการของตนโดยไม่รู้สึกรัดแค้นภายในจิตใจ บุคคลจะต้องมีการปรับตัวโดยการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่นและปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ยังต้องมีการรับรู้สาเหตุตามความเป็นจริง อีกทั้งรับรู้ว่าจะได้รับความช่วยเหลือจากแหล่งต่าง ๆ เพียงพอ และมีวิธีการแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม (จรินทร์ ธานีรัตน์. 2533 : 269 ; เพียงใจ สินธุนาคา และคนอื่น ๆ. 2527 : 9 ; อ้างอิงจาก Wolman. 1975)

ดังนั้นเมื่อก้าวถึงสุขภาพจิต จึงหมายถึงสภาวะทางจิตของบุคคลที่เป็นผลมาจากการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นและสิ่งแวดล้อม ซึ่งแต่ละคนจะมีสุขภาพจิตดีหรือไม่ดีแตกต่างกันตามลักษณะของบุคคลและสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง

2.1.3.1 แนวความคิดเกี่ยวกับสุขภาพจิต

โดยปกติบุคคลจะมีสุขภาพจิตดีหรือไม่ดี ในแต่ละด้านปะปนกัน ขึ้นอยู่กับปัจจัย 2 ประการคือ ปัจจัยด้านร่างกายและจิตใจ กับปัจจัยสิ่งแวดล้อม โดยพิจารณาจากความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความเข้มแข็งของอารมณ์ เช่น ผู้ที่มีสุขภาพจิตดีจะสามารถต่อสู้และเผชิญกับปัญหาในชีวิตโดยไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน หรือพิจารณาจากความรู้สึกนึกคิดของบุคคลในทางสร้างสรรค์ กล่าวเผชิญปัญหาอย่างไม่ท้อถอย (อัจฉรา สุขารมณ. 2527 : 4) นอกจากนี้ยังสามารถพิจารณาในด้านปริมาณและคุณภาพที่มีลักษณะเป็นเส้นตรงต่อเนื่องกัน ซึ่ง ชีววัฒน์ นิจนตร (2526 : 15) ได้อธิบายลักษณะของผู้ที่มีสุขภาพจิตดีและไม่ดีที่อยู่เส้นตรงแต่ละด้าน โดยเริ่มจากผู้ที่มีสุขภาพจิตดีมากจะสามารถทำนายและควบคุมสภาพแวดล้อมได้ดี รองลงมาคือ เป็นผู้ที่มีความมั่นคงทางจิตใจ สามารถบูรณาการบุคลิกภาพมีการรับรู้ความเป็นจริงได้ถูกต้อง อันดับสุดท้ายคือ มีทัศนคติที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น ส่วนผู้ที่มีสุขภาพจิตไม่ดีมาก จะเป็นโรคจิตโรคประสาท รองลงมาคือ มีอาการผิดปกติทางกาย ปรับตัวไม่ได้ มีความสับสนทางจิต ก้าวร้าวหรือเฉื่อยชา ผู้ที่มีสุขภาพจิตไม่ดีขึ้น จะมีแต่ความวิตกกังวล

ดังนั้นสุขภาพจิตจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดเจตคติที่ดีหรือไม่ดีต่อตนเองและต่อผู้อื่น หรือต่อสิ่งแวดล้อม

2.1.3.2 ผลของการมีสุขภาพจิตดี

ผลของการมีสุขภาพจิตดี จาโฮดา (Jahoda . 1970 : 28 – 35) ได้อธิบายว่าจะเป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อตนเอง มีการเจริญเติบโตและพัฒนาความต้องการที่สอดคล้องกับศักยภาพของตนเองอย่างผสมกลมกลืนกับบุคลิกภาพ ได้แก่ การมีความคิด ความรู้สึกและการกระทำได้อย่างเหมาะสม มีความเป็นตัวของตัวเอง ยอมรับ และกล้าเผชิญความจริง สามารถเอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ รวมทั้งมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี รู้จักให้และรับความรักจากผู้อื่น และองค์การอนามัยโลก (WHO) ได้อธิบายว่า ผู้มีสุขภาพจิตดี จะมีความสมบูรณ์ทางด้านจิตใจที่ปราศจากอาการของ

โรคจิต โรคประสาท หรือลักษณะผิดปกติอื่น ๆ ทางจิตใจ และสามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ และมีสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลอื่น สามารถสนองความต้องการโดยไม่มีข้อขัดแย้งภายในจิตใจ (อัจฉรา สุขารมณ. 2527 : 1) ซึ่งผลจากการที่มีสุขภาพจิตดีนี้ นิเคลลี (Nikelly . 1966 : 10) กล่าวว่า จะทำให้สามารถแยกแยะพฤติกรรมที่ถูกออกจากพฤติกรรมที่ผิด รู้จักผิดชอบชั่วดี สามารถเผชิญกับความขัดแย้งทั้งภายในและภายนอกจิตใจได้

ส่วนผู้มีสุขภาพจิตไม่ดี ซึ่งสังเกตได้จากหน้าตาท่าทางและการแสดงออก จะมีความวิตกกังวลแสดงอารมณ์ที่ไม่เหมาะสม มีความรู้สึกต่อคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ บิดเบือนไปจากความจริง มีความสับสนทางจิตและเกิดความขัดแย้งระหว่างความสามารถกับการกระทำ (บุปผา มาลีวงศ์. 2521 : 15) ซึ่งผลจากการมีสุขภาพจิตไม่ดี จะทำให้เด็กวัยรุ่นมีพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้อง เช่น การติดสิ่งเสพติด

โดยสรุปแล้วผู้ที่มีสุขภาพจิตดีจะมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุขตามอัตภาพ มีความภาคภูมิใจในตนเอง กล้าเผชิญปัญหาและหาทางแก้ไข ประการสำคัญสามารถแยกแยะได้ว่า พฤติกรรมใดถูกหรือผิด และผลจากการที่วัยรุ่นมีสุขภาพจิตดี จะทำให้มีพฤติกรรมที่ถูกต้อง

สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้แบบทดสอบ Thai GHQ 60 ซึ่งเป็นแบบคัดกรองปัญหาสุขภาพจิตที่พัฒนามาจาก General Health Questionnaire ของ Goldberg ซึ่งเป็นแบบคัดกรองปัญหาสุขภาพจิตที่ได้รับการยอมรับกว้างขวางที่สุดในปัจจุบัน Thai GHQ 60 ที่พัฒนาขึ้นนี้สามารถคัดกรองปัญหาสุขภาพจิตได้ดี โดยบอกได้ว่าบุคคลนั้นจะมีปัญหาสุขภาพจิตหรือไม่ แต่ไม่สามารถบอกการวินิจฉัยได้ว่าเป็นโรคทางจิตเวชชนิดใด

2.1.4 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรสถานภาพสมรสของบิดามารดา

สถานภาพสมรสของบิดามารดา หมายถึง สภาพการสมรสของบิดามารดาของนักศึกษาโดยจำแนกเป็นคู่ (อยู่ด้วยกัน และหย่าร้าง หรือแยกกันอยู่)

นิวแมน ลอรา และคริสติน (Newman, Laura and Christine. 1993 : 951 – 952) ได้จำแนกครอบครัวตามสถานภาพการสมรสออกเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

1. ครอบครัวสมบูรณ์ (Intact Family) หมายถึง ครอบครัวที่บิดามารดาและบุตรอาศัยอยู่ด้วยกัน มีความผูกพันทางสายเลือดหรือทางกฎหมาย โดยสมาชิกแต่ละคนมีความผูกพันอย่างใกล้ชิดสมาชิกในครอบครัวมีส่วนช่วยเหลือ มีส่วนให้และรับประสบการณ์จากกัน ซึ่งความสัมพันธ์ในครอบครัวมีความสำคัญต่อชีวิต และสภาพจิตใจของเด็กเป็นอันมาก

2. ครอบครัวแยกกันอยู่หรือครอบครัวหย่าร้าง (Separated / Divorced) หมายถึง สภาพครอบครัวที่มีเพียงบิดาหรือมารดาเพียงฝ่ายเดียว จะเป็นด้วยหย่าร้าง การทอดทิ้งหรือการแยกกันอยู่ก็ตาม นับว่าเป็นการสิ้นสุดของสภาพชีวิตสมรส และจะเป็นผลให้เกิดขาดการดูแล

แลเอาใจใส่ไม่ได้รับการรักความอบอุ่น ความเห็นอกเห็นใจเท่าที่บิดามารดาอยู่ด้วยกัน มีผลทำให้เด็กมีความรู้สึกว่าปลอดภัย รู้สึกถูกทอดทิ้งให้อยู่โดดเดี่ยว ชาติผู้ที่เป็นแบบอย่างของเด็ก

สุชา จันทน์เอม (2529 : 122) กล่าวถึง สภาพครอบครัวที่บิดามารดาฝ่ายหนึ่งหรือทั้งสองฝ่ายไม่ได้อยู่ด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นด้วยการหย่าร้าง การทอดทิ้งหรือการแยกกันอยู่ก็ตาม จะมีผลให้เด็กขาดการดูแลเอาใจใส่ ไม่ได้รับความรักความอบอุ่น ความเห็นอกเห็นใจเหมือนกับบิดามารดาอยู่ด้วยกัน มีผลทำให้เด็กมีความรู้สึกที่ไม่ปลอดภัย รู้สึกถูกทอดทิ้งให้อยู่โดดเดี่ยว ชาติผู้ที่เป็นแบบอย่างแก่เด็ก ซึ่งผลกระทบของสภาพครอบครัวที่มีการหย่าร้าง หรือแยกกันอยู่นั้นมีผู้กล่าวไว้หลายด้านด้วยกัน ดังนี้ วิจิตร วสุวนิช (2524 : 31) กล่าวว่า อิทธิพลของครอบครัวหย่าร้างต่อการพัฒนาพฤติกรรมเด็กไว้ว่า การหย่าร้างของบิดามารดา นับว่าเป็นผลร้ายต่อการพัฒนาการทางด้านจิตใจของเด็กเป็นอย่างมาก เด็กจะเกิดความรู้สึกว่าเหว ไม่มั่นใจในตนเอง บางคนอาจจะเก็บตัวซึมเศร้า บางคนอาจจะกลายเป็นเด็กก้าวร้าว ขอบรุกรานผู้อื่น และณรงค์ศักดิ์ ทะละภัก (2526 : 46 – 48) ได้กล่าวถึงอิทธิพลของครอบครัวต่อพัฒนาบุคลิกภาพว่า ครอบครัวที่ไม่ลงรอยกันในชีวิตสมรสและบ้านแตก ผู้รับเคราะห์แทนก็คือลูก ซึ่งผลจากการบิดามารดาทะเลาะหรือกระทบกระทั่งกันทุกวันๆ จะทำรบกวนจิตใจเด็กมากกว่าการทะเลาะครั้งใหญ่ 1 – 2 ครั้ง ส่วนผลจากการหย่าร้างของบิดามารดา พบว่า เด็กมีอาการซึม หงอยเหงา ว้าเหว คิดมาก มีทัศนคติไม่ดีต่อผู้คนรอบข้างและสิ่งแวดล้อม

จากเอกสารและแนวคิดดังกล่าวสรุปได้ว่า สภาพครอบครัวแยกกันอยู่หรือครอบครัวหย่าร้างจะด้วยสาเหตุใดก็ตาม ย่อมส่งผลกระทบต่อนักเรียนทั้งทางด้านพฤติกรรมและจิตใจ ซึ่งส่งผลต่อเจตคติของนักเรียนที่มีต่อสิ่งแวดล้อม

2.1.5 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

สมทรง สุวรรณเลิศ (2514 : 46) ได้กล่าวว่า เด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำหรือยากจนมักจะมีปัญหาทางด้านร่างกายและจิตใจและนำไปสู่ปัญหาความประพฤติ ซึ่งปัญหาเหล่านี้มีผลเสียต่อการเรียน และต่อปัญหาทางด้านอารมณ์

สุชา จันทน์เอมและสุราง จันทน์เอม (2529 : 167) กล่าวว่า ครอบครัวที่มีฐานะร่ำรวย เด็กสามารถใช้จ่ายฟุ่มเฟือย พ่อแม่มีฐานะสังคมมากจนกระทั่งไม่มีเวลาอยู่ดูแลอบรมลูกได้เท่าที่ควรจะทำให้เด็กกลายเป็นเด็กอันธพาลนอกบ้าน เพราะเด็กมีสิ่งอำนวยความสะดวก คือ เงิน รถยนต์ และบางครั้งมีอาวุธเป็นเครื่องมือ

ประดินันท์ อูปรมัย (2532 : 263) กล่าวว่า ครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำ บิดามารดาหรือผู้ปกครองมีภาระหน้าที่โดยตรงต่อการหารายได้มาเลี้ยงครอบครัว จำเป็นต้องให้เวลากับครอบครัวไม่ได้รับการตอบสนองความต้องการอย่างเพียงพอ ชาติโอกาสที่จะแสวงหาความบันเทิงเพื่อผ่อนคลายความเครียด อย่างไรก็ตามครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมสูง หัวหน้าครอบครัวมีภารกิจต้องทำงานมากและมีเงินมากพอที่จะจ้างผู้อื่น

มาเลี้ยงดูเด็กแทนตน ทำให้การอบรมเลี้ยงดูเด็กเป็นไปตามอารมณ์และลักษณะนิสัยของผู้เลี้ยงดูมากกว่าจะคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับเด็ก นอกจากนี้บิดามารดาที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูงจำนวนไม่น้อยที่เลี้ยงลูกแบบตามใจทุกอย่าง และปกป้องลูกมากเกินไปทำให้เด็กขาดความเข้าใจในสิ่งที่ควรและไม่ควรเอาแต่ใจตนเอง

ลีปพนธ์ เกตุทัต (2533 : 168 - 175) กล่าวว่า การพัฒนาความเจริญก้าวหน้าเชิงวัตถุก่อให้เกิดผลกระทบตามมามากมาย ไม่ว่าทางด้านวัตถุหรือจิตใจ โดยเฉพาะพัฒนาการความรู้สึกนึกคิดของเด็กและเยาวชนรุ่นใหม่ที่มีต่อสังคม ปัจจุบันซึ่งเสนอเป็นภาพลักษณ์ได้ 3 กลุ่มคือ เด็กที่มีครอบครัวฐานะปานกลางขึ้นไป เป็นกลุ่มที่มีโอกาสในสังคมและได้เปรียบกว่าเด็กกลุ่มอื่น เด็กย่อมมีแรงจูงใจและโอกาสทางการศึกษาดีกว่ากลุ่มอื่น แต่หากอยู่ในครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีมาก ความต้องการเชิงวัตถุได้รับการตอบสนองอย่างเพียงพอหรืออาจมากเกินไปความต้องการ แต่ขาดความอบอุ่นทางจิตใจ พ่อแม่ไม่มีเวลาเอาใจใส่ การศึกษาทางจิตวิทยากล่าวว่า เด็กเหล่านี้มีแนวโน้มที่จะดิ้นรนให้ได้รับการเอาใจใส่เชิงลบเมื่อเขาทำผิด ส่วนเด็กที่มาจากครอบครัวเศรษฐกิจใหม่เป็นเด็กที่เคยยากจน ด้อยโอกาสในสังคม แต่พ่อแม่ร่ำรวยขึ้นเนื่องจากที่ดินอยู่ในเขตความเจริญทางเศรษฐกิจ เมื่อขายที่ดินก็มักจะอพยพมาใช้ชีวิตอยู่ในเขตชุมชน ใช้เงินแสวงหาความสุขทางวัตถุ มีแนวโน้มเอียงที่จะพึงเพื่อจับจ่ายเงินอย่างไม่รู้คุณค่า และเด็กที่มาจากครอบครัวที่ยากจนและห่างไกลความเจริญ และเด็กที่ด้อยทางสมองและร่างกาย เป็นกลุ่มที่ด้อยโอกาสที่สุดในสังคม เพราะเกิดในครอบครัวที่เป็นชาวเขา ชาติพันธุ์ ที่มีการศึกษาดำ ดำรงชีวิตแบบดั้งเดิมหรือเกิดในสลัม โดยพ่อแม่ไม่ตั้งใจ เด็กมักมีสภาพร่างกายและสมองบกพร่อง ขาดโอกาสทางการศึกษาและสังคม เพราะการมีปัญหาทางเศรษฐกิจทำให้ครอบครัวไม่สามารถส่งเสียด้านการเรียนได้ เด็กต้องลาออกจากโรงเรียนกลางคัน ช่วยพ่อแม่ทำงานหารายได้ เด็กกลุ่มนี้จึงเป็นบุคคลที่น้อยเนื้อต่ำใจได้ง่าย หากไม่ได้รับความช่วยเหลือให้ถูกทางอาจเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่ขาดการมีส่วนร่วมในสังคม

จากข้อความข้างต้น แสดงให้เห็นว่า เด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำจะมีลักษณะขาดการควบคุมตนเอง มีแนวโน้มที่เป็นเด็กเกเรมีปัญหาต่อสังคม รวมถึงการมีเจตคติต่อสังคมในทางที่ไม่ดี ชอบแยกตัวและมีอารมณ์ไม่มั่นคง ส่วนเด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจระดับปานกลางจะมีความรู้ในการอบรมสั่งสอนบุตรมีการตระหนักถึงคุณค่าของการศึกษาและการมีทักษะทางสังคมได้ดีกว่า

2.1.6 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัว

เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่า การอบรมเลี้ยงดูเด็กนั้นเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญต่อบุคลิกภาพของเด็กเป็นอย่างมาก เพราะในการอบรมเลี้ยงดูเด็กนั้น พ่อแม่จะเป็นผู้มีส่วนสำคัญ

ในการปลูกฝังให้เด็กแสดงความคิดเห็น และพฤติกรรมต่าง ๆ ทั้งในด้านความสามารถ ทักษะ ความสนใจ ทัศนคติ อุปนิสัย อารมณ์ วัฒนธรรมที่ทำให้เด็กมีบุคลิกภาพที่พึงประสงค์ ถ้าเด็กได้รับการอบรมเลี้ยงดูที่ส่งเสริมบุคลิกภาพในด้านที่ดีมีประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตของตนเอง และต่อสังคมก็ย่อมมีคุณค่าอย่างยิ่งสำหรับการเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ต่อไป

ครอบครัวเป็นสถาบันทางสังคมที่เล็กที่สุด แต่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตมนุษย์ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องช่วยสร้างและพัฒนาครอบครัวให้เป็นครอบครัวที่มั่นคง ไม่เปราะบาง เพราะครอบครัวที่มั่นคงจะช่วยป้องกันหรือลดปัญหาที่จะเกิดขึ้นแก่สังคมโดยส่วนรวม การที่ครอบครัวจะดำรงอยู่ได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น สัมพันธภาพภายในครอบครัวเป็นองค์ประกอบที่จำเป็นและสำคัญยิ่ง เพราะเป็นตัวนำไปสู่ความรักความอบอุ่นภายในครอบครัว เมื่อใดที่สมาชิกในครอบครัวอยู่ร่วมกันด้วยความรักความเข้าใจกัน ความสงบสุขก็จะเกิดขึ้น ส่งผลให้เกิดความรักใคร่กลมเกลียวกัน อันมีผลไปถึงลูกหลานที่จะเติบโตขึ้นมาเป็นสมาชิกที่ดี และมีประสิทธิภาพของสังคมในอนาคต (โสภา ขปิลมพันธ์ .2540 : 9)

คอกซ์ และลีเกอร์ (Cox and Leager. 1961 : 639-648) ได้อธิบายเรื่องของความรักที่พ่อแม่มีต่อบุตรไว้ว่า มีลักษณะพฤติกรรมดังต่อไปนี้

1. การให้ความสำคัญแก่บุตรเป็นอันดับแรก ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูโดยการให้สิ่งที่บุตรต้องการจริง ๆ พอ ๆ กับการให้โดยที่พ่อแม่คิดว่าบุตรต้องการ และพ่อแม่หวังว่าบุตรอาจจะมีความต้องการ
2. การให้ตรงตามพัฒนาการ ได้แก่ พ่อแม่ตั้งความมุ่งหมายและการเรียกร้องไว้ให้เหมาะสมกับความสามารถทางอารมณ์ สังคม ร่างกาย และทักษะของบุตรที่พึงมีได้ตามขั้นของการพัฒนาการ
3. การยอมรับและยกย่องบุตร ได้แก่ การแสดงออกโดยพ่อแม่แสดงความรักบุตร และยอมรับบุตรแต่ละคนตามความสามารถ และขีดจำกัดของสมอง อารมณ์ และร่างกาย

เฮอร์ล็อก (Hurlock. 1964 : 661) มีแนวความคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ภายในครอบครัวสรุปได้ดังนี้คือ บิดามารดาที่ยอมรับเด็กคือ การให้ความรัก ความสนใจ สร้างความอบอุ่นให้เกิดขึ้นในบ้านและเห็นความสำคัญของเด็ก ผลที่ตามมาคือ ทำให้เด็กเป็นคนที่ให้ความร่วมมือเป็นมิตร มีอารมณ์มั่นคง ไร้เรง มีความรับผิดชอบ ขยันหมั่นเพียร ซื่อสัตย์ รับผิดชอบ ทรัพย์สินสมบัติของส่วนรวมเท่า ๆ กับของตนเอง มีความตรงไปตรงมาไว้วางใจได้ และสามารถเผชิญกับชีวิตด้วยความมั่นใจได้ และสามารถมองตนเองได้ตรงกับความจริง

ซีเกลแมน (Siegelman. 1966 : 167) ได้ศึกษาแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูของบรอนเฟน-เบรนเนอร์ (Bronfenbrenner) ซึ่งแบ่งการอบรมเลี้ยงดูออกเป็น 3 แบบคือ การให้ความรัก (Loving) การลงโทษ (Punishment) และการเรียกร้องเอาจากเด็ก (Demanding) แบบสอบถามนี้มีชื่อว่า "Bronfenbrenner Parent Behavior Questionnaire (BPB)" จุดมุ่งหมายของการศึกษาก็คือ ต้องการอธิบายและวัดผลว่า แบบสอบถามนี้มีประสิทธิภาพหรือไม่และต้องการ

ทราบว่า เด็กมีการรับรู้พฤติกรรมของพ่อแม่ที่ปฏิบัติต่อตนในด้านการอบรมเลี้ยงดูหรือไม่ โดยการไปทดสอบนักเรียนเกรด 4, 5 และ 6 ที่มีฐานะเศรษฐกิจและสังคมค่อนข้างต่ำ และเป็นนักเรียนระดับต่าง ๆ ตั้งแต่เรียนอ่อนที่สุด ถึงเรียนเก่งที่สุด เป็นชาย 81 คน หญิง 131 คน รวม 212 คน แบบสอบถามชุดนี้มี 45 ข้อ เด็กจะถูกถามว่า แต่ละข้อในแบบสอบถามนั้นจริงหรือไม่ที่พ่อแม่ปฏิบัติต่อตน ผลปรากฏว่า นักเรียนที่ตอบแบบสอบถามตอบได้ครบทั้ง 3 แบบ คือ มีทั้งได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบได้ความรัก แบบลงโทษ และแบบเรียกร้องเอาจากเด็ก

บรอนเฟนเบรนเนอร์ (Bronfenbrenner) กล่าวว่า การให้ความรักแก่บุตรนั้น ถ้ามากเกินไปอาจจะทำให้บุตรขาดความสามารถที่จะคิดริเริ่ม และขาดความเป็นอิสระแก่ตนเอง การปล่อยปละละเลยเกินไป ก็ทำให้เกิดความไม่รู้จักความเพียงพอและขอบเขต (Breckenridge and Vincent. 1966 : 143) การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่แบบลงโทษเป็นวิธีการอบรมเลี้ยงดูที่ใช้กันมานานแล้ว

เดโซ สวานนัท (2510 : 67) ได้กล่าวถึงผลเสียของการอบรมเลี้ยงดูแบบลงโทษว่า จะทำให้บุตรเกิดความดื้อแค้น เจ้าอารมณ์ ดื้อรั้น ขัดคำสั่ง และต่อต้านพ่อแม่ นอกจากนี้การที่พ่อแม่เข้มงวดจะทำให้บุตรเกิดความคับข้องใจ ไม่มีความมั่นใจในตัวเอง บุตรจะมีลักษณะลงโทษตัวเอง และมีพฤติกรรมรุนแรงในทางนิเสธ

ดวงเดือน ศาสตรภักดิ์ (2515 : 51) กล่าวว่า ยิ่งลงโทษรุนแรงมากเท่าไรก็ยิ่งทำให้บุตรขาดความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้นเท่านั้น แต่ตรงข้ามถ้าพ่อแม่ใช้วิธีการดักเตือน แนะนำ ชี้แจงเหตุผล หรือลงโทษแบบละมุนละไมแล้ว จะช่วยให้บุตรมีความเป็นตัวของตัวเอง มีความมั่นใจในตนเองและสามารถพิจารณาปัญหาต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง

ระวิพันธ์ โสมนะพันธ์ (2515 : 57) ได้กล่าวสรุปผลการศึกษาของนักจิตวิทยาต่าง ๆ ไว้ว่า การลงโทษนอกจากจะเป็นวิธีการควบคุมพฤติกรรมซึ่งมีประสิทธิภาพต่ำแล้ว ยังทำให้เกิดสิ่งที่ไม่พึงปรารถนาที่ไม่ได้คาดหวังไว้ต่อพฤติกรรมนั้นอีกด้วย

2.1.6.1 ความหมายของสัมพันธภาพในครอบครัว

มีผู้ให้ความหมายของคำว่า “สัมพันธภาพในครอบครัว” ไว้หลายท่านดังนี้

✓ กมลลา แสงสีทอง (2526 : 8) ให้ความหมายของคำว่า “สัมพันธภาพในครอบครัว” ว่าเป็นสัมพันธภาพตามบทบาทที่คนเรามีต่อสมาชิกคนอื่นในครอบครัว ถ้าความสัมพันธ์เป็นการปรองดองรักใคร่กลมเกลียวในครอบครัว นับว่าเป็นลักษณะสัมพันธภาพที่ดี แต่ถ้าเป็นความขัดแย้งหรือมีความรู้สึกที่เป็นอริต่อกันถือว่าเป็นลักษณะของสัมพันธภาพที่ไม่ดีภายในครอบครัว

✓ กุลวรรณ วิทยาวารุณี (2526 : 5-7) กล่าวถึงความหมายของสัมพันธภาพในครอบครัวไว้ว่า สัมพันธภาพในครอบครัว หมายถึง ลักษณะพฤติกรรมที่พ่อ และ/หรือ แม่ ปฏิบัติต่อลูก พฤติกรรมที่ลูกปฏิบัติต่อพ่อ และ/หรือ แม่ และพฤติกรรมที่พ่อและแม่ปฏิบัติต่อกัน โดยได้จำแนกพฤติกรรมที่แสดงถึงสัมพันธภาพในครอบครัว ดังนี้

1. การพักผ่อนร่วมกันในครอบครัว หมายถึง การที่พ่อแม่และลูกได้มีกิจกรรมร่วมกันในการพักผ่อนหย่อนใจเมื่อมีเวลาว่าง
2. การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและรับรู้เรื่องราวต่าง ๆ หมายถึง การที่ลูกได้มีส่วนร่วมกับพ่อแม่ในการแสดงความคิดเห็นและรับรู้เกี่ยวกับทุกซ่สุข ความลับในเรื่องราวต่าง ๆ ของพ่อแม่ เช่น ปัญหาการเงิน ปัญหาการงาน
3. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ หมายถึง การที่บุตรหลานได้มีส่วนร่วมกับพ่อแม่ในการตัดสินใจกระทำการต่าง ๆ ภายในบ้าน เช่น การจัดระเบียบกฎเกณฑ์ภายในบ้าน
4. การเห็นชอบของพ่อแม่ หมายถึง พฤติกรรมที่พ่อแม่แสดงต่อลูกในลักษณะของการเห็นด้วยกับการกระทำ และความคิดเห็นของลูก เช่น การไม่ปฏิเสธข้อเสนอนะข้อคิดเห็นหรือการกระทำต่าง ๆ ของบุตร
5. ความรักความห่วงใยของพ่อแม่ หมายถึง พฤติกรรมของพ่อแม่ที่ลูกรับรู้ว่าเป็นพฤติกรรมที่แสดงความรัก ความห่วงใยที่มีต่อบุตร เช่น การช่วยเหลือคล้ยปัญหาต่าง ๆ การให้ความเป็นกันเองกับลูก
6. ความไว้วางใจของพ่อแม่ หมายถึง พฤติกรรมของพ่อแม่ที่แสดงถึงความไว้วางใจในตัวลูกว่า สามารถปฏิบัติตนเองได้อย่างเหมาะสม สามารถช่วยเหลือตนเองได้ มีความรับผิดชอบต่อการกระทำของตัวเอง
7. การที่พ่อแม่เห็นด้วยกับกิจกรรมของเพื่อน ๆ ของลูก หมายถึง พฤติกรรมของพ่อแม่ที่แสดงถึงการเห็นด้วยกับการที่ลูกไปมีกิจกรรมกับเพื่อน ๆ โดยที่ไม่ขัดขวาง หรือเป็นอุปสรรคหรือแสดงออกถึงความไม่ไว้วางใจในการไปร่วมกิจกรรม
8. การที่บุตรยอมรับเกณฑ์มาตรฐานของพ่อแม่ หมายถึง การที่ลูกแสดงพฤติกรรมยอมรับมาตรฐานพฤติกรรม และมาตรฐานการดำรงชีวิตของพ่อแม่ เช่น เห็นด้วยกับความคิดเห็นของพ่อแม่ในด้านการเรียน การทำงาน ค่านิยม ทศนคติ และยินยอมกระทำตามเกณฑ์ที่พ่อแม่กำหนดด้วยความยินดี
9. ความรักและความเคารพของลูกที่มีต่อพ่อแม่ หมายถึง พฤติกรรมของลูกที่แสดงต่อพ่อแม่ ซึ่งเป็นการแสดงถึงความรัก ความเคารพต่อพ่อแม่ โดยการเชื่อฟังพ่อแม่ ไม่ขัดใจ ไม่ทำให้พ่อแม่เสียใจ
10. การไม่มีข้อกำหนดมากเกินไป หมายถึง การที่พ่อแม่ไม่แสดงพฤติกรรมที่เป็นการกำหนดหรือจำกัดความประพฤติของลูกมากเกินไป
11. การไม่เข้มงวดกวดขันเกี่ยวกับระเบียบวินัยมากเกินไป หมายถึง การที่พ่อแม่ไม่แสดงการกระทำใด ๆ ที่สื่อแสดงถึงความเข้มงวดในระเบียบวินัย เช่น การลงโทษอย่างรุนแรง การไม่ยืดหยุ่นในระเบียบวินัย การบังคับให้ลูกปฏิบัติตามระเบียบวินัยอย่างเคร่งครัดโดยไม่คำนึงถึงความพร้อม

12. การไม่ปกป้องคุ้มครองมากเกินไป หมายถึง พฤติกรรมที่พ่อแม่แสดงต่อลูกอย่างไม่ปกป้องคุ้มครองมากเกินไป หรือไม่แสดงพฤติกรรมต่าง ๆ เหมือนหนึ่งลูกไม่มีความสามารถดูแลตนเองได้ หรือเหมือนลูกเป็นเด็กเล็ก ๆ

13. การที่พ่อแม่ไม่คอยย้ำเตือนถึงความสำเร็จมากเกินไป หมายถึง พ่อแม่ไม่คอยย้ำเตือน หรือบอกรำให้ลูกได้รับความสำเร็จในการทำงานมากเกินไป เช่น ไม่เคี่ยวเข็ญให้ลูกกระทำการต่าง ๆ มากเกินไป

14. การยินดีให้กำลังใจเพื่อความสำเร็จ หมายถึง การที่พ่อแม่ให้กำลังใจส่งเสริมหรือกระตุ้นให้ลูกประสบความสำเร็จในการเรียน การทำงาน ทั้งการกระทำและด้วยคำพูด

15. ความกลมเกลียวของพ่อแม่ หมายถึง พฤติกรรมที่พ่อแม่กระทำต่อกันในลักษณะที่ไม่มีความขัดแย้งซึ่งกันและกัน มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กัน มีความรักใคร่สามัคคีถ้อยทีถ้อยอาศัย

สุธีรา นัยจันทร์ (2530 : 19) กล่าวว่า ความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัวช่วยสร้างความ ผาสุก ความราบรื่น ความมั่นคง และความเป็นปึกแผ่นให้แก่ประเทศชาติได้

สัมพันธภาพในครอบครัวในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยให้ความหมายว่า ลักษณะพฤติกรรมระหว่าง พ่อแม่ ลูก ที่ปฏิบัติต่อกันเพื่อให้รู้สึกได้รับความรัก การดูแลอย่างดีในครอบครัว มีความรู้สึกอบอุ่น ปลอดภัย มั่นใจในตนเองถึงความสัมพันธ์นั้น ซึ่งพฤติกรรมที่ปฏิบัติต่อกันในอาจะจะเป็นไปในลักษณะของการพักผ่อนร่วมกันในครอบครัวโดยมีกิจกรรม ร่วมกันเมื่อมีเวลาว่าง การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นและรับรู้เรื่องต่าง ๆ ของบุคคลในครอบครัวเดียวกัน การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเหตุการณ์ต่าง ๆ ภายในครอบครัว การมี ความรัก ความห่วงใยของสมาชิกในครอบครัวเดียวกัน มีการยินดีให้กำลังใจในทุกเรื่อง ๆ มีความกลมเกลียว เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ถ้อยทีถ้อยอาศัย รู้จักให้อภัยกันและกัน ให้เกียรติยกย่องกัน มีความเคารพเชื่อฟังซึ่งกันและกัน

2.1.6.2 องค์ประกอบของสัมพันธภาพในครอบครัว

ครอบครัวเปรียบเหมือนเป็นระบบหนึ่งซึ่งประกอบไปด้วยสมาชิกจำนวนหนึ่งมาอยู่ด้วยกัน มีสัมพันธภาพเกิดขึ้นระหว่าง สมาชิกด้วยกันเอง สมาชิกในครอบครัวโดยทั่วไปหมายถึง พ่อแม่และลูกเป็นส่วนใหญ่ พ่อแม่และลูกจึงเป็นส่วนประกอบส่วนหนึ่งของครอบครัวและเชื่อมโยงกันเป็นระบบด้วยสัมพันธภาพ ซึ่งก็คือ การปฏิสัมพันธ์หรือการติดต่อสื่อสารกันระหว่างบุคคลในครอบครัว

แซสเซ่ (Sasse. 1978 : 2) ได้กล่าวถึง ลักษณะของสัมพันธภาพระหว่างบุคคล 2 คน ว่าเป็นไปได้นั้นต้องประกอบด้วย ความเชื่อใจกัน ความรักใคร่ชอบพอกันและพลังอำนาจ ดังนี้

ความเชื่อใจกัน (Trust) เป็นสิ่งที่ทั้งสองฝ่ายต้องการเมื่อเข้ามามีความสัมพันธ์กัน ถ้าสัมพันธภาพระหว่างบุคคลทั้งสองเกิดความเชื่อใจกันขึ้นแล้ว สัมพันธภาพจะมีแนวโน้มพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น แต่ถ้าสัมพันธภาพระหว่างบุคคลทั้งสองดำเนินไปอย่างขาดความเชื่อใจกัน แม้สัมพันธภาพจะดำเนินต่อไปได้แต่จะไม่มีคามยั่งยืนของศักยภาพในอนาคตที่จะนำไปสู่สัมพันธภาพที่ใกล้ชิดสนิทสนมกัน ในสัมพันธภาพระหว่างพ่อแม่-ลูกมักจะเกิดปัญหาเรื่องขาดความเชื่อใจกันได้บ่อยในช่วงวัยรุ่น วัยรุ่นมักจะบ่นว่าพ่อแม่ไม่เชื่อใจพวกเขา ส่วนพ่อแม่จะบอกว่าลูกของพวกเขาไม่น่าไว้วางใจ สัมพันธภาพระหว่างพ่อแม่ลูก เมื่อมีการดำเนินต่อไปในระยะเวลายาวนาน พ่อแม่สามารถอาศัยเวลาสร้างความเชื่อใจให้ลูกเห็นได้ ส่วนลูกที่เป็นวัยรุ่นเมื่อแสดงท่าทางที่รับผิดชอบมากขึ้น พ่อแม่จะเกิดความเชื่อใจขึ้นเอง

ความรักใคร่ชอบพอกัน (Affection of Linking) การที่คนเราจะชอบพอกันและกันนั้นเป็นสิ่งที่ซับซ้อนต้องอาศัยองค์ประกอบหลายอย่าง อาจขึ้นอยู่กับรางวัลและการลงโทษ (ชอบคนที่ให้รางวัล เกลียดคนที่ลงโทษ) การหาประโยชน์ใส่ตัว และการทำประโยชน์ให้ผู้อื่น (ไม่ชอบคนที่ทำให้เสียประโยชน์ แต่ชอบคนที่ช่วยเหลือ) อัตมโนทัศน์ในการสร้างสัมพันธภาพของแต่ละคน (ผู้ที่มีความนึกคิดเกี่ยวกับตนเองดี จะรู้สึกดีกับคนอื่น ๆ เพราะเชื่อว่าคนอื่น ๆ ก็คล้ายตัวเอง)

พลังอำนาจ (Power) คือความสามารถของผู้หนึ่งที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของอีกผู้หนึ่ง เช่น พ่อมีอำนาจทำโทษลูก แต่อำนาจไม่ใช่มีเพียงด้านเดียว ลูกสามารถมีอิทธิพลต่อพ่อแม่ได้เช่นกัน เช่นทารกมีอำนาจทำให้พ่อแม่ต้องดูแลเปลี่ยนผ้าอ้อมเวลาเปียกให้ สัมพันธภาพของคนสองคนมักจะมีผู้หนึ่งมีพลังอำนาจมากกว่า โดยอาจขึ้นอยู่กับหลายองค์ประกอบ เช่น อายุ มากกว่า การศึกษาสูงกว่า มีเงินหรือมีความสามารถต่าง ๆ มากกว่าทำให้มีพลังอำนาจมากกว่าได้ นอกจากนี้พลังอำนาจยังเป็นแหล่งที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งต่าง ๆ ในสัมพันธภาพได้เช่นกัน ถ้าต่างฝ่ายต่างไม่ยอมกันหรือมีการใช้อำนาจเกินไป

กล่าวโดยสรุปว่า สัมพันธภาพระหว่างบุคคลมิได้เป็นไปในลักษณะของญาติมิตรหรือบุคคลใกล้ชิดที่ผูกพันกันทางสายเลือดหรือชอบพอกันเท่านั้น แต่ต้องเป็นความสัมพันธ์แนแน่นที่ก่อให้เกิดอิทธิพลของสัมพันธภาพระหว่างบุคคลทั้งสองฝ่ายด้วย

2.1.6.3 ลักษณะของครอบครัวที่มีสัมพันธภาพในครอบครัวที่ดี

สัมพันธภาพระหว่างกันของบุคคลในครอบครัวถือเป็นความสัมพันธ์ทางบทบาท คือสมาชิกที่มามีความสัมพันธ์กันนั้นไม่มีโอกาสเลือกที่จะสัมพันธ์กัน ดังนั้นพื้นฐานในการสร้างสัมพันธภาพต้องใช้การติดต่อสื่อสารเป็นสิ่งสำคัญ การรู้จักตนเองและการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่นทำให้เกิดความเข้าใจกันและกัน ซึ่งก่อให้เกิดสัมพันธภาพในครอบครัวที่ดี

สายสุรี จุติกุล (2537 : 13-24) กล่าวว่า ครอบครัวยุคใหม่ที่มีสัมพันธภาพที่ดีจะต้องมีพฤติกรรมที่แสดงความรักและความผูกพันกันในลักษณะต่อไปนี้

1. ต้องเอาใจใส่ดูแลและเอื้ออาทรต่อกัน การเอาใจใส่ในที่นี้ หมายถึง การดูแล สุขภาพ ของกันและกัน อาหารการกิน การเล่าเรียนของบุตร ความสะอาด การใช้จ่ายเงินทอง การเดินทางไปทำงานหรือไปโรงเรียน ความทุกข์และความสุขที่ต้องการระบาย เป็นต้น

2. ต้องรู้จักคนที่รักเรา สามัมภรรยาต้องรู้จักและเข้าใจกันให้ดี สำหรับบุตร บิดามารดาก็ต้องเข้าใจและมีความรู้เกี่ยวกับบุตร อุปนิสัยบุตร รู้ว่าบุตรชอบหรือไม่ชอบอะไร จุดเด่นจุดด้อยเป็นอย่างไร ทุกคนในครอบครัวจะต้องปรับความรู้จักซึ่งกันและกัน เพื่อช่วยให้มีการตอบสนองที่ดีต่อกันและกัน

3. ต้องเคารพซึ่งกันและกัน การเคารพในที่นี้ หมายถึง การเคารพที่มาจากใจ การเคารพในลักษณะนี้มีพฤติกรรมแสดงออกได้หลายอย่าง เช่น การฟังกัน การเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่างกัน การเกรงใจกัน เช่น บุตรเกรงใจบิดามารดา บิดามารดาก็ต้องรู้จักเกรงใจบุตร ความเกรงใจนี้รู้สึกว่ามีคุณค่าและจะช่วยให้ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลดีขึ้น

4. ต้องมีความรับผิดชอบ การมีความรับผิดชอบ หมายถึง การยอมรับความผิดหรือความชอบ การไม่รับผิดชอบของบิดามารดาและความไม่ถูกต้อง การเป็นต้นแบบที่ไม่ดีก็เป็น การแสดงความไม่รับผิดชอบ การละเลยหรือละเมิดสิทธิของเด็ก สิทธิของบิดามารดา สิทธิของผู้สูงอายุหรือผู้พิการ ก็เป็นการไม่รับผิดชอบ มีบุตรแล้วไม่เลี้ยง มีบิดามารดาสูงอายุแล้วไม่เลี้ยง เป็นต้น

5. ต้องมีความไว้วางใจกัน ความไว้วางใจเป็นรากฐานที่ทำให้เกิดสัมพันธภาพในครอบครัว ความไว้วางใจควรมีต่อกันทั้งกายและทางใจ จะช่วยให้คนในครอบครัวมีความสบาย ไร้กังวล หรือความกลัว เป็นที่พึ่งพาได้ ครอบครัวใดที่ไม่ได้สร้างรากฐานที่ดีในเรื่องของความไว้วางใจ บุคลิกภาพของผู้เยาว์ในครอบครัวอยู่ในสภาพของการขาดความไว้วางใจอาจนำไปสู่ภาวะของการเป็นคนก้าวร้าว เก็บกดหรือมีปมด้อย

6. ต้องให้กำลังใจกันและกัน การให้กำลังใจก็คือการให้พลังแก่สมาชิกใน ครอบครัว ให้ดำเนินชีวิตไปอย่างมีความสุข การให้กำลังใจอาจเป็นคำพูดและท่าทางที่ให้ การสนับสนุน ชมเชยเมื่อทำสิ่งที่ถูกต้อง แนะนำแนวทางในการหาทางออกเมื่อมีปัญหา ไม่ดูว่าหรือกล่าวโทษว่าเป็นความผิด

7. ต้องให้อภัยกันและกัน สมาชิกในครอบครัวอยู่ด้วยกันหลายคน ต้องมีการกระทบกระทั่งกันบ้างไม่มากก็น้อย ถ้ามีความรักอยู่ก็ให้อภัยยกโทษได้ ในครอบครัวที่บุตรประพฤติ ผิด บิดามารดาก็ไม่ควรจดจำความผิดนั้นแล้วนำไปต่อว่าบุตรในโอกาสต่อ ๆ ไป เพราะเมื่อ บุตรได้รับฟังความผิดของตนอยู่เสมอก็จะเกิดความโกรธ ความไม่สบายใจ และอาจนึกไปว่า บิดามารดาไม่รักตน

8. ต้องรู้จักสื่อสารในครอบครัว การสื่อสารในครอบครัวควรจะใช้ปิยะวาจาระหว่างสามัม ภรรยา บิดามารดากับบุตร การสื่อสารอาจจะมีทั้งรูปแบบที่ใช้ภาษาและภาษาท่าทาง ภาษาพูด การเขียน ฯลฯ การดำหนิกันก็ทำได้แต่ควรเป็นคำดำหนิที่ใช้ถ้อยคำที่น่าฟัง

9. ต้องใช้เวลาด้วยกันอย่างมีคุณค่าและคุณภาพ สมาชิกในครอบครัวควรหาเวลาอยู่ด้วยกัน ถ้ามื้อสารทุกข์สุกดิบระหว่างกัน ช่วยกันแก้ปัญหาต่าง ๆ มีกิจกรรมร่วมกัน เช่น ไปเที่ยวทางไกล ไม่เที่ยวสวนสาธารณะ รับประทานอาหารพิเศษร่วมกัน ไปเยี่ยมญาติ เป็นต้น

10. ต้องมีการปรับตัวตามภาวะที่เปลี่ยนแปลงของบุคคลในครอบครัว สภาวะของครอบครัวและสภาวะของสมาชิกมีได้ยู่หนึ่ง มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ตัวอย่างเช่น บุตรที่เกิดใหม่เป็นทารก ก็จะเติบโตและมีพัฒนาการตามวัยอันเหมาะสม บิดามารดาจะต้องปรับตัวตามความเปลี่ยนแปลงของบุตร ตัวของบิดามารดาเองก็มีการเปลี่ยนแปลงไปตามวัย ดังนั้นสมาชิกในครอบครัวจะต้องตระหนักในเรื่องความเปลี่ยนแปลงนี้และปรับตัวตามความเปลี่ยนแปลงนั้น ๆ ในฐานะที่ตัวเองเปลี่ยนแปลงไป และปรับตัวในฐานะที่จะต้องสัมพันธ์กับความเปลี่ยนแปลงของคนอื่น

11. ต้องรู้จักภาระหน้าที่ในครอบครัว และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การอยู่ร่วมกันในครอบครัวต่างคนต่างมีบทบาทและหน้าที่ ทั้งบทบาทหน้าที่ต่อตนเองและต่อสมาชิกในครอบครัว ซึ่งบทบาทและหน้าที่เหล่านี้เกิดจากความคาดหวังของตนเองและความคาดหวังของแต่ละคนในครอบครัว ดังนั้น สมาชิกในครอบครัวจะต้องตกลงกันให้ได้ว่าเรื่องต่าง ๆ ที่จะบริหารครอบครัวให้เป็นปกติสุขนั้น เป็นเรื่องของใครในสัดส่วนอย่างใดร่วมกันอย่างไร

12. มีความใกล้ชิดทางสัมผัส การสัมผัสอย่างเช่น การกอดกันโอบกั้นบ้าง เกี้ยวแขนหรือหอมแก้มกันในครอบครัว เป็นการแสดงความรักความอบอุ่นตามธรรมชาติของคน แต่การแสดงออกควรกระทำกันในครอบครัวระหว่างคนใกล้ชิดและแสดงความใกล้ชิดจริง ๆ เช่นเมื่อบุตรเล็ก ๆ เป็นทารก บิดามารดาก็ควรเอามาหมอกอด มาจูบ เพื่อแสดงความรักและให้ความอบอุ่น และเพิ่มความมั่นใจให้แก่บุตร แต่เมื่อบุตรโตขึ้นก็อาจจะห่างไป

ดังนั้นการสร้างสัมพันธภาพที่ดีภายในครอบครัวให้เกิดขึ้น นอกจากจะทำได้ด้วยการที่สมาชิกแต่ละคนเรียนรู้วิธีการแสดงออกต่อกันในแบบต่าง ๆ แล้ว ยังมีปัจจัยอื่น ๆ ที่มีส่วนในการสร้างสัมพันธภาพที่ดีในครอบครัวอีกด้วย เช่น ปัจจัยทางเศรษฐกิจ จรรยา สุวรรณทัต (2523 : 55) กล่าวว่า ครอบครัวใดที่มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ไม่ขัดสน ย่อมนำมาซึ่งความสงบสุขของครอบครัว และทำให้เกิดความกลมเกลียวสมัครสมานกันภายในครอบครัว

อาจกล่าวสรุปได้ว่า สัมพันธภาพภายในครอบครัวที่ดีจะเป็นพื้นฐานขั้นสูงของครอบครัวที่จะส่งผลต่อสังคม โดยสมาชิกในครอบครัวมีความรัก ความผูกพันซึ่งกันและกัน มีการช่วยเหลือห่วงใยอาทรต่อกัน ซึ่งจะก่อให้เกิดความสุขภายในครอบครัว และเป็นพื้นฐานทางอารมณ์ที่ดีแก่สมาชิก โดยเฉพาะบุตรจะมีพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ที่เหมาะสมตามวัยและสามารถสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่นได้ด้วย

2.1.7 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู

รอตแมน (Rothman. 1968 : 34 – 36) กล่าวว่า สิ่งที่ควรคำนึงถึงให้มากที่สุดในระบบการเรียนการสอนนั้น คือ สัมพันธภาพที่ดีของครูผู้สอนกับนักเรียน ครูจะต้องยอมรับเข้าใจ เป็นกันเอง ตลอดจนส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักพัฒนาตนเอง และครูจะต้องแสดงให้นักเรียนเห็นได้ชัดเจนอีกด้วยนั่นคือ ครูจะต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2524 : 49) กล่าวว่า ในการเรียนการสอนทุกระดับ นอกจากผู้เรียนต้องการผู้สอนที่มีความรู้ดี มีประสบการณ์ดีแล้วยังต้องการอาจารย์ที่มีวิธีการสอนที่เป็นกันเอง เข้าใจและเห็นอกเห็นใจผู้เรียนแต่ในขณะเดียวกันก็ควรชี้แนะให้เห็นถึงความถูกต้องเหมาะสม ให้ข้อติชมตรงไปตรงมาซึ่งเต็มไปด้วยความหวังดี จะช่วยบรรยากาศการเรียนรู้ดีขึ้น

พรขุสี อาชาบำรุง (2525 : 232) กล่าวว่า สถานการณ์ที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอนที่ดีนั้น ต้องมีความสัมพันธ์อันดีระหว่างอาจารย์และนักศึกษาเป็นสำคัญ

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2527 : 48 – 67) ได้กล่าวถึงปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและผู้สอนว่า ผู้สอนไม่ควรสร้างบรรยากาศแห่งความกลัวให้เกิดขึ้น การเรียนรู้มิใช่เกิดในชั้นเรียนเสมอไป ดังนั้นการพบปะซักถามนอกชั้นเรียนจะสร้างบรรยากาศแห่งความเป็นมิตรได้ง่ายขึ้นอย่าทำให้เกิดการเสียหน้า และควรฟังความคิดเห็นจากนักเรียนบ้าง

ประดินันท์ อุปรมัย (2527 : 33) ได้กล่าวถึงปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียนดังนี้คือปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียน อาจเกิดขึ้นได้ทั้งระหว่างครูกับนักเรียน และระหว่างนักเรียนกับนักเรียนด้วยกันเอง ถ้าปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนเป็นไปด้วยดี หมายถึงทั้งครูและนักเรียนต่างมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน โดยครูเปิดโอกาสให้นักเรียนมีโอกาสดซักถาม ตอบคำถาม และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนให้มาก บรรยากาศในชั้นเรียนก็จะมีแต่ความน่าสนใจ น่าสนุก อยากรู้ อยากเห็น และกระตือรือร้น นอกจากนั้นปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนักเรียนกับนักเรียนด้วยกันเองก็มีส่วนช่วยให้เกิดบรรยากาศที่ดีขึ้นในชั้นเรียนด้วยเช่นกัน

จากเอกสารข้างต้นสรุปได้ว่า สัมพันธภาพของนักเรียนกับครูนั้นสามารถมีผลต่อการเรียนการสอน สามารถส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ และสามารถช่วยส่งเสริมเจตคติของนักเรียนให้นักเรียนมีเจตคติที่เหมาะสมต่อตนเองและสิ่งแวดล้อม

2.1.8 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

อัชณา ลิ้มพีไพฑูรย์ (2522 : 15) ให้ความหมายว่า กลุ่มเด็กที่มีลักษณะบางอย่างเหมือนกันโดยเฉพาะอย่างยิ่งอายุหรือสถานภาพ การอยู่ในกลุ่มเพื่อนวัยรุ่นเป็นการหนีจากโลกผู้ใหญ่มาสู่กลุ่มเด็กที่มีประสบการณ์ร่วมกัน เป็นกลุ่มเด็กที่อายุไล่เลี่ยกันและมีความคิดเหมือนกัน

กิตติกร มีทรัพย์ (2526 : 341) กล่าวว่า กลุ่มเพื่อนเป็นตัวหล่อหลอมทางสังคมที่สำคัญยิ่ง เพราะเด็กวัยเรียนมีเวลาอยู่กับเพื่อนวันละหลายชั่วโมงทุกวัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งใน

ปัจจุบัน พ่อแม่ต่างออกไปทำงานนอกบ้านมากขึ้น หรือต้องออกทำงานด้วยกันทั้งคู่ คือ ทั้ง พ่อบ้านและ แม่บ้าน เด็กจึงมีโอกาสอยู่ด้วยกันกับเพื่อนมากกว่าแต่ก่อน นอกจากนี้สิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ ที่เพิ่มขึ้นทำให้ความสัมพันธ์ของบุคคลแต่ละรุ่นแยกออกจากกันมากขึ้นทุกที ช่องว่างระหว่างวัยที่ห่างเหินกันนั้น ไม่เฉพาะความห่างระหว่างวัยเด็กกับวัยผู้ใหญ่เท่านั้น แต่ดูเหมือนจะห่างเหินกันระหว่างวัยย่อย ๆ ด้วย เช่น เด็กเล็กกับเด็กโต เด็กโตกับวัยรุ่น เป็นต้น แต่เด็กมีแนวโน้มที่จะรวมกลุ่มกันด้วย เพราะความไปกันได้ของคุณภาพร่างกาย ความคิด อารมณ์ เจตคติ และภาษาที่สื่อสาร แลกเปลี่ยนกันได้ง่ายกว่า เด็กจะได้โอกาสเรียนรู้ในการเข้ากันกับเพื่อน รู้จักการปรับตัว พัฒนาความคิดของตนเองให้รู้จักตนเองมากขึ้นโดยจากปฏิกิริยาของเพื่อนว่ายอมรับหรือไม่ยอมรับ ซึ่งเด็กจะได้สำนึกว่าภาพพจน์ของตนเองเป็นอย่างไร แต่สำหรับในกลุ่มเพื่อนแล้วเด็กจะรู้สึกขึ้นมาใหม่อีกอย่างหนึ่ง ว่าเขาเป็นที่นับถือของเพื่อนหรือไม่ การได้มาซึ่งความนับถือไม่ใช่เรื่องง่าย เพราะเด็กจะต้องแสดงความสามารถให้ปรากฏทั้งความสามารถทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคม และได้มีผู้ให้ความหมายเกี่ยวกับคำว่าเพื่อนหรือกลุ่มเพื่อน ดังนี้

ลินดา (Linda. 1991 : 363) ให้ความหมายว่า เพื่อน คือ บุคคลผู้ซึ่งให้การดูแลเอาใจใส่กันและกัน โดยมีความสัมพันธ์กันในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เช่น การกีฬา มีรายได้ในระดับเดียวกัน มีการกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน และรวมถึงมีกลุ่มอายุเดียวกันด้วย

ดังนั้นอาจสรุปความหมายของเพื่อนหรือกลุ่มเพื่อนได้ว่า คือ บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีอายุใกล้เคียงกัน มีการคบมาเป็นเพื่อนสนิทหรือเพื่อนกลุ่มเดียวกันไปไหนมาไหนด้วยกันเป็นประจำ

2.1.8.1 กลุ่มเพื่อนและอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน

กลุ่มเพื่อนเป็นการรวมกลุ่มที่ไม่เป็นพิธีการ จะมีสมาชิกมากกว่ากลุ่มเพื่อนสนิทแต่ไม่เกิน 9 คน รวมกลุ่มจัดกิจกรรมอย่างไม่เป็นระเบียบพิธี สมาชิกที่มารวมกันมักจะมีระบอบตรงกัน คล้อยตามกันทั้งทางความคิดและการกระทำ มีความสนิทสนม หรือมีผลประโยชน์บางอย่างร่วมกัน และได้กล่าวถึงประโยชน์ของกลุ่มเพื่อนไว้ดังนี้ (ประสาธ อิศรปริดา. 2523 : 96)

1. ทำให้สมาชิกของกลุ่มมีความรู้สึกอบอุ่นมั่นคง รู้สึกว่าตนมีความสำคัญและมีเกียรติในสายตาของผู้อื่น
2. วัยรุ่นสามารถที่จะระบายสิ่งที่กลัดกลุ้มในใจออกมาในกลุ่มเพื่อน ฟัง พูด หรือกระทำการโต้ตอบบุคคล ซึ่งเป็นปฏิกิริยาต่อเขา ระบายสิ่งที่เขากลัว กังวลใจหรือสิ่งที่ก่อให้เกิดความระคายเคืองต่าง ๆ ออกมา
3. กลุ่มเพื่อนจะช่วยให้สมาชิกได้มีโอกาสพัฒนาทักษะทางสังคมและปรับตัวด้านสังคมให้ดีขึ้น
4. แต่ละกลุ่มจะกำหนดรูปแบบและมาตรฐานของพฤติกรรม ซึ่งจะจูงใจให้วัยรุ่นทำสิ่งต่าง ๆ ในแนวทางที่สังคมยอมรับ

5. ความรู้สึกอบอุ่นมั่นคง อันเกิดจากการยอมรับของกลุ่มเพื่อน จะช่วยให้วัยรุ่นมีลักษณะเป็นตัวของตัวเอง มีความเชื่อมั่นในตนเอง รู้จักพึ่งตนเอง เป็นอิสระจากพ่อแม่และครู

6. กลุ่มเพื่อนจะช่วยให้วัยรุ่นสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงจากการเรียนระดับหนึ่งไปสู่อีกระดับหนึ่งได้

นอกจากนี้ยังกล่าวถึง การปฏิบัติตามกลุ่มเพื่อนว่า การปฏิบัติตามกันในกลุ่มวัยรุ่นนี้จะมีมากขึ้นและเห็นได้ชัดเจนกว่าในวัยเด็ก แต่วัยรุ่นก็ไม่ได้ปฏิบัติตามสมาชิกทุกคนในกลุ่ม จะปฏิบัติตามหรือเอาอย่างเฉพาะสมาชิกบางคนที่มีอำนาจหรือเป็นหัวหน้ากลุ่มเท่านั้น และการปฏิบัติตามกันนี้จะมีมากที่สุดในระยะวัยรุ่นตอนต้นเท่านั้น เมื่ออายุมากขึ้นพฤติกรรมเช่นนี้จะค่อย ๆ ลดลง ส่วนใหญ่จะเน้นทางพฤติกรรมภายนอกมากกว่าพฤติกรรมภายในและเป็นไปในลักษณะที่ยินยอมและเต็มใจ

✓ พนม ลิ้มอารีย์ (2529 : 27-29) กล่าวว่า กลุ่มเพื่อนจัดอยู่เป็นกลุ่มปฐมภูมิซึ่งเป็นกลุ่มขนาดเล็ก มีคนน้อย สมาชิกรู้จักกันดีเป็นส่วนตัว และมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดเป็นกลุ่มที่มีอิทธิพลต่อความรู้สึกนึกคิด เป็นกลุ่มที่ให้ความรักและเป็นแนวทางในการปฏิบัติต่าง ๆ และกล่าวถึงอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนที่มีต่อสมาชิกไว้ดังนี้

1. กลุ่มที่มีอิทธิพลต่อการศึกษา หรือการเรียนรู้ของบุคคลที่เป็นสมาชิกเป็นอย่างมากวิธีที่สมาชิกแก้ปัญหา การจดจำบทเรียน การประพฤติปฏิบัติ การสร้างนิสัยและเจตคติ การดำเนินชีวิต การทำงาน ความทะเยอทะยาน ตลอดจนความพยายามที่จะให้บรรลุเป้าหมายของบุคคล ล้วนอยู่ภายใต้อิทธิพลของกลุ่มทั้งนั้น

2. กลุ่มเป็นเครื่องสนับสนุนและช่วยให้สมาชิกสามารถแสดงออกซึ่งความรู้สึกนึกคิดอกกับกิริยาต่าง ๆ ทั้งในทางที่ดีและไม่ดี

3. กลุ่มช่วยสนองความต้องการของสมาชิก

4. กลุ่มช่วยให้สมาชิกมองเห็นภาพของตนเอง (Perception of self) ชัดเจนขึ้น

5. กลุ่มมีอิทธิพลเหนือผลงาน ผลงานของสมาชิก ถ้าสมาชิกส่วนใหญ่ของกลุ่มมีความกระตือรือร้นตามไปด้วย

6. กลุ่มมีอิทธิพลในการช่วยตัดสินใจ

7. กลุ่มมีอิทธิพลเหนือบทบาทของสมาชิกในสถานการณ์ต่าง ๆ

8. กลุ่มมีอิทธิพลเหนือความกลัว ความวิตกกังวล ความห่อหุ้มใจของสมาชิก

9. กลุ่มช่วยควบคุมความมักใหญ่ใฝ่สูง ความทะเยอทะยาน ความต้องการของสมาชิกและยังช่วยให้สมาชิกคลี่คลายความขัดแย้งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับตนเองอีกด้วย

นิภา นิธยาน (2530 : 140-141) ได้กล่าวถึงอิทธิพลของเพื่อนฝูงในวัยรุ่นว่า เพื่อนฝูง และคนรู้จักมีอิทธิพลอย่างยิ่งโดยเฉพาะในชีวิตวัยรุ่น เพราะในวัยนี้มีความปรารถนา

อย่างแรงกล้าที่จะทำให้ตัวให้เพื่อนฝูงยอมรับนับถือ วัยรุ่นจะมีความเข้าใจดีว่าเพื่อนฝูงมีความรู้สึกต่อตนอย่างไร ถ้าเขาได้รับความนิยมนกย่องจากเพื่อนฝูงมากเพียงไร จะทำให้เขาเป็นคนมีลักษณะเป็นมิตร น่าคบ กล้าแสดงออก วางตัวในสังคมเป็น และได้รับการยอมรับจากกลุ่มเพื่อนมากขึ้นและส่งผลให้เกิดความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเองในแง่ที่ดี การที่วัยรุ่นได้รับการยกย่อง และยอมรับจากกลุ่มไม่เพียงแต่จะมีอิทธิพลต่อการสร้างความรู้สึกนึกคิดต่อตนเอง ยังมีอิทธิพลต่อการปรุงแต่งพฤติกรรม และลักษณะบุคลิกภาพ ความปรารถนาที่จะเป็นที่ยอมรับนับถือของเพื่อนฝูง วัยรุ่นจึงพยายามปรับปรุงความคิด และพฤติกรรมให้สอดคล้องกับมาตรฐานของกลุ่มที่ตนปรารถนาจะ เข้าร่วม วัยรุ่นบางคนจะเริ่มพิจารณาตนเอง และสำนึกถึงความเอาใจใส่ของตนเอง ความตระหนี่ ถิ่นเหยี่ยวหรือความจนเจียวเจ้าอารมณ์ของตนเองเป็นอุปสรรคในการคบเพื่อน เพราะทำให้เพื่อนฝูงรังเกียจและหลีกเลี่ยง จึงพยายามแก้ไขตนเอง และพยายามสร้างลักษณะที่ดีที่ทำให้เป็นที่รักใคร่นิยมขึ้นมาแทนที่ เพื่อให้เป็นที่ยอมรับของกลุ่ม วัยรุ่นที่มีการสังคมไม่ดี และไม่เป็นที่นิยมนกย่องของเพื่อนฝูง มักสร้างเจตคติต่อตนเองในแง่ที่ไม่ดี มีความรู้สึกแค้นเคียดบางครั้ง หวาดหวั่นใจ เขาจะพยายามที่จะยอมรับ และคล้อยตามความคิดเห็น การกระทำทุกอย่างของเพื่อนผู้เป็นที่รักใคร่ และนิยมนกย่องของกลุ่ม ทั้ง ๆ ที่บางครั้งรู้สึกไม่เต็มใจ หรือบางครั้งจะแสดงตัวโอ้อวดเพื่อให้ เพื่อนฝูงประทับใจในความโก้ หรือความสามารถของตนเอง

กันยา สุวรรณแสง (2533 : 378) กล่าวถึงอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนว่าเด็กวัยรุ่นนั้นเพื่อนมีความหมายถึงชีวิตจิตใจของเขาเอง เพราะฉะนั้นจะอย่างไรจึงจะเข้ากับเพื่อนได้ เด็กวัยรุ่นมีความไวต่อความรู้สึกในเรื่องเพื่อน ถ้าเด็กรู้สึกว่ามีเพื่อน มีคนนิยมชมชอบพูดคุยด้วย เล่นด้วย เรียกว่าเสมอ เขาก็จะเป็นที่รักและรู้สึกมีปมเด่น เป็นผู้นำมีท่าทางดี มีความเชื่อมั่นใน ตนเอง

สุพัทธา สุภาพ (2536 : 60) ริกสแมน กล่าวว่า กลุ่มเพื่อนเป็นกลุ่มที่มีความสำคัญมากที่สุด โดยเฉพาะสังคมปัจจุบัน บุคคลมักจะยึดถือเอาเพื่อนเป็นแนวทางในการปฏิบัติกลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลดังนี้

1. กลุ่มเพื่อนจะสอนให้เด็กวัยรุ่นรู้จักอำนาจที่ไม่ใช่แบบส่วนตัวในกลุ่มเพื่อนเล่น เด็กวัยรุ่นจะเรียนรู้กฎเกณฑ์ต่าง ๆ จากการมีส่วนร่วมเล่น เช่น การเล่นฟุตบอล ถ้าฝ่าฝืนก็จะถูกกีดกันออกจากกลุ่ม ในที่สุดบุคคลนั้นก็กลายเป็นคนรักษากฎเหมือนคนอื่น ๆ
2. กลุ่มเพื่อนช่วยให้เด็กวัยรุ่นได้ทดลองข้อกำหนด หรือกฎเกณฑ์ของผู้ใหญ่ว่าเอาจริงแค่ไหน ปกติเด็กวัยรุ่นเมื่ออยู่ในกลุ่มมักจะกล้าทำอะไรที่ขัดแย้ง หรือลองดีกับผู้ใหญ่มากกว่าอยู่เพียงคนเดียว และในขณะเดียวกันก็อยากจะทดลองดูว่า กลุ่มพอจะต่อต้านขัดแย้งกับผู้ใหญ่แค่ไหนเชื่อถือได้เพียงใด

3. กลุ่มเพื่อนอาจจะถ่ายทอดระเบียบวิธี และคุณค่าที่ผู้ใหญ่ต้องการหรืออาจจะเป็นไปในทางตรงกันข้าม ซึ่งส่วนมากจะถ่ายทอดคุณค่าตามที่ผู้ใหญ่ต้องการ หรือหากกลุ่มสนับสนุนระเบียบ และคุณค่านั้น

ดังนั้น กลุ่มเพื่อนเป็นสังคมหนึ่งซึ่งมีความสำคัญต่อวัยรุ่นมาก จะสังเกตได้ว่าวัยรุ่นจะมีเวลาอยู่กับเพื่อนมากกว่าครอบครัว กลุ่มเพื่อนของวัยรุ่นจะช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางสังคม ช่วยให้วัยรุ่นมีปฏิสัมพันธ์ได้อย่างกว้างขวางและฝึกให้วัยรุ่นเป็นผู้ใหญ่ที่อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข กลุ่มเพื่อนจะก่อให้เกิดอิทธิพลต่อวัยรุ่นได้ 2 ลักษณะ คือ การเปรียบเทียบทางสังคม (Social comparison) คือ การที่วัยรุ่นใช้พฤติกรรมและทักษะของกลุ่มมาเป็นบรรทัดฐานในการเปรียบเทียบหรือประเมินตนเอง และการคล้อยตามกัน (Conformity) คือ การที่วัยรุ่นรับเอาเจตคติพฤติกรรมของกลุ่มเพื่อนมาปฏิบัติ เช่น การแต่งกาย ทรงผม ปัจจุบันการคล้อยตามเพื่อนก่อให้เกิดวัฒนธรรม ค่านิยม รวมทั้งแบบแผนพฤติกรรมและเจตคติของวัยรุ่นโดยทั่วไป (Dusek. 1987 : 189)

ดังนั้นเพื่อนจึงมีอิทธิพลต่อวัยรุ่นมาก ทั้งด้านความรู้สึก เจตคติต่อตนเอง และสิ่งแวดล้อม การปรุงแต่งบุคลิกภาพและพฤติกรรม จึงทำให้วัยรุ่นพยายามสร้างลักษณะของตนเองที่นิยมของเพื่อน ๆ เพื่อให้เพื่อนประทับใจและยอมรับตนเอง ถึงแม้จะขัดกับความรู้สึกในบางครั้ง

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ศึกษาค้นคว้า

2.2.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

แลนด์ (1984 : 146-148) ได้ศึกษาอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนเป็นระยะเวลา 13 ปี เพื่อติดตามดูพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 และปีที่ 4 พบว่า กลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลต่อความนึกคิดของเด็กแต่ไม่ใช่แรงกดดันโดยตรงต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่ อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนนั้นเป็นแรงผลักดันให้คนหนึ่งกระทำการบางอย่างเพื่อสนองความต้องการของบุคคลอื่นในกลุ่ม ให้สามารถสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคลอื่นได้ เช่น การยอมรับเข้าเป็นสมาชิกกลุ่ม นอกจากนี้ยังได้เสนอแนะแนวทางการใช้อิทธิพลของกลุ่มเพื่อประโยชน์ต่อการปฏิบัติตนให้มีสุขภาพดี โดยการพัฒนากลวิธีทางการศึกษาที่ทำให้เด็กสามารถเข้าใจอิทธิพลของกลุ่ม ธรรมชาติแรงกดดัน เข้าใจความต้องการของตนเอง สามารถกำหนดทางเลือกที่จะตอบสนองความต้องการเหล่านั้นและตัดสินใจเลือกทางที่ดีที่สุดได้ ซึ่งเป็นการเตรียมตัวที่ดีและสามารถป้องกันไม่ให้เกิดอิทธิพลกลุ่มที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมสุขภาพที่ไม่ถูกต้องในอนาคต

ริชาร์ด และจิวฟ์ (1984 : 348-363) ได้ศึกษาเจตคติและองค์ประกอบทางสังคมในเด็กวัยรุ่นที่สูบบุหรี่ ทำการศึกษาอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กชาวอังกฤษอายุระหว่าง 15 ปี จำนวน 278 คน แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม สัมภาษณ์โดยใช้แบบสอบถามพบว่า เด็กที่สูบบุหรี่มีบิดาที่สูบบุหรี่และมีเจตคติทางบวกเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ ส่วนการคบเพื่อนเด็กที่สูบบุหรี่จะคบ

เพื่อนที่สูบบุหรี่ด้วยกันมากกว่าคนที่ไม่สูบบุหรี่ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนมีแรงผลักดันทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้วยอย่างหนึ่ง

2.2.2 งานวิจัยในประเทศ

วีรวรรณ สุธีรไกรลาส (2536 : 246-248) ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการต้านทานการติดสิ่งเสพติดของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และปีที่ 5 จำนวน 600 คน จากการศึกษาพบว่า เจตคติต่อการใช้สิ่งเสพติด ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสิ่งเสพติด และความภาคภูมิใจในตนเอง สุขภาพจิตและการกล้าแสดงออก มีความสัมพันธ์ทางบวกกับเจตคติต่อการเสพสิ่งเสพติดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และการปฏิเสธการชักจูงเรื่องสิ่งเสพติดจากเพื่อน นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีจะมีความภาคภูมิใจในตนเอง มีการกล้าแสดงออกรวมทั้งรับรู้และเข้าใจเกี่ยวกับอันตรายของสิ่งเสพติดมาก ส่วนนักเรียนที่มีความรู้เกี่ยวกับสิ่งเสพติดมากจะมีเจตคติไม่ดีต่อสิ่งเสพติด และนักเรียนที่มีเศรษฐกิจของครอบครัว ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีเจตคติต่อการเสพสิ่งเสพติดต่างกัน

สุรัตน์ วรารัตน์ (2537 : บทสรุปและข้อเสนอแนะ) ได้วิจัยการแก้ปัญหาการดื่มสารระเหยในกลุ่มวัยรุ่น โดยใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อน จากการศึกษาพบว่า ตัวแปรสำคัญที่ทำให้ผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทั้ง 4 ระดับ คือ คาดว่าจะเลิก ไม่แน่ใจว่าจะเลิก และไม่เลิก ประกอบด้วย

1. อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนและเพศ
2. ความสนใจต่อกิจกรรม
3. ความถี่ในการเข้าร่วมกิจกรรม
4. ความรุนแรงของการติดสารระเหย

ผลการศึกษาเปรียบเทียบพบว่า

1. ผลการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างการแก้ปัญหาการดื่มสารระเหยให้กิจกรรมกลุ่มเป็นตัวเสริมกับการปล่อยตามธรรมชาติในช่วงระยะเวลา 1 ปี ทั้งสองกลุ่มมีความแตกต่างกันมาก จะพบว่า กิจกรรมกลุ่มเพื่อนมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเลิกดื่มสารระเหยสูงกว่าไม่จัดกิจกรรมปล่อยให้เป็นไปตามธรรมชาติ ดังนั้นการแก้ปัญหาการดื่มสารระเหยในกลุ่มวัยรุ่นจึงจำเป็นต้องใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อนจึงจะเกิดผลต่อการแก้ปัญหา

2. การศึกษาอิทธิพลกลุ่มเพื่อนชายและเพื่อนหญิงมีผลต่อการยอมรับในการแก้ปัญหาของกลุ่มเพื่อนชายที่ติดสารระเหย ผลการศึกษาในกลุ่มผู้ติดสารระเหยยังให้ความสนใจสนใจและฟังคำแนะนำจากกลุ่มเพื่อนชายมากกว่ากลุ่มเพื่อนหญิง

3. ผลการศึกษากลุ่มผู้ติดสารระเหย ให้ความสนใจกับเพศชายมากกว่าเพศหญิง แม้ไม่ได้สรุปแน่ชัดว่าเพราะเหตุใด แต่คาดว่า ความพึงพอใจเพศเดียวกันมาจากการร่วมกิจกรรมที่ส่ง

เสริมความเป็นเพศชาย เช่น การเล่นกีฬาหลายชนิด ความภาคภูมิใจที่เพื่อนชายชักชวนให้เข้าร่วมทีมกีฬา เช่น ตะกร้อ ฟุตบอล เป็นต้น แม้วอลเลย์บอล จะเล่นผสมได้ทั้งเพศหญิงและเพศชายแต่ก็ยังไม่นิยมเล่นผสมกันยังคงเล่นเฉพาะทีมชายล้วนหรือทีมหญิงล้วน

4. ความถี่ในการเข้าร่วมประชุมและการทำกิจกรรมร่วมกัน เป็นสิ่งที่แรงนับได้ยาก เพราะยังมีกิจกรรมตามธรรมชาติที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมที่จัดขึ้น เช่น การเล่นกีฬา การไปเที่ยวด้วยกัน แม้แต่การพบปะในงานอื่น ๆ อย่างไรก็ตาม ความถี่ของการเข้าร่วมกิจกรรมมีผลต่อการผสมสารระเหยอย่างชัดในกลุ่มที่ตัดสินใจไม่เลิกผสมสารระเหย ดังผลว่าผู้ไม่เลิกผสมสารระเหยน้อยกว่ากลุ่มคาดว่าจะเลิกและกลุ่มที่เลิกโดยเด็ดขาด

5. กิจกรรมกลุ่มเพื่อนมีประโยชน์ทำให้เกิดกิจกรรมที่ไม่เป็นทางการหรือกิจกรรมตามธรรมชาติตามมา อย่างไรก็ตามในกลุ่มที่ตัดสินใจเลิกผสมสารระเหยค่อนข้างให้ความสนใจต่อกิจกรรมส่งเสริมรายได้ เช่น กิจกรรมเลี้ยงไก่พื้นบ้านมากกว่ากิจกรรมพูดคุย ท่องเที่ยว ฯลฯ

ปัญญา ดาวกระจาย (2539 : 256-312) ได้ศึกษาพฤติกรรมของผู้ปกครองในการป้องกันสิ่งเสพติดที่มีต่อนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 397 คน จากผลการศึกษาพบว่า ผู้ปกครองมีความรู้เกี่ยวกับการป้องกันสิ่งเสพติดที่มีต่อนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง มีเจตคติและการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันสิ่งเสพติดที่มีต่อนักเรียนอยู่ในระดับดี ส่วนตัวแปรเพศ ระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ ขนาดครอบครัว แหล่งความรู้เรื่องสิ่งเสพติด และประสบการณ์การใช้สิ่งเสพติด เป็นตัวแปรที่มีผลทำให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันสิ่งเสพติดที่มีต่อนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และตัวแปรเพศ ระดับการศึกษา เป็นตัวแปรที่มีผลทำให้มีเจตคติเกี่ยวกับการป้องกันสิ่งเสพติดที่มีต่อนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และตัวแปรระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ เป็นตัวแปรที่มีผลทำให้มีการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันสิ่งเสพติดที่มีต่อนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อารีย์ เงินแยม (2539 : 231-274) ได้ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการสูดดมสารระเหยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 379 คน เป็นนักเรียนชาย 201 คน และนักเรียนหญิง 178 คน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการสูดดมสารระเหยอยู่ในระดับพอใช้ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับการศึกษาผู้ปกครอง ฐานะทางเศรษฐกิจต่างกัน มีความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการสูดดมสารระเหยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนเจตคติและการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันการสูดดมสารระเหยไม่แตกต่างกัน และนักเรียนที่มีสภาพครอบครัวและแหล่งข้อมูลข่าวสารต่างกัน มีความรู้ เจตคติและการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันการสูดดมสารระเหยไม่แตกต่างกัน

นงลักษณ์ โดบันลือภพ (2539 : 125-130) ได้ประยุกต์ทฤษฎีแรงจูงใจในการป้องกันโรคร่วมกับการสร้างสัมพันธ์อันดีภายในครอบครัว มาวางแผนจัดโปรแกรมสุขศึกษา กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จังหวัดลำปาง (จำนวน 4 ครั้ง) โดยมีนักเรียนกลุ่ม

ทดลองจำนวน 64 คน และนักเรียนกลุ่มเปรียบเทียบจำนวน 62 คน กิจกรรมการเรียนรู้การสอนเป็นการบรรยายประกอบสื่อวีดิทัศน์ การอภิปรายจากกรณีศึกษา แจกเอกสารแผ่นพับ ฝึกทักษะการปฏิเสธโดยการแสดงบทบาทสมมติ และการสร้างความสัมพันธ์อันดีภายในครอบครัว ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเพิ่มขึ้นจากเดิมในเรื่องของการประเมินอันตราย (การรับรู้ความรุนแรง และการรับรู้โอกาสเสี่ยงของการพึ่งยาแอมเฟตามีน) การประเมินเผชิญปัญหา (ความคาดหวังในความสามารถของตน และความคาดหวังในการตอบสนอง ในการปฏิเสธการพึ่ง ยาแอมเฟตามีน) พฤติกรรมการป้องกันการพึ่งยาแอมเฟตามีนในด้านทักษะการปฏิเสธการพึ่งยาแอมเฟตามีน และความสัมพันธ์ภายในครอบครัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$) นอกจากนี้ยังพบว่าพฤติกรรมการพึ่งยาแอมเฟตามีน มีความสัมพันธ์กับการรับรู้ความรุนแรง ของการพึ่ง ยาแอมเฟตามีน การรับรู้โอกาสเสี่ยงของการพึ่งยาแอมเฟตามีน ความคาดหวังในความสามารถของตนเองในการปฏิเสธการพึ่งยาแอมเฟตามีน และความคาดหวังในประสิทธิผลของการปฏิเสธการพึ่งยาแอมเฟตามีนด้วย

พริยา วรณะภูมิ (2540 : 98-114) ได้ศึกษาถึงประสิทธิผลของการประยุกต์ทฤษฎีแรงจูงใจในการป้องกันโรค เพื่อป้องกันพฤติกรรมการเสพยาเสพติดในนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 กรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างจำนวน 87 คน เป็นกลุ่มทดลองจากโรงเรียนกุหลาบวิทยาลัย 44 คน และกลุ่มเปรียบเทียบจากโรงเรียนประชาราษฎร์อุปถัมภ์ 43 คน จัดโปรแกรมสุขศึกษาโดยใช้ การบรรยาย วีดิทัศน์ อภิปรายกลุ่ม ดูตัวแบบ ระดมสมอง และแสดงบทบาทสมมติ ร่วมกับการให้แรงสนับสนุนทางสังคมจากผู้ปกครอง จากการศึกษาพบว่า ภายหลังการทดลองนักเรียนในกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยในเรื่องการประเมินอันตรายของการติดสารเสพติด การประเมินเผชิญปัญหา พฤติกรรมการป้องกันการเสพยาเสพติด (ในเรื่องการปฏิเสธการชักชวนจากเพื่อน และการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์) สูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > 0.001$) นอกจากนี้ยังพบว่า พฤติกรรมการป้องกันการเสพยาเสพติดมีความสัมพันธ์กับการรับรู้ความรุนแรงของการติดสารเสพติด การรับรู้โอกาสเสี่ยงของการติดสารเสพติด ความคาดหวังในความสามารถของตนเองในการมีพฤติกรรมป้องกันการเสพยาเสพติด และคาดหวังในประสิทธิผลของการมีพฤติกรรมป้องกันการเสพยาเสพติดด้วย

ขวัญเมือง แก้วดำเกิง (2541 : 275-294) ได้ศึกษาปัจจัยส่งเสริมพฤติกรรมป้องกันการเสพยาบ้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดอ่างทอง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนจากทุกอำเภอในจังหวัดอ่างทอง จำนวน 420 คน จากผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยทางจิตวิทยา (เจตคติต่อการเสพยาบ้า การรับรู้ผลกระทบจากการเสพยาบ้า และคุณลักษณะบุคลิก) สิ่งชักนำพฤติกรรม (สิ่งอำนวยความสะดวกในการใช้เวลาว่าง สภาพแวดล้อมในโรงเรียนและชุมชน การเข้าถึงแหล่งซื้อขายยาบ้าและกิจกรรมส่งเสริมพฤติกรรมป้องกันการเสพยาบ้า) และการสนับสนุนทางสังคม (พฤติกรรมกลุ่มเพื่อน พฤติกรรมครอบครัว พฤติกรรมของครูในโรงเรียนและบรรณารักษ์ของสื่อมวลชน) มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมป้องกันการเสพยาบ้าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

($p < 0.001$) นอกจากนี้ยังพบว่ากลุ่มปัจจัยทางจิตวิทยา สิ่งชักนำพฤติกรรม ร่วมกับการสนับสนุนทางสังคมสามารถทำนายพฤติกรรมป้องกันการเสพยาบ้าได้ร้อยละ 44.17 โดเมนแรงค์ทางสื่อมวลชนเป็นตัวทำนายพฤติกรรมป้องกันการเสพยาบ้าได้ดีที่สุด รองลงมา คือ พฤติกรรมกลุ่มเพื่อน คุณลักษณะบุคคล พฤติกรรมของครูในโรงเรียน พฤติกรรมครอบครัว และการจัดกิจกรรมส่งเสริมพฤติกรรมป้องกันการเสพยาบ้า ตามลำดับ

ธันวาคมส ศุภวรรณรักษ์ (2543 : 144-186) ได้ศึกษาพฤติกรรมสุขภาพเกี่ยวกับการป้องกันการเสพยาบ้าระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนผู้ใหญ่อุดมศรีบางเขน กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 152 คน จากการศึกษาพบว่า นักเรียนมีความรู้ในระดับผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำ แต่เจตคติและการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันการเสพยาบ้าอยู่ในระดับดี และนักเรียนที่มีจำนวนพี่น้อง ลำดับที่ของการเกิด ฐานะทางเศรษฐกิจ สภาพการพักอาศัยอยู่เดิม คดีที่ต้องโทษ ระยะเวลาที่ต้องโทษต่างกัน มีความรู้ และเจตคติและการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันการเสพยาบ้าไม่แตกต่างกัน ส่วนนักเรียนที่มีอายุต่างกันมีความรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่มีเจตคติและการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันการเสพยาบ้าไม่แตกต่างกัน

ปยารี พิริยะอุดมพร (2543 : 152-166) ได้ศึกษาพฤติกรรมสุขภาพเกี่ยวกับการเสพยาบ้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดนนทบุรี กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนจำนวน 388 คน จากสังกัดกรมสามัญศึกษา สังกัดคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จากผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการเสพยาบ้าอยู่ในระดับผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำ มีเจตคติเกี่ยวกับการป้องกันการเสพยาบ้าอยู่ในระดับดี ส่วนการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันอยู่ในระดับพอใช้ นักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจผู้ปกครองต่างกัน มีความรู้ เจตคติและการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันการเสพยาบ้าต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีความรู้และเจตคติเกี่ยวกับการป้องกันการเสพยาบ้าแตกต่างกัน ส่วนการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันการเสพยาบ้าไม่ต่างกันนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่าง นักเรียนที่มีผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่างกัน ได้รับความรู้เรื่องยาบ้าจากแหล่งข่าวสารต่างกัน สังกัดของโรงเรียนและระดับชั้นที่กำลังศึกษาต่างกัน มีเจตคติเกี่ยวกับการป้องกันการเสพยาบ้าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนความรู้และการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันการเสพยาบ้าไม่แตกต่างกัน และนักเรียนที่มีการพักอาศัยต่างกัน มีความรู้ เจตคติและการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันการเสพยาบ้าไม่แตกต่างกัน

จากผลงานการวิจัยทั้งต่างประเทศและในประเทศ ดังกล่าวข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า ตัวแปรแต่ละตัวแปรเช่น เพศ การศึกษาของผู้ปกครอง ฐานะทางเศรษฐกิจ สัมพันธภาพของนักเรียนต่อสิ่งแวดล้อม สามารถส่งผลต่อเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดได้ทั้งทางบวกและทางลบ ทั้งนี้เนื่องจากประชากรกลุ่มตัวอย่างและสภาพแวดล้อมที่แตกต่างสามารถเป็นตัวกำหนดทิศทางของเจตคติและแนวโน้มของพฤติกรรมที่จะเกิดขึ้นต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนชุมชนหมู่บ้านพัฒนา เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2546 จำนวน 249 คน เป็นนักเรียนชาย 115 คน และเป็นนักเรียนหญิง 134 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนชุมชนหมู่บ้านพัฒนา เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2546 จำนวน 249 คน เป็นนักเรียนชาย 115 คน และเป็นนักเรียนหญิง 134 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติด ซึ่งมีทั้งหมด 7 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว ได้แก่ เพศ อาชีพของผู้ปกครอง สภาพครอบครัว ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว การใช้สิ่งเสพติดของนักเรียน การใช้สิ่งเสพติดของผู้ปกครอง การใช้สิ่งเสพติดของเพื่อนสนิท

ตอนที่ 2 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง

ตอนที่ 3 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู

ตอนที่ 4 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

ตอนที่ 5 แบบสอบถามบุคลิกภาพ

ตอนที่ 6 แบบสอบถามสุขภาพจิต

ตอนที่ 7 แบบสอบถามเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติด

วิธีการสร้างเครื่องมือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามด้านข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน

ตัวอย่าง แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน ได้แก่ เพศ อาชีพของผู้ปกครองสภาพครอบครัว ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว การใช้สิ่งเสพติดของนักเรียน การใช้สิ่งเสพติดของผู้ปกครอง การใช้สิ่งเสพติดของเพื่อนสนิท

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของนักเรียนโปรดขีดเครื่องหมาย ✓ ใน () ต่อไปนี้

1.1 เพศ () ชาย () หญิง

1.2 ผู้ปกครองนักเรียนมีอาชีพ

() รับราชการ () รัฐวิสาหกิจ

() ค้าขาย () รับจ้าง

() อื่น ๆ โปรดระบุ.....

1.3 สถานภาพสมรสของบิดามารดา

() บิดามารดาอยู่ด้วยกัน

() บิดามารดาหย่าร้าง

() บิดามารดาถึงแก่กรรม

1.4 ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง

() ประถมศึกษา

() มัธยมศึกษา

() ปริญญาตรี

() สูงกว่าปริญญาตรี

1.5 ผู้ปกครองของนักเรียนมีรายได้.....บาท / เดือน

(รายได้ของบิดามารดาารวมกันหรือรายได้ผู้ปกครองของนักเรียน)

1.6 นักเรียนเคยเสพสิ่งเสพติดประเภทต่อไปนี้หรือไม่

1.6.1 สุรา () ไม่เคยดื่ม

() เคยทดลองดื่ม

() นาน ๆ ครั้งดื่ม

() ดื่มเป็นประจำ

1.6.2 สารระเหย () ไม่เคยสูดดม

- () เคยทดลองสุดดม
- () นาน ๆ ครั้งสุดดม
- () สุดดมเป็นประจำ
- 1.6.3 บุหรี่ () ไม่เคยสูบ
- () เคยทดลองสูบ
- () นาน ๆ ครั้งสูบ
- () สูบเป็นประจำ
- 1.6.4 กัญชา () ไม่เคยสูบ
- () เคยทดลองสูบ
- () นาน ๆ ครั้งสูบ
- () สูบเป็นประจำ
- 1.6.5 ยาบ้า () ไม่เคยเสพ
- () เคยทดลองเสพ
- () นาน ๆ ครั้งเสพ
- () เสพเป็นประจำ
- 1.6.6 เฮโรอีน () ไม่เคยเสพ
- () เคยทดลองเสพ
- () นาน ๆ ครั้งเสพ
- () เสพเป็นประจำ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัว

2.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัว

2.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัวของ สมพร พรหมจรรย์ (2540) และสุกัญญา แยมยิ้ม (2541)

2.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัว โดยใช้แนวความคิดที่ได้จากข้อ 2.1 และข้อ 2.2

ลักษณะของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัว เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ ดังนี้ จริงที่สุด จริงจริงบ้าง จริงน้อย และจริงน้อยที่สุด

ตัวอย่าง แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัว

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือ
ข้อใดข้อหนึ่งใน 5 ข้อที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุดซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ
ได้แก่

จริงที่สุด หมายถึง ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง หมายถึง ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนจริงมาก
จริงบ้าง หมายถึง ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบ้างไม่
ตรงบ้าง
จริงน้อย หมายถึง ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด หมายถึง ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ ที่	ข้อความ	จริงที่ สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
0	เมื่อข้าพเจ้าแก้ปัญหาเองไม่ได้					
00	ผู้ปกครองจะช่วยแก้ปัญหา					
	ผู้ปกครองไม่มีเวลาพูดคุยกับข้าพเจ้า					

เกณฑ์การให้คะแนน

ผู้วิจัยตรวจและให้คะแนนตามความหมายของคำถามในแต่ละข้อ ดังนี้

1. ข้อความที่มีความหมายด้านบวก ให้คะแนนดังนี้

จริงที่สุด	ได้คะแนน	5	คะแนน
จริง	ได้คะแนน	4	คะแนน
จริงบ้าง	ได้คะแนน	3	คะแนน
จริงน้อย	ได้คะแนน	2	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ได้คะแนน	1	คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบ ให้คะแนนดังนี้

จริงที่สุด	ได้คะแนน	1	คะแนน
จริง	ได้คะแนน	2	คะแนน
จริงบ้าง	ได้คะแนน	3	คะแนน
จริงน้อย	ได้คะแนน	4	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ได้คะแนน	5	คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมายสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง (วิเชียร เกตุสิงห์.2538:9)

คะแนนเฉลี่ย 3.67 – 5.00 หมายถึง สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครองอยู่ในระดับดี

2.34 – 3.66 หมายถึง สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครองอยู่ในระดับดีพอใช้

1.0 – 2.33 หมายถึง สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครองอยู่ในระดับไม่ดี

ตอนที่ 3 แบบสอบถามด้านสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู

3.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู

3.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู ของ สุกัญญา แยมยิ้ม (2541)

3.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู โดยใช้แนวความคิดที่ได้จากข้อ 2.1 และข้อ 2.2

ลักษณะของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ ดังนี้ จริงที่สุด จริง จริงบ้าง จริงน้อย และจริงน้อยที่สุด

ตัวอย่าง สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือ
ช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับได้แก่

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนจริงมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบ้างไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ ที่	ข้อความ	จริงที่ สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
0 00	ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู ข้าพเจ้ารู้สึกว่าคุณครูไม่เป็นกันเองกับนักเรียน เมื่อข้าพเจ้ามีปัญหาจึงไม่กล้าถามครู ครูสนใจแต่นักเรียนที่เรียนเก่ง					

เกณฑ์การให้คะแนน

ผู้วิจัยตรวจและให้คะแนนตามความหมายของคำถามในแต่ละข้อดังนี้

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวก ให้คะแนนดังนี้

จริงที่สุด	ให้	5	คะแนน
จริง	ให้	4	คะแนน
จริงบ้าง	ให้	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้	2	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบ ให้คะแนนดังนี้

จริงที่สุด	ให้	1	คะแนน
จริง	ให้	2	คะแนน
จริงบ้าง	ให้	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้	4	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้	5	คะแนน

โดยใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู (วิเชียร เกตุสิงห์. 2538 : 9)

คะแนนเฉลี่ย	3.67 – 5.00	หมายถึง	สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูดี
คะแนนเฉลี่ย	2.34 – 3.66	หมายถึง	สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู ดีพอใช้
คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 2.33	หมายถึง	สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูไม่ดี

ตอนที่ 4 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

4.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

4.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ของ สุกัญญา แยมยัม (2541)

4.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน โดยใช้แนวความคิดที่ได้จากข้อ 2.1 และข้อ 2.2

ลักษณะของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ ดังนี้ จริงที่สุด จริง จริงบ้าง จริงน้อย และจริงน้อยที่สุด

ตัวอย่าง สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือของใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ ได้แก่

จริงที่สุด หมายถึง ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด

จริง หมายถึง ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนจริงมาก

จริงบ้าง หมายถึง ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบ้างไม่ตรงบ้าง

จริงน้อย หมายถึง ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย

จริงน้อยที่สุด หมายถึง ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ ที่	ข้อความ	จริงที่ สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
0 00	ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ข้าพเจ้ามักมีเรื่องทะเลาะเบาะแว้งกับเพื่อน ข้าพเจ้าสามารถปรึกษาหารือปัญหาส่วนตัว กับเพื่อนได้					

เกณฑ์การให้คะแนน

ผู้วิจัยตรวจและให้คะแนนตามความหมายของคำถามในแต่ละข้อ ดังนี้

1. ข้อความที่มีความหมายด้านบวก ให้คะแนนดังนี้

จริงที่สุด ได้คะแนน 5 คะแนน

จริง ได้คะแนน 4 คะแนน

จริงบ้าง	ได้คะแนน	3	คะแนน
จริงน้อย	ได้คะแนน	2	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ได้คะแนน	1	คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบ ให้คะแนนดังนี้

จริงที่สุด	ได้คะแนน	1	คะแนน
จริง	ได้คะแนน	2	คะแนน
จริงบ้าง	ได้คะแนน	3	คะแนน
จริงน้อย	ได้คะแนน	4	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ได้คะแนน	5	คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมายสภาพแวดล้อมทางสังคม (วิเชียร เกตุสิงห์.2538:9)

คะแนนเฉลี่ย	3.67 – 5.00	หมายถึง	สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนดี
คะแนนเฉลี่ย	2.34 – 3.66	หมายถึง	สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ดีพอใช้
คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 2.33	หมายถึง	สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ไม่ดี

ตอนที่ 5 แบบสอบถามบุคลิกภาพ

5.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับบุคลิกภาพ

5.2 ผู้วิจัยใช้แบบวัดบุคลิกภาพแบบเอ และบุคลิกภาพแบบบี ซึ่งเป็นแบบวัดที่มาริชานาคัทบี (2541) ดัดแปลงมาจากแบบสำรวจการกระทำกิจกรรมของ เจนกินส์ (Jenkins Activity Survey)

5.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามบุคลิกภาพ โดยใช้แนวความคิดที่ได้จากข้อ 2.1 และข้อ 2.2

ลักษณะของแบบสอบถามบุคลิกภาพ เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ ดังนี้ จริงที่สุด จริง จริงบ้าง จริงน้อย และจริงน้อยที่สุด

ตัวอย่างแบบสอบถามบุคลิกภาพ

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบวัดลักษณะที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียน เมื่ออ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือ ช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด ดังนี้

จริงที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด

จริง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
 จริงบ้าง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบ้าง
 ไม่ตรงบ้าง
 จริงน้อย หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
 จริงน้อยที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ ที่	ข้อความ	จริงที่ สุด	จริง	จริงบ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
0	ท่านรู้สึกไม่สบายใจทำงานของท่าน ดำเนินไปอย่างล่าช้า					
00	เมื่อท่านเริ่มต้นทำสิ่งใดแล้วต้องทำให้ สำเร็จ					

เกณฑ์การให้คะแนน

ผู้วิจัยตรวจและให้คะแนนตามความหมายของคำถามในแต่ละข้อดังนี้

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวก ให้คะแนนดังนี้

จริงที่สุด	ให้	5	คะแนน
จริง	ให้	4	คะแนน
จริงบ้าง	ให้	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้	2	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบ ให้คะแนนดังนี้

จริงที่สุด	ให้	1	คะแนน
จริง	ให้	2	คะแนน
จริงบ้าง	ให้	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้	4	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้	5	คะแนน

โดยใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายบุคลิกภาพ (มาริษา นาคทับที. 2541 :57 - 58)

คะแนนจากแบบวัดนี้จะอยู่ระหว่าง 1 – 100 คะแนน

ผู้ที่ได้คะแนน 51 – 100 มีบุคลิกภาพแบบเอ

ผู้ที่ได้คะแนน 1 – 50 มีบุคลิกภาพแบบบี

ตอนที่ 6 แบบสอบถามสุขภาพจิต

6.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพจิต

6.2 ผู้วิจัยใช้แบบคัดกรองสุขภาพจิตแบบ THAI GHQ 60 ซึ่งเป็นแบบวัดของ เดวิด โทเบอร์กและพอล วิลเลียมส์ แปลเป็นไทยโดย นายแพทย์ธนา นิลชัยโกวิทย์

6.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามสุขภาพจิตแบบ THAI GHQ 60 โดยใช้แนวความคิดที่ได้จากข้อ 2.1 และ ข้อ 2.2

ลักษณะของแบบคัดกรองสุขภาพจิต เป็นชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 4 ระดับ ดังนี้ ดีกว่าปกติ เหมือนปกติ น้อยกว่าปกติ น้อยกว่าปกติมาก

ตัวอย่าง แบบสอบถามสุขภาพจิต

คำชี้แจง สุขภาพโดยทั่วไปของนักเรียนในระยะ 2 – 3 สัปดาห์ที่ผ่านมาเป็นอย่างไร กรุณาตอบคำถามต่อไปนี้ โดยขีดเครื่องหมาย / ลงในช่อง () ที่ใกล้เคียงกับสภาพของนักเรียนในปัจจุบันหรือในช่วง 2 – 3 สัปดาห์ที่ผ่านมามากที่สุด โดยไม่รวมถึงปัญหาที่นักเรียนเคยมีในอดีต และกรุณาตอบคำถามทุกข้อ

ในระยะที่ผ่านมา นักเรียน.....

1. สามารถมีสมาธิจดจ่อกับสิ่งที่กำลังทำอยู่ได้

() ดีกว่าปกติ () เหมือนปกติ () น้อยกว่าปกติ () น้อยกว่าปกติมาก

2. นอนไม่หลับเพราะกังวลใจ

() ดีกว่าปกติ () เหมือนปกติ () น้อยกว่าปกติ () น้อยกว่าปกติมาก

เกณฑ์การให้คะแนน

ผู้ตอบ 2 ข้อแรก จะได้คะแนน 0 คะแนน

ผู้ตอบ 2 ข้อหลัง จะได้คะแนน 1 คะแนน

เกณฑ์ในการแปลความหมาย

จุดตัดคะแนนใช้การนับจำนวนข้อที่ได้คะแนนทั้งหมด แล้วนำมารวมกัน และมีจุดตัดคะแนนสำหรับแบบสอบถาม THAI GHQ 60 คือ 11/12 คะแนนตั้งแต่ 12 คะแนนขึ้นไปถือว่าผิดปกติ

คะแนน 0 – 11 คะแนน มีสุขภาพจิตปกติ

คะแนน 12 – 60 คะแนน มีสุขภาพจิตบกพร่อง

ตอนที่ 7 แบบสอบถามเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติด

7.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติด

7.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติด ประครองศรี แซ่เต็ง (2531)

7.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติด โดยใช้แนวความคิดที่ได้จากข้อ 2.1 และ ข้อ 2.2

ลักษณะของแบบสอบถามเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ ดังนี้ ด้านความรู้ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วยไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ด้านความรู้สึก คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด และด้านแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรม คือ เป็นประจำ บ่อยครั้ง บางครั้ง นานๆครั้ง อย่างไม่เคยเลย

ตัวอย่าง แบบสอบถามเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติด

แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติด ขอให้นักเรียนอ่านข้อความในแบบสอบถามแต่ละข้อ แล้วพิจารณาตอบให้ตรงต่อความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด คำตอบของนักเรียนจะไม่มีผลต่อคะแนนวิชาใด ๆ ทั้งสิ้น แต่จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อส่วนรวม ขอให้นักเรียนตอบด้วยความสบายใจ

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ประกอบด้วยข้อความที่เกี่ยวข้องกับเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติด ขอให้นักเรียนอ่านข้อความและพิจารณาว่าเป็นจริงตามความคิดเห็นของนักเรียนมากน้อยเพียงใด แล้วตอบโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ต้องการข้อละเครื่องหมายเดียวเท่านั้น

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิดของนักเรียนมากที่สุด
เห็นด้วย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิดของนักเรียนมาก
ไม่แน่ใจ	หมายถึง	ข้อความนั้นบางครั้งตรงกับความคิดของนักเรียน บ้างและบางครั้งไม่ตรงกับความคิดของนักเรียน
ไม่เห็นด้วย	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับความคิดของนักเรียนมาก
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับความคิดของนักเรียนมากที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่แน่ ใจ	ไม่ เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
0	การป้องกันสิ่งเสพติดไม่มีประโยชน์					

ข. ด้านความรู้สึก

คำชี้แจง ให้นักเรียนขีดเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องใดช่องหนึ่งทางขวามือ ซึ่งตรงกับความรู้สึกที่แท้จริงของนักเรียน โดยมีเกณฑ์ดังนี้

มากที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกที่เป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด
มาก	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกที่เป็นจริงของนักเรียนมาก
ปานกลาง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกที่เป็นจริงของนักเรียนบ้างแต่ไม่มากนัก
น้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกที่เป็นจริงของนักเรียนน้อย
น้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกที่เป็นจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
0	ผู้ที่ดื่มสุรา สูบบุหรี่ เป็นคนทันสมัย					

ค. ด้านแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรม

คำชี้แจง ให้นักเรียนขีดเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องใดช่องหนึ่งทางขวามือ ซึ่งตรงกับพฤติกรรมที่เกิดขึ้น หรืออาจเกิดขึ้นในอนาคตของนักเรียนในด้านการป้องกันสิ่งเสพติด โดยมีเกณฑ์ดังนี้

เป็นประจำ	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับพฤติกรรมที่เคยเกิดขึ้น หรืออาจเกิดขึ้นในอนาคตของนักเรียนทุกครั้ง
บ่อยครั้ง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับพฤติกรรมที่เคยเกิดขึ้น หรืออาจเกิดขึ้นในอนาคตของนักเรียนบ่อยมากแต่ไม่ทุกครั้ง
บางครั้ง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับพฤติกรรมที่เคยเกิดขึ้น หรืออาจเกิดขึ้นในอนาคตของนักเรียนบ้าง และบางครั้งก็ไม่ตรงกับพฤติกรรมที่เคยเกิดขึ้น หรืออาจเกิดขึ้นในอนาคตของนักเรียน
นาน ๆ ครั้ง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับพฤติกรรมที่เคยเกิดขึ้น หรืออาจเกิด

ชั้นในอนาคตของนักเรียนน้อยครั้ง

ไม่เคยเลย หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับพฤติกรรมที่เคยเกิดขึ้น หรืออาจเกิดขึ้นในอนาคตของนักเรียนน้อยครั้งจนเกือบจะไม่เกิดขึ้นเลย

ข้อที่	ข้อความ	เป็นประจำ	บ่อยครั้ง	บางครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	ไม่เคยเลย
0	นักเรียนดื่มสุราเมื่อเพื่อนชักชวน					

เกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบถามเกี่ยวกับเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติด

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวก ให้คะแนนดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	มากที่สุด	เป็นประจำ	ได้คะแนน	5	คะแนน
เห็นด้วย	มาก	บ่อยครั้ง	ได้คะแนน	4	คะแนน
ไม่แน่ใจ	ปานกลาง	บางครั้ง	ได้คะแนน	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	น้อย	นาน ๆ ครั้ง	ได้คะแนน	2	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	น้อยที่สุด	ไม่เคยเลย	ได้คะแนน	1	คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบ ให้คะแนนดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	มากที่สุด	เป็นประจำ	ได้คะแนน	1	คะแนน
เห็นด้วย	มาก	บ่อยครั้ง	ได้คะแนน	2	คะแนน
ไม่แน่ใจ	ปานกลาง	บางครั้ง	ได้คะแนน	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	น้อย	นาน ๆ ครั้ง	ได้คะแนน	4	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	น้อยที่สุด	ไม่เคยเลย	ได้คะแนน	5	คะแนน

เกณฑ์ในการแปลความหมายเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติด (วิเชียร เกตุสิงห์, 2528)

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 2.49 หมายถึง มีเจตคติทางลบต่อเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติด

คะแนนเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง มีเจตคติในระดับปานกลางต่อเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติด

คะแนนเฉลี่ย 3.50 – 5.00 หมายถึง มีเจตคติในทางบวกต่อเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติด

การหาคุณภาพเครื่องมือ

1. หาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) ของแบบสอบถาม ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรณรัตน์ พลอยเลื่อมแสง ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรหมธิดา แสนคำเครือ และอาจารย์ ดร.พาสนา จุลรัตน์ ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างความมุ่งหมาย นิยามศัพท์เฉพาะ และภาษาที่ใช้แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปทดลองใช้

2. หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (Item Discrimination) ของแบบสอบถาม โดยใช้เทคนิค 25% กลุ่มสูง – ต่ำ แล้วนำคะแนนมาเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยรายข้อโดยใช้ t – test และเลือกค่า t ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ปรากฏว่าได้ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามดังนี้

2.1 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง จำนวน 29 ข้อ มีค่า t ระหว่าง .732 – 6.965

2.2 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู จำนวน 18 ข้อ มีค่า t ระหว่าง .283 – 6.807

2.3 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน จำนวน 17 ข้อ มีค่า t ระหว่าง .423 – 4.269

2.4 แบบสอบถามบุคลิกภาพ จำนวน 19 ข้อ มีค่า t ระหว่าง -.258 – 4.328

2.5 แบบสอบถามเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติด จำนวน 35 ข้อ มีค่า t ระหว่าง -.419 – 5.615

3. ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

3.1 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8835

3.2 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .6968

3.3 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .5095

3.4 แบบสอบถามบุคลิกภาพ ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8651

3.5 แบบสอบถามเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติด ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7971

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัยไปยังผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนหมู่บ้านพัฒนา เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์และขอความร่วมมือในการส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลด้วยตนเอง จำนวน 258 ชุด ได้คืนครบทุกชุด ระยะเวลาการเก็บข้อมูลตั้งแต่วันที่ 13 สิงหาคม 2547 ถึง 17 สิงหาคม 2547
3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาคัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่สมบูรณ์คือ ปรากฏว่าตอบครบเพียง 249 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 96.51 แล้วผู้วิจัยจึงนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด และวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน โดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมทางสังคมกับเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนชุมชนหมู่บ้านพัฒนา เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร
3. วิเคราะห์ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมทางสังคมที่ส่งผลต่อเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนชุมชนหมู่บ้านพัฒนา เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ ได้แก่
 - 2.1 การหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม โดยใช้เทคนิค 25 % กลุ่มสูง - กลุ่มต่ำ แล้วทดสอบด้วย t-test
 - 2.2 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)
3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์สมมติฐาน
 - 3.1 วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมทางสังคมกับเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดของนักเรียน โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

3.2 วิเคราะห์ปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมทางสังคม
ที่ส่งผลต่อเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดของนักเรียน โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ
(Stepwise Multiple Regression Analysis)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เพื่อจะให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F-Distribution
df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degrees of Freedom)
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนนแต่ละตัว
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยกำลังสองของคะแนนแต่ละตัว
R	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
R^2	แทน	กำลังสองของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
SE	แทน	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์
SE_b	แทน	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์
b	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์
β	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ซึ่งพยากรณ์อยู่ในรูปของคะแนนมาตรฐาน
a	แทน	ค่าคงที่ของสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
$\hat{Y}$	แทน	ค่าสมการพยากรณ์ที่แทนค่าในรูปคะแนนดิบ
Z	แทน	ค่าสมการพยากรณ์ที่แทนค่าในรูปคะแนนมาตรฐาน
Y	แทน	เจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติด
X_1	แทน	เพศชาย
X_2	แทน	เพศหญิง
X_3	แทน	อาชีพรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ
X_4	แทน	อาชีพค้าขาย
X_5	แทน	อาชีพรับจ้าง
X_6	แทน	อาชีพอื่นๆ

X ₇	แทน	บิดามารดาอยู่ด้วยกัน
X ₈	แทน	บิดามารดาหย่าร้างกัน
X ₉	แทน	บิดาหรือมารดาถึงแก่กรรม
X ₁₀	แทน	ประถมศึกษา
X ₁₁	แทน	มัธยมศึกษา
X ₁₂	แทน	ปริญญาตรี
X ₁₃	แทน	สูงกว่าปริญญาตรี
X ₁₄	แทน	รายได้ของผู้ปกครอง
X ₁₅	แทน	การใช้สิ่งเสพติดประเภทสุราของนักเรียน
X ₁₆	แทน	การใช้สิ่งเสพติดประเภทสารระเหยของนักเรียน
X ₁₇	แทน	การใช้สิ่งเสพติดประเภทบุหรี่ของนักเรียน
X ₁₈	แทน	การใช้สิ่งเสพติดประเภทกัญชาของนักเรียน
X ₁₉	แทน	การใช้สิ่งเสพติดประเภทยาบ้าของนักเรียน
X ₂₀	แทน	การใช้สิ่งเสพติดประเภทเฮโรอีนของนักเรียน
X ₂₁	แทน	การใช้สิ่งเสพติดประเภทสุราของผู้ปกครองนักเรียน
X ₂₂	แทน	การใช้สิ่งเสพติดประเภทสารระเหยของผู้ปกครองนักเรียน
X ₂₃	แทน	การใช้สิ่งเสพติดประเภทบุหรี่ของผู้ปกครองนักเรียน
X ₂₄	แทน	การใช้สิ่งเสพติดประเภทกัญชาของผู้ปกครองนักเรียน
X ₂₅	แทน	การใช้สิ่งเสพติดประเภทยาบ้าของผู้ปกครองนักเรียน
X ₂₆	แทน	การใช้สิ่งเสพติดประเภทเฮโรอีนของผู้ปกครองนักเรียน
X ₂₇	แทน	การใช้สิ่งเสพติดประเภทสุราของเพื่อนสนิทของนักเรียน
X ₂₈	แทน	การใช้สิ่งเสพติดประเภทสารระเหยของเพื่อนสนิทของนักเรียน
X ₂₉	แทน	การใช้สิ่งเสพติดประเภทบุหรี่ของเพื่อนสนิทของนักเรียน
X ₃₀	แทน	การใช้สิ่งเสพติดประเภทกัญชาของเพื่อนสนิทของนักเรียน
X ₃₁	แทน	การใช้สิ่งเสพติดประเภทยาบ้าของเพื่อนสนิทของนักเรียน
X ₃₂	แทน	การใช้สิ่งเสพติดประเภทเฮโรอีนของเพื่อนสนิทของนักเรียน
X ₃₃	แทน	สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง
X ₃₄	แทน	สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู
X ₃₅	แทน	สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน
X ₃₆	แทน	บุคลิกภาพ
X ₃₇	แทน	สุขภาพจิต

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลทั่วไปคิตคำร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)
3. ค้นหาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดของนักเรียน โดยการใช้การวิเคราะห์พหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

การเสนอผลการศึกษาค้นคว้า

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเสนอผลการศึกษาค้นคว้าตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 จำนวนร้อยละของนักเรียน โดยจำแนกตาม เพศ อาชีพของผู้ปกครอง สภาพครอบครัว ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง การใช้สิ่งเสพติดของนักเรียน การใช้สิ่งเสพติดของผู้ปกครองนักเรียน และการใช้สิ่งเสพติดของเพื่อนสนิทของนักเรียน

ตอนที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปร ได้แก่ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน บุคลิกภาพ สุขภาพจิต และเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติด

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านสิ่งแวดล้อมทางสังคมกับเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดของนักเรียน

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์เพื่อค้นหาตัวพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์เจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดของนักเรียน โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยเสนอผลการศึกษาค้นคว้าตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 จำนวนร้อยละของนักเรียน โดยจำแนกตาม เพศ อาชีพของผู้ปกครอง สภาพครอบครัว ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง การใช้สิ่งเสพติดของนักเรียน การใช้สิ่งเสพติดของผู้ปกครองนักเรียน และการใช้สิ่งเสพติดของเพื่อนสนิทของนักเรียน

ตาราง 1 แสดงจำนวนร้อยละของนักเรียน โดยจำแนกตาม เพศ อาชีพของผู้ปกครอง สภาพครอบครัว ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง การใช้สิ่งเสพติดของนักเรียน การใช้สิ่งเสพติดของผู้ปกครองนักเรียน และการใช้สิ่งเสพติดของเพื่อนสนิทของนักเรียน

ตัวแปร	ระดับตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ	เพศชาย	115	46.2
	เพศหญิง	134	53.8
	รวม	249	100.0
2. อาชีพของผู้ปกครอง	รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	21	8.4
	ค้าขาย	51	20.5
	รับจ้าง	172	69.1
	อื่นๆ	5	2.0
	รวม	249	100.0
3. สภาพครอบครัว	บิดามารดาอยู่ด้วยกัน	152	61.0
	บิดามารดาหย่าร้าง	78	31.3
	บิดาหรือมารดาถึงแก่กรรม	19	7.6
	รวม	249	100.0
4. ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง	ประถมศึกษา	157	63.1
	มัธยมศึกษา	86	34.5
	ปริญญาตรี	6	2.4
	สูงกว่าปริญญาตรี	-	-
	รวม	249	100.0
5. การใช้สิ่งเสพติดประเภทสุราของนักเรียน	ไม่เคยดื่ม	150	60.2
	เคยทดลองดื่ม	57	22.9
	นานๆ ครั้งดื่ม	38	15.3
	ดื่มเป็นประจำ	4	1.6
	รวม	249	100.0
6. การใช้สิ่งเสพติดประเภทสารระเหยของนักเรียน	ไม่เคยสูดดม	237	95.2
	เคยทดลองสูดดม	3	1.2
	นานๆ ครั้งสูดดม	5	2.0
	สูดดมเป็นประจำ	4	1.6
	รวม	249	100.0

ตาราง 1 (ต่อ) แสดงจำนวนร้อยละของนักเรียน โดยจำแนกตาม เพศ อาชีพของผู้ปกครอง สภาพครอบครัว ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง การใช้สิ่งเสพติดของนักเรียน การใช้สิ่งเสพติดของผู้ปกครองนักเรียน และการใช้สิ่งเสพติดของเพื่อนสนิทของนักเรียน

ตัวแปร	ระดับตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
7. การใช้สิ่งเสพติดประเภทบุหรี่ของนักเรียน	ไม่เคยสูบ	188	75.5
	เคยทดลองสูบ	39	15.7
	นานๆ ครั้งสูบ	13	5.2
	สูบเป็นประจำ	9	3.6
	รวม	249	100.0
8. การใช้สิ่งเสพติดประเภทกัญชาของนักเรียน	ไม่เคยสูบ	244	98.0
	เคยทดลองสูบ	3	1.2
	นานๆ ครั้งสูบ	1	0.4
	สูบเป็นประจำ	1	0.4
	รวม	249	100.0
9. การใช้สิ่งเสพติดประเภทยาบ้าของนักเรียน	ไม่เคยเสพ	247	99.2
	เคยทดลองเสพ	2	0.8
	นานๆ ครั้งเสพ	-	-
	เสพเป็นประจำ	-	-
	รวม	249	100.0
10. การใช้สิ่งเสพติดประเภทเฮโรอีนของนักเรียน	ไม่เคยเสพ	246	98.8
	เคยทดลองเสพ	1	0.4
	นานๆ ครั้งเสพ	-	-
	เสพเป็นประจำ	2	0.8
	รวม	249	100.0
11. การใช้สิ่งเสพติดประเภทสุราของผู้ปกครองนักเรียน	ไม่เคยดื่ม	88	35.3
	เคยทดลองดื่ม	8	3.2
	นานๆ ครั้งดื่ม	115	46.2
	ดื่มเป็นประจำ	38	15.3
	รวม	249	100.0

ตาราง 1 (ต่อ) แสดงจำนวนร้อยละของนักเรียน โดยจำแนกตาม เพศ อาชีพของผู้ปกครอง สภาพครอบครัว ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง การใช้สิ่งเสพติดของนักเรียน การใช้สิ่งเสพติดของผู้ปกครองนักเรียน และการใช้สิ่งเสพติดของเพื่อนสนิทของนักเรียน

ตัวแปร	ระดับตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
12. การใช้สิ่งเสพติดประเภทสารระเหยของผู้ปกครองนักเรียน	ไม่เคยสูดดม	238	95.6
	เคยทดลองสูดดม	7	2.8
	นานๆ ครั้งสูดดม	-	-
	สูดดมเป็นประจำ	4	1.6
	รวม	249	100.0
13. การใช้สิ่งเสพติดประเภทบุหรี่ของผู้ปกครองนักเรียน	ไม่เคยสูบ	118	47.4
	เคยทดลองสูบ	14	5.6
	นานๆ ครั้งสูบ	23	9.2
	สูบเป็นประจำ	94	37.8
	รวม	249	100.0
14. การใช้สิ่งเสพติดประเภทกัญชาของผู้ปกครองนักเรียน	ไม่เคยสูบ	243	97.6
	เคยทดลองสูบ	5	2.0
	นานๆ ครั้งสูบ	1	0.4
	สูบเป็นประจำ	-	-
	รวม	249	100.0
15. การใช้สิ่งเสพติดประเภทยาบ้าของผู้ปกครองนักเรียน	ไม่เคยเสพ	237	95.2
	เคยทดลองเสพ	8	3.2
	นานๆ ครั้งเสพ	4	1.6
	เสพเป็นประจำ	-	-
	รวม	249	100.0
16. การใช้สิ่งเสพติดประเภทเฮโรอีนของผู้ปกครองนักเรียน	ไม่เคยเสพ	243	97.6
	เคยทดลองเสพ	6	2.6
	นานๆ ครั้งเสพ	-	-
	เสพเป็นประจำ	-	-
	รวม	249	100.0

ตาราง 1 (ต่อ) แสดงจำนวนร้อยละของนักเรียน โดยจำแนกตาม เพศ อาชีพของผู้ปกครอง สภาพครอบครัว ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง การใช้สิ่งเสพติดของนักเรียน การใช้สิ่งเสพติดของผู้ปกครองนักเรียน และการใช้สิ่งเสพติดของเพื่อนสนิทของนักเรียน

ตัวแปร	ระดับตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
17. การใช้สิ่งเสพติดประเภทสุราของเพื่อนสนิทของนักเรียน	ไม่เคยดื่ม	138	55.4
	เคยทดลองดื่ม	44	17.7
	นานๆ ครั้งดื่ม	57	22.9
	ดื่มเป็นประจำ	10	4.0
	รวม	249	100.0
18. การใช้สิ่งเสพติดประเภทสารระเหยของเพื่อนสนิทของนักเรียน	ไม่เคยสูดดม	197	79.1
	เคยทดลองสูดดม	37	14.9
	นานๆ ครั้งสูดดม	11	4.4
	สูดดมเป็นประจำ	4	1.6
	รวม	249	100.0
19. การใช้สิ่งเสพติดประเภทบุหรี่ของเพื่อนสนิทของนักเรียน	ไม่เคยสูบ	146	58.6
	เคยทดลองสูบ	49	19.7
	นานๆ ครั้งสูบ	33	13.3
	สูบเป็นประจำ	21	8.4
	รวม	249	100.0
20. การใช้สิ่งเสพติดประเภทกัญชาของเพื่อนสนิทของนักเรียน	ไม่เคยสูบ	239	96.0
	เคยทดลองสูบ	8	3.2
	นานๆ ครั้งสูบ	-	-
	สูบเป็นประจำ	2	0.8
	รวม	249	100.0
21. การใช้สิ่งเสพติดประเภทยาบ้าของเพื่อนสนิทของนักเรียน	ไม่เคยเสพ	238	95.6
	เคยทดลองเสพ	8	3.2
	นานๆ ครั้งเสพ	1	0.4
	เสพเป็นประจำ	2	0.8
	รวม	249	100.0

ตาราง 1 (ต่อ) แสดงจำนวนร้อยละของนักเรียน โดยจำแนกตาม เพศ อาชีพของผู้ปกครอง สภาพครอบครัว ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง การใช้สิ่งเสพติดของนักเรียน การใช้สิ่งเสพติดของผู้ปกครองนักเรียน และการใช้สิ่งเสพติดของเพื่อนสนิทของนักเรียน

ตัวแปร	ระดับตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
22. การใช้สิ่งเสพติดประเภทเฮโรอีนของเพื่อนสนิทของนักเรียน	ไม่เคยเสพ	235	94.4
	เคยทดลองเสพ	7	2.8
	นานๆ ครั้งเสพ	3	1.2
	เสพเป็นประจำ	4	1.6
รวม		249	100.0

จากตาราง 1 พบว่า ตัวแปรเพศเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 53.8 46.2 ตามลำดับ

ตัวแปรอาชีพของผู้ปกครองพบว่าผู้ปกครองของนักเรียนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างมากที่สุด รองลงมาค้าขาย รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ และอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 69.1 20.5 8.4 และ 2.0 ตามลำดับ

ตัวแปรระดับการศึกษาของผู้ปกครอง ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาระดับประถมศึกษามากที่สุด รองลงมาระดับมัธยมศึกษา และระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 63.1 31.3 และ 7.6 ตามลำดับ

ตัวแปรการใช้สิ่งเสพติดของนักเรียน สิ่งเสพติดประเภทสุรา สารระเหย บุหรี่ กัญชา ยาบ้า เฮโรอีน ส่วนใหญ่ไม่เคยดื่ม ไม่เคยสูดดม ไม่เคยสูบ และไม่เคยเสพยาเสพติดมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 60.2 95.2 75.5 98.0 99.2 98.8 ตามลำดับ ตัวแปรการใช้สิ่งเสพติดประเภทสุราของนักเรียน รองลงมาเคยทดลองดื่ม นานๆ ครั้งดื่ม และดื่มเป็นประจำ คิดเป็นร้อยละ 22.9 15.3 และ 1.6 ตามลำดับ ตัวแปรการใช้สิ่งเสพติดประเภทสารระเหยของนักเรียน รองลงมานานๆ ครั้งสูดดม สูดดมเป็นประจำ และเคยทดลองสูดดม คิดเป็นร้อยละ 2.0 1.6 และ 1.2 ตามลำดับ ตัวแปรการใช้สิ่งเสพติดประเภทบุหรี่ของนักเรียน รองลงมาเคยทดลองสูบ นานๆ ครั้งสูบ และสูบเป็นประจำ คิดเป็นร้อยละ 15.7 5.2 และ 3.6 ตามลำดับ ตัวแปรการใช้สิ่งเสพติดประเภทกัญชาของนักเรียน รองลงมาเคยทดลองสูบ นานๆ ครั้งสูบ และสูบเป็นประจำ คิดเป็นร้อยละ 1.2 0.4 และ 0.4 ตามลำดับ ตัวแปรการใช้สิ่งเสพติดประเภทยาบ้าของนักเรียน รองลงมาเคยทดลองเสพ คิดเป็นร้อยละ 0.8 ตัวแปรการใช้สิ่งเสพติดประเภทเฮโรอีนของนักเรียน รองลงมาเคยทดลองเสพเป็นประจำ และเคยทดลองเสพ คิดเป็นร้อยละ 0.8 และ 0.4 ตามลำดับ

ตัวแปรการใช้สิ่งเสพติดประเภทสุราของผู้ปกครองนักเรียน ส่วนใหญ่นานๆ ครั้งดื่มมากที่สุด รองลงมาไม่เคยดื่ม ดื่มเป็นประจำ และ เคยทดลองดื่ม คิดเป็นร้อยละ 46.2 35.3 15.3 และ 3.2 ตามลำดับ ตัวแปรการใช้สิ่งเสพติดประเภทสารระเหยของผู้ปกครองนักเรียน ส่วนใหญ่ไม่เคยสูดดมมากที่สุด รองลงมาเคยทดลองสูดดม และสูดดมเป็นประจำ คิดเป็นร้อยละ 95.6 2.8 และ 1.6 ตามลำดับ ตัวแปรการใช้สิ่งเสพติดประเภทบุหรี่ยของผู้ปกครองนักเรียน ส่วนใหญ่ไม่เคยสูบมากที่สุด รองลงมาสูบเป็นประจำ นานๆ ครั้งสูบ และเคยทดลองสูบ คิดเป็นร้อยละ 47.4 37.8 9.2 และ 5.6 ตามลำดับ ตัวแปรการใช้สิ่งเสพติดประเภทกัญชาของผู้ปกครองนักเรียน ส่วนใหญ่ไม่เคยสูบมากที่สุด รองลงมาเคยทดลองสูบ และนานๆ ครั้งสูบ คิดเป็นร้อยละ 97.6 2.0 และ 0.4 ตามลำดับ ตัวแปรการใช้สิ่งเสพติดประเภทยาบ้าของผู้ปกครองนักเรียน ส่วนใหญ่ไม่เคยเสพมากที่สุด รองลงมาเคยทดลองเสพ และนานครั้งเสพ คิดเป็นร้อยละ 95.2 3.2 และ 1.6 ตามลำดับ ตัวแปรการใช้สิ่งเสพติดประเภทเฮโรอีนของผู้ปกครองนักเรียน ส่วนใหญ่ไม่เคยเสพมากที่สุด รองลงมาเคยทดลองเสพ คิดเป็นร้อยละ 97.6 และ 2.6 ตามลำดับ

ตัวแปรการใช้สิ่งเสพติดของเพื่อนสนิทนักเรียน สิ่งเสพติดประเภทสุรา สารระเหย บุหรี่ กัญชา ยาบ้า เฮโรอีน ส่วนใหญ่ไม่เคยดื่ม ไม่เคยสูดดม ไม่เคยสูบ และไม่เคยเสพยามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 55.4 79.1 58.6 96.0 95.6 94.4 ตามลำดับ การใช้สิ่งเสพติดประเภทสุราของเพื่อนสนิทของนักเรียน รองลงมานานๆ ครั้งดื่ม เคยทดลองดื่ม และดื่มเป็นประจำ คิดเป็นร้อยละ 22.9 17.7 และ 4.0 ตามลำดับ การใช้สิ่งเสพติดประเภทสารระเหยของเพื่อนสนิทของนักเรียน รองลงมาเคยทดลองสูดดม นานๆ ครั้งสูดดม และสูดดมเป็นประจำ คิดเป็นร้อยละ 14.9 4.4 และ 1.6 ตามลำดับ การใช้สิ่งเสพติดประเภทบุหรี่ยของเพื่อนสนิทของนักเรียน รองลงมาเคยทดลองสูบ นานๆ ครั้งสูบ และสูบเป็นประจำ คิดเป็นร้อยละ 19.7 13.3 และ 8.4 ตามลำดับ การใช้สิ่งเสพติดประเภทกัญชาของเพื่อนสนิทของนักเรียน รองลงมาเคยทดลองสูบ และสูบเป็นประจำ คิดเป็นร้อยละ 3.2 และ 0.8 ตามลำดับ การใช้สิ่งเสพติดประเภทยาบ้าของเพื่อนสนิทของนักเรียน รองลงมาเคยทดลองเสพ เสพเป็นประจำ และนานๆ ครั้งเสพ คิดเป็นร้อยละ 3.2 0.8 และ 0.4 ตามลำดับ การใช้สิ่งเสพติดประเภทเฮโรอีนของเพื่อนสนิทของนักเรียน รองลงมาเคยทดลองเสพ เสพเป็นประจำ และนานๆ ครั้งเสพ คิดเป็นร้อยละ 2.8 1.6 และ 1.6 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปร ได้แก่ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน บุคลิกภาพ สุขภาพจิต และเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติด

ตาราง 2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปร ได้แก่ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน บุคลิกภาพ สุขภาพจิต และเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติด

ตัวแปร	นักเรียนช่วงชั้นที่ 3 N = 249		
	$\bar{X}$	S	การแปลผล
1. รายได้ของผู้ปกครอง	5266.95	61.77.78	ต่ำ
2. สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง	3.0222	.3529	ดีพอใช้
3. สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู	2.9470	.3232	ดีพอใช้
4. สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน	3.0092	.4074	ดีพอใช้
5. บุคลิกภาพ	54.0361	6.3502	เอ
6. สุขภาพจิต	36.8956	5.3549	สุขภาพจิตบกพร่อง
7. เจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติด	3.3757	.3588	ปานกลาง

จากตาราง 2 พบว่า นักเรียนช่วงชั้นที่ 3 มีตัวแปรรายได้ของผู้ปกครอง อยู่ในระดับต่ำ ตัวแปรสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครองอยู่ในระดับดีพอใช้ ตัวแปรสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูอยู่ในระดับดีพอใช้ ตัวแปรสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนอยู่ในระดับดีพอใช้ ตัวแปรบุคลิกภาพอยู่ในลักษณะบุคลิกภาพแบบเอ ตัวแปรสุขภาพจิต อยู่ในระดับสุขภาพจิตบกพร่อง และตัวแปรเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดอยู่ในระดับปานกลาง

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านสิ่งแวดล้อมทางสังคมกับเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดของนักเรียน

ตาราง 3 แสดงผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านสิ่งแวดล้อมทางสังคมกับเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดของนักเรียน

ตาราง 3 แสดงผลการศึกษาค้นคว้าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านตัว ด้านควมยอกรว ด้านสิ่งแวดล้อมทางสังคมกับเจตคติต่อการมีอนันถึงสภาพตติของนักเรียน

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	X ₈	X ₉	X ₁₀	X ₁₁	X ₁₂	X ₁₃	X ₁₄	X ₁₅	X ₁₆	X ₁₇	X ₁₈	X ₁₉	X ₂₀	X ₂₁	X ₂₂	X ₂₃	X ₂₄	X ₂₅	X ₂₆	X ₂₇	X ₂₈	X ₂₉	X ₃₀	X ₃₁	X ₃₂	X ₃₃	X ₃₄	X ₃₅	X ₃₆	X ₃₇	X ₃₈	X ₃₉	X ₄₀	X ₄₁	X ₄₂	X ₄₃	X ₄₄	X ₄₅	X ₄₆	X ₄₇	X ₄₈	X ₄₉	X ₅₀	X ₅₁	X ₅₂	X ₅₃	X ₅₄	X ₅₅	X ₅₆	X ₅₇	X ₅₈	X ₅₉	X ₆₀	X ₆₁	X ₆₂	X ₆₃	X ₆₄	X ₆₅	X ₆₆	X ₆₇	X ₆₈	X ₆₉	X ₇₀	X ₇₁	X ₇₂	X ₇₃	X ₇₄	X ₇₅	X ₇₆	X ₇₇	X ₇₈	X ₇₉	X ₈₀	X ₈₁	X ₈₂	X ₈₃	X ₈₄	X ₈₅	X ₈₆	X ₈₇	X ₈₈	X ₈₉	X ₉₀	X ₉₁	X ₉₂	X ₉₃	X ₉₄	X ₉₅	X ₉₆	X ₉₇	X ₉₈	X ₉₉	X ₁₀₀	X ₁₀₁	X ₁₀₂	X ₁₀₃	X ₁₀₄	X ₁₀₅	X ₁₀₆	X ₁₀₇	X ₁₀₈	X ₁₀₉	X ₁₁₀	X ₁₁₁	X ₁₁₂	X ₁₁₃	X ₁₁₄	X ₁₁₅	X ₁₁₆	X ₁₁₇	X ₁₁₈	X ₁₁₉	X ₁₂₀	X ₁₂₁	X ₁₂₂	X ₁₂₃	X ₁₂₄	X ₁₂₅	X ₁₂₆	X ₁₂₇	X ₁₂₈	X ₁₂₉	X ₁₃₀	X ₁₃₁	X ₁₃₂	X ₁₃₃	X ₁₃₄	X ₁₃₅	X ₁₃₆	X ₁₃₇	X ₁₃₈	X ₁₃₉	X ₁₄₀	X ₁₄₁	X ₁₄₂	X ₁₄₃	X ₁₄₄	X ₁₄₅	X ₁₄₆	X ₁₄₇	X ₁₄₈	X ₁₄₉	X ₁₅₀	X ₁₅₁	X ₁₅₂	X ₁₅₃	X ₁₅₄	X ₁₅₅	X ₁₅₆	X ₁₅₇	X ₁₅₈	X ₁₅₉	X ₁₆₀	X ₁₆₁	X ₁₆₂	X ₁₆₃	X ₁₆₄	X ₁₆₅	X ₁₆₆	X ₁₆₇	X ₁₆₈	X ₁₆₉	X ₁₇₀	X ₁₇₁	X ₁₇₂	X ₁₇₃	X ₁₇₄	X ₁₇₅	X ₁₇₆	X ₁₇₇	X ₁₇₈	X ₁₇₉	X ₁₈₀	X ₁₈₁	X ₁₈₂	X ₁₈₃	X ₁₈₄	X ₁₈₅	X ₁₈₆	X ₁₈₇	X ₁₈₈	X ₁₈₉	X ₁₉₀	X ₁₉₁	X ₁₉₂	X ₁₉₃	X ₁₉₄	X ₁₉₅	X ₁₉₆	X ₁₉₇	X ₁₉₈	X ₁₉₉	X ₂₀₀	X ₂₀₁	X ₂₀₂	X ₂₀₃	X ₂₀₄	X ₂₀₅	X ₂₀₆	X ₂₀₇	X ₂₀₈	X ₂₀₉	X ₂₁₀	X ₂₁₁	X ₂₁₂	X ₂₁₃	X ₂₁₄	X ₂₁₅	X ₂₁₆	X ₂₁₇	X ₂₁₈	X ₂₁₉	X ₂₂₀	X ₂₂₁	X ₂₂₂	X ₂₂₃	X ₂₂₄	X ₂₂₅	X ₂₂₆	X ₂₂₇	X ₂₂₈	X ₂₂₉	X ₂₃₀	X ₂₃₁	X ₂₃₂	X ₂₃₃	X ₂₃₄	X ₂₃₅	X ₂₃₆	X ₂₃₇	X ₂₃₈	X ₂₃₉	X ₂₄₀	X ₂₄₁	X ₂₄₂	X ₂₄₃	X ₂₄₄	X ₂₄₅	X ₂₄₆	X ₂₄₇	X ₂₄₈	X ₂₄₉	X ₂₅₀	X ₂₅₁	X ₂₅₂	X ₂₅₃	X ₂₅₄	X ₂₅₅	X ₂₅₆	X ₂₅₇	X ₂₅₈	X ₂₅₉	X ₂₆₀	X ₂₆₁	X ₂₆₂	X ₂₆₃	X ₂₆₄	X ₂₆₅	X ₂₆₆	X ₂₆₇	X ₂₆₈	X ₂₆₉	X ₂₇₀	X ₂₇₁	X ₂₇₂	X ₂₇₃	X ₂₇₄	X ₂₇₅	X ₂₇₆	X ₂₇₇	X ₂₇₈	X ₂₇₉	X ₂₈₀	X ₂₈₁	X ₂₈₂	X ₂₈₃	X ₂₈₄	X ₂₈₅	X ₂₈₆	X ₂₈₇	X ₂₈₈	X ₂₈₉	X ₂₉₀	X ₂₉₁	X ₂₉₂	X ₂₉₃	X ₂₉₄	X ₂₉₅	X ₂₉₆	X ₂₉₇	X ₂₉₈	X ₂₉₉	X ₃₀₀	X ₃₀₁	X ₃₀₂	X ₃₀₃	X ₃₀₄	X ₃₀₅	X ₃₀₆	X ₃₀₇	X ₃₀₈	X ₃₀₉	X ₃₁₀	X ₃₁₁	X ₃₁₂	X ₃₁₃	X ₃₁₄	X ₃₁₅	X ₃₁₆	X ₃₁₇	X ₃₁₈	X ₃₁₉	X ₃₂₀	X ₃₂₁	X ₃₂₂	X ₃₂₃	X ₃₂₄	X ₃₂₅	X ₃₂₆	X ₃₂₇	X ₃₂₈	X ₃₂₉	X ₃₃₀	X ₃₃₁	X ₃₃₂	X ₃₃₃	X ₃₃₄	X ₃₃₅	X ₃₃₆	X ₃₃₇	X ₃₃₈	X ₃₃₉	X ₃₄₀	X ₃₄₁	X ₃₄₂	X ₃₄₃	X ₃₄₄	X ₃₄₅	X ₃₄₆	X ₃₄₇	X ₃₄₈	X ₃₄₉	X ₃₅₀	X ₃₅₁	X ₃₅₂	X ₃₅₃	X ₃₅₄	X ₃₅₅	X ₃₅₆	X ₃₅₇	X ₃₅₈	X ₃₅₉	X ₃₆₀	X ₃₆₁	X ₃₆₂	X ₃₆₃	X ₃₆₄	X ₃₆₅	X ₃₆₆	X ₃₆₇	X ₃₆₈	X ₃₆₉	X ₃₇₀	X ₃₇₁	X ₃₇₂	X ₃₇₃	X ₃₇₄	X ₃₇₅	X ₃₇₆	X ₃₇₇	X ₃₇₈	X ₃₇₉	X ₃₈₀	X ₃₈₁	X ₃₈₂	X ₃₈₃	X ₃₈₄	X ₃₈₅	X ₃₈₆	X ₃₈₇	X ₃₈₈	X ₃₈₉	X ₃₉₀	X ₃₉₁	X ₃₉₂	X ₃₉₃	X ₃₉₄	X ₃₉₅	X ₃₉₆	X ₃₉₇	X ₃₉₈	X ₃₉₉	X ₄₀₀	X ₄₀₁	X ₄₀₂	X ₄₀₃	X ₄₀₄	X ₄₀₅	X ₄₀₆	X ₄₀₇	X ₄₀₈	X ₄₀₉	X ₄₁₀	X ₄₁₁	X ₄₁₂	X ₄₁₃	X ₄₁₄	X ₄₁₅	X ₄₁₆	X ₄₁₇	X ₄₁₈	X ₄₁₉	X ₄₂₀	X ₄₂₁	X ₄₂₂	X ₄₂₃	X ₄₂₄	X ₄₂₅	X ₄₂₆	X ₄₂₇	X ₄₂₈	X ₄₂₉	X ₄₃₀	X ₄₃₁	X ₄₃₂	X ₄₃₃	X ₄₃₄	X ₄₃₅	X ₄₃₆	X ₄₃₇	X ₄₃₈	X ₄₃₉	X ₄₄₀	X ₄₄₁	X ₄₄₂	X ₄₄₃	X ₄₄₄	X ₄₄₅	X ₄₄₆	X ₄₄₇	X ₄₄₈	X ₄₄₉	X ₄₅₀	X ₄₅₁	X ₄₅₂	X ₄₅₃	X ₄₅₄	X ₄₅₅	X ₄₅₆	X ₄₅₇	X ₄₅₈	X ₄₅₉	X ₄₆₀	X ₄₆₁	X ₄₆₂	X ₄₆₃	X ₄₆₄	X ₄₆₅	X ₄₆₆	X ₄₆₇	X ₄₆₈	X ₄₆₉	X ₄₇₀	X ₄₇₁	X ₄₇₂	X ₄₇₃	X ₄₇₄	X ₄₇₅	X ₄₇₆	X ₄₇₇	X ₄₇₈	X ₄₇₉	X ₄₈₀	X ₄₈₁	X ₄₈₂	X ₄₈₃	X ₄₈₄	X ₄₈₅	X ₄₈₆	X ₄₈₇	X ₄₈₈	X ₄₈₉	X ₄₉₀	X ₄₉₁	X ₄₉₂	X ₄₉₃	X ₄₉₄	X ₄₉₅	X ₄₉₆	X ₄₉₇	X ₄₉₈	X ₄₉₉	X ₅₀₀	X ₅₀₁	X ₅₀₂	X ₅₀₃	X ₅₀₄	X ₅₀₅	X ₅₀₆	X ₅₀₇	X ₅₀₈	X ₅₀₉	X ₅₁₀	X ₅₁₁	X ₅₁₂	X ₅₁₃	X ₅₁₄	X ₅₁₅	X ₅₁₆	X ₅₁₇	X ₅₁₈	X ₅₁₉	X ₅₂₀	X ₅₂₁	X ₅₂₂	X ₅₂₃	X ₅₂₄	X ₅₂₅	X ₅₂₆	X ₅₂₇	X ₅₂₈	X ₅₂₉	X ₅₃₀	X ₅₃₁	X ₅₃₂	X ₅₃₃	X ₅₃₄	X ₅₃₅	X ₅₃₆	X ₅₃₇	X ₅₃₈	X ₅₃₉	X ₅₄₀	X ₅₄₁	X ₅₄₂	X ₅₄₃	X ₅₄₄	X ₅₄₅	X ₅₄₆	X ₅₄₇	X ₅₄₈	X ₅₄₉	X ₅₅₀	X ₅₅₁	X ₅₅₂	X ₅₅₃	X ₅₅₄	X ₅₅₅	X ₅₅₆	X ₅₅₇	X ₅₅₈	X ₅₅₉	X ₅₆₀	X ₅₆₁	X ₅₆₂	X ₅₆₃	X ₅₆₄	X ₅₆₅	X ₅₆₆	X ₅₆₇	X ₅₆₈	X ₅₆₉	X ₅₇₀	X ₅₇₁	X ₅₇₂	X ₅₇₃	X ₅₇₄	X ₅₇₅	X ₅₇₆	X ₅₇₇	X ₅₇₈	X ₅₇₉	X ₅₈₀	X ₅₈₁	X ₅₈₂	X ₅₈₃	X ₅₈₄	X ₅₈₅	X ₅₈₆	X ₅₈₇	X ₅₈₈	X ₅₈₉	X ₅₉₀	X ₅₉₁	X ₅₉₂	X ₅₉₃	X ₅₉₄	X ₅₉₅	X ₅₉₆	X ₅₉₇	X ₅₉₈	X ₅₉₉	X ₆₀₀	X ₆₀₁	X ₆₀₂	X ₆₀₃	X ₆₀₄	X ₆₀₅	X ₆₀₆	X ₆₀₇	X ₆₀₈	X ₆₀₉	X ₆₁₀	X ₆₁₁	X ₆₁₂	X ₆₁₃	X ₆₁₄	X ₆₁₅	X ₆₁₆	X ₆₁₇	X ₆₁₈	X ₆₁₉	X ₆₂₀	X ₆₂₁	X ₆₂₂	X ₆₂₃	X ₆₂₄	X ₆₂₅	X ₆₂₆	X ₆₂₇	X ₆₂₈	X ₆₂₉	X ₆₃₀	X ₆₃₁	X ₆₃₂	X ₆₃₃	X ₆₃₄	X ₆₃₅	X ₆₃₆	X ₆₃₇	X ₆₃₈	X ₆₃₉	X ₆₄₀	X ₆₄₁	X ₆₄₂	X ₆₄₃	X ₆₄₄	X ₆₄₅	X ₆₄₆	X ₆₄₇	X ₆₄₈	X ₆₄₉	X ₆₅₀	X ₆₅₁	X ₆₅₂	X ₆₅₃	X ₆₅₄	X ₆₅₅	X ₆₅₆	X ₆₅₇	X ₆₅₈	X ₆₅₉	X ₆₆₀	X ₆₆₁	X ₆₆₂	X ₆₆₃	X ₆₆₄	X ₆₆₅	X ₆₆₆	X ₆₆₇	X ₆₆₈	X ₆₆₉	X ₆₇₀	X ₆₇₁	X ₆₇₂	X ₆₇₃	X ₆₇₄	X ₆₇₅	X ₆₇₆	X ₆₇₇	X ₆₇₈	X ₆₇₉	X ₆₈₀	X ₆₈₁	X ₆₈₂	X ₆₈₃	X ₆₈₄	X ₆₈₅	X ₆₈₆	X ₆₈₇	X ₆₈₈	X ₆₈₉	X ₆₉₀	X ₆₉₁	X ₆₉₂	X ₆₉₃	X ₆₉₄	X ₆₉₅	X ₆₉₆	X ₆₉₇	X ₆₉₈	X ₆₉₉	X ₇₀₀	X ₇₀₁	X ₇₀₂	X ₇₀₃	X ₇₀₄	X ₇₀₅	X ₇₀₆	X ₇₀₇	X ₇₀₈	X ₇₀₉	X ₇₁₀	X ₇₁₁	X ₇₁₂	X ₇₁₃	X ₇₁₄	X ₇₁₅	X ₇₁₆	X ₇₁₇	X ₇₁₈	X ₇₁₉	X ₇₂₀	X ₇₂₁	X ₇₂₂	X ₇₂₃	X ₇₂₄	X ₇₂₅	X ₇₂₆	X ₇₂₇	X ₇₂₈	X ₇₂₉	X ₇₃₀	X ₇₃₁	X ₇₃₂	X ₇₃₃	X ₇₃₄	X ₇₃₅	X ₇₃₆	X ₇₃₇	X ₇₃₈	X ₇₃₉	X ₇₄₀	X ₇₄₁	X ₇₄₂	X ₇₄₃	X ₇₄₄	X ₇₄₅	X ₇₄₆	X ₇₄₇	X ₇₄₈	X ₇₄₉	X ₇₅₀	X ₇₅₁	X ₇₅₂	X ₇₅₃	X ₇₅₄	X ₇₅₅	X ₇₅₆	X ₇₅₇	X ₇₅₈	X ₇₅₉	X ₇₆₀	X ₇₆₁	X ₇₆₂	X ₇₆₃	X ₇₆₄	X ₇₆₅	X ₇₆₆	X ₇₆₇	X ₇₆₈	X ₇₆₉	X ₇₇₀	X ₇₇₁	X ₇₇₂	X ₇₇₃	X ₇₇₄	X ₇₇₅	X ₇₇₆	X ₇₇₇	X ₇₇₈	X ₇₇₉	X ₇₈₀	X ₇₈₁	X ₇₈₂	X ₇₈₃	X ₇₈₄	X ₇₈₅	X ₇₈₆	X ₇₈₇	X ₇₈₈	X ₇₈₉	X ₇₉₀	X ₇₉₁	X ₇₉₂	X ₇₉₃	X ₇₉₄	X ₇₉₅	X ₇₉₆	X ₇₉₇	X ₇₉₈	X ₇₉₉	X ₈₀₀	X ₈₀₁	X ₈₀₂	X ₈₀₃	X ₈₀₄	X ₈₀₅	X ₈₀₆	X ₈₀₇	X ₈₀₈	X ₈₀₉	X ₈₁₀	X ₈₁₁	X ₈₁₂	X ₈₁₃	X ₈₁₄	X ₈₁₅	X ₈₁₆	X ₈₁₇	X ₈₁₈	X ₈₁₉	X ₈₂₀	X ₈₂₁	X ₈₂₂	X ₈₂₃	X ₈₂₄	X ₈₂₅	X ₈₂₆	X ₈₂₇	X ₈₂₈	X ₈₂₉	X ₈₃₀	X ₈₃₁	X ₈₃₂	X ₈₃₃	X ₈₃₄	X ₈₃₅	X ₈₃₆	X ₈₃₇	X ₈₃₈	X ₈₃₉	X ₈₄₀	X ₈₄₁	X ₈₄₂	X ₈₄₃	X ₈₄₄	X ₈₄₅	X ₈₄₆	X ₈₄₇	X ₈₄₈	X ₈₄₉	X ₈₅₀	X ₈₅₁	X ₈₅₂	X ₈₅₃	X ₈₅₄	X ₈₅₅	X ₈₅₆	X ₈₅₇	X ₈₅₈	X ₈₅₉	X ₈₆₀	X ₈₆₁	X ₈₆₂	X ₈₆₃	X ₈₆₄	X ₈₆₅	X ₈₆₆	X ₈₆₇	X ₈₆₈	X ₈₆₉	X ₈₇₀	X ₈₇₁	X ₈₇₂	X ₈₇₃	X ₈₇₄	X ₈₇₅	X ₈₇₆	X ₈₇₇	X ₈₇₈	X ₈₇₉	X ₈₈₀	X ₈₈₁	X ₈₈₂	X ₈₈₃	X ₈₈₄	X ₈₈₅	X ₈₈₆	X ₈₈₇	X ₈₈₈	X ₈₈₉	X ₈₉₀	X ₈₉₁	X ₈₉₂	X ₈₉₃	X ₈₉₄	X ₈₉₅	X ₈₉₆	X ₈₉₇	X ₈₉₈	X ₈₉₉	X ₉₀₀	X ₉₀₁	X ₉₀₂	X ₉₀₃	X ₉₀₄	X ₉₀₅	X ₉₀₆	X ₉₀₇	X ₉₀₈	X ₉₀₉	X ₉₁₀	X ₉₁₁	X ₉₁₂	X ₉₁₃	X ₉₁₄	X ₉₁₅	X ₉₁₆	X ₉₁₇	X ₉₁₈	X ₉₁₉	X ₉₂₀	X ₉₂₁	X ₉₂₂	X ₉₂₃	X ₉₂₄	X ₉₂₅	X ₉₂₆	X ₉₂₇	X ₉₂₈	X ₉₂₉	X ₉₃₀	X ₉₃₁	X ₉₃₂	X ₉₃₃	X ₉₃₄	X ₉₃₅	X ₉₃₆	X ₉₃₇	X ₉₃₈	X ₉₃₉	X ₉₄₀	X ₉₄₁	X ₉₄₂	X ₉₄₃	X ₉₄₄	X ₉₄₅	X ₉₄₆	X ₉₄₇	X ₉₄₈	X ₉₄₉	X ₉₅₀	X ₉₅₁	X ₉₅₂
--------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------

จากตาราง 3 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านสิ่งแวดล้อมทางสังคมมีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดของนักเรียน โดยมีตัวพยากรณ์ที่มีความสัมพันธ์ทางบวก กับเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 3 ตัวแปร คือ การใช้สิ่งเสพติดประเภทสุราของผู้ปกครองนักเรียน (x_{21}) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .163 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง (x_{33}) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .319 และบุคลิกภาพ (x_{36}) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .238

ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางลบ กับเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 1 ตัวแปร คือ การใช้สิ่งเสพติดประเภทยาบ้าของผู้ปกครองนักเรียน (x_{25})

ตัวแปรไม่มีความสัมพันธ์ กับเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดของนักเรียนอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ มี 33 ตัวแปร คือ เพศชาย (x_1) เพศหญิง (x_2) อาชีพรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ (x_3) อาชีพค้าขาย (x_4) อาชีพรับจ้าง (x_5) อาชีพอื่นๆ (x_6) บิดามารดาอยู่ด้วยกัน (x_7) บิดามารดาหย่าร้างกัน (x_8) บิดาหรือมารดาถึงแก่กรรม (x_9) ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง (x_{10-13}) รายได้ของผู้ปกครอง (x_{14}) การใช้สิ่งเสพติดประเภทสุราของนักเรียน (x_{15}) การใช้สิ่งเสพติดประเภทสารระเหยของนักเรียน (x_{16}) การใช้สิ่งเสพติดประเภทบุหรี่ของนักเรียน (x_{17}) การใช้สิ่งเสพติดประเภทกัญชาของนักเรียน (x_{18}) การใช้สิ่งเสพติดประเภทยาบ้าของนักเรียน (x_{19}) การใช้สิ่งเสพติดประเภทเฮโรอีนของนักเรียน (x_{20}) การใช้สิ่งเสพติดประเภทสารระเหยของผู้ปกครองนักเรียน (x_{22}) การใช้สิ่งเสพติดประเภทบุหรี่ของผู้ปกครองนักเรียน (x_{23}) การใช้สิ่งเสพติดประเภทกัญชาของผู้ปกครองนักเรียน (x_{24}) การใช้สิ่งเสพติดประเภทเฮโรอีนของผู้ปกครองนักเรียน (x_{26}) การใช้สิ่งเสพติดประเภทสุราของเพื่อนสนิทของนักเรียน (x_{27}) การใช้สิ่งเสพติดประเภทสารระเหยของเพื่อนสนิทของนักเรียน (x_{28}) การใช้สิ่งเสพติดประเภทบุหรี่ของเพื่อนสนิทของนักเรียน (x_{29}) การใช้สิ่งเสพติดประเภทกัญชาของเพื่อนสนิทของนักเรียน (x_{30}) การใช้สิ่งเสพติดประเภทยาบ้าของเพื่อนสนิทของนักเรียน (x_{31}) การใช้สิ่งเสพติดประเภทเฮโรอีนของเพื่อนสนิทของนักเรียน (x_{32}) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู (x_{34}) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (x_{35}) และสุขภาพจิต (x_{37})

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์เพื่อค้นหาตัวพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์เจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดของนักเรียน โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ตาราง 4 แสดงการวิเคราะห์เพื่อค้นหาตัวพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์เจตคติต่อการป้องกัน
 สิ่งเสพติดของนักเรียน โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple
 Regression Analysis)

แหล่งความแปร ปรวน	df	SS	MS	F
Regression	4	5.444	1.361	12.540**
Residual	244	26.483	.109	
Total	248	31.927		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่า เจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดของ
 นักเรียน มีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงกับตัวแปร 4 ตัว อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 สามารถสร้าง
 สมการพยากรณ์เชิงเส้นตรงได้ จึงได้คำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์พหุคูณ ดังแสดงในตาราง 6

ตาราง 5 แสดงตัวแปรที่สามารถพยากรณ์เจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดของนักเรียน โดยใช้
 วิธีการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ตัวแปร	b	SE _b	β	R	R ²	F
X ₃₃	.274	.063	.270	.319	.101	27.895**
X ₃₃ X ₂₅	-.193	.069	-.164	.362	.131	18.601**
X ₃₃ X ₂₅ X ₂₁	.046	.019	.145	.393	.154	14.913**
X ₃₃ X ₂₅ X ₂₁ X ₃₆	.145	.067	.135	.413	.171	12.540**

R = .413

R² = .171

SE = .329

a = 2.082

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 5 พบว่า ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์เจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดของ
 นักเรียน มี 4 ตัวแปร โดยเรียงลำดับจากตัวแปรที่ส่งผลมากที่สุดไปน้อยที่สุดคือ สัมพันธภาพ

ระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง (X_{33}) การใช้สิ่งเสพติดประเภทยาบ้าของผู้ปกครองนักเรียน (X_{25}) การใช้สิ่งเสพติดประเภทสุราของผู้ปกครองนักเรียน (X_{21}) และบุคลิกภาพ (X_{36}) ซึ่งตัวแปรทั้ง 4 ตัวแปรนี้สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดของนักเรียน ได้ร้อยละ 17.1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 และได้้นำค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์มา เขียนเป็นสมการได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบคือ

$$\hat{Y} = 2.082 + .274 X_{33} - .193 X_{25} + .046 X_{21} + .145 X_{36}$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z = .270 X_{33} - .164 X_{25} + .145 X_{21} + .135 X_{36}$$

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสภาพแวดล้อมทางสังคมกับเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดของนักเรียน
2. เพื่อศึกษาตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัวและด้านสภาพแวดล้อมทางสังคมที่ส่งผลกับเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดของนักเรียน
3. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์เจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดของนักเรียน

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมทางสังคม มีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนชุมชนหมู่บ้านพัฒนา สังกัดกรุงเทพมหานคร เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร
2. ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมทางสังคม ส่งผลต่อเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนชุมชนหมู่บ้านพัฒนา สังกัดกรุงเทพมหานคร เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนชุมชนหมู่บ้านพัฒนา เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2547 จำนวน 249 คน เป็นนักเรียนชาย 115 คน และเป็นนักเรียนหญิง 134 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนชุมชนหมู่บ้านพัฒนา เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2547 จำนวน 249 คน เป็นนักเรียนชาย 115 คน และเป็นนักเรียนหญิง 134 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับ เจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติด ซึ่งมีทั้งหมด 7 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว ได้แก่ เพศ อาชีพของผู้ปกครอง สภาพ ครอบครัว ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว การใช้สิ่งเสพติด ของนักเรียน การใช้สิ่งเสพติดของผู้ปกครอง การใช้สิ่งเสพติดของเพื่อนสนิท

ตอนที่ 2 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .88

ตอนที่ 3 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .70

ตอนที่ 4 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .51

ตอนที่ 5 แบบสอบถามบุคลิกภาพ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .86

ตอนที่ 6 แบบสอบถามสุขภาพจิต

ตอนที่ 7 แบบสอบถามเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติด มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .80

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัยไปยังผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนหมู่บ้านพัฒนา เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์และขอความร่วมมือในการส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลด้วยตนเอง จำนวน 258 ชุด ได้คืนครบทุกชุด ระยะเวลาการเก็บข้อมูลตั้งแต่วันที่ 13 สิงหาคม 2547 ถึง 17 สิงหาคม 2547

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาคัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่สมบูรณ์คือ ปรากฏว่าตอบครบเพียง 249 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 96.51 แล้วผู้วิจัยจึงนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด และวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS (Statistical Package for the Social Science) ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างตามตัวแปรที่ศึกษา โดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านสิ่งแวดล้อมทางสังคมกับเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดของนักเรียน โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

3. วิเคราะห์ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านสิ่งแวดล้อมทางสังคมกับเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดของนักเรียน โดยการใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาค้นคว้าสรุปได้ดังนี้

1. ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนชุมชนหมู่บ้านพัฒนา เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 3 ตัวแปร คือ การใช้สิ่งเสพติดประเภทสุราของผู้ปกครองนักเรียน (x_{21}) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง (x_{33}) และบุคลิกภาพ (x_{36}) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ คือ .163 .319 และ .238 ตามลำดับ

2. ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนชุมชนหมู่บ้านพัฒนา เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 1 ตัวแปร คือ การใช้สิ่งเสพติดประเภทยาบ้าของผู้ปกครองนักเรียน (x_{25}) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ คือ -.176

3. ตัวแปรที่ไม่มีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนชุมชนหมู่บ้านพัฒนา เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร มี 33 ตัวแปร คือ เพศชาย (x_1) เพศหญิง (x_2) อาชีพรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ (x_3) อาชีพค้าขาย (x_4) อาชีพรับจ้าง (x_5) อาชีพอื่นๆ (x_6) บิดามารดาอยู่ด้วยกัน (x_7) บิดามารดาหย่าร้างกัน (x_8) บิดาหรือมารดาถึงแก่กรรม (x_9) ประถมศึกษา (x_{10}) ช่วงชั้นที่ 3 (x_{11}) ปริญญาตรี (x_{12}) สูงกว่าปริญญาตรี (x_{13}) รายได้ของผู้ปกครอง (x_{14}) การใช้สิ่งเสพติดประเภทสุราของนักเรียน (x_{15}) การใช้สิ่งเสพติดประเภทสารระเหยของนักเรียน (x_{16}) การใช้สิ่งเสพติดประเภทบุหรี่ของนักเรียน (x_{17}) การใช้สิ่งเสพติดประเภทกัญชาของนักเรียน (x_{18}) การใช้สิ่งเสพติดประเภทยาบ้าของนักเรียน (x_{19}) การใช้สิ่งเสพติดประเภทเฮโรอีนของนักเรียน (x_{20}) การใช้สิ่งเสพติดประเภทสารระเหยของผู้ปกครองนักเรียน (x_{22}) การใช้สิ่งเสพติดประเภทบุหรี่ของผู้ปกครองนักเรียน (x_{23}) การใช้สิ่งเสพติดประเภทกัญชาของผู้ปกครองนักเรียน (x_{24}) การใช้สิ่งเสพติดประเภทเฮโรอีนของผู้ปกครองนักเรียน (x_{26}) การใช้สิ่งเสพติดประเภทสุราของผู้ปกครองนักเรียน (x_{27}) การใช้สิ่งเสพติดประเภทสารระเหยของเพื่อนสนิทของนักเรียน (x_{28}) การใช้สิ่งเสพติดประเภทบุหรี่ของ

เพื่อนสนิทของนักเรียน (x_{29}) การใช้สิ่งเสพติดประเภทกัญชาของเพื่อนสนิทของนักเรียน (x_{30}) การใช้สิ่งเสพติดประเภทยาบ้าของเพื่อนสนิทของนักเรียน (x_{31}) การใช้สิ่งเสพติดประเภทเฮโรอีนของเพื่อนสนิทของนักเรียน (x_{32}) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู (x_{34}) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (x_{35}) และสุขภาพจิต (x_{37})

4. ตัวแปรที่ส่งผลต่อเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนชุมชนหมู่บ้านพัฒนา เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 4 ตัวแปร โดยเรียงลำดับจากตัวแปรที่ส่งผลมากที่สุดไปน้อยที่สุดคือ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง (x_{33}) การใช้สิ่งเสพติดประเภทยาบ้าของผู้ปกครองนักเรียน (x_{25}) การใช้สิ่งเสพติดประเภทสุราของผู้ปกครองนักเรียน (x_{21}) และบุคลิกภาพ (x_{36}) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ซึ่งตัวแปรทั้ง 4 ตัวแปรนี้ สามารถร่วมกันพยากรณ์เจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนชุมชนหมู่บ้านพัฒนา เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร ได้ร้อยละ 17.1

5. สมการที่สามารถพยากรณ์เจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนชุมชนหมู่บ้านพัฒนา เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ

5.1 สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบคือ

$$\hat{Y} = 2.082 + .274 X_{33} - .193 X_{25} + .046 X_{21} + .145 X_{36}$$

5.2 สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z = .270 X_{33} - .164 X_{25} + .145 X_{21} + .135 X_{36}$$

อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษครั้งนี้ อภิปรายผลได้ดังนี้

1. ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนชุมชนหมู่บ้านพัฒนา เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 3 ตัวแปร คือ การใช้สิ่งเสพติดประเภทสุราของผู้ปกครองนักเรียน (x_{21}) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง (x_{33}) และบุคลิกภาพ (x_{36}) ซึ่งอภิปรายผลได้ดังนี้

1.1 การใช้สิ่งเสพติดประเภทสุราของผู้ปกครองนักเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนชุมชนหมู่บ้านพัฒนา เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 แสดงว่า นักเรียนที่มีผู้ปกครองที่ใช้สิ่งเสพติดประเภทสุราสูง มีเจตคติทางบวกต่อการป้องกันสิ่งเสพติด ทั้งนี้เพราะนักเรียนเห็นผู้ปกครองที่มีพฤติกรรมในการดื่มสุรา ชอบเอะอะโวยวาย ทะเลาะกับผู้อื่น หงุดหงิด จุนเจียวอารมณ์รุนแรง โมโหง่าย ทำลายข้าวของ และขาดสติในการควบคุมตนเอง ทำให้นักเรียนเกิด

ความเข้าใจถึงโทษของสิ่งเสพติด และหลีกเลี่ยงพฤติกรรมการดื่มสุรา สอดคล้องกับผลการวิจัยของชัยยศ ดามา (2534 : 157) ได้ศึกษาปัจจัยของการขัดเกลาทางสังคมของบิดามารดาที่กระทบต่อพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น พบว่า การสนับสนุนของบิดามารดาให้บุตรหลานดื่มแอลกอฮอล์ มีอิทธิพลต่อการดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น

สรุปได้ว่า การใช้สิ่งเสพติดประเภทสุราของผู้ปกครองนักเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนชุมชนหมู่บ้านพัฒนา เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร

1.2 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนชุมชนหมู่บ้านพัฒนา เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 แสดงว่า นักเรียนที่มีสัมพันธภาพดีกับผู้ปกครอง มีเจตคติทางบวกต่อการป้องกันสิ่งเสพติด ทั้งนี้เพราะบิดามารดา ผู้ปกครองหรือสมาชิกในครอบครัวของนักเรียนได้เอาใจใส่ดูแล ให้ความรักความห่วงใยใกล้ชิด ให้คำปรึกษาแนะนำ ให้กำลังใจ ให้ความไว้วางใจ และประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน ทำให้เมื่อนักเรียนมีปัญหาหรือข้อสงสัย ก็จะขอคำแนะนำซักถาม มีการแสดงความรักและเคารพ เพื่อฟังคำสั่งสอน ไม่ทำให้บิดามารดาหรือผู้ปกครองเสียใจ และประพฤติตนอยู่ห่างไกลจากสิ่งเสพติด สอดคล้องกับผลการวิจัยของบริสโก (Briscos. 1971 : 3767) ได้ศึกษาการใช้สารเสพติดของนักเรียนที่ติดสารเสพติดกับนักเรียนที่ไม่ติดสารเสพติด ของนักเรียนในโรงเรียนตำบลเดวิส พบว่า นักเรียนที่ติดสารเสพติดกับนักเรียนที่ไม่ติดสารเสพติด มีความสัมพันธ์กับครอบครัวต่างกัน กล่าวคือ นักเรียนที่ติดสารเสพติดมีความสัมพันธ์ที่ไม่ดีกับครอบครัว นอกจากนั้นยังพบว่า การติดสารเสพติดของนักเรียนทำให้ความสัมพันธ์ในครอบครัวเหินห่างกัน

สรุปได้ว่า สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนชุมชนหมู่บ้านพัฒนา เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร

1.3. บุคลิกภาพ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนชุมชนหมู่บ้านพัฒนา เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 แสดงว่า นักเรียนที่มีบุคลิกภาพแบบเอ มีเจตคติทางบวกต่อการป้องกันสิ่งเสพติด ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่มีบุคลิกภาพแบบเอ จะเป็นผู้ที่มีเหตุผล รักความก้าวหน้า มีความเพียรพยายามที่จะฟันฝ่าอุปสรรค เพื่อประสบความสำเร็จในการทำงาน นักเรียนที่มีบุคลิกภาพแบบเอ จึงไม่กล้าที่จะยุ่งเกี่ยวกับสิ่งเสพติด เนื่องจากนักเรียนรู้ว่าสิ่งเสพติดมีโทษ และทำให้นักเรียนเสียอนาคต สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นิธิ สุวนิช (2537 : 89) ได้ศึกษารายกรณีของวัยรุ่นที่ติดยาเสพติดคลินิกยาเสพติด 8 ศูนย์บริการสาธารณสุข 22 วัดปากท่อ กรุงเทพฯ พบว่า พฤติกรรมเสพยาเฮโรอีนของวัยรุ่น มีสาเหตุมาจากลักษณะส่วนตัวของวัยรุ่นที่

พัฒนาบุคลิกภาพไม่เหมาะสมและสิ่งแวดล้อมที่ไม่เหมาะสม ได้แก่ สภาพครอบครัวแตกแยก และแหล่งชุมชนแออัดที่มีการระบาดของยาเสพติด

สรุปได้ว่า บุคลิกภาพ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนชุมชนหมู่บ้านพัฒนา เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร

2. ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนชุมชนหมู่บ้านพัฒนา เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 1 ตัวแปร คือ การใช้สิ่งเสพติดประเภทยาบ้าของผู้ปกครองนักเรียน (x_{25}) ซึ่งอภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 การใช้สิ่งเสพติดประเภทยาบ้าของผู้ปกครองนักเรียน มีความสัมพันธ์ทางลบกับเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนชุมชนหมู่บ้านพัฒนา เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 แสดงว่า นักเรียนที่มีผู้ปกครองที่ใช้สิ่งเสพติดประเภทยาบ้าสูง มีเจตคติทางลบต่อการป้องกันสิ่งเสพติด ทั้งนี้เพราะการที่ผู้ปกครองเสพยาบ้า นักเรียนจะเห็นตัวอย่างและเกิดความต้องการเลียนแบบพฤติกรรม เพราะเห็นเป็นเรื่องโก้เก๋ ทันสมัย รวมถึงเมื่อผู้ปกครองมีรายได้มาจากการค้ายาบ้าแล้ว นักเรียนก็จะไม่ชอบหรือสนับสนุนให้มีการป้องกันสิ่งเสพติด เพราะจะทำให้ครอบครัวตนเองสูญเสียรายได้เพื่อเลี้ยงครอบครัวให้สุขสบาย สอดคล้องกับผลการวิจัยของไฟน์สไตน์ (Feinstein, 1978 : 5935 - A) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการใช้ยาเสพติดของนักศึกษา โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยอิลลินอยส์ จำนวน 829 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถาม พบว่า การใช้ยาเสพติดของนักศึกษา มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับการใช้ยาเสพติดของผู้ปกครอง กล่าวคือ ถ้าผู้ปกครองของนักศึกษาคนใดใช้ยาเสพติดชนิดใดแล้ว นักศึกษาคคนนั้นจะมีแนวโน้มที่จะใช้ยาเสพติดชนิดนั้นไปด้วย

สรุปได้ว่า การใช้สิ่งเสพติดประเภทยาบ้าของผู้ปกครองนักเรียน มีความสัมพันธ์ทางลบกับเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนชุมชนหมู่บ้านพัฒนา เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร

3. ตัวแปรที่ไม่มีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนชุมชนหมู่บ้านพัฒนา เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร มี 33 ตัวแปร คือ เพศชาย (x_1) เพศหญิง (x_2) อาชีพรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ (x_3) อาชีพค้าขาย (x_4) อาชีพรับจ้าง (x_5) อาชีพอื่นๆ (x_6) บิดามารดาอยู่ด้วยกัน (x_7) บิดามารดาหย่าร้างกัน (x_8) บิดาหรือมารดาถึงแก่กรรม (x_9) ประถมศึกษา (x_{10}) ช่วงชั้นที่ 3 (x_{11}) ปริญญาตรี (x_{12}) สูงกว่าปริญญาตรี (x_{13}) รายได้ของผู้ปกครอง (x_{14}) การใช้สิ่งเสพติดประเภทสุราของนักเรียน (x_{15}) การใช้สิ่งเสพติดประเภทสารระเหยของนักเรียน (x_{16}) การใช้สิ่งเสพติดประเภทบุหรี่ของนักเรียน (x_{17}) การใช้สิ่งเสพติดประเภทกัญชาของนักเรียน (x_{18}) การใช้สิ่งเสพติดประเภทยาบ้าของนักเรียน (x_{19}) การใช้สิ่งเสพติดประเภทเฮโรอีนของนักเรียน (x_{20}) การใช้สิ่งเสพติดประเภทสารระเหยของ

ผู้ปกครองนักเรียน (x_{22}) การใช้สิ่งเสพติดประเภทบุหรี่ของผู้ปกครองนักเรียน (x_{23}) การใช้สิ่งเสพติดประเภทกัญชาของผู้ปกครองนักเรียน (x_{24}) การใช้สิ่งเสพติดประเภทเฮโรอีนของผู้ปกครองนักเรียน (x_{26}) การใช้สิ่งเสพติดประเภทสุราของผู้ปกครองนักเรียน (x_{27}) การใช้สิ่งเสพติดประเภทสารระเหยของเพื่อนสนิทของนักเรียน (x_{28}) การใช้สิ่งเสพติดประเภทบุหรี่ของเพื่อนสนิทของนักเรียน (x_{29}) การใช้สิ่งเสพติดประเภทกัญชาของเพื่อนสนิทของนักเรียน (x_{30}) การใช้สิ่งเสพติดประเภทยาบ้าของเพื่อนสนิทของนักเรียน (x_{31}) การใช้สิ่งเสพติดประเภทเฮโรอีนของเพื่อนสนิทของนักเรียน (x_{32}) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู (x_{34}) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (x_{35}) และสุขภาพจิต (x_{37}) ซึ่งอภิปรายผลได้ดังนี้

3.1 เพศไม่มีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนชุมชนหมู่บ้านพัฒนา เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร แสดงว่า

เพศชายบางคนมีเจตคติทางบวกต่อการป้องกันสิ่งเสพติด ทั้งนี้เพราะสังคมไทยปลูกฝังให้ผู้ชายเป็นช้างเท้าหน้า มีความเป็นผู้ใหญ่ ต้องเข้มแข็งและมีความหนักแน่น กล้าคิดตัดสินใจ เมื่อนักเรียนชายได้รับความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับสิ่งเสพติด ลักษณะนิสัยดังกล่าวจึงทำให้นักเรียนชายมีเจตคติทางบวกต่อการป้องกันสิ่งเสพติด

เพศชายบางคนมีเจตคติทางลบต่อการป้องกันสิ่งเสพติด ทั้งนี้เพราะเพศชายเป็นเพศที่กล้าคิดกล้าทำ โดดโผน และชอบความท้าทายมากกว่าเพศหญิง เมื่อนักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับโทษของสิ่งเสพติดไม่ถูกต้องและอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ยั่วยุต่อการยุ่งเกี่ยวกับสิ่งเสพติดได้ง่าย จึงทำให้นักเรียนชายมีเจตคติทางลบต่อการป้องกันสิ่งเสพติด สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประครองศรี แซ่เต็ง (2531 : 83) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรกับเจตคติต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสกลนคร พบว่าสังคมมักจะยอมรับว่าการเสพยาเสพติดของเพศชายไม่ใช่สิ่งที่เสียหายมากนัก และการอบรมเลี้ยงดูเพศชายไม่ค่อยเคร่งครัดมากนัก จึงเปิดโอกาสให้เพศชายได้มีโอกาสทดลองหรือเสพยาเสพติดได้ง่าย จึงสร้างเจตคติที่ดีต่อยาเสพติดให้แก่เพศชาย

เพศหญิงบางคนมีเจตคติทางบวกต่อการป้องกันสิ่งเสพติด ทั้งนี้เพราะในสังคมไทยจะถูกปลูกฝังให้เป็นกุลสตรีเป็นแม่บ้าน กิริยามารยาทต้องเรียบร้อย วานอนอ่อนง่าย และนักเรียนหญิงได้รับความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับโทษของสิ่งเสพติดและอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี จึงทำให้นักเรียนหญิงมีเจตคติทางบวกต่อการป้องกันสิ่งเสพติด สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประเสริฐ นูนาปี (2541 : 84) ได้ศึกษาเจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติดของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร 4 พบว่า นักศึกษาทางไกลหญิงมีเจตคติต่อสิ่งเสพติดอยู่ในระดับสูงกว่านักเรียนทางไกลชาย ทั้งนี้เนื่องมาจากครอบครัวของสังคมไทยได้ถูกถ่ายทอดสั่งสมกันมาจากญาติผู้ใหญ่ ในการอบรมเลี้ยงดู และขัดเกลาให้อยู่ในกรอบของขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมไทย เพื่อให้สมกับบทบาทและความรับผิดชอบที่จะต้องเป็นแม่และภรรยาที่ดีในอนาคต

เพศหญิงบางคนมีเจตคติทางลบต่อการป้องกันสิ่งเสพติด ทั้งนี้เพราะเพศหญิงเป็นเพศที่คล้อยตามผู้อื่นได้ง่าย เมื่อนักเรียนหญิงมีความรู้เกี่ยวกับโทษของสิ่งเสพติดไม่ถูกต้องและอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ยั่วต่อการยุ่งเกี่ยวกับสิ่งเสพติดได้ง่าย จึงทำให้นักเรียนหญิงมีเจตคติต่อทางลบการป้องกันสิ่งเสพติด

สรุปได้ว่า เพศ ไม่มีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนชุมชนหมู่บ้านพัฒนา เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร

3.2 อาชีพของผู้ปกครอง ไม่มีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนชุมชนหมู่บ้านพัฒนา เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร แสดงว่า

นักเรียนบางคนที่มีผู้ปกครองมีอาชีพรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ มีเจตคติทางบวกต่อการป้องกันสิ่งเสพติด ทั้งนี้เพราะผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ เป็นผู้ที่ได้รับการศึกษา ผู้ที่ได้รับการศึกษาจะเป็นผู้ที่มีความรู้ มีอาชีพที่ดี มีรายได้ที่ดี มีคุณภาพชีวิตที่ดี ทำให้มีเจตคติทางบวกต่อการป้องกันสิ่งเสพติดและเลี้ยงดูสั่งสอนให้บุตรหลานมีเจตคติทางบวกต่อการป้องกันสิ่งเสพติดตามไปด้วย

นักเรียนบางคนที่มีผู้ปกครองมีอาชีพรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ มีเจตคติทางลบต่อการป้องกันสิ่งเสพติด ทั้งนี้เพราะผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจจะต้องทำงานตั้งแต่เช้าถึงเย็นทุกวัน และต้องฝ่าฝืนต่อสภาพการจราจรของกรุงเทพฯ กว่าที่จะกลับถึงบ้านก็อาจจะมืดค่ำ อาจจะทำให้ผู้ปกครองไม่มีเวลาอบรมสั่งสอนนักเรียนอย่างเพียงพอ ทำให้นักเรียนมีความคิด และตัดสินใจปฏิบัติในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง รวมถึงการมีเจตคติทางลบต่อการป้องกันสิ่งเสพติดด้วย

นักเรียนบางคนที่มีผู้ปกครองมีอาชีพค้าขาย มีเจตคติทางบวกต่อการป้องกันสิ่งเสพติด ทั้งนี้เพราะผู้ปกครองที่มีอาชีพค้าขาย ส่วนใหญ่จะเป็นผู้ที่มีการศึกษาปานกลาง และจะทำการค้าขายภายในหรือใกล้ๆ กับที่อยู่อาศัยของตนเอง ทำให้มีเวลาเลี้ยงดูบุตรหลานอย่างเต็มที่

นักเรียนบางคนที่มีผู้ปกครองมีอาชีพค้าขาย มีเจตคติทางลบต่อการป้องกันสิ่งเสพติด ทั้งนี้เพราะการประกอบอาชีพค้าขายเป็นอาชีพที่เป็นธุรกิจส่วนตัว จำเป็นต้องมีเวลาดูแลกิจการ ดูแลลูกค้า ถ้าผู้ปกครองสนใจแต่กิจการเพียงอย่างเดียว อาจทำให้ไม่มีเวลาดูแลบุตรหลานอย่างเพียงพอ

นักเรียนบางคนที่มีผู้ปกครองมีอาชีพรับจ้าง มีเจตคติทางบวกต่อการป้องกันสิ่งเสพติด ทั้งนี้เพราะผู้ปกครองที่มีอาชีพรับจ้าง ส่วนใหญ่จะเป็นผู้ที่มีการศึกษาไม่สูงนัก แต่ถ้าผู้ปกครองตระหนักถึงความลำบากของตนเองและครอบครัว และไม่ยอมให้ลูกหลานมีอนาคตที่ลำบากเหมือนตน ผู้ปกครองจึงให้ความรัก สละเวลาเลี้ยงดูอบรมบุตรหลาน ทำให้นักเรียนมีความคิดที่ถูกต้อง และมีเจตคติทางบวกต่อการป้องกันสิ่งเสพติด

นักเรียนบางคนที่มีผู้ปกครองมีอาชีพรับจ้าง มีเจตคติทางลบต่อการป้องกันสิ่งเสพติด ทั้งนี้เพราะผู้ปกครองที่มีอาชีพรับจ้าง ส่วนใหญ่จะเป็นผู้ที่มีการศึกษาไม่สูงนัก และต้องทำงานให้มากแข่งกับเวลาและเพื่อให้ค่าตอบแทนมาก ทำให้ไม่มีความรู้และเวลาอบรมสั่งสอนบุตรหลานอย่างเพียงพอ

นักเรียนบางคนที่มีผู้ปกครองมีอาชีพอื่นๆ มีเจตคติทางบวกต่อการป้องกันสิ่งเสพติด ทั้งนี้เพราะอาชีพแต่ละอาชีพย่อมได้รับค่าตอบแทนที่ต่างกัน ซึ่งเนื่องมาจากระดับการศึกษา หรือความสามารถแต่ละบุคคล ถ้าบุคคลที่ได้รับการศึกษาสูงจะเป็นผู้ที่มีความรู้มีอาชีพที่ดี มีรายได้ที่ดี มีคุณภาพชีวิตที่ดี ทำให้มีเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดสูงและเล็งดูสั่งสอนให้บุตรหลานมีเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดสูงตามไปด้วย

นักเรียนบางคนที่มีผู้ปกครองมีอาชีพอื่นๆ มีเจตคติทางลบต่อการป้องกันสิ่งเสพติด ทั้งนี้เพราะการประกอบอาชีพเป็นสิ่งที่ทำให้บุคคลมีรายได้ที่ใช้ในการเลี้ยงตนเองและครอบครัว และสามารถช่วยตอบสนองในสิ่งที่แต่ละบุคคลต้องการได้ โดยอาชีพแต่ละอาชีพย่อมได้รับค่าตอบแทนที่ต่างกัน ซึ่งเนื่องมาจากระดับการศึกษา หรือความสามารถแต่ละบุคคล ถ้าบุคคลที่ได้รับการศึกษาดำเนินส่วนใหญ่จะเป็นผู้ที่มีความรู้ต่ำ มีอาชีพที่ไม่ดี รายได้ไม่พอกับรายจ่ายต้องหาเข้ากินค่า ไม่มีคุณภาพชีวิต อาศัยอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่เป็นสังคมแออัด ทำให้ไม่มีเวลาเล็งดูสั่งสอนบุตรหลานเพียงพอ

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประดิษฐ์ อูปรมัย (2532 : 263) กล่าวว่า ครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำ บิดามารดาหรือผู้ปกครองมีภาระหน้าที่โดยตรงต่อการหารายได้มาเลี้ยงครอบครัว การให้เวลากับครอบครัวไม่ได้รับการตอบสนองความต้องการอย่างเพียงพอ ขาดโอกาสที่จะแสวงหาความบันเทิงเพื่อผ่อนคลายความเครียด

สรุปได้ว่า อาชีพของผู้ปกครอง ไม่มีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนชุมชนหมู่บ้านพัฒนาเขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร

3.3 สถานภาพสมรสของบิดามารดา ไม่มีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนชุมชนหมู่บ้านพัฒนาเขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร แสดงว่า

นักเรียนบางคนที่มีบิดามารดาอยู่ด้วยกัน มีเจตคติทางบวกต่อการป้องกันสิ่งเสพติด ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่มีบิดามารดาอยู่ด้วยกัน นักเรียนจะมีครอบครัวที่มีความรักความอบอุ่น มีสมาชิกในครอบครัวพร้อมหน้าพร้อมตา สมาชิกในครอบครัวมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน มีความผูกพันใกล้ชิดจากสมาชิกในครอบครัว มีการเล็งดูบุตรหลานที่ถูกต้อง มีความเข้าใจเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกันแล้ว จะทำให้นักเรียนเกิดการปลูกฝังการพัฒนาความคิดในทางที่ถูกต้อง และมีเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดทางบวก

นักเรียนบางคนที่มีบิดามารดาอยู่ด้วยกัน มีเจตคติทางลบต่อการป้องกันสิ่งเสพติด ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่มีบิดามารดาอยู่ด้วยกัน บางครอบครัวอาจจะไม่มีความอบอุ่น บิดามารดามีการทะเลาะกันบ่อยครั้ง ทำให้นักเรียนเกิดความเครียด ไม่มีความสุข เมื่ออยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ย่ำแย่ ทำให้นักเรียนทำตัวเป็นเด็กมีปัญหาและพาตัวเองเข้าไปยุ่งกับสิ่งเสพติด

นักเรียนบางคนที่มีบิดามารดาหย่าร้างกัน มีเจตคติทางบวกต่อการป้องกันสิ่งเสพติด ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่มีบิดามารดาหย่าร้างกัน ถึงแม้ว่าจะเป็นครอบครัวที่ไม่สมบูรณ์ แต่เมื่อบิดาหรือมารดาเอาใจใส่ดูแล อบรมสั่งสอน ชี้นำบุตรหลานไปในทางที่ถูกต้อง นักเรียนก็จะสามารถตัดสินใจเดินไปในทางที่ถูกต้อง และไม่ไปยุ่งเกี่ยวกับสิ่งเสพติด

นักเรียนบางคนที่มีบิดามารดาหย่าร้างกัน มีเจตคติทางลบต่อการป้องกันสิ่งเสพติด ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่มีบิดามารดาหย่าร้างกัน ทำให้นักเรียนรู้สึกมีปมด้อย ขาดความรักความอบอุ่นในครอบครัว และเมื่อไม่มีใครคอยแนะนำแนวทางที่ถูกต้อง อาจทำให้นักเรียนคบเพื่อนที่ไม่ดีและเลือกเดินในทางที่ไม่ถูกต้อง สอดคล้องกับผลการวิจัยของศิริพร เกษบุรมย์ (2519 : 58 – 59) ได้ศึกษา สถานภาพในครอบครัวของเด็กวัยรุ่นที่ติดยาเสพติด ซึ่งเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลในกรุงเทพมหานคร โดยกลุ่มตัวอย่างจำนวน 128 คน เป็นเด็กวัยรุ่นอายุระหว่าง 13 – 18 ปี ซึ่งมารับการรักษาที่ โรงพยาบาลสมเด็จพระเจ้าพระยา และโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า พบว่า เด็กที่ติดยาเสพติดมาจากครอบครัวที่แตกแยกกัน มีความขัดแย้ง พ่อแม่แยกทางกัน ไม่ได้รับความสนใจจากพ่อแม่ ทำใหู้สึกว่าตนเองไม่เป็นที่ต้องการของครอบครัว

นักเรียนบางคนที่มีบิดาหรือมารดาถึงแก่กรรม มีเจตคติทางบวกต่อการป้องกันสิ่งเสพติด ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่มีบิดาหรือมารดาถึงแก่กรรมบางครอบครัว บิดาหรือมารดา มีความรับผิดชอบ บิดาหรือมารดาที่เหลืออยู่สามารถทำหน้าที่ได้อย่างสมบูรณ์ ไม่ทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกเป็นปมด้อย สามารถเลี้ยงดูบุตรหลานได้อย่างมีคุณภาพ นักเรียนจึงสามารถมีพัฒนาการทางด้านความคิด และเจตคติไปในทางที่ถูกต้อง

นักเรียนบางคนที่มีบิดาหรือมารดาถึงแก่กรรม มีเจตคติทางลบต่อการป้องกันสิ่งเสพติด ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่มีบิดาหรือมารดาถึงแก่กรรมบางครอบครัว นักเรียนจะไม่มีความรักความอบอุ่น ไม่มีความผูกพันใกล้ชิดจากสมาชิกในครอบครัว ไม่มีใครคอยเป็นตัวอย่าง และชี้นำแนวทางที่ถูกต้อง มีปมด้อยจากการสูญเสียบิดาหรือมารดา ทำให้นักเรียนรู้สึกไม่มีความสุข ซึมเศร้า หงอยเหงา ว้าวุ่น และคิดมาก มีเจตคติไม่ดีต่อผู้คนรอบข้างและสิ่งแวดล้อม ส่งผลให้นักเรียนเกิดการปลูกฝังการพัฒนาความคิดในทางที่ไม่ถูกต้อง และมีเจตคติทางลบต่อการป้องกันสิ่งเสพติด

สรุปได้ว่า สถานภาพสมรสของบิดามารดา ไม่มีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนชุมชนหมู่บ้านพัฒนา เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร

3.4 ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง ไม่มีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนชุมชนหมู่บ้านพัฒนา เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร แสดงว่า

นักเรียนบางคนที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาระดับประถมศึกษา มีเจตคติทางบวกต่อการป้องกันสิ่งเสพติด ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่มีผู้ปกครองมีระดับการศึกษาระดับประถมศึกษาบางคนอาจมีความมูมานะ เนื่องจากเห็นตัวอย่างจากผู้ปกครองที่มีการศึกษาไม่สูงนัก มีความเป็นอยู่ที่ลำบาก จึงทำให้เกิดความวิริยะ อุตสาหะ ขยันตั้งใจเรียน และทำตัวมีพฤติกรรมที่ดี ไม่ยุ่งเกี่ยวต่อสิ่งเสพติด เพื่อที่จะมีอนาคตที่ดีต่อไป

นักเรียนบางคนที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาระดับประถมศึกษา มีเจตคติทางลบต่อการป้องกันสิ่งเสพติด ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่มีผู้ปกครองมีระดับการศึกษาระดับประถมศึกษา ผู้ปกครองไม่มีความรู้เพียงพอ ไม่สามารถอบรมสั่งสอนบุตรหลานให้มีความคิด ตัดสินใจไปในทางที่ถูกต้อง ทำให้มีเจตคติทางลบต่อสิ่งเสพติด

นักเรียนบางคนที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาระดับมัธยมศึกษา มีเจตคติทางบวกต่อการป้องกันสิ่งเสพติด ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่มีผู้ปกครองมีระดับการศึกษาระดับมัธยมศึกษา บางครอบครัว ผู้ปกครองมีความรู้พอสมควร ต้องการให้นักเรียนมีอนาคตที่ดี และสามารถเลี้ยงดูสั่งสอนให้บุตรหลาน มีความคิด เดินไปในทางที่ถูกต้อง นักเรียนจึงมีเจตคติทางบวกต่อการป้องกันสิ่งเสพติด

นักเรียนบางคนที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาระดับมัธยมศึกษา มีเจตคติทางลบต่อการป้องกันสิ่งเสพติด ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่มีผู้ปกครองมีระดับการศึกษาระดับมัธยมศึกษา บางครอบครัว ผู้ปกครองมีความรู้พอสมควร แต่ไม่สามารถเลี้ยงดูสั่งสอนให้บุตรหลาน ให้เดินไปในทางที่ถูกต้อง นักเรียนจึงมีเจตคติทางลบต่อการป้องกันสิ่งเสพติด

นักเรียนบางคนที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี มีเจตคติทางบวกต่อการป้องกันสิ่งเสพติด ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่มีผู้ปกครองมีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรีซึ่งถือว่าเป็นบุคคลที่มีการศึกษาสูงก็จะเป็นผู้ที่มีความรู้ สามารถอบรมสั่งสอนให้บุตรหลานมีความรู้ที่ถูกต้อง สามารถแยกแยะสิ่งที่ดีหรือสิ่งที่ไม่ดีได้ จึงสามารถอบรมสั่งสอนให้นักเรียนมีเจตคติทางบวกต่อการป้องกันสิ่งเสพติด

นักเรียนบางคนที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี มีเจตคติทางลบต่อการป้องกันสิ่งเสพติด ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่มีผู้ปกครองมีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรีถือว่าเป็นบุคคลที่มีความรู้ มีความสามารถ แต่ถ้าไม่สามารถอบรมสั่งสอนดูแลนักเรียนให้ดี ไม่มีเวลาให้ความรักความอบอุ่น เมื่อนักเรียนมีปัญหา นักเรียนก็อาจจะเลือกเดินในทางที่ไม่ถูกต้อง เมื่อมีสิ่งแวดล้อมยั่วเย้า อาจทำให้นักเรียนยุ่งเกี่ยวกับสิ่งเสพติด

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลงานการวิจัยของ ชุติมา พัฒราช (2546 - 62 ; อ้างอิงจาก ชัยยุทธ ดาผา : 2534) ได้ศึกษาปัจจัยการขัดเกลาทางสังคมของบิดามารดาที่

กระทบต่อพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น พบว่า ระดับการศึกษาของบิดามารดา ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น

สรุปได้ว่า ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง ไม่มีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนชุมชนหมู่บ้านพัฒนา เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร

3.5 รายได้ของผู้ปกครอง ไม่มีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนชุมชนหมู่บ้านพัฒนา เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร แสดงว่า

นักเรียนบางคนที่มีผู้ปกครองมีรายได้สูง มีเจตคติทางบวกต่อการป้องกันสิ่งเสพติด ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่มีผู้ปกครองมีรายได้สูง ฐานะความเป็นอยู่ในครอบครัวก็จะดี นักเรียนจะมีคุณภาพชีวิตที่ดี ผู้ปกครองสามารถสนับสนุนในเรื่องของการศึกษา ทำให้นักเรียนได้รับความรู้และมีสมาธิในการเรียน ทำให้เกิดประสิทธิภาพ นักเรียนจึงมีการพัฒนาการด้านความรู้ความสามารถแยกแยะสิ่งที่ถูกต้องได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของจิตรา เฝ้าทรัพย์ (2520 : 83 - 84) ได้ศึกษาทัศนคติของเด็กวัยรุ่นที่ติดสารเสพติดที่มีต่อการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดา พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจปานกลางติดสารเสพติดมากที่สุด (ร้อยละ 58) รองลงมาคือ กลุ่มตัวอย่างที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ (ร้อยละ 25) ส่วนกลุ่มตัวอย่างจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูงมีจำนวนผู้ติดสารเสพติดน้อยที่สุด (ร้อยละ 17)

นักเรียนบางคนที่มีผู้ปกครองมีรายได้สูง มีเจตคติทางลบต่อการป้องกันสิ่งเสพติด ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่มีผู้ปกครองที่มีรายได้สูงบางครอบครัว ผู้ปกครองอาจสนใจแต่การทำงาน ให้เงินแก่นักเรียนเพียงอย่างเดียว นักเรียนขาดความรักความอบอุ่น ผู้ปกครองไม่มีเวลาอบรมสั่งสอนชี้แนะสิ่งที่ถูกต้องให้นักเรียน เมื่อนักเรียนมีเงิน แต่ไม่ได้รับคำแนะนำในสิ่งที่ถูกต้อง อาจทำให้นักเรียนใช้เงินไปในทางที่ผิด นั่นคือการยุ่งเกี่ยวต่อสิ่งเสพติด

นักเรียนบางคนที่มีผู้ปกครองมีรายได้ต่ำ มีเจตคติทางบวกต่อการป้องกันสิ่งเสพติด ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่มีผู้ปกครองมีรายได้ต่ำบางคน นักเรียนจะมีฐานะความเป็นอยู่ที่ย่ำแย่ เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจของครอบครัว นักเรียนที่มีความรักดี ไม่อยากมีอนาคตเหมือนบิดามารดาที่ย่ำแย่ จึงไม่พาตัวเองให้ยุ่งเกี่ยวกับสิ่งที่ทำให้ตนเองหมดอนาคต เช่นการยุ่งเกี่ยวกับสิ่งเสพติด

นักเรียนบางคนที่มีผู้ปกครองมีรายได้ต่ำ มีเจตคติทางลบต่อการป้องกันสิ่งเสพติด ทั้งนี้เพราะผู้ปกครองที่มีรายได้ต่ำส่วนใหญ่จะเป็นผู้ที่ไม่มีความรู้ ได้รับการศึกษาที่ไม่สูงนัก จึงไม่สามารถเลี้ยงดูบุตรหลานไปในทางที่ถูกต้อง และส่วนใหญ่จะอาศัยอยู่ในชุมชนแออัด มีสิ่งแวดล้อมที่ไม่ดี เมื่อนักเรียนไม่ได้รับการสั่งสอนแนะนำในทางที่ถูกต้อง และอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ไม่ดี เห็นตัวอย่างที่ไม่เหมาะสม นักเรียนอาจมีเจตคติทางลบต่อการป้องกันสิ่งเสพติด

สรุปได้ว่า รายได้ของผู้ปกครอง ไม่มีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนชุมชนหมู่บ้านพัฒนา เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร

3.6 การใช้สิ่งเสพติดของนักเรียน ไม่มีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนชุมชนหมู่บ้านพัฒนา เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร แสดงว่า

นักเรียนบางคนที่มีการใช้สิ่งเสพติดประเภทสุรา มีเจตคติทางบวกต่อการป้องกันสิ่งเสพติด ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่เคยทดลองดื่มสุรา แล้วเห็นว่าการดื่มสุราไม่มีประโยชน์ มีแต่โทษทำให้เสียสุขภาพ เสียเงิน จึงทำให้นักเรียนเกิดเจตคติทางบวกต่อการป้องกันสิ่งเสพติด

นักเรียนบางคนที่มีการใช้สิ่งเสพติดประเภทสุรา มีเจตคติทางลบต่อการป้องกันสิ่งเสพติด ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่เคยทดลองดื่มสุรา แล้วเกิดติดใจทำให้ล้มเหลวทุกข์ และเห็นเป็นเรื่องเท่ โก่โก้ เข้าสังคม จึงทำให้นักเรียนเกิดเจตคติทางลบต่อการป้องกันสิ่งเสพติด

นักเรียนบางคนที่มีการใช้สิ่งเสพติดประเภทสารระเหย มีเจตคติทางบวกต่อการป้องกันสิ่งเสพติด ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่เคยทดลองดมสารระเหย แล้วเห็นว่าการดมสารระเหย ไม่มีประโยชน์ มีแต่โทษทำให้เสียสุขภาพ เสียเงิน และผิดกฎหมายถ้าโดนจับได้แล้ว อาจทำให้เสียอนาคต จึงทำให้นักเรียนเกิดเจตคติทางบวกต่อการป้องกันสิ่งเสพติด

นักเรียนบางคนที่มีการใช้สิ่งเสพติดประเภทสารระเหย มีเจตคติทางลบต่อการป้องกันสิ่งเสพติด ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่เคยทดลองดมสารระเหย แล้วเกิดติดใจ เห็นเป็นเรื่องเท่ โก่โก้ ได้รับการยอมรับของกลุ่มเพื่อน จึงทำให้นักเรียนเกิดเจตคติทางลบต่อการป้องกันสิ่งเสพติด

นักเรียนบางคนที่มีการใช้สิ่งเสพติดประเภทบุหรี่ มีเจตคติทางบวกต่อการป้องกันสิ่งเสพติด ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่เคยทดลองสูบบุหรี่ แล้วเกิดความไม่ชอบ เห็นว่าเป็นสิ่งไม่ดี ไม่มีประโยชน์ มีแต่โทษทำให้เสียสุขภาพ เสียเงิน จึงทำให้นักเรียนเกิดเจตคติทางบวกต่อการป้องกันสิ่งเสพติด

นักเรียนบางคนที่มีการใช้สิ่งเสพติดประเภทบุหรี่ มีเจตคติทางลบต่อการป้องกันสิ่งเสพติด ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่เคยทดลองสูบบุหรี่ แล้วเกิดติดใจ และเห็นเป็นเรื่องเท่ โก่โก้ ได้รับการยอมรับในหมู่วัยรุ่น รวมถึงสิ่งเสพติดประเภทบุหรี่หาซื้อได้ง่าย และผู้ใหญ่สูบเป็นตัวอย่างให้นักเรียนเห็นเป็นเรื่องปกติ จึงทำให้นักเรียนเกิดเจตคติทางลบต่อการป้องกันสิ่งเสพติด

นักเรียนบางคนที่มีการใช้สิ่งเสพติดประเภทกัญชา มีเจตคติทางบวกต่อการป้องกันสิ่งเสพติด ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่เคยทดลองเสพกัญชา แล้วเห็นว่าเป็นสิ่งไม่ดี และกัญชายังผิดกฎหมาย ถ้าถูกจับได้ทำให้เสียอนาคต จึงทำให้นักเรียนเกิดเจตคติทางบวกต่อการป้องกันสิ่งเสพติด

นักเรียนบางคนที่มีการใช้สิ่งเสพติดประเภทกัญชา มีเจตคติทางลบต่อการป้องกันสิ่งเสพติด ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่เคยทดลองเสพกัญชา แล้วเกิดติดใจ และเห็นเป็นเรื่องเท่ โก้เก๋ ได้รับการยอมรับในหมู่ศิลปินและวัยรุ่น รวมถึงสิ่งเสพติดประเภทกัญชาสามารถเสพได้ง่ายเหมือนบุหรี่ ได้รับความนิยมแพร่หลาย จึงทำให้นักเรียนเกิดเจตคติทางลบต่อการป้องกันสิ่งเสพติด

นักเรียนบางคนที่มีการใช้สิ่งเสพติดประเภทยาบ้า มีเจตคติทางบวกต่อการป้องกันสิ่งเสพติด ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่เคยทดลองเสพยาบ้า แล้วเห็นว่าไม่มีประโยชน์ ผิดกฎหมาย ทำลายประเทศ ทำลายอนาคต ทำลายสุขภาพ ทำลายครอบครัว จึงทำให้นักเรียนเกิดเจตคติทางบวกต่อการป้องกันสิ่งเสพติด

นักเรียนบางคนที่มีการใช้สิ่งเสพติดประเภทยาบ้า มีเจตคติทางลบต่อการป้องกันสิ่งเสพติด ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่เคยทดลองเสพยาบ้า แล้วเกิดติดใจในฤทธิ์ของยาบ้า เพราะเห็นเป็นเรื่องเท่ โก้เก๋ ได้รับการยอมรับในหมู่วัยรุ่นและเพื่อนฝูง รวมถึงสิ่งเสพติดประเภทยาบ้า กำลังได้รับความนิยมแพร่หลาย หาซื้อมาเสพได้ง่าย จึงทำให้นักเรียนเกิดเจตคติทางลบต่อการป้องกันสิ่งเสพติด

นักเรียนบางคนที่มีการใช้สิ่งเสพติดประเภทเฮโรอีน มีเจตคติทางบวกต่อการป้องกันสิ่งเสพติด ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่เคยทดลองเสพเฮโรอีน แล้วเห็นว่าไม่มีประโยชน์ ผิดกฎหมาย ทำลายประเทศ ทำลายอนาคต ทำลายสุขภาพ ทำลายครอบครัว และเฮโรอีนยังเป็นสิ่งเสพติดประเภทร้ายแรง เมื่อเสพจนติดแล้วสามารถเลิกยาก ขั้นตอนการเสพก็ยุ่งยาก จึงทำให้นักเรียนเกิดเจตคติทางบวกต่อการป้องกันสิ่งเสพติด

นักเรียนบางคนที่มีการใช้สิ่งเสพติดประเภทเฮโรอีน มีเจตคติทางลบต่อการป้องกันสิ่งเสพติด ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่เคยทดลองเสพเฮโรอีน แล้วเกิดติดเฮโรอีน เพราะเฮโรอีนสามารถติดได้ง่าย แม้จะเสพเพียงครั้งเดียว จึงทำให้นักเรียนเกิดเจตคติทางลบต่อการป้องกันสิ่งเสพติด

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประครองศรี แซ่เต็ง (2331 – 85) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรกับเจตคติต่อยาเสพติดของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสกลนคร พบว่า การใช้ยาเสพติดของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อยาเสพติด เป็นเพราะความเชื่อ อยากรู้ อยากเห็น การยอมรับของสังคมสามารถซื้อหาได้ง่าย และความนิยมของกลุ่มวัยรุ่น และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อัสพร เตียวตระกูลวัฒน์ (2522 : 48-52) ได้ทำการวิจัยเจตคติที่มีต่อยาเสพติดและปกติวิสัยเชิงอัตนัยของนักศึกษาคู จากวิทยาลัยครูในกรุงเทพมหานคร พบว่า นักศึกษาที่เคยสูบบุหรี่ ยากระดุนสุรา และกัญชา มีเจตคติต่อการเสพยาเสพติดชนิดนั้นๆ มากกว่านักศึกษาที่ไม่เคยเสพ

สรุปได้ว่า การใช้สิ่งเสพติดของนักเรียน ไม่มีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนชุมชนหมู่บ้านพัฒนา เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร

3.7 การใช้สิ่งเสพติดของผู้ปกครองของนักเรียน ไม่มีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนชุมชนหมู่บ้านพัฒนา เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร แสดงว่า

นักเรียนบางคนที่มีผู้ปกครองที่มีการใช้สิ่งเสพติดประเภทสารระเหย มีเจตคติทางบวกต่อการป้องกันสิ่งเสพติด ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่มีผู้ปกครองเคยทดลองดมสารระเหย แล้วเห็นว่าการดมสารระเหย ไม่มีประโยชน์ มีแต่โทษทำให้เสียสุขภาพ เสียเงิน และผิดกฎหมายถ้าโดนจับได้แล้ว อาจทำให้เสียอนาคต ทำให้ครอบครัวเดือดร้อน บุตรหลานไม่มีคนดูแล จึงทำให้นักเรียนเกิดเจตคติทางบวกต่อการป้องกันสิ่งเสพติด

นักเรียนบางคนที่มีผู้ปกครองที่มีการใช้สิ่งเสพติดประเภทสารระเหย มีเจตคติทางลบต่อการป้องกันสิ่งเสพติด ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่มีผู้ปกครองเคยทดลองดมสารระเหย แล้วเกิดการเลียนแบบพฤติกรรม เห็นเป็นเรื่องเท่ โก่โก้ จึงทำให้นักเรียนเกิดเจตคติทางลบต่อการป้องกันสิ่งเสพติด

นักเรียนบางคนที่มีผู้ปกครองที่มีการใช้สิ่งเสพติดประเภทบุหรี่ยี่ มีเจตคติทางบวกต่อการป้องกันสิ่งเสพติด ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่มีผู้ปกครองสูบบุหรี่ แล้วเกิดความไม่ชอบ เห็นว่าเป็นสิ่งไม่ดี ไม่มีประโยชน์ มีแต่โทษทำให้เสียสุขภาพ เสียเงิน จึงทำให้นักเรียนเกิดเจตคติทางบวกต่อการป้องกันสิ่งเสพติด

นักเรียนบางคนที่มีผู้ปกครองที่มีการใช้สิ่งเสพติดประเภทบุหรี่ยี่ มีเจตคติทางลบต่อการป้องกันสิ่งเสพติด ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่มีผู้ปกครองสูบบุหรี่ เกิดการอยากเลียนแบบพฤติกรรมผู้ปกครอง เพราะเห็นเป็นเรื่องเท่ โก่โก้ รวมถึงสิ่งเสพติดประเภทบุหรี่ยี่หาซื้อได้ง่าย และผู้ใหญ่สูบบุหรี่เป็นตัวอย่างให้นักเรียนเห็นเป็นเรื่องปกติ จึงทำให้นักเรียนเกิดเจตคติทางลบต่อการป้องกันสิ่งเสพติด

นักเรียนบางคนที่มีผู้ปกครองที่มีการใช้สิ่งเสพติดประเภทกัญชา มีเจตคติทางบวกต่อการป้องกันสิ่งเสพติด ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่มีผู้ปกครองเสพกัญชา นักเรียนเห็นว่าเป็นสิ่งไม่ดี และกัญชายังผิดกฎหมาย ถ้าถูกจับได้ทำให้ต้องติดคุก ทำให้ครอบครัวขาดผู้ดูแล จึงทำให้นักเรียนเกิดเจตคติทางบวกต่อการป้องกันสิ่งเสพติด

นักเรียนบางคนที่มีผู้ปกครองที่มีการใช้สิ่งเสพติดประเภทกัญชา มีเจตคติทางลบต่อการป้องกันสิ่งเสพติด ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่มีผู้ปกครองเสพกัญชา แล้วต้องการเลียนแบบ เพราะเห็นเป็นเรื่องเท่ โก่โก้ สามารถใกล้ชิดสนิทสนมกับผู้ปกครอง จึงทำให้นักเรียนเกิดเจตคติทางลบต่อการป้องกันสิ่งเสพติด

นักเรียนบางคนที่มีผู้ปกครองที่มีการใช้สิ่งเสพติดประเภทเฮโรอีน มีเจตคติทางบวกต่อการป้องกันสิ่งเสพติด ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่มีผู้ปกครองเสพติดเฮโรอีน แล้วเห็นว่าไม่มีประโยชน์ ผิดกฎหมาย ทำลายประเทศ ทำลายอนาคต ทำลายสุขภาพ ทำลายครอบครัว และเฮโรอีนยังเป็นสิ่งเสพติดประเภทร้ายแรง เมื่อเสพติดแล้วสามารถเลิกยาก ผู้ปกครองที่เสพติดเฮโรอีนจะไม่สามารถทำมาหาเลี้ยงครอบครัวได้ จึงทำให้นักเรียนเกิดเจตคติทางบวกต่อการป้องกันสิ่งเสพติด

นักเรียนบางคนที่มีผู้ปกครองที่มีการใช้สิ่งเสพติดประเภทเฮโรอีน มีเจตคติทางลบต่อการป้องกันสิ่งเสพติด ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่มีผู้ปกครองเสพติดเฮโรอีน แล้วนักเรียนเห็นตัวอย่างและคิดว่าเป็นเรื่องเท่ โก่โก้ ต้องการเลียนแบบพฤติกรรม เพราะสามารถใกล้ชิดสนิทสนมกับผู้ปกครอง จึงทำให้นักเรียนเกิดเจตคติทางลบต่อการป้องกันสิ่งเสพติด

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประครองศรี แซ่เต็ง (2531 - 85) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรกับเจตคติต่อยาเสพติดของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสกลนคร พบว่า การใช้ยาเสพติดของผู้ปกครองของนักเรียนมีความสัมพันธ์ต่อยาเสพติดของนักเรียน เป็นเพราะนักเรียนมักยึดถือแบบอย่างของผู้ปกครอง เชื่อในสิ่งที่ผู้ปกครองคอยสั่งสอน และนักเรียนก็อยากรู้ อยากเห็นตามวัยนักเรียน จึงส่งผลต่อเจตคติต่อยาเสพติดของนักเรียน

สรุปได้ว่า การใช้สิ่งเสพติดของผู้ปกครองของนักเรียน ไม่มีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนชุมชนหมู่บ้านพัฒนา เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร

3.8 การใช้สิ่งเสพติดของเพื่อนสนิทของนักเรียน ไม่มีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนชุมชนหมู่บ้านพัฒนา เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร แสดงว่า

นักเรียนบางคนที่มีเพื่อนสนิทที่มีการใช้สิ่งเสพติดประเภทสุรา มีเจตคติทางบวกต่อการป้องกันสิ่งเสพติด ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่มีเพื่อนสนิทที่ดื่มสุรา แล้วเห็นตัวอย่างของเพื่อนว่าการดื่มสุราไม่มีประโยชน์ มีแต่โทษทำให้เสียสุขภาพ เสียเงิน จึงทำให้นักเรียนเกิดเจตคติทางบวกต่อการป้องกันสิ่งเสพติด

นักเรียนบางคนที่มีเพื่อนสนิทที่มีการใช้สิ่งเสพติดประเภทสุรา มีเจตคติทางลบต่อการป้องกันสิ่งเสพติด ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่มีเพื่อนสนิทที่ดื่มสุรา นักเรียนเห็นตัวอย่างจากเพื่อน แล้วเห็นว่าการดื่มสุราเป็นเรื่องเท่ โก่โก้ เข้าสังคม ทำให้มีความสุข จึงทำให้นักเรียนเกิดเจตคติทางลบต่อการป้องกันสิ่งเสพติด

นักเรียนบางคนที่มีเพื่อนสนิทที่มีการใช้สิ่งเสพติดประเภทสารระเหย มีเจตคติทางบวกต่อการป้องกันสิ่งเสพติด ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่มีเพื่อนสนิทที่ดมสารระเหย นักเรียนเห็นตัวอย่างจากเพื่อน แล้วเห็นว่าการดมสารระเหย ไม่มีประโยชน์ มีแต่โทษทำให้เสียสุขภาพ เสียเงิน

และผิดกฎหมายถ้าโดนจับได้แล้ว อาจทำให้เสียอนาคต จึงทำให้นักเรียนเกิดเจตคติทางบวกต่อการป้องกันสิ่งเสพติด

นักเรียนบางคนที่มีเพื่อนสนิทที่มีการใช้สิ่งเสพติดประเภทสารระเหย มีเจตคติทางลบต่อการป้องกันสิ่งเสพติด ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่มีเพื่อนสนิทที่ดื่มสารระเหย นักเรียนเห็นตัวอย่างจากเพื่อน แล้วเห็นเป็นเรื่องเท โก้เก๋ ได้รับการยอมรับของกลุ่มเพื่อน จึงทำให้นักเรียนเกิดเจตคติทางลบต่อการป้องกันสิ่งเสพติด

นักเรียนบางคนที่มีเพื่อนสนิทที่มีการใช้สิ่งเสพติดประเภทบุหรี่ มีเจตคติทางบวกต่อการป้องกันสิ่งเสพติด ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่มีเพื่อนสนิทที่สูบบุหรี่ นักเรียนเห็นตัวอย่างจากเพื่อน แล้วเกิดความไม่ชอบ เห็นว่าการสูบบุหรี่เป็นสิ่งไม่ดี ไม่มีประโยชน์ มีแต่โทษทำให้เสียสุขภาพ เสียเงิน จึงทำให้นักเรียนเกิดเจตคติทางบวกต่อการป้องกันสิ่งเสพติด

นักเรียนบางคนที่มีเพื่อนสนิทที่มีการใช้สิ่งเสพติดประเภทบุหรี่ มีเจตคติทางลบต่อการป้องกันสิ่งเสพติด ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่มีเพื่อนสนิทที่สูบบุหรี่ นักเรียนเห็นตัวอย่างจากเพื่อน แล้วเห็นเป็นเรื่องเท โก้เก๋ ได้รับการยอมรับในหมู่วัยรุ่นเพื่อนฝูง รวมถึงสิ่งเสพติดประเภทบุหรี่หาซื้อได้ง่าย จึงทำให้นักเรียนเกิดเจตคติทางลบต่อการป้องกันสิ่งเสพติด

นักเรียนบางคนที่มีเพื่อนสนิทที่มีการใช้สิ่งเสพติดประเภทกัญชา มีเจตคติทางบวกต่อการป้องกันสิ่งเสพติด ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่มีเพื่อนสนิทที่เสพกัญชา นักเรียนเห็นตัวอย่างจากเพื่อน แล้วเห็นว่าเป็นสิ่งไม่ดี และกัญชายังผิดกฎหมาย ถ้าถูกจับได้ทำให้เสียอนาคต จึงทำให้นักเรียนเกิดเจตคติทางบวกต่อการป้องกันสิ่งเสพติด

นักเรียนบางคนที่มีเพื่อนสนิทที่มีการใช้สิ่งเสพติดประเภทกัญชา มีเจตคติทางลบต่อการป้องกันสิ่งเสพติด ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่มีเพื่อนสนิทที่เสพกัญชา นักเรียนเห็นตัวอย่างจากเพื่อน แล้วเห็นเป็นเรื่องเท โก้เก๋ ได้รับการยอมรับในหมู่ศิลปินและวัยรุ่น รวมถึงสิ่งเสพติดประเภทกัญชาสามารถเสพได้ง่ายเหมือนบุหรี่ ได้รับความนิยมแพร่หลาย จึงทำให้นักเรียนเกิดเจตคติทางลบต่อการป้องกันสิ่งเสพติด

นักเรียนบางคนที่มีเพื่อนสนิทที่มีการใช้สิ่งเสพติดประเภทยาบ้า มีเจตคติทางบวกต่อการป้องกันสิ่งเสพติด ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่มีเพื่อนสนิทที่เสพยาบ้า นักเรียนเห็นตัวอย่างจากเพื่อน แล้วเห็นว่าการเสพยาบ้าไม่มีประโยชน์ มีแต่โทษ ผิดกฎหมาย ทำลายประเทศ ทำลายอนาคต ทำลายสุขภาพ ทำลายครอบครัว จึงทำให้นักเรียนเกิดเจตคติทางบวกต่อการป้องกันสิ่งเสพติด

นักเรียนบางคนที่มีเพื่อนสนิทที่มีการใช้สิ่งเสพติดประเภทยาบ้า มีเจตคติทางลบต่อการป้องกันสิ่งเสพติด ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่มีเพื่อนสนิทที่เสพยาบ้า นักเรียนเห็นตัวอย่างจากเพื่อนแล้วอยากเลียนแบบ เพราะเห็นเป็นเรื่องเท โก้เก๋ ได้รับการยอมรับในหมู่วัยรุ่นและเพื่อนฝูง รวมถึงสิ่งเสพติดประเภทยาบ้ากำลังได้รับความนิยมแพร่หลาย หาซื้อมาเสพได้ง่าย จึงทำให้นักเรียนเกิดเจตคติทางลบต่อการป้องกันสิ่งเสพติด

นักเรียนบางคนที่มีเพื่อนสนิทที่มีการใช้สิ่งเสพติดประเภทเฮโรอีน มีเจตคติทางบวกต่อการป้องกันสิ่งเสพติด ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่มีเพื่อนสนิทที่เสพยาเฮโรอีน นักเรียนเห็นตัวอย่างจากเพื่อน แล้วเห็นว่าการเสพยาเฮโรอีน ไม่มีประโยชน์ ผิดกฎหมาย ทำลายประเทศ ทำลายอนาคต ทำลายสุขภาพ ทำลายครอบครัว และเฮโรอีนยังเป็นสิ่งเสพติดประเภทร้ายแรง เมื่อเสพยาจนติดแล้วสามารถเลิกยาก ขั้นตอนการเสพก็ยุ่งยาก จึงทำให้นักเรียนเกิดเจตคติทางบวกต่อการป้องกันสิ่งเสพติด

นักเรียนบางคนที่มีเพื่อนสนิทที่มีการใช้สิ่งเสพติดประเภทเฮโรอีน มีเจตคติทางลบต่อการป้องกันสิ่งเสพติด ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่มีเพื่อนสนิทที่เสพยาเฮโรอีน นักเรียนเห็นตัวอย่างจากเพื่อนที่เสพยาเฮโรอีน แล้วนักเรียนเห็นว่าเท่า ทำหาย นาลอง นำชิ้นขนมเลียนแบบ จึงทำให้นักเรียนเกิดเจตคติทางลบต่อการป้องกันสิ่งเสพติด

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประครองศรี แซ่เต็ง (2531 : 85) ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรกับเจตคติต่อยาเสพติดของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสกลนคร พบว่า นักเรียนที่อยู่ในช่วงวัยรุ่น และมีเพื่อนสนิทอยู่ในช่วงวัยรุ่นเช่นเดียวกัน นักเรียนจะมีความไว้วางใจเพื่อนมากกว่าบุคคลอื่น ประสบการณ์ความคิดเห็นจึงได้รับมาจากอิทธิพลมาจากเพื่อน ฉะนั้นการคบเพื่อนที่เสพยาเสพติด จึงได้รับอิทธิพลของเจตคติต่อยาเสพติดด้วย

สรุปได้ว่า การใช้สิ่งเสพติดของเพื่อนสนิทของนักเรียน ไม่มีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนชุมชนหมู่บ้านพัฒนา เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร

3.9 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู ไม่มีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนชุมชนหมู่บ้านพัฒนา เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร แสดงว่า

นักเรียนบางคนที่มีสัมพันธภาพดีกับครู มีเจตคติทางบวกต่อการป้องกันสิ่งเสพติด ทั้งนี้เพราะ ถ้าสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูดี ก็จะช่วยทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกที่ดีต่อการเรียน การถ่ายทอดเนื้อหาวิชาต่าง ๆ ภายในห้องเรียนก็จะมีประสิทธิภาพ เมื่อนักเรียนมีปัญหา นักเรียนก็จะกล้าที่จะขอคำปรึกษาจากครู จึงส่งผลต่อการเกิดเจตคติทางบวกต่อการป้องกันสิ่งเสพติด

นักเรียนบางคนที่มีสัมพันธภาพดีกับครู มีเจตคติทางลบต่อการป้องกันสิ่งเสพติด ทั้งนี้เพราะถ้าสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูดี ก็จะช่วยทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกที่ดีต่อการเรียน แต่ถ้านักเรียนคบเพื่อนที่ไม่ดี ชักจูงไปในทางที่ไม่ดี หรือนักเรียนอาศัยอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ไม่ดี นักเรียนอาจมีเจตคติทางลบต่อการป้องกันสิ่งเสพติดได้

นักเรียนบางคนที่มีสัมพันธภาพไม่ดีกับครู มีเจตคติทางบวกต่อการป้องกันสิ่งเสพติด ทั้งนี้เพราะถ้าสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูไม่ดี จะทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกที่

ไม่ดีต่อการเรียน แต่ถ้านักเรียนคบเพื่อนดี ชักจูงไปในทางที่ดี หรือนักเรียนอาศัยอยู่ใน สิ่งแวดล้อมที่ดี มีคนคอยชี้แนะแนวทางให้คำปรึกษาให้เดินในทางที่ถูกต้อง นักเรียนอาจจะมีเจตคติทางบวกต่อการป้องกันสิ่งเสพติด

นักเรียนบางคนที่มีสัมพันธภาพไม่ดีกับครู มีเจตคติทางลบต่อการป้องกันสิ่งเสพติด ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่มีสัมพันธภาพกับครูไม่ดี จะทำให้นักเรียนเกิดความไม่สนใจที่จะเรียนรู้ในสิ่งที่ครูสั่งสอน แนะนำ เมื่อนักเรียนมีปัญหาจะไม่กล้าปรึกษา จึงทำให้นักเรียนแก้ปัญหาในทางผิดๆ และเมื่อนักเรียนไม่ได้รับความรู้เกี่ยวกับการป้องกันสิ่งเสพติดที่ถูกต้องจากครู อาจทำให้นักเรียนถูกชักจูงไปในทางไม่ถูกต้อง

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ขวัญเมือง แก้วดำเกิง (2541 : 275 - 294) ได้ศึกษาปัจจัยส่งเสริมพฤติกรรมป้องกันการเสพยาบ้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดอ่างทอง พบว่า ปัจจัยทางจิตวิทยา สิ่งชักนำพฤติกรรม และการสนับสนุนทางสังคม (พฤติกรรมของครูในโรงเรียน) มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเสพยาบ้าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$)

สรุปได้ว่า สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู ไม่มีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนชุมชนหมู่บ้านพัฒนา เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร

3.10 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ไม่มีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนชุมชนหมู่บ้านพัฒนา เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร แสดงว่า

นักเรียนบางคนที่มีสัมพันธภาพดีกับเพื่อน มีเจตคติทางบวกต่อการป้องกันสิ่งเสพติด ทั้งนี้เพราะสัมพันธภาพระหว่างเพื่อนจะช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางสังคม กลุ่มเพื่อนจะก่อให้เกิดอิทธิพลการเปรียบเทียบและการคล้อยตามกัน คือการที่วัยรุ่นรับเอาเจตคติ พฤติกรรมของกลุ่มเพื่อนมาปฏิบัติ ถ้าเพื่อนในกลุ่มมีเจตคติทางบวกต่อการป้องกันสิ่งเสพติด สมาชิกในกลุ่มก็จะมีเจตคติทางบวกต่อการป้องกันสิ่งเสพติดตามไปด้วย

นักเรียนบางคนที่มีสัมพันธภาพดีกับเพื่อน มีเจตคติทางลบต่อการป้องกันสิ่งเสพติด ทั้งนี้เพราะสัมพันธภาพระหว่างเพื่อนจะช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางสังคม กลุ่มเพื่อนจะก่อให้เกิดอิทธิพลการเปรียบเทียบและการคล้อยตามกัน คือการที่วัยรุ่นรับเอาเจตคติ พฤติกรรมของกลุ่มเพื่อนมาปฏิบัติ ถ้าเพื่อนในกลุ่มมีเจตคติทางลบต่อการป้องกันสิ่งเสพติด สมาชิกในกลุ่มก็จะมีเจตคติทางลบต่อการป้องกันสิ่งเสพติดตามไปด้วย

นักเรียนบางคนที่มีสัมพันธภาพไม่ดีกับเพื่อน มีเจตคติทางบวกต่อการป้องกันสิ่งเสพติด ทั้งนี้เพราะถ้านักเรียนมีสัมพันธภาพไม่ดีกับเพื่อน ไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนได้ นักเรียนจะรู้สึกเหงา เคว้งคว้าง รู้สึกเหมือนอยู่คนเดียว แต่ถ้านักเรียนได้รับการดูแลจากผู้

ปกครองและครูอย่างเพียงพอ และแนะนำไปในทางที่ถูกต้องแล้ว นักเรียนก็จะไม่มีปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติด

นักเรียนบางคนที่มีสัมพันธภาพไม่ดีกับเพื่อน มีเจตคติทางลบต่อการป้องกันสิ่งเสพติด ทั้งนี้เพราะถ้านักเรียนมีสัมพันธภาพไม่ดีกับเพื่อน ไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนได้ นักเรียนจะรู้สึกเหงา เคว้งคว้าง รู้สึกเหมือนอยู่คนเดียว และเป็นปมด้อย เพราะไม่มีใครคบ นักเรียนอาจจะหาทางออกไปในทางที่ไม่ถูกต้อง คือการยุ่งเกี่ยวกับสิ่งเสพติด

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของชุตินา พัฒราช (2546 : 102) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับเจตคติต่อการใช้ยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า เพื่อนและการรับรู้เกี่ยวกับยาเสพติด เป็นปัจจัยที่ทำให้นักเรียนมีเจตคติและการปฏิบัติปรับเปลี่ยนได้ นักเรียนที่คบเพื่อนดี คือ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทั้งด้านการเรียนและเรื่องส่วนตัว ชักชวนทำในสิ่งที่ดีเกิดประโยชน์ทั้งต่อตนเองและสังคม รู้ถึงโทษและพิษภัยของยาเสพติดและไม่ใช้ยาเสพติด ย่อมมีเจตคติที่ดีต่อการใช้ยาเสพติด ส่งผลให้ไม่ใช้ยาเสพติดด้วย แต่ถ้านักเรียนคบเพื่อนที่ไม่ดี คือ คบเพื่อนที่ใช้ยาเสพติดก็อาจถูกชักชวนให้ใช้ยาเสพติดด้วย

สรุปได้ว่า สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ไม่มีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนชุมชนหมู่บ้านพัฒนา เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร

3.11 สุขภาพจิต ไม่มีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนชุมชนหมู่บ้านพัฒนา เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร แสดงว่า

นักเรียนบางคนที่มีสุขภาพจิตปกติ มีเจตคติทางบวกต่อการป้องกันสิ่งเสพติด ทั้งนี้เพราะสุขภาพจิตดีจะสามารถต่อสู้ และเผชิญกับปัญหาในชีวิตโดยไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน กล้าเผชิญปัญหาอย่างไม่ท้อถอย แก้ปัญหาในทางที่สร้างสรรค์ จึงไม่คิดยุ่งเกี่ยวกับสิ่งเสพติด

นักเรียนบางคนที่มีสุขภาพจิตปกติ มีเจตคติทางลบต่อการป้องกันสิ่งเสพติด ทั้งนี้เพราะสุขภาพจิตดีจะสามารถต่อสู้ และเผชิญกับปัญหาในชีวิตโดยไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน กล้าเผชิญปัญหาอย่างไม่ท้อถอย แก้ปัญหาในทางที่สร้างสรรค์ แต่ถ้านักเรียนคบเพื่อนที่ไม่ดีหรืออยู่อาศัยในสิ่งแวดล้อมที่ยั่วต่อการใช้สิ่งเสพติดแล้ว นักเรียนอาจมีเจตคติทางลบต่อการป้องกันสิ่งเสพติด

นักเรียนบางคนที่มีสุขภาพจิตบกพร่อง มีเจตคติทางบวกต่อการป้องกันสิ่งเสพติด ทั้งนี้เพราะผู้ที่มีสุขภาพจิตบกพร่อง หนัตา ทำทาง และการแสดงออก จะมีความวิตกกังวล แสดงอารมณ์ที่ไม่เหมาะสม มีความรู้สึกต่อคุณค่าต่างๆ บิดเบือนไปจากความจริง มีความสับสนทางจิตและเกิดความขัดแย้งระหว่างความสามารถกับการกระทำ แต่ถ้ามีผู้ปกครองดูแลอย่างใกล้ชิด มีเพื่อนที่ดี อยู่ในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมไม่มีปัจจัยเสี่ยงต่อสิ่งเสพติดแล้ว นักเรียนก็จะมีเจตคติทางบวกต่อการป้องกันสิ่งเสพติด

นักเรียนบางคนที่มีสุขภาพจิตบกพร่อง มีเจตคติทางลบต่อการป้องกันสิ่งเสพติด ทั้งนี้เพราะผู้ที่มีสุขภาพจิตบกพร่อง หน้าที่ ทำทาง และการแสดงออก จะมีความวิตกกังวลแสดงอารมณ์ที่ไม่เหมาะสม มีความรู้สึกต่อคุณค่าต่างๆ บิดเบือนไปจากความจริง มีความสับสนทางจิตและเกิดความขัดแย้งระหว่างความสามารถกับการกระทำ ซึ่งผลจากการที่มีสุขภาพจิตบกพร่อง จะทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้อง เช่น การติดสิ่งเสพติด

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วีรวรรณ สุธีร์ไกรลาศ (2536 : 246-248) ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการต้านทานการติดสิ่งเสพติดของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า เจตคติต่อการใช้สิ่งเสพติด ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสิ่งเสพติด และความภาคภูมิใจในตนเอง สุขภาพจิต และการกล้าแสดงออก มีความสัมพันธ์ทางบวกกับเจตคติต่อการเสพสิ่งเสพติดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สรุปได้ว่า สุขภาพจิต ไม่มีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนชุมชนหมู่บ้านพัฒนา เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร

4. ตัวแปรที่ส่งผลต่อเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนชุมชนหมู่บ้านพัฒนา เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 4 ตัวแปร โดยเรียงลำดับจากตัวแปรที่ส่งผลมากที่สุดไปน้อยที่สุดคือ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง (X_{33}) การใช้สิ่งเสพติดประเภทยาบ้าของผู้ปกครองนักเรียน (X_{25}) การใช้สิ่งเสพติดประเภทสุราของผู้ปกครองนักเรียน (X_{21}) และบุคลิกภาพ (X_{36}) ซึ่งอภิปรายได้ดังนี้

4.1 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครองส่งผลต่อเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนชุมชนหมู่บ้านพัฒนา เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร เป็นอันดับแรก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 แสดงว่า นักเรียนที่มีสัมพันธภาพดีกับผู้ปกครอง มีเจตคติทางบวกต่อการป้องกันสิ่งเสพติด ทั้งนี้เพราะสัมพันธภาพที่ดี ทำให้ครอบครัวเกิดความรัก ความอบอุ่น มีความเข้าใจซึ่งกันและกัน ผู้ปกครองมีส่วนสำคัญในการปลูกฝังให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภัยของสิ่งเสพติด ทำให้นักเรียนมีเจตคติทางบวกต่อการป้องกันสิ่งเสพติด

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับการวิจัยของ เซลดริน (Seldrin. 1972 : 100) ได้ประมวลผลการศึกษาของโรเซนเฟลด์ (Rosenfeld. 1962) พบว่า สภาพครอบครัวของผู้ที่ติดสารเสพติดส่วนใหญ่สมาชิกในครอบครัวไม่กลมเกลียวกัน มารดาเป็นบุคคลที่ไม่บรรลุนิติภาวะ มีอารมณ์ไม่มั่นคง บางครั้งแสดงว่ารักลูก บางครั้งก็แสดงว่าเกลียด ส่วนบิดาจะเป็นบุคคลที่เด็กไม่คุ้นเคยด้วย และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เฮิร์ลอค (Hurlock. 1964 : 661) มีแนวความคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ภายในครอบครัวสรุปได้ดังนี้คือ บิดามารดาที่ยอมรับเด็กคือ การให้ความรัก ความสนใจ สร้างความอบอุ่นให้เกิดขึ้นในบ้านและเห็นความสำคัญของเด็กผลที่ตามมาคือ ทำให้เด็กเป็นคนที่ให้ความร่วมมือเป็นมิตร มีอารมณ์มั่นคง ร่าเริง มีความรับผิดชอบ ขยันหมั่นเพียร ซื่อสัตย์ ระมัดระวังรักษาทรัพย์สินสมบัติของส่วนรวมเท่า ๆ กับของตนเอง มีความตรง

ไปตรงมาไวใจได้ และสามารถเผชิญกับชีวิตด้วยความมั่นใจได้ และสามารถมองตนเองได้ตรงกับความจริง

4.2 การใช้สิ่งเสพติดประเภทยาบ้าของผู้ปกครองนักเรียน ส่งผลทางลบต่อเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 รองลงมาเป็นอันดับที่สอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 แสดงว่า นักเรียนที่มีผู้ปกครองที่ใช้สิ่งเสพติดประเภทยาบ้าสูง มีเจตคติทางลบต่อการป้องกันสิ่งเสพติด ทั้งนี้เพราะการที่ผู้ปกครองเสพยาบ้า นักเรียนจะเห็นตัวอย่างและเกิดความต้องการเลียนแบบพฤติกรรม เพราะเห็นเป็นเรื่องโก้เก๋ ทันสมัย รวมถึงเมื่อผู้ปกครองมีรายได้มาจากการค้า ยาบ้าแล้ว นักเรียนก็จะไม่ชอบหรือสนับสนุนให้มีการป้องกันสิ่งเสพติด เพราะจะทำให้ครอบครัวตนเองสูญเสียรายได้เพื่อเลี้ยงครอบครัวให้สุขสบาย ทำให้นักเรียนมีเจตคติทางลบต่อการป้องกันสิ่งเสพติด

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับการวิจัยของขวัญเมือง แก้วดำเกิง (2541 : 275-294) ได้ศึกษาปัจจัยส่งเสริมพฤติกรรมป้องกันการเสพยาบ้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดอ่างทอง พบว่า ปัจจัยทางจิตวิทยา (เจตคติต่อการเสพยาบ้า การรับรู้ผลกระทบจากการเสพยาบ้าและคุณลักษณะบุคคล) สิ่งชักนำพฤติกรรม (สิ่งอำนวยความสะดวกในการใช้เวลาว่าง สภาพแวดล้อมในโรงเรียนและชุมชน การเข้าถึงแหล่งซื้อขายยาบ้าและกิจกรรมส่งเสริมพฤติกรรมป้องกันการเสพยาบ้า) และการสนับสนุนทางสังคม (พฤติกรรมกลุ่มเพื่อน พฤติกรรมครอบครัว พฤติกรรมของครูในโรงเรียนและรณรงค์ของสื่อมวลชน) มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมป้องกันการเสพยาบ้าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$) นอกจากนี้ยังพบว่ากลุ่มปัจจัยทางจิตวิทยา สิ่งชักนำพฤติกรรม ร่วมกับการสนับสนุนทางสังคมสามารถทำนายพฤติกรรมป้องกันการเสพยาบ้าได้ร้อยละ 44.17 โจนรณรงค์ทางสื่อมวลชนเป็นตัวทำนายพฤติกรรมป้องกันการเสพยาบ้าได้ดีที่สุด รองลงมา คือ พฤติกรรมกลุ่มเพื่อน คุณลักษณะบุคคล พฤติกรรมของครูในโรงเรียน พฤติกรรมครอบครัว และการจัดกิจกรรมส่งเสริมพฤติกรรมป้องกันการเสพยาบ้า ตามลำดับ

4.3 การใช้สิ่งเสพติดประเภทสุราของผู้ปกครองนักเรียน ส่งผลต่อเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 รองลงมาเป็นอันดับสาม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 แสดงว่า แสดงว่า นักเรียนที่มีผู้ปกครองที่ใช้สิ่งเสพติดประเภทสุราสูง มีเจตคติทางบวกต่อการป้องกันสิ่งเสพติด ทั้งนี้เพราะผู้ปกครองที่มีพฤติกรรมในการดื่มสุรา ชอบเอะอะโวยวาย ทะเลาะกับผู้อื่น หงุดหงิด ฉุนเฉียว อารมณ์รุนแรง โมโหง่าย ทำลายข้าวของ และขาดสติในการควบคุมตนเอง ทำให้นักเรียนไม่มีความสุข เกิดความเบื่อหน่ายในพฤติกรรม และเข้าใจถึงโทษของการดื่มสุรา ทำให้นักเรียนมีเจตคติทางบวกต่อการป้องกันสิ่งเสพติด

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับการวิจัยของกระทรวงศึกษาธิการ (2525 : 114 - 123) ได้ศึกษาสภาพการใช้สารเสพติดของนักเรียนในสถานศึกษาอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา

พบว่า การใช้สารเสพติดของบิดามารดา มีแนวโน้มว่ามีความสัมพันธ์กับการใช้หรือไม่ใช้สารเสพติดของนักเรียน

4.4 บุคลิกภาพ ส่งผลต่อเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 เป็นอันดับสุดท้าย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 แสดงว่า นักเรียนที่มีบุคลิกภาพแบบเอ มีเจตคติทางบวกต่อการป้องกันสิ่งเสพติด ทั้งนี้เพราะผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบเอ เป็นผู้ที่มีความรักความก้าวหน้า มีความเพียรพยายามที่จะฟันฝ่าอุปสรรค เพื่อประสบความสำเร็จในการทำงาน ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบเอ จึงไม่ยุ่งเกี่ยวกับสิ่งเสพติด เนื่องจากเกิดความตระหนักถึงโทษของสิ่งเสพติด เช่น ทำให้เสียอนาคต ทำลายสุขภาพ ทำลายครอบครัว ทำลายประเทศชาติ ทำให้มีเจตคติทางบวกต่อการป้องกันสิ่งเสพติด

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับการวิจัยของสนธิ สมัครการและคณะ (2530 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยพฤติกรรมและทัศนคติเกี่ยวกับสิ่งเสพติดของคนหนุ่มสาวไทยพบว่า สาเหตุและเหตุทางด้านจิตใจในการเสพสิ่งเสพติดที่สำคัญได้แก่ ปัจจัยทางด้านบุคลิกภาพคือ ความอ่อนไหวทางด้านจิตใจ และอารมณ์ของผู้ติดสิ่งเสพติดประกอบกับสภาพแวดล้อมทางสังคม โดยเฉพาะความสัมพันธ์ภายในครอบครัวไม่ราบรื่น เหตุจูงใจที่สำคัญในการเริ่มเสพยาได้แก่ ความอยากรทดลองของเพศชาย และความกลุ้มใจในปัญหาการดำเนินชีวิต โดยเฉพาะปัญหาของครอบครัวสำหรับเพศหญิง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. เนื่องจากตัวแปรที่ส่งผลต่อเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนชุมชนหมู่บ้านพัฒนา เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร มี 4 ตัวแปร โดยเรียงลำดับจากตัวแปรที่ส่งผลมากที่สุดไปหาตัวแปรที่ส่งผลน้อยที่สุด ได้แก่ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง การใช้สิ่งเสพติดประเภทยาบ้าของผู้ปกครองนักเรียน การใช้สิ่งเสพติดประเภทยาบ้าของผู้ปกครองนักเรียน และบุคลิกภาพ ดังนั้นโรงเรียนควรให้ความสำคัญและจัดกิจกรรมประชุมพบปะผู้ปกครอง เพื่อประชาสัมพันธ์ แจ้งข่าวสาร เชิญชวนให้เข้าร่วมกิจกรรมรณรงค์ป้องกันสิ่งเสพติดอย่างต่อเนื่อง

2. ควรจัดการศึกษาอบรม สัมมนา และจัดกิจกรรมให้นักเรียนมีบุคลิกภาพแบบเอมากที่สุด เนื่องจากบุคลิกภาพแบบเอส่งผลทางบวกกับเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดของนักเรียน การปลูกฝังบุคลิกภาพจะช่วยให้เด็กมีความรู้และรู้จักการป้องกันการติดสิ่งเสพติดได้

3. สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครองส่งผลกับเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดมากที่สุด ดังนั้นโรงเรียนควรเป็นศูนย์กลางในการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติด โดยใช้กลุ่มตัวอย่างอื่นๆ นักเรียนระดับอื่นๆ หรือนักเรียนในเขตกรุงเทพฯกับต่างจังหวัด ซึ่งอาจจะได้ข้อมูลเกี่ยวกับเจตคติต่อสิ่งเสพติดแตกต่างไปจากกลุ่มเดิม
2. ควรนำตัวแปรที่ส่งผลกับเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 มี 4 ตัวแปร คือ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง การใช้สิ่งเสพติดประเภทยาบ้าของผู้ปกครองนักเรียน การใช้สิ่งเสพติดประเภทยาบ้าของผู้ปกครองนักเรียน และบุคลิกภาพ ไปทำการศึกษาวิจัยเชิงทดลองเพื่อพัฒนาด้านสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง โดยใช้เทคนิคทางจิตวิทยา เช่น เทคนิคแม่แบบ บทบาทสมมติ กรณีตัวอย่าง กลุ่มสัมพันธ์ เป็นต้น
3. ควรศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพนักเรียนให้มีบุคลิกภาพแบบเอให้มากขึ้น โดยใช้เทคนิคทางจิตวิทยา เช่น เทคนิคแม่แบบ บทบาทสมมติ กรณีตัวอย่าง กลุ่มสัมพันธ์ เป็นต้น เพราะว่าถ้านักเรียนมีบุคลิกภาพแบบเอ จะทำให้นักเรียนมีเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดไปในทิศทางบวก

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมลลา แสงสีทอง. (2526). **สภาวะการณ์ของคนชราในครอบครัวไทย:กรณีศึกษากลุ่มคนชราในสถานสงเคราะห์คนชราบางแค**. วิทยานิพนธ์ สค.ม (สังคมวิทยาและมนุษยวิทยา).กรุงเทพฯ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2525). **การศึกษาสภาพการใช้สารเสพติดของนักเรียนนักศึกษาในสถานศึกษาอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ.กรุงเทพฯ :** แผนกช่างโรงเรียนสารพัดช่าง กระทรวงฯ.
- กองบรรณาธิการ. (2542,สิงหาคม). ยาเสพติดในโรงเรียน.**วารสารสานปฏิรูป**.17(2) : 14 –19.
- กัมภณห์ จุณโท. (2542, กรกฎาคม).การสร้างนิสัยให้ห่างไกลสารเสพติด.**วารสารวิชาการ**. 2 (7): 49.
- กาญจนา คำสุวรรณ. (2524). **จิตวิทยาเบื้องต้น**. กรุงเทพฯ : ทวีการพิมพ์.
- กิตติกร มีทรัพย์. (2526).**เอกสารประกอบการสอนการอบรมเลี้ยงดูเด็กวัยเรียน : พัฒนาการเด็กและการเลี้ยงดู**.มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.
- กุลวรรณ วิทยาวงศุจิ.(2526).**ความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพในครอบครัวกับการปรับตัว**.ปริญญานิพนธ์ กศม. (จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว).กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เกษม กลัดแพ. (2537). **ความคิดเห็นของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนและครูผู้สอนเกี่ยวกับบทบาทและความต้องการในการทำงานของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนนทบุรี**. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ขนิษฐา วิเศษสาร.(2534). **จิตวิทยาทั่วไป**. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม. สถาบันเทคโนโลยีพระเจ้าเกล้าคุณทหารลาดกระบัง.
- ขวัญเมือง แก้วดำเกิง.(2541).**ปัจจัยส่งเสริมพฤติกรรมป้องกันการเสพยาบ้าของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดอ่างทอง**. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (สุขศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- คว้น ขาวหนู (ม.ป.ป.). (2526). **เทคนิคการสอนและการวัดผลสุขศึกษา**. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.
- จรรจา สุวรรณทัต.(2523).**ครอบครัวสัมพันธ์**.กรุงเทพฯ : คุรุปริทัศน์.
- จรรยา เกษศรีสังข์. (2537). **วิธีเผชิญปัญหาของนักเรียนนายร้อยตำรวจ**. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อัดสำเนา.

- ฉลอง ภิมย์รัตน์. (2521). *จิตวิทยาสังคม*. กรุงเทพฯ : ประจักษ์การพิมพ์.
- ชมพูนุช พงษ์ศิริ. (2535). *ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอป่วยของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย*. ปรินูญานินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร. อัดสำเนา.
- ธีรวัฒน์ นิจนตร. (2526). *สภาพเชิงจิต – สังคมในโรงเรียนกับสุขภาพจิตของนักเรียนวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร*. ปรินูญานินพนธ์ กศด. กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ชุติมา พัฒราช. (2546). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับเจตคติต่อการใช้ยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3*. ปรินูญานินพนธ์ กศ.ม (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เชิดศักดิ์ โฆวาสินธุ์. (2540). *การวัดทัศนคติและบุคลิกภาพ*. กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ไชยยศ เหมรัชตะ. (2527). *ปัญหา ยาเสพติด .การศึกษาและวิเคราะห์ในแง่กฎหมาย*. งานวิจัยลำดับที่ 5. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดวงเดือน ศาสตรัภัก. (2515). “การลงโทษเป็นการเพิ่มหรือลดปัญหา,” *จิตวิทยา*. 14 : 49-52 ; มกราคม.
- เดโช สวานานนท์. (2510). *จิตวิทยาสำหรับครูและผู้ปกครอง*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โอเดียน สโตร์.
- ถนอมวงศ์ กฤษณเพ็ชรและชวลิต อรุณทัต. (2537,กันยายน). ยาเสพติด”ความวิบัติที่ต้องร่วมกันแก้ไข”. *วารสารก้าวไกล*. กรุงเทพฯ . 5(5) : 13-16.
- ทรงเกียรติ ปิยะกะและเวทิน ศันสนียเวทย์. (2542). *ยัมสู่เรียนรู้ยาเสพติด* . กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มติชน.
- ทวี ไตรงามวัฒนา. (2539,มกราคม). ยาเสพติดกับก้าวอย่างของเยาวชน . *วารสารกระฉกเงา*. 17(3) : 75-80.
- ธันวาคม ศุภวรรณรักษ์. (2543). *พฤติกรรมสุขภาพเกี่ยวกับการป้องกันการเสพยาบ้าของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนผู้ใหญ่วัดบางเขน กรุงเทพมหานคร*. ปรินูญานินพนธ์ กศ.ม. (สุขศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นงลักษณ์ โตบัณฑิตภพ. (2539). *การประยุกต์ทฤษฎีแรงจูงใจในการป้องกันโรคร่วมกับแรงสนับสนุนทางสังคมเพื่อป้องกันการพึ่งยาแอมเฟตามีนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง*. วิทยานิพนธ์ วท.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล.

- นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์.(2527). “**นักบริการ ผู้สร้างบรรยากาศการเรียนรู้**”**ก้าวสู่ผู้บริหาร
ก้าวสู่ผู้บริหาร**. กรุงเทพฯ : องค์การศิลปการพิมพ์.
- บังอร ดวงรัตน์.(2541).**ปัจจัยที่มีต่อความสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติเพื่อป้องกันการเสพยาบ้า
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดการประถมศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี.**
ปริญญาานิพนธ์ กศม.
- บัญชา ดาวกระจาย. (2539). **พฤติกรรมของผู้ปกครองในการป้องกันสารเสพติดที่มีต่อ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร.**
ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (สุขศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนคริน
ทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ประครองศรี แซ่เต็ง. (2531). **ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรกับเจตคติต่อยาเสพติดของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัด
สกลนคร.** ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม (สุขศึกษา).กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนคริน ทรวิโรฒ. อุดลำนาค.
- ประดิพันธ์ อุปรมัย. (2523).**การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน”เอกสารการสอนชุดระบบการ
เรียนการสอน**. กรุงเทพฯ : สารมวลชนจำกัด.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. (2536). **“องค์ประกอบที่มีผลต่อพฤติกรรมสุขภาพ”ในเอกสารสอบ
ชุดวิชาสุขศึกษา หน่วยที่ 1 – 7.**กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธิราช.
- ประภาศรี ทรัพย์ธนบูรณ์. (2546). **ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเสพยาเสพติดของ
นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา
กรุงเทพมหานคร.** ปริญญาานิพนธ์ วท.ม. (สุขศึกษา).กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนคริน ทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.
- ประเสริฐ นานาปี. (2541). **การศึกษาเจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติดของนักศึกษาทางไกล ระดับ
มัธยมศึกษาตอนต้นในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน กรุงเทพมหานคร.** ปริญญา
านิพนธ์ กศ.ม (สุขศึกษา).กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนคริน ทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์.(2534). **จิตวิทยาการศึกษา**. กรุงเทพฯ : สหมิตรออฟเซต.
- ปยาริ พิริยะอุดมพร. (2543). **พฤติกรรมสุขภาพเกี่ยวกับการป้องกันการเสพติดยาบ้าของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดนนทบุรี.** ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (สุข
ศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ปิ่น โค .(2540). **ประสิทธิผลของโปรแกรมสุขศึกษาที่มีต่อพฤติกรรมกำหนดยาบ้า
ของนักเรียนชั้นมัธยมปีที่ 1 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.**ปริญญาานิพนธ์ กศม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- ชัยยงค์ ขามรัตน์.(2523).**เจตคติของนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษาที่มีต่อการเรียนวิชาเอก
สุขศึกษา**.วิทยานิพนธ์ วท.ม.(สุขศึกษา) มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2538). **เอกสารประกอบการสอนวิชาการทดสอบทางจิตวิทยา**.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- พนม ลิ้มอารีย์. (2529). **กลุ่มสัมพันธ์**.กรุงเทพฯ : ปรีดาการพิมพ์.
- พลประไพ เสือเขียว. (2542,7 ธันวาคม). เมล็ดพันธุ์ D.A.R.E. ปลุกหัวใจด้านยาบ้า. **เดลินิวส์**
: หน้า 5.
- เพ็ญนภา ทรัพย์เจริญ. (2544). ยาเสพติด : ภัยหาคอบครัว – สังคม และความมั่นคงประเทศ.
วารสารเกษตรกรรมธรรมชาติ. กรุงเทพฯ . 1 : 10 – 11.
- มาณี สมธิสัมพันธ์และคณะ.(2522).**ค่านิยมทางสังคมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย
เกี่ยวกับการติดยาเสพติดให้โทษ**.กรุงเทพฯ : คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดล,
- ยงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานติ์.(2542).การสอนทักษะชีวิตเพื่อป้องกันการใช้สารเสพติด.**คู่มือแนว
ทางการดำเนินงานแก้ไขปัญหการระบาดของยาบ้าด้านการแพทย์และสาธารณสุข
กรุงเทพฯ:ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย. 64.**
- รวมพลังแผ่นดินเพื่อเอาชนะสิ่งเสพติดในสถานศึกษา.(2545). รวมพลังแผ่นดินเพื่อเอาชนะยา
เสพติดในสถานศึกษา : อีกหนึ่งความก้าวหน้าของกระทรวงศึกษาธิการ.(2545,8
กุมภาพันธ์).**มติชนรายวัน**.32.
- ระวิพันธุ์ โสมณะพันธ์. (2515). “การลงโทษ,” **จิตวิทยา**. 22 : 57 - 60 ; มิถุนายน.
- ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ.(2536).**เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา**.พิมพ์ครั้งที่ 3.
กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- วิเชียร เกตุสิงห์. (2538). “ค่าเฉลี่ยกับการแปลความหมาย : เรื่องง่าย ๆ ที่บางครั้งก็พลาดได้,”
ข่าวสารการวิจัยศึกษา. 18(3) : 8 – 11 ; กุมภาพันธ์ – มีนาคม.
- _____. (2538).**สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย**. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช,
- วีรวรรณ สุทธิไกรลาศ. (2536). **ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการต้านทานการติดยาเสพติดของ
นักเรียน ระดับมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร**. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (สุข
ศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศรีธรรม ธนะภูมิ. (2535). **พัฒนาการทางอารมณ์และบุคลิกภาพ**. กรุงเทพฯ : ชวนพิมพ์.
- ศิริพร เกษบุรมย์. (2519). **สถานภาพในครอบครัวของเด็กวัยรุ่นที่ติดยาเสพติด**. วิทยา
นิพนธ์ ค.ม. (วิจัยการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
อัดสำเนา
- สงวน สุทธิเลิศอรุณ. (2525). **จิตวิทยาสังคม**. กรุงเทพฯ : ส่งเสริมวิชาการพิมพ์.
- _____. (2526). **จิตวิทยาการศึกษา**.กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต.

- สมทรง สุวรรณเลิศ. (2514,ธันวาคม). "ปัญหาทางการเรียนในเด็ก," *วารสารจิตวิทยาคลินิก*. 3 : 1 – 4
- สมพร พรหมจรรย์. (2540). *ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา* สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช.ปริญญาโท. กศ.ม.กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร. อัดสำเนา.
- สนิท สมัครการและคณะ.(2530). *รายงานการวิจัยพฤติกรรมและทัศนคติเกี่ยวกับยาเสพติดของคนหนุ่มสาวไทย*.กรุงเทพฯ:คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สายสุรี จุติกุล.(2537). *ความรักความอบอุ่นในครอบครัว"วารสารการพัฒนาครอบครัว*. กรุงเทพฯ : อัมรินทร์พรินต์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- สีปพนนท์ เกตุทัต. (2533). "การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม : โอกาสและปัญหาที่เด็กและเยาวชนจะเผชิญ". *รายงานการประชุมสมัชชาแห่งชาติ ครั้งที่ 1 ด้านการพัฒนาเด็ก*. กรุงเทพฯ : อัมรินทร์พรินต์ติ้งกรุ๊ป จำกัด.
- สิริชัย ประทีปฉาย. (2533). *การพัฒนาบุคลิกภาพและการปรับตัว*. จันทบุรี : วิทยาครูราไพพรรณณี.
- สุชา จันท์ธอม. (2538). *จิตวิทยาวัยรุ่น*.กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- สุชา จันท์ธอมและสุราง จันท์ธอม. (2528).*จิตวิทยาการศึกษา*.กรุงเทพฯ : แพรวพิทยา.
- สุพัฒน์ วีระเวชเจริญชัย. (2536). *ยาและสิ่งเสพติดให้โทษ*.กรุงเทพฯ : บริษัทสำนักพิมพ์ไทย.
- สุรัตน์ วรางรัตน์. (2537). *รายงานการวิจัยฉบับร่าง : การแก้ปัญหาการดื่มสารระเหยในกลุ่มวัยรุ่นโดยใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อน*. สกลนคร : สถาบันราชภัฏสกลนคร.
- สุรางค์ จันท์ธอม. (2524). *จิตวิทยาสังคม*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- โสภา ชปิลมณีย์. (2540,มกราคม-มิถุนายน). "เรื่องสัมพันธ์ภาพสายใยแห่งความรักและความอบอุ่นในครอบครัว" .*วารสารต่อต้านยาเสพติด*.13(1) : 9-13.
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด.(2542). *แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ : อรุณการพิมพ์
- _____.(2544). *เสี้ยวศตวรรษ แห่งความมุ่งมั่น ครบรอบ 25 ปี*.กรุงเทพฯ :โอ.เอส.พรินต์ติ้ง
- _____.*เข้า*.
- อนงค์ คำชู. (2540). *ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 – ปีที่ 6 โรงเรียนบางกะปิ กรุงเทพมหานคร*. ปริญญาโท. กศ.ม (จิตวิทยาการแนะแนว).กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- อัจฉรา สุขารมณ. (2527). *สุขภาพจิต*. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- อัชณา ลิ้มไพฑูรย์ .(2522). *ลักษณะกลุ่มเพื่อนของเด็กและเยาวชนกระทำผิดในสถานฝึกอบรม : ศึกษาเฉพาะกรณีสถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน (บ้านกรุณา)*. วิทยานิพนธ์ สค.ม.
- อัปสร เตียวตระกุลวัฒน์. (2522). *ทัศนคติที่มีต่อยาเสพติดและปกติวิสัยเชิงอันตรายของนักเรียนครู*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (วิจัยการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อัดสำเนา.
- อารีย์ เงินแยม. (2539). *พฤติกรรมการสุดตมสารระเหยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัด กรมสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี*. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (สุขศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Allport, Gordon .(1935). Attitude in C. Murchison (Ed.). *Handbook of Social Psychology* . Worcester Mass, Clark University.
- Anastasi, Anne. (1976). *Psychological Testing*. 4th ed. New York : Macmillian Publishing Co.
- Bernard. Haroll W. (1970). *Mental Health in the Classroom*. New York : McGraw - Hill.
- Bloom. Benjamin S. (1982). *Human Characteristics and School Learning*. 2nd ed. New York : McGraw – Hill Book Company.
- Cox, F.M. and Patricia M. Leager.(1961). "Wassessing Some Aspects of the Parent Child Relationship," *Child Development*. 32 : 639-648.
- Dusek , Jerome B . (1987). *Adolescent Development and Behavior*. New Jersey : Prentice – Hall.
- Encore.(1987). *About Prevention Drug Abuse*. South Deerfield : Charming L. Bete Co.,
- Eysench, H.J., Arnold, W. and Meili, R. (1972). *Encyclopedia of Psychology Vol. 1*. London : Herder and Herder.
- Feinstein. (1978). "An Investigation of licit Prescription and over the Counter Drug Use in and Undergraduate Student Population". *Dissertation Abstracts Innternational*.
- Friedman, M.M. (1986). *Family Nursing and Assessment*. New York : Appleton Century.
- Good, V.C. (1973). *Education Dictionary of Education*. 2nd ed. New York. McGraw – Hill Book Company.

- Hilgard, E.R. (1967). *Introduction to Psychology*. New York : Harcourt Brace and World, Inc.
- Hurlock, Elizabeth B . (1964). *Development Psychology*. New York : McGraw - Hill Book Company.
- Jahoda, M.(1970). *"The Psychological Meaning of Various Criteria of Positive Mental Health," in Social Psychology and Mental Health*. Edited by H. Wechler et al. p.28-35. New York : Holt Rinehart and Winston Inc.
- Jones, Wyman L. (1979,November) .*"A Study Grade Student Attitudes Toward and Drug Abuse When Retated ti a Drug Education Program"*, : Dissertation Abstracts. 38 : 2583 – A.
- Kendler,H.H.(1974). *Basic Psychology*. 3rd . Colifornis : WA Benjamin.Inc.
- Kothandapani(1971).*"ValidationofFeeling,Belief,and Intention to Act as Three Components of Attitude and their Contribution to Prediction of Contraceptive Behavior," Journal of Personality and Psychology*. 19 : 231 – 333
- Land, M.Newman . (1984,April) . *"Capture the Energy of Peer Pessure : Insinght from Longitudinal of Adolescent Cigarette Smoking"*. *Journal of School health*.
- Linda. N. (1991). *Adolescence a contemporary view*. p. 363. 2nd ed. United State of America Holt, Rienchart and Winton Inc.
- Mc donal,J.Frederic. (1959). *Education Psychology*. Tokyo : Oversea Publication.
- Wright, D.(1975). *The Psychology of Moral Behavior*. Middlessex England : penguin Book Ltd.
- Nikelly,A.G. (1966). *Mental Health for Students*. Illinoise : Charles G. Thomas.
- Norman L. Mun (1971). *Introduction to Psychology*. Boston : Heughtom Muffin.
- Paulson, P.C. (1971).*"Psychological Factors in Drug Use A Community College Students"*. *Dissertation Abstracts International*.31 (9) : 5455 – 5456 – B.
- Thurstone,L.L.(1946). *"Comment," American Journal of Sociology*. 52 : 39 – 40
- Rawlins & Heacock. (1988). *Clinical Manual of Psychiatric Nursing*. St. Louis, Mo : C.V. Mosby.
- Rothman, Esther P. (1968). *"Needde : the Teacher as Specialist in Human Relation," The Education Digest*. 32(1) : 34 – 36.
- Sasse Connie R.(1978) . *Person to Person* . Chus A. Benett Company.
- Weiten, Wayne.(1989). *Psychology : Themes and Variations*. Pacific Grove,Calif. : Brooks/Cole.

Whiddon, Thomas Roney. (1975, December) . "A comparative Study of Drug knowledge : Attitude toward Drugs and Use of Drugs among Twelve Grade Students in class I, II and III Schools in Western Montana", ***Dissertation Abstracts International***. 34 (6) : 3427 A.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถาม

**แบบสอบถามตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดของนักเรียนช่วงชั้น
ที่ 3 โรงเรียนชุมชนหมู่บ้านพัฒนา เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร**

คำชี้แจง 1. แบบสอบถามนี้ใช้สอบถามนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนชุมชนหมู่บ้านพัฒนา
เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร

2. ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด

3. แบบสอบถามทั้งหมดมี 7 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

ตอนที่ 2 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง

ตอนที่ 3 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู

ตอนที่ 4 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

ตอนที่ 5 แบบสอบถามบุคลิกภาพ

ตอนที่ 6 แบบสอบถามสุขภาพจิต

ตอนที่ 7 แบบสอบถามเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติด

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับเจตคติต่อการป้องกัน
สิ่งเสพติดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนชุมชนหมู่บ้านพัฒนา เขตคลองเตย
กรุงเทพมหานคร นักเรียนสามารถแสดงความรู้สึกหรือความคิดเห็นได้อย่างอิสระ คำตอบของ
นักเรียนไม่มีข้อใดถูกหรือผิด และไม่มีผลกระทบกระเทือนต่อการเรียนแต่อย่างใด ในการตอบ
แบบสอบถามนี้ นักเรียนไม่ต้องลงชื่อของนักเรียนไว้ คำตอบทั้งหมดจะเก็บไว้เป็นความลับ ไม่มี
การเปิดเผยให้ผู้อื่นทราบ

ขอให้นักเรียนตอบให้ตรงกับความรู้สึกและความคิดเห็นของนักเรียนให้มากที่สุด โปรด
ตอบให้ครบทุกข้อ

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้

ศิริัญญา แสนสอน

นิสิตปริญญาโท วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว ได้แก่ เพศ อาชีพของผู้ปกครอง สภาพครอบครัว ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว การใช้สิ่งเสพติดของนักเรียน การใช้สิ่งเสพติดของผู้ปกครอง การใช้สิ่งเสพติดของเพื่อนสนิท

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน เมื่ออ่านข้อความแล้ว โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง () หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

1.1 เพศ () ชาย () หญิง

1.2 ผู้ปกครองนักเรียนมีอาชีพ

() รับราชการ หรือ รัฐวิสาหกิจ

() ค้าขาย () รับจ้าง

() อื่น ๆ โปรดระบุ.....

1.3 สถานภาพสมรสของบิดามารดา

() บิดามารดาอยู่ด้วยกัน

() บิดามารดาหย่าร้าง

() บิดามารดาถึงแก่กรรม

1.4 ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง

() ประถมศึกษา

() มัธยมศึกษา

() ปริญญาตรี

() สูงกว่าปริญญาตรี

1.5 ผู้ปกครองของนักเรียนมีรายได้..... บาท / เดือน

(รายได้ของบิดามารดาารวมกันหรือรายได้ผู้ปกครองของนักเรียน)

1.6 นักเรียนเคยเสพสิ่งเสพติดประเภทต่อไปนี้หรือไม่

1.6.1 สุรา () ไม่เคยดื่ม

() เคยทดลองดื่ม

() นาน ๆ ครั้งดื่ม

() ดื่มเป็นประจำ

1.6.2 สารระเหย () ไม่เคยสูดดม

() เคยทดลองสูดดม

() นาน ๆ ครั้งสูดดม

- 1.6.3 บุหรี่
- () สูดดมเป็นประจำ
 - () ไม่เคยสูบ
 - () เคยทดลองสูบ
 - () นาน ๆ ครั้งสูบ
 - () สูบเป็นประจำ
- 1.6.4 กล้วยา
- () ไม่เคยสูบ
 - () เคยทดลองสูบ
 - () นาน ๆ ครั้งสูบ
 - () สูบเป็นประจำ
- 1.6.5 ยาบ้า
- () ไม่เคยเสพ
 - () เคยทดลองเสพ
 - () นาน ๆ ครั้งเสพ
 - () เสพเป็นประจำ
- 1.6.6 เฮโรอีน
- () ไม่เคยเสพ
 - () เคยทดลองเสพ
 - () นาน ๆ ครั้งเสพ
 - () เสพเป็นประจำ
- 1.7 ผู้ปกครองนักเรียนเสพลิงเสพลิตประเภทต่อไปนี้หรือไม่
- 1.7.1 สุรา
- () ไม่เคยดื่ม
 - () เคยทดลองดื่ม
 - () นาน ๆ ครั้งดื่ม
 - () ดื่มเป็นประจำ
- 1.7.2 สารระเหย
- () ไม่เคยสูดดม
 - () เคยทดลองสูดดม
 - () นาน ๆ ครั้งสูดดม
 - () สูดดมเป็นประจำ
- 1.7.3 บุหรี่
- () ไม่เคยสูบ
 - () เคยทดลองสูบ

- () นาน ๆ ครั้งสูบ
() สูบเป็นประจำ
- 1.7.4 กัญชา () ไม่เคยสูบ
() เคยทดลองสูบ
() นาน ๆ ครั้งสูบ
() สูบเป็นประจำ
- 1.7.5 ยาบ้า () ไม่เคยเสพ
() เคยทดลองเสพ
() นาน ๆ ครั้งเสพ
() เสพเป็นประจำ
- 1.7.6 เฮโรอีน () ไม่เคยเสพ
() เคยทดลองเสพ
() นาน ๆ ครั้งเสพ
() เสพเป็นประจำ
- 1.8 เพื่อนสนิทของนักเรียนเคยเสพลิงเสฟติดประเภทต่อไปนี้หรือไม่
- 1.8.1 สุรา () ไม่เคยดื่ม
() เคยทดลองดื่ม
() นาน ๆ ครั้งดื่ม
() ดื่มเป็นประจำ
- 1.8.2 สารระเหย () ไม่เคยสูดดม
() เคยทดลองสูดดม
() นาน ๆ ครั้งสูดดม
() สูดดมเป็นประจำ
- 1.8.3 บุหรี่ () ไม่เคยสูบ
() เคยทดลองสูบ
() นาน ๆ ครั้งสูบ
() สูบเป็นประจำ
- 1.8.4 กัญชา () ไม่เคยสูบ

- () เคยทดลองสูบ
 - () นาน ๆ ครั้งสูบ
 - () สูบเป็นประจำ
- 1.8.5 ยาบ้า
 - () ไม่เคยเสพ
 - () เคยทดลองเสพ
 - () นาน ๆ ครั้งเสพ
 - () เสพเป็นประจำ
- 1.8.6 เฮโรอีน
 - () ไม่เคยเสพ
 - () เคยทดลองเสพ
 - () นาน ๆ ครั้งเสพ
 - () เสพเป็นประจำ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง เมื่ออ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือ ช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบางครั้ง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
1.	<u>พฤติกรรมที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองปฏิบัติต่อนักเรียน</u> เมื่อมีเวลาวางผู้ปกครองคุยกับนักเรียนเสมอ					
2.	ผู้ปกครองแสดงความห่วงใยเมื่อนักเรียนกลับบ้านผิดเวลา					
3.	ผู้ปกครองแนะนำวิธีการอ่านหนังสือให้แก่ นักเรียน					
4.	ผู้ปกครองคอยเตือนให้นักเรียนอ่านหนังสือ					
5.	ผู้ปกครองให้กำลังใจนักเรียนเสมอเมื่อนักเรียนสอบได้คะแนนไม่ดี					
6.	ผู้ปกครองกล่าวชมเชยเมื่อนักเรียนสอบได้คะแนนดี					
7.	ผู้ปกครองให้คำปรึกษานักเรียนเสมอเมื่อนักเรียนมีปัญหา					
8.	ผู้ปกครองไม่มีเวลาให้นักเรียน					
9.	ผู้ปกครองดูว่านักเรียนเสมอโดยไม่มีเหตุผล					

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
10.	ผู้ปกครองไม่เอาใจใส่ในเรื่องการเรียนของนักเรียน					
11.	ผู้ปกครองไม่สนับสนุนให้นักเรียนเรียนในสิ่งที่นักเรียนสนใจ					
12.	ผู้ปกครองอนุญาตให้นักเรียนไปทัศนศึกษานอกสถานที่กับโรงเรียน					
13.	ผู้ปกครองซื้ออุปกรณ์การเรียนให้นักเรียนอย่างครบครัน					
14.	ผู้ปกครองไม่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นในเรื่องใด ๆ เลย					
15.	ผู้ปกครองให้คำแนะนำนักเรียนในเรื่องการคบเพื่อน					
16.	ผู้ปกครองไม่สนใจการคบเพื่อนของนักเรียน					
17.	ผู้ปกครองไม่เคยมีของขวัญ ของที่ระลึกบัตรอวยพรให้นักเรียนในวันพิเศษ					
18.	<u>พฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติต่อบิดามารดา หรือผู้ปกครอง</u> นักเรียนปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้ปกครองเกี่ยวกับเรื่องเรียน					
19.	นักเรียนไม่พอใจเมื่อผู้ปกครองสอบถามเกี่ยวกับการเรียนของนักเรียน					
20.	นักเรียนไม่ใส่ใจกับคำแนะนำของผู้ปกครอง					
21.	นักเรียนไม่ช่วยผู้ปกครองทำงานบ้าน					
22.	นักเรียนไม่พอใจผู้ปกครองเมื่อผู้ปกครองดักเตือน					
23.	เมื่อกลับถึงบ้านนักเรียนไม่ต้องการพบหน้าผู้ปกครอง					

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่ สุด	จริง	จริง บ้าง	จริงน้อย	จริงน้อย ที่สุด
24.	เมื่อนักเรียนมีปัญหาเกี่ยวกับการเรียน นักเรียนปรึกษาผู้ปกครอง					
25.	นักเรียนไม่พอใจเมื่อผู้ปกครองบังคับ ให้นักเรียนต้องอ่านหนังสือทุกวัน					
26.	นักเรียนไม่เคยมีของขวัญ ของที่ระลึก บัตรอวยพรให้ผู้ปกครองในวันพิเศษ					
27.	นักเรียนแสดงความรัก ความเคารพ ต่อผู้ปกครองเสมอ					
28.	นักเรียนทำความเคารพผู้ปกครองทั้ง ก่อนไปและกลับจากโรงเรียน					
29.	นักเรียนเอาใจใส่ดูแลผู้ปกครองเมื่อผู้ ปกครองไม่สบาย					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู เมื่ออ่านข้อความแล้ว โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือ ช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบางครั้ง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
1.	<u>พฤติกรรมที่ครูปฏิบัติต่อนักเรียน</u> ครูไม่สนใจปัญหาด้านการเรียนของนักเรียน					
2.	ครูไม่สนใจปัญหาส่วนตัวของนักเรียน					
3.	ครูคอยเป็นห่วงนักเรียน					
4.	ครูใส่ใจดูแลนักเรียน					
5.	ครูตั้งใจสอนนักเรียน					
6.	ครูให้คำแนะนำด้านการเรียนกับนักเรียน เมื่อนักเรียนประสบปัญหาการเรียน					
7.	ครูให้ความเป็นกันเองกับนักเรียน					
8.	ครูรับฟังเหตุผลของนักเรียน					
9.	ครูไม่มีเวลาให้กับนักเรียนได้ปรึกษาปัญหาต่าง ๆ					
10.	ครูให้ความสนใจเฉพาะนักเรียนที่เรียนเก่ง					

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
11.	<u>พฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติต่อครู</u> นักเรียนไม่สนใจสิ่งที่ครูสอน					
12.	นักเรียนให้ความเคารพครู					
13.	นักเรียนไม่กล้าขอคำแนะนำจากครู					
14.	นักเรียนปฏิบัติตามคำแนะนำของครู					
15.	นักเรียนรักและเคารพครูเสมอ					
16.	เมื่อนักเรียนมีเรื่องไม่สบายใจนักเรียนปรึกษาครู					
17.	นักเรียนไม่สามารถปรึกษาปัญหาต่าง ๆ กับครู					
18.	นักเรียนไม่สนใจคำแนะนำของครู					

ตอนที่ 4 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน เมื่ออ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือ ช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบางครั้ง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
1.	เพื่อนของนักเรียนเห็นแก่ตัวไม่เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน					
2.	เมื่อนักเรียนทำการบ้านไม่ได้เพื่อนที่เข้าใจช่วยอธิบายให้					
3.	เพื่อนในห้องต่างคนต่างอยู่ไม่สนใจซึ่งกันและกัน					
4.	นักเรียนทำงานร่วมกับเพื่อนไม่ได้					
5.	นักเรียนให้ความช่วยเหลือเพื่อนที่เรียนอ่อน					
6.	นักเรียนไม่มีเพื่อนสนิท					
7.	นักเรียนสามารถปรึกษาเรื่องส่วนตัวกับเพื่อนได้					
8.	ในการทำงานกลุ่มนักเรียนเต็มใจปฏิบัติตามข้อตกลงของกลุ่ม					
9.	นักเรียนร่วมจัดกิจกรรมกับเพื่อน					
10.	เพื่อนไม่มีความจริงใจต่อนักเรียน					
11.	นักเรียนชอบทำงานตามลำพัง					

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
12.	นักเรียนไม่พอใจเมื่อเพื่อนแสดงความ คิดเห็นแตกต่างจากนักเรียน					
13.	นักเรียนปรับตัวเข้ากับกลุ่มเพื่อนได้ดี					
14.	นักเรียนกับเพื่อนทำกิจกรรมในชั้นเรียน ด้วยความสามัคคี					
15.	เมื่อเพื่อนมีปัญหา นักเรียนอยากให้ความ ช่วยเหลือ					
16.	นักเรียนมีความสุขเมื่ออยู่ร่วมกับเพื่อน					

ตอนที่ 5 แบบสอบถามบุคลิกภาพ

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามบุคลิกภาพ ให้นักเรียนอ่านข้อความในแบบสอบถามแต่ละข้ออย่างละเอียด แล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือ ช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบางครั้ง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
1.	เมื่อนักเรียนมีนัด นักเรียนไปถึงที่นัดหมายก่อนเวลา					
2.	นักเรียนรู้สึกโมโหถ้ามีคนมาขัดจังหวะในขณะที่นักเรียนไม่สามารถทำสิ่งที่ตั้งใจไว้ได้					
3.	นักเรียนรู้สึกว่าเป็นการเสียเวลามากถ้าต้องไปรอซื้อของในร้านค้าที่มีลูกค้าแน่น					
4.	นักเรียนคิดว่าเวลาช่างผ่านไปรวดเร็วจนไม่สามารถทำสิ่งที่นักเรียนตั้งใจไว้ได้					
5.	นักเรียนรู้สึกที่ไม่สบายใจถ้างานของนักเรียนดำเนินไปอย่างล่าช้า					
6.	นักเรียนเป็นคนที่ไม่เริ่มต้นทำอะไรแล้วต้องทำให้สำเร็จ					
7.	นักเรียนรู้สึกว่าจะต้องทำอะไรต่าง ๆ อย่างรวดเร็วเพื่อแข่งกับเวลา					
8.	นักเรียนคิดว่าคนรอบข้างทำงานไม่ถูกใจนักเรียน					

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
9.	นักเรียนรู้สึกที่นักเรียนอยากทำกิจกรรมให้เสร็จโดยเร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้					
10.	นักเรียนรู้สึกหงุดหงิดที่ต้องเข้าคิวเพื่อรอรับบริการ เช่น ร้านอาหาร ร้านขายของ เป็นต้น					
11.	นักเรียนไม่ชอบให้มีใครหรืออะไรมาขัดจังหวะการทำงานของนักเรียน					
12.	นักเรียนรู้สึกทนไม่ได้ถ้าต้องทำงานร่วมกับคนที่ทำงานอย่างขอไปที					
13.	เพื่อนส่วนใหญ่เห็นว่านักเรียนเป็นคนจริงจังกับการทำงาน					
14.	นักเรียนเป็นคนที่ไม่ยอมเสียเวลาเพื่อฟังคนอื่นพูดเพื่อเจอ					
15.	นักเรียนชอบทำงานที่รับผิดชอบให้เสร็จก่อนกำหนดเวลา					
16.	เมื่อนักเรียนกำลังฟังคนพูดเรื่องไร้สาระทำให้รู้สึกเบื่อจึงหาทางเสียงออกมา					
17.	นักเรียนเป็นคนที่ทำกิจกรรมต่างๆด้วยความรวดเร็ว ว่องไว					
18.	เมื่อนักเรียนต้องทำสิ่งซ้ำซาก นักเรียนรู้สึกหงุดหงิด					
19.	นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน					

ตอนที่ 6 แบบสอบถามสุขภาพจิต Thai GHQ 60

คำชี้แจง สุขภาพโดยทั่วไปของนักเรียนในระยะ 2 – 3 สัปดาห์ที่ผ่านมาเป็นอย่างไร กรุณาตอบคำถามต่อไปนี้ โดยขีดเครื่องหมาย / ลงในช่อง () ที่ใกล้เคียงกับสภาพของนักเรียนในปัจจุบันหรือในช่วง 2 – 3 สัปดาห์ที่ผ่านมามากที่สุด โดยไม่รวมถึงปัญหาที่นักเรียนเคยมีในอดีต และกรุณาตอบคำถามทุกข้อ

ในระยะที่ผ่านมา นักเรียน.....

1. รู้สึกสบายและมีสุขภาพดี
☐ ดีกว่าปกติ ☐ เหมือนปกติ ☐ น้อยกว่าปกติ ☐ น้อยกว่าปกติมาก
2. รู้สึกต้องการยาบำรุงให้มีกำลังวังชา
☐ ไม่เลย ☐ ไม่มากกว่าปกติ ☐ ค่อนข้างมากกว่าปกติ ☐ มากกว่าปกติมาก
3. รู้สึกทรมานและมีสุขภาพไม่ดี
☐ ไม่เลย ☐ ไม่มากกว่าปกติ ☐ ค่อนข้างมากกว่าปกติ ☐ มากกว่าปกติมาก
4. รู้สึกไม่สบาย
☐ ไม่เลย ☐ ไม่มากกว่าปกติ ☐ ค่อนข้างมากกว่าปกติ ☐ มากกว่าปกติมาก
5. เจ็บหรือปวดบริเวณศีรษะ
☐ ไม่เลย ☐ ไม่มากกว่าปกติ ☐ ค่อนข้างมากกว่าปกติ ☐ มากกว่าปกติมาก
6. รู้สึกตึงหรือคล้ายมีแรงกดที่ศีรษะ
☐ ไม่เลย ☐ ไม่มากกว่าปกติ ☐ ค่อนข้างมากกว่าปกติ ☐ มากกว่าปกติมาก
7. สามารถมีสมาธิจดจ่อกับสิ่งที่กำลังทำอยู่ได้
☐ ดีกว่าปกติ ☐ เหมือนปกติ ☐ น้อยกว่าปกติ ☐ น้อยกว่าปกติมาก
8. รู้สึกกลัวว่าตนเองจะเป็นลมหมดสติไปในที่สาธารณะ
☐ ไม่เลย ☐ ไม่มากกว่าปกติ ☐ ค่อนข้างมากกว่าปกติ ☐ มากกว่าปกติมาก
9. มีอาการวูบร้อนหรือหนาว
☐ ไม่เลย ☐ ไม่มากกว่าปกติ ☐ ค่อนข้างมากกว่าปกติ ☐ มากกว่าปกติมาก
10. มีเหงื่อออกมาก
☐ ไม่เลย ☐ ไม่มากกว่าปกติ ☐ ค่อนข้างมากกว่าปกติ ☐ มากกว่าปกติมาก
11. ตื่นเช้ากว่าปกติและหลับต่อไม่ได้
☐ ไม่เลย ☐ ไม่มากกว่าปกติ ☐ ค่อนข้างมากกว่าปกติ ☐ มากกว่าปกติมาก

12. หลังจากตื่นนอนแล้ว รู้สึกนอนไม่เต็มอิ่ม

() ไม่เลย () ไม่มากกว่าปกติ () ค่อนข้างมากกว่าปกติ () มากกว่าปกติมาก

13. รู้สึกเพลียมาก และไม่มีแรงแม้แต่จะกินอาหาร

() ไม่เลย () ไม่มากกว่าปกติ () ค่อนข้างมากกว่าปกติ () มากกว่าปกติมาก

14. นอนไม่หลับเพราะกังวลใจ

() ไม่เลย () ไม่มากกว่าปกติ () ค่อนข้างมากกว่าปกติ () มากกว่าปกติมาก

15. รู้สึกตื่นตัว และความคิดว่องไว

() ดีกว่าปกติ () เหมือนปกติ () น้อยกว่าปกติ () น้อยกว่าปกติมาก

16. รู้สึกมีกำลังวังชา

() ดีกว่าปกติ () เหมือนปกติ () น้อยกว่าปกติ () น้อยกว่าปกติมาก

17. เมื่อเข้านอน ใช้เวลานานกว่าจะหลับได้

() ไม่เลย () ไม่มากกว่าปกติ () ค่อนข้างมากกว่าปกติ () มากกว่าปกติมาก

18. ไม่สามารถหลับได้สนิท หลังจากหลับแล้ว

() ไม่เลย () ไม่มากกว่าปกติ () ค่อนข้างมากกว่าปกติ () มากกว่าปกติมาก

19. ผื่นไม่ดีหรือน้ำกัลว

() ไม่เลย () ไม่มากกว่าปกติ () ค่อนข้างมากกว่าปกติ () มากกว่าปกติมาก

20. มีอาการกระสับกระส่าย หลับไม่สนิท

() ไม่เลย () ไม่มากกว่าปกติ () ค่อนข้างมากกว่าปกติ () มากกว่าปกติมาก

21. หาอะไรทำ และทำให้ตนเองไม่มีเวลาว่างได้

() มากกว่าปกติ () เท่าๆ ปกติ () น้อยกว่าปกติ () น้อยกว่าปกติมาก

22. ทำอะไรช้ากว่าปกติ

() เร็วกว่าปกติ () เหมือนปกติ () ช้ากว่าปกติ () ช้ากว่าปกติมาก

23. รู้สึกขาดความสนใจในกิจกรรมที่เคยทำตามปกติ

() ไม่เลย () ไม่มากกว่าปกติ () ค่อนข้างมากกว่าปกติ () มากกว่าปกติมาก

24. ปล่อยปละละเลย ไม่สนใจรูปร่างหน้าตาของตนเอง

() ไม่เลย () ไม่มากกว่าปกติ () ค่อนข้างมากกว่าปกติ () มากกว่าปกติมาก

25. พิถีพิถันกับการแต่งเนื้อแต่งตัวน้อยลง

() พิถีพิถันมากกว่าปกติ () เท่าๆ ปกติ () น้อยกว่าปกติ () น้อยกว่าปกติมาก

26. ออกไปนอกบ้านบ่อยเท่าที่เคย

() มากกว่าปกติ () เท่าๆ ปกติ () น้อยกว่าปกติ () น้อยกว่าปกติมาก

27. จัดการกับสิ่งต่างๆ ได้ดีพอๆ กับคนส่วนใหญ่ที่อยู่ในสภาพเดียวกับท่าน

() ดีกว่ามาก () ดีพอๆ กัน () ค่อนข้างน้อยกว่า () น้อยกว่ามาก

28. รู้สึกว่าโดยทั่วไปแล้วทำอะไรๆ ได้ดี

() ดีกว่าปกติ () เหมือนปกติ () ดีน้อยกว่า () ดีน้อยกว่าปกติมาก

29. ไปทำงานหรือทำงานบ้านสาย

() ไม่สายเลย () ไม่สายกว่าปกติ () ค่อนข้างสายกว่าปกติ () สายกว่าปกติมาก

30. พอใจกับการที่ทำงานลุล่วงไป

() มากกว่าปกติ () พอๆ กับตามปกติ () น้อยกว่าปกติ () น้อยกว่าปกติมาก

31. สามารถมีความรู้สึกรักและอบอุ่นต่อคนใกล้ชิดได้

() ดีกว่าปกติ () เท่าปกติ () น้อยกว่าปกติ () น้อยกว่าปกติมาก

32. รู้สึกว่าสามารถเข้ากับคนอื่นได้ง่าย

() ดีกว่าปกติ () เท่าปกติ () น้อยกว่าปกติ () น้อยกว่าปกติมาก

33. ใช้เวลาคุยเล่นกับคนอื่นมาก

() ใช้เวลามากกว่าปกติ () เท่าปกติ () น้อยกว่าปกติ () น้อยกว่าปกติมาก

34. รู้สึกกลัวที่จะพูดอะไรออกไปต่อหน้าคนอื่น เพราะเกรงจะทำให้ตนเองดูโง่

() ไม่เลย () ไม่มากกว่าปกติ () ค่อนข้างมากกว่าปกติ () มากกว่าปกติมาก

35. รู้สึกว่าได้ทำตัวให้เป็นประโยชน์ในเรื่องต่างๆ

() มากกว่าปกติ () เหมือนปกติ () น้อยกว่าปกติ () น้อยกว่าปกติมาก

36. รู้สึกว่าสามารถตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ได้

() มากกว่าปกติ () เหมือนปกติ () น้อยกว่าปกติ () น้อยกว่าปกติมาก

37. รู้สึกว่าตนเองไม่สามารถที่จะเริ่มทำอะไรได้เลย

() ไม่เลย () ไม่มากกว่าปกติ () ค่อนข้างมากกว่าปกติ () มากกว่าปกติมาก

38. จะทำอะไรก็รู้สึกหวาดกลัวไปหมด

() ไม่เลย () ไม่มากกว่าปกติ () ค่อนข้างมากกว่าปกติ () มากกว่าปกติมาก

39. รู้สึกตึงเครียดอยู่ตลอดเวลา

() ไม่เลย () ไม่มากกว่าปกติ () ค่อนข้างมากกว่าปกติ () มากกว่าปกติมาก

40. รู้สึกว่าไม่สามารถที่จะเอาชนะความลำบากต่างๆได้
 () ไม่เลย () ไม่มากกว่าปกติ () ค่อนข้างมากกว่าปกติ () มากกว่าปกติมาก
41. รู้สึกว่าชีวิตต้องดีนรอยู่ตลอดเวลา
 () ไม่เลย () ไม่มากกว่าปกติ () ค่อนข้างมากกว่าปกติ () มากกว่าปกติมาก
42. สามารถมีความสุขกับกิจกรรมในชีวิตประจำวันตามปกติได้
 () มากกว่าปกติ () เหมือนปกติ () น้อยกว่าปกติ () น้อยกว่าปกติมาก
43. มองอะไรเครื่องเครียดไปหมด
 () มากกว่าปกติ () เหมือนปกติ () น้อยกว่าปกติ () น้อยกว่าปกติมาก
44. รู้สึกหงุดหงิดอารมณ์ไม่ดี
 () ไม่เลย () ไม่มากกว่าปกติ () ค่อนข้างมากกว่าปกติ () มากกว่าปกติมาก
45. รู้สึกกลัว หรือตกใจโดยไม่มีเหตุผลสมควร
 () ไม่เลย () ไม่มากกว่าปกติ () ค่อนข้างมากกว่าปกติ () มากกว่าปกติมาก
46. สามารถที่จะเผชิญหน้ากับปัญหาต่างๆ ของตนเองได้
 () ดีกว่าปกติ () เหมือนปกติ () น้อยกว่าปกติ () น้อยกว่าปกติมาก
47. รู้สึกเรื่องต่าง ๆ ทับถมจนรับไม่ไหว
 () ไม่เลย () ไม่มากกว่าปกติ () ค่อนข้างมากกว่าปกติ () มากกว่าปกติมาก
48. มีความรู้สึกว่ารอบข้างจับตามองคุณอยู่
 () ไม่เลย () ไม่มากกว่าปกติ () ค่อนข้างมากกว่าปกติ () มากกว่าปกติมาก
49. รู้สึกไม่มีความสุขและเศร้าหมอง
 () ไม่เลย () ไม่มากกว่าปกติ () ค่อนข้างมากกว่าปกติ () มากกว่าปกติมาก
50. รู้สึกเสียความมั่นใจในตนเองไป
 () ไม่เลย () ไม่มากกว่าปกติ () ค่อนข้างมากกว่าปกติ () มากกว่าปกติมาก
51. คิดว่าตนเองเป็นคนไร้ค่า
 () ไม่เลย () ไม่มากกว่าปกติ () ค่อนข้างมากกว่าปกติ () มากกว่าปกติมาก
52. รู้สึกว่าชีวิตนี้หมดหวังโดยสิ้นเชิง
 () ไม่เลย () ไม่มากกว่าปกติ () ค่อนข้างมากกว่าปกติ () มากกว่าปกติมาก
53. รู้สึกมีความหวังในอนาคตของตนเอง
 () มากกว่าปกติ () เท่าปกติ () น้อยกว่าปกติ () มีความหวังน้อยมาก

54. รู้สึกมีความสุขดีตามสมควร เมื่อดูโดยรวมๆ

() มากกว่าปกติ () เท่าๆ ปกติ () น้อยกว่าปกติ () น้อยกว่าปกติมาก

55. รู้สึกกังวลกระวนกระวาย และเครียดอยู่ตลอดเวลา

() ไม่เลย () ไม่มากกว่าปกติ () ค่อนข้างมากกว่าปกติ () มากกว่าปกติมาก

56. รู้สึกไม่คุ้มค่าที่จะมีชีวิตอยู่ต่อไป

() ไม่เลย () ไม่มากกว่าปกติ () ค่อนข้างมากกว่าปกติ () มากกว่าปกติมาก

57. คิดว่ามีความเป็นไปได้ที่จะอยากจบชีวิตตนเอง

() ไม่อย่างแน่นอน () ไม่คิดว่าเป็นอย่างนั้น () มีอยู่บ้างเหมือนกัน () มีแน่ ๆ

58. รู้สึกว่าบางครั้งทำอะไรไม่ได้เลย เพราะประสาทตึงเครียด

() ไม่เลย () ไม่มากกว่าปกติ () ค่อนข้างมากกว่าปกติ () มากกว่าปกติมาก

59. พบว่าตนเองรู้สึกอยากตายไปให้พ้นๆ

() ไม่เลย () ไม่มากกว่าปกติ () ค่อนข้างมากกว่าปกติ () มากกว่าปกติมาก

60. พบว่ามีความรู้สึกที่อยากจะทำลายชีวิตตนเอง เข้ามาอยู่ในความคิดเสมอๆ

() ไม่อย่างแน่นอน () ไม่คิดว่าเป็นอย่างนั้น () มีอยู่บ้างเหมือนกัน () มีแน่ ๆ

ตอนที่ 7 แบบสอบเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติด

ก.ด้านความรู้

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติด ขอให้นักเรียนอ่านข้อความและพิจารณาว่าเป็นจริงตามความคิดเห็นของนักเรียนมากน้อยเพียงใด แล้วตอบโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ต้องการข้อละเครื่องหมายเดียวเท่านั้น

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิดของนักเรียนมากที่สุด
เห็นด้วย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิดของนักเรียนมาก
ไม่แน่ใจ	หมายถึง	ข้อความนั้นบางครั้งตรงกับความคิดของนักเรียน บ้างและบางครั้งไม่ตรงกับความคิดของนักเรียน
ไม่เห็นด้วย	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับความคิดของนักเรียนมาก
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับความคิดของนักเรียนมากที่สุด

ข้อ	ข้อความ	เห็น ด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
1.	การป้องกันสิ่งเสพติดไม่มีความจำเป็น และไม่มีประโยชน์					
2.	การรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เช่น เล่นกีฬา เล่นดนตรี ช่วยป้องกัน การติดสิ่งเสพติดได้ทางหนึ่ง					
3.	การศึกษาให้เข้าใจถึงโทษของสิ่งเสพติด จะช่วยป้องกันไม่ให้เสพสิ่งเสพติดได้					
4.	ถ้ามีปัญหาคับข้องใจ ไม่ควรเก็บไว้ในใจ ควรปรึกษา พ่อแม่ ครู					
5.	การทดลองเสพสิ่งเสพติดนับว่าเป็น ประสบการณ์อย่างหนึ่ง วัยรุ่นทุกคน ควรได้ทดลอง					
6.	การเชื่อฟังคำแนะนำเกี่ยวกับสิ่งเสพติด จากครู เจ้าหน้าที่สาธารณสุข เจ้าหน้าที่ ตำรวจช่วยป้องกันการเสพสิ่งเสพติด					

ข้อ	ข้อความ	เห็น ด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
7.	การปฏิเสธการชักชวนให้ทดลองเสพสิ่ง เสพติดช่วยป้องกันการเสพยาเสพติดได้					
8.	เมื่อร่างกายต้องการการกระตุ้นประสาทไม่ ง่วงนอนสามารถช่วยได้โดยไม่ ติดยา					
9.	เมื่อมีปัญหาซับซ้อนใจไม่ควรประชด ชีวิตโดยการใช้สิ่งเสพติด					
10.	การไม่มั่วสุมกับกลุ่มเพื่อนที่ติด สิ่งเสพติด จะช่วยป้องกันการเสพยา เสพติดได้					
11.	การเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน ช่วยลดการมั่วสุมการเสพยาเสพติด					
12.	การไม่ใส่ใจกับคำพูดที่ท้าทายให้เสพยา สิ่งเสพติดของเพื่อนสามารถป้องกันการ เสพยาเสพติดได้					

ข.ด้านความรู้สึก

มากที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกของนักเรียนมากที่สุด
มาก	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกของนักเรียนมาก
ปานกลาง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกของนักเรียนบ้างแต่ ไม่มากนัก
น้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกของนักเรียนน้อย
น้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกของนักเรียนน้อย ที่สุด

ข้อ	ข้อความ	เห็น ด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
1.	นักเรียนรู้สึกอึดอัดใจ เมื่อต้องเข้าร่วม การรณรงค์การป้องกันสิ่งเสพติด					
2.	นักเรียนรู้สึกว่า การป้องกันสิ่งเสพติด เป็นเรื่องที่น่าอับอาย					
3.	นักเรียนรู้สึกว่า การจัดบอร์ดเกี่ยวกับ การป้องกันสิ่งเสพติดเป็นสิ่งที่ไม่จำเป็น ในโรงเรียน					
4.	นักเรียนรู้สึกว่า การตั้งชมรมป้องกัน สิ่งเสพติดในโรงเรียนเป็นเรื่องที่ไม่น่า สนใจ					
5.	นักเรียนรู้สึกภูมิใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งใน การสนับสนุนนโยบายของรัฐบาลใน การป้องกันสิ่งเสพติดในโรงเรียน					
6.	นักเรียนรู้สึกไม่ปลอดภัย เมื่อต้องร่วม รณรงค์ป้องกันสิ่งเสพติดในชุมชน					
7.	นักเรียนรู้สึกว่า การป้องกันสิ่งเสพติด ของรัฐบาลปัจจุบันยังไม่มีประสิทธิภาพ					
8.	นักเรียนรู้สึกพอใจ เมื่อมีบุคลากรรณรงค์ สนับสนุนการป้องกันสิ่งเสพติด					
9.	นักเรียนรู้สึกว่า โครงการทูบีนัมเบอร์วัน เป็นโครงการที่น่าสนับสนุน					
10.	นักเรียนรู้สึกน่าเบื่อหน่ายเมื่อต้องเข้า ร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับการป้องกันสิ่ง เสพติดของโรงเรียน					
11.	นักเรียนรู้สึกว่า เป็นสิ่งที่เกินกว่าเหตุ เมื่อมีการตรวจปัสสาวะในโรงเรียน					

ค.ด้านแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรม

เป็นประจำ	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับพฤติกรรมที่เคยเกิดขึ้น หรืออาจเกิดขึ้นในอนาคตของนักเรียนทุกครั้ง
บ่อยครั้ง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับพฤติกรรมที่เคยเกิดขึ้น หรืออาจเกิดขึ้นในอนาคตของนักเรียนบ่อยมากแต่ไม่ทุกครั้ง
บางครั้ง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับพฤติกรรมที่เคยเกิดขึ้น หรืออาจเกิดขึ้นในอนาคตของนักเรียนบ้าง และบางครั้งก็ไม่ตรงกับพฤติกรรมที่เคยเกิดขึ้น หรืออาจเกิดขึ้นในอนาคตของนักเรียน
นาน ๆ ครั้ง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับพฤติกรรมที่เคยเกิดขึ้น หรืออาจเกิดขึ้นในอนาคตของนักเรียนน้อยครั้ง
ไม่เคยเลย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับพฤติกรรมที่เคยเกิดขึ้น หรืออาจเกิดขึ้นในอนาคตของนักเรียนน้อยครั้งจนเกือบจะไม่เกิดขึ้นเลย

ข้อ	ข้อความ	เป็นประจำ	บ่อยครั้ง	บางครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	ไม่เคยเลย
1.	นักเรียนศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับสิ่งเสพติด					
2.	นักเรียนเล่นกีฬาเพื่อให้ร่างกายแข็งแรง					
3.	นักเรียนรับฟังข่าวสารและสถานการณ์เกี่ยวกับสิ่งเสพติด					
4.	นักเรียนชมนิทรรศการเกี่ยวกับสิ่งเสพติด					
5.	นักเรียนใช้เวลาว่างในการทำงานอดิเรก					
6.	นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมป้องกันสิ่งเสพติดที่ทางโรงเรียนหรือหน่วยงานอื่นจัดขึ้น					
7.	นักเรียนปฏิบัติตามระเบียบของโรงเรียน					

ข้อ	ข้อความ	เป็นประจำ	บ่อยครั้ง	บางครั้ง	นานๆครั้ง	ไม่เคยเลย
8.	นักเรียนปฏิเสธเพื่อนเมื่อถูกชวนไปเที่ยวกลางคืนหรือเสพสิ่งเสพติด					
9.	นักเรียนรับฟังข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งเสพติดทางหนังสือพิมพ์เสมอ					
10.	นักเรียนปฏิเสธ เมื่อเพื่อนชักชวนให้ทดลองสิ่งที่สงสัยว่าอาจเป็นสิ่งเสพติด					
11.	นักเรียนหลีกเลี่ยงการคบเพื่อนที่เสพสิ่งเสพติด					
12.	นักเรียนมักคล้อยตามเพื่อนเพื่อทำให้เพื่อนยอมรับเข้ากลุ่ม					

ภาคผนวก ข
คำอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่น

ตาราง 6 แสดงว่าค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (t) ของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (t)	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (t)
1	4.771	16	3.226
2	2.091	17	1.864
3	4.441	18	2.438
4	3.401	19	3.670
5	3.060	20	2.255
6	4.630	21	.732
7	4.079	22	3.921
8	2.454	23	4.336
9	4.549	24	6.965
10	4.526	25	2.781
11	2.904	26	3.151
12	2.894	27	4.362
13	3.292	28	2.804
14	4.034	29	4.272
15	3.776		

ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8835

ตาราง 7 แสดงว่าค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (t) ของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (t)	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (t)
1	2.348	10	4.023
2	1.883	11	2.063
3	4.747	12	4.319
4	6.689	13	.283
5	4.329	14	2.495
6	6.807	15	6.580
7	2.671	16	2.545
8	2.086	17	4.080
9	.799	18	3.269

ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .6968

ตาราง 8 แสดงว่าค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (t) ของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (t)	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (t)
1	2.648	10	3.375
2	1.450	11	2.652
3	3.390	12	.787
4	3.887	13	.423
5	1.744	14	4.269
6	3.194	15	3.216
7	1.190	16	1.819
8	3.417	17	3.084

ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .5095

ตาราง 9 แสดงว่าค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (t) ของแบบสอบถามบุคลิกภาพ

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (t)	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (t)
1	.686	11	1.156
2	1.884	12	.154
3	1.457	13	4.025
4	1.023	14	1.130
5	2.080	15	4.328
6	3.157	16	-.258
7	.822	17	3.054
8	.332	18	1.380
9	3.800	19	2.311
10	2.028		

ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8651

ตาราง 10 แสดงว่าค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (t) ของแบบสอบถามเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติด

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (t)	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (t)
1	2.231	19	1.125
2	3.237	20	1.090
3	3.212	21	1.675
4	3.454	22	.536
5	2.639	23	5.615
6	4.361	24	-.482
7	4.781	25	1.451
8	2.254	26	3.508
9	.458	27	3.663
10	2.685	28	1.466
11	2.295	29	3.267
12	3.715	30	3.466
13	2.084	31	2.806
14	3.539	32	3.846
15	1.789	33	4.327
16	2.875	34	4.130
17	3.292	35	-.699
18	-.419		

ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7971

ภาคผนวก ค
หนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

ที่ ศธ 0519.12/5372

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

/ สิงหาคม 2547

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนหมู่บ้านพัฒนา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวศิริัญญา แส่นสอน นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนชุมชนหมู่บ้านพัฒนา เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร” โดยมี อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา และ รองศาสตราจารย์เวอร์นี กริทอง เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้ให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 300 คน ตอบแบบสอบถามตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนชุมชนหมู่บ้านพัฒนา เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร ในระหว่างเดือนสิงหาคม 2547

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวศิริัญญา แส่นสอน ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จีระเชษฐกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ มือถือ 06-3898330

ที่ ศธ 0519.12/๕๖๖๖

158

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

19 พฤษภาคม 2547

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

140

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนหมู่บ้านพัฒนา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวศิริัญญา แสนสอน นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนชุมชนหมู่บ้านพัฒนา เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร” โดยมี อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา และ รองศาสตราจารย์เวชณี กรีทอง เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขอให้ให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 300 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนชุมชนหมู่บ้านพัฒนา เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร ในระหว่างเดือนกรกฎาคม - สิงหาคม 2547

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวศิริัญญา แสนสอน ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เจริญศิริ จีระเชชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : แจ้งการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์มือถือ 06-3898330

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว โทร. 5731.5618

ที่ ศร 0519.12/.....

วันที่ ๑๔ พฤษภาคม 2547

เรื่อง ขอกะทิงเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณะบดีคณะศึกษาศาสตร์

๑.๑๐

เนื่องด้วย นางสาวศิริัญญา แสนสอน นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาโท เรื่อง "ตัวแปรที่เกี่ยวกับเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนชุมชนหมู่บ้านพัฒนา เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร" โดยมี อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา และ รองศาสตราจารย์เวทย์ ภิรัตน์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรหมรัตน์ พลอยล้อมแสง ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรหมธิดา แสนคำเกรือ และ อาจารย์พาสณา จุลรัตน์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามตัวแปรที่เกี่ยวกับเจตคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนชุมชนหมู่บ้านพัฒนา เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามให้ นางสาวศิริัญญา แสนสอน และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จีระเชษฐกุล)

คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล	นางสาวศิริัญญา แสนสอน
วันเดือนปีเกิด	23 มิถุนายน 2522
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	43/3 หมู่ 8 ต.แม่ไร่ อ.แม่จัน จ.เชียงราย 57240 โทร. 0-5366-7396
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2537	มัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนแม่จันวิทยาคม
พ.ศ. 2540	ประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.) จากวิทยาลัยอาชีวศึกษา เชียงราย
พ.ศ. 2544	ครุศาสตรบัณฑิต (ครุศาสตรบัณฑิต) สถาบันราชภัฏอุดรดิตถ์
พ.ศ. 2547	การศึกษามหาบัณฑิต (จิตวิทยาการศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ